

Novomeška kulturna skupnost, ustanovljena v torek, 6. aprila, bo imela letos na voljo 2.040.000 din, predsedoval ji bo Miroslav Vute, izvršni odbor devetih članov pa bo vodil Boris Savnik.

Včeraj, 7. aprila so kočevski turistični delavci razpravljali o proslavljanju 500-letnice mesta, o vrnitvi obiska tržaškim Slovincem in o novem prospektu Kočevja.

Popisovalci v brežiški občini so do ponedeljka, 5. aprila, popisali 4.283 gospodinjstev (60,3 odst.) in 16.117 prebivalcev ali 63,70 odstotkov občanov.

Jutri, 9. aprila, bo v domu telesne kulture v Kočevju predavanje „Lepe rože“. Predaval bo Jože Kregar iz Ljubljane.

V nedeljo, 11. aprila, bo prosvetno društvo Velika Loka ob 15. uri uprizorilo v zadruženem domu komedijo v 3 dejanjih „Glavni dobitki“.

V torek je bila Metlika polna sejmarjev. Zelo dobro je bil založen živinski sejem, prav tako pa kramarski del sejma v mestu.

V torek se je v odprtem bazenu v Smarjeških Toplicah spet kopalo in sončilo precej gostov.

Na področnem prvenstvu v gimnastiki v Ljubljani je lep uspeh dosegel gimnazijec Ciglič iz Kočevja, ki je zasedel odlično tretje mesto. Zbral je 46,1 točke.

Direktor NOVOTEKSA, inž. Avgust Fajfar čestita zbranim v oddelku apreture za lep delovni uspeh (Foto: M. Moškon)

NOVOTEKS je nanje lahko ponosen!

Konferenca SZDL za Kočevje

V torek, 13. aprila zvečer, bo v dvorani množičnih organizacij v Kočevju konferenca SZDL za mesto Kočevje. Na njej bodo izvolili člani občinske konference, razpravljali pa bodo tudi o proslavljanju 500-letnice mesta in 30-letnice Osvobodilne fronte.

Glina v Grčijo in Italijo

V prvih dveh mesecih so iz Globokega izvozili v Italijo 724 ton glin, v Grčijo pa so je prodali 406 ton. Te dni bo pripravljen sanacijski načrt za izkop glin in kremenčevega peska. Kolektiv je nekoliko zvečal osebne dohodke zaposlenih. Občinska skupščina mu je prisločila na pomoč s sredstvi rezervnega sklada in z oprostitvijo prispevkov od osebnega dohodka.

Ivan Živič in Franc Lapajna nova člana izdajateljskega sveta

Izvršna odbora SZDL v Brežicah in Ribnici sta prejšnji teden imenovala svoja nova člana v izdajateljskem svetu Dolenjskega lista. V Brežicah so imenovali v svet Ivana Živiča, podpredsednika občinske skupščine, v Ribnici pa Franceta Lapajna, načelnika za gospodarstvo in komunalne zadeve občinske skupščine.

Danes še ne vemo, saj bo trajal popis prebivalstva in stanovanj še jutri in v soboto. Toda pravi odgovor na zanimivo vprašanje ne bo, če ne bo vmes tudi vaših podatkov! Če vas popisovalec morda še ni našel, je vaša dolžnost, da ga poiščete vi in mu omogočite popis! (Foto: I. Z.)

Rekordna proizvodnja v apreturi: marca so oplenili 300.000 tekočih metrov blaga, kar se od ustanovitve tovarne do zdaj ni zgodilo še nikoli! Ni vse osebni dohodek in nagrada: tudi prisrčna tovariška pohvala in skupno veselje nad doseženimi uspehi je dragocena spodbuda socialističnim samoupravljavcem!

Hi kratki, a prisrčni slovesnosti so se zbrale delavke in delavci apreture v novomeški tekstilni tovarni Novoteks pretekli petek malo pred drugo uro popoldne. Za nekaj minut so utihnili stroji, sredi oddelka pa je pred-

sednik sindikalne podružnice Ivan Ivkovič toplo pozdravil zbrane. Povedal jim je, da so v marcu dosegli svojevrsten rekord, kakršnega tovarna ne pomni od svoje ustanovitve dalje. (Nadaljevanje na 6. str.)

ZA ZASEDANJA MEDOBCINSKEGA SVETA ZK NOVO MESTO Tržišče in cene so začetek vsega

Kako se na Dolenjskem uresničujejo sklepi konference ZKS — Ocene, da je bilo na najbolj pomembnem področju — glede cen — najmanj narejenega — Brez večje družbene pomoči kmetijstvo ne bo moglo napredovati

Oceniti, kako se na Dolenjskem in nasploh uresničujejo sklepi druge seje republiške konference ZK, ter opozoriti na pomanjkljivosti pri izvajanju akcijskega programa, to je bil namen zasedanja medobčinskega sveta ZK Novo mesto v sredo, 31. marca. V razpravi so sodelovali: inž. Rado Dvoršak, Ludvik Golob, Franc Beg, inž. Niko Rihar, Roman Ogrin, Viktor Avbelj, inž. Janez Penca, inž. Miha Krhin, inž. Ivan Kostelec, inž. Slavko Nemanič, Avgust Avbar, inž. Martin Janžekovič in inž. Jože Tanko.

Razprava je pokazala, da se sklepi republiške konference ZKS uresničujejo počasneje, kot je bilo predvideno. Vrsta pospeševalnih ukrepov in sistemskih rešitev je bila sicer dobro zastavljena, vendar se spremembe premalo čutijo v življenju kmetov in razvoju kmetijstva. Za Dolenjsko in Belo krajino lahko trdimo, da kljub velikim prizadevanjem občinskih skupščin, Zveze komunistov in drugih družbeno-političnih organizacij v minulih mesecih ni bilo zelenega napredka, zlasti zato, ker se ni popravil splošni ekonomski položaj kmetijstva. Na seji so navajali podatke, ki kažejo, da se je poslovni rezultat po uvedbi nekaterih (dokaj enostranskih) stabilizacijskih ukrepov v kmetijskih organizacijah celo poslabšal.

Vedno znova so udeleženci razprave ugotavljali, da kmetijstvu primanjkuje denarja, brez tega pa se ni mogoče lotiti večjih pospeševalnih akcij. (Nadaljevanje na 3. str.)

Sladkorna bolezen

Geslo za 1971: »Normalno življenje tudi diabetiku«

7. april, svetovni dan zdravja, je letos posvečen sladkorni bolezni, hkrati pa se spominjamo tudi 50-letnice odkritja insulina.

Že več tisoč let pozna človeštvo znake sladkorne bolezni, ugotovilo pa je tudi, da stroga dieta ugodno vpliva na bolezen, ni pa pri vseh bolnikih uspešna. Pred sto leti je nemški znanstvenik Langerhans odkril nekatere celice v trebušni slinavki (pankreasu), ki so se razlikovale od drugega žleznega tkiva. Šele leta 1921 je uspelo kanadskima zdravnikoma Bantingu in Bestu izločiti snov iz teh celic, ki se nahajajo v obliki otočkov v trebušni slinavki in znižujejo krvni sladkor. Odkrito snov so imeno-

(Nadaljevanje na 6. str.)

Naše prvoaprilske potegavščine

Dragi bralci!

Dolgo, zelo dolgo vrsto let smo morali v našem uredništvu čakati, da je prišel prvi april na četrtek, na dan torek, ko redno izhajamo. Čeprav živimo v času stabilizacij, devaluacij, preokupacij in različnih animacij (razlage vam pove najbližji slovarček tujk, kolikor se vam niso priskutile iz poročil v dnevnem ali strokovnem tisku!) — v sila resnih časih torej, smo si le vzeli pravico, ki gredo tisku za 1. april. V zadnji številki Dol. lista smo vam natisli precej prvoaprilskih potegavščin in šal. Povzročile so dosti smeha, ugibanj in dvomov, ponekod morda tudi zamer. Nekateri so jih šteli celo za „čisto resnico“. Da ne bo dvomov: pred vami je spisek prvoaprilskih šal iz zadnje številke našega lista.

Na prvi strani smo vas pognili z novico „Dragocena pomoč!“ in seveda tudi s kinopredstavo neslavne „Maskarade“ v Novem mestu. — Naslovi drugih prvoaprilskih šal: na 6. strani „Senzacionalno odkritje“, na 7. strani: „Stava“, na 15. strani „Končno zimski bazen tudi v Krškem“, na 16. strani: „Bivša lepota Evrope med tojaki“, na 17. strani: „Nevarno za zdravje“ in na 32. strani: „Samo za plavalce!“, „Genocid? Da!“ in „Pomlad prihaja, pomlad je tu...“ (slika in podpis).

Komunske strani pa so si privoščile naslednje potegavščine: novomeška: „Zares dvorana!“ in „Odviti klopčič“; kočevska: „Lunohod 2 na javni dražbi“ (tekst

in slika) ter „Zadnje novice“; ribniška: „Ribniški zobotrebci“; črnomaljska: „Nepravilnosti odpraviti!“; metliška: „Pokušina za domačine“; brežiška: „Bliznjica za traktorje“; krška: „Izdatna pomoč za temeljno kulturno skupnost“; senniška: „Ukradena davčna evidenco“ (samo besedilo!) in trebanjska: „Švicarjem velja zahvala!“

Pa brez zamere! Dolgo bomo spet čakali, da bomo koga lahko naaprili, čeprav nam je samim sila hudo, da uokvirjena potegavščina na 1. strani zadnje številke, ki smo jo okrstili z naslovkom „Dragocena pomoč!“, ni resnična...

UREDNIŠTVO DL

Sobotne otvoritve razstave del slikarjev Jožeta in Konrada Peternelja v avli osnovne šole v Trebnjem sta se udeležila tudi predsednik IS SRS Stane Kavčič z ženo Angelco in podpredsednik dr. France Hočevar z ženo Slavico. Več o razstavi berite na kulturni strani. (Foto: Legan)

Dvoje nasprotnih mnenj — Izmišljeni in resnični vzroki — Vsak naj gospodari s plodovi svojega dela

V Združenih državah Amerike so naposled končali proces proti morilec filmske igralke Sharon Tate in šestih drugih oseb. Charles Manson in trije iz njegove tolpe so bili obsojeni na smrt.

V požaru, ki je zajel italijansko tovarno Atala, je zgorelo 42.000 motornih koles in dvo-koles. Skoda cenijo na okroglo milijardo lir, med požarom pa na srečo ni bil nihče ranjen.

Scotland Yard — slovita angleška policija — si zamaži pri-zadeva, da bi odkrila storilce, ki so v Londonu oropali nič manj kot 750.000 angleških funtov. Na pomoč so poklicali tudi Inter-pol.

Najmanjša kazen za prometni prekršek bo v Belgiji od 1. junija letos 150 dinarjev namesto dosedanjih 30 — plačali pa jo bodo lahko kar s koleki! Ko bo tisti, ki je zakrivil prekršek, dobil obvestila o višini kazni, bo preprosto kupil koleke, jih napelel na dopisnico in poslal policiji. To naj bi poenostavilo postopek... toda kaj če se dopisnica s koleki na poti do policije kje izgubi?

Brazilska vlada bo poskušala z umetnim dežjem pomagati prebivalcem v severovzhodni Braziliji, kjer imajo večkrat sušo, zaradi katere je ogroženih skoraj milijon prebivalcev. Zaradi suše je v teh krajih brez zadostne dnevne prehrane najmanj 100.000 Brazilcev.

Komaj je začel veljati zakon o ločitvah, se nekateri Italijani že prizadevajo, da bi ga odpravili. Skupina katoliških laikov je namreč začela z akcijo, ki naj bi pripeljala do referendum — ta pa naj bi, upajo, ukinil zakon o ločitvah. Da bi dosegli razpis referendum, potrebujejo najmanj pol milijona podpisov, ki morajo biti zbrani med 28. marcem in 10. junijem.

Kaže, da bo Brigitte Bardot, 36, že četrto sklenila zakonsko zvezo. Med smučanjem v Franciji je namreč spoznala natakarkarja Christiana Kalta, 32, ki ga je „vzljubila na prvi pogled“... tako je vsaj potem povedala prijateljem.

O živinorejskih društvih naših kmetov so se začele zolčne razprave. Nekateri jih odločno zagovarjajo, drugi enako odločno nasprotujejo. Zakaj se je v nekaterih občinah vnel tako boj prav zdaj? Ali so ob 400. obletnici kmečkih upor postali kmetje bolj bojeviti, kljubovalni ali trmasti, kot trdijo nekateri nasprotniki živinorejskih društev?

Pustimo pretiravanja in pozikujemo odkriti resnico!

Ali si je po lanskim širokim razpravah in sklepkih o kmetijstvu še lahko kdo zamišljal, da v odnosih med kmetijskimi organizacijami in kmeti ne bo treba nič spremeniti? Kmetijskim organizacijam je bilo naročeno — zlasti komunistom v njih — naj v novih statutih določijo ustrezne samoupravne pravice kmetov. Popravljeni statuti kažejo, da v mnogih kmetijskih organizacijah niso dosledno izpolnili naročila.

Nekateri kmetje so se naveličali take miloščne kmetijskih organizacij in se začeli povezovati mimo njih. Ker jim sedanjí zakon o združništvu ne ustreza, ustanavljajo društva. Najbolj znana so živinorejska društva, ki so povezana v republiški zvezi.

Ob ustanovitvi prvih društev so v kmetijskih organizacijah menili, da ne bodo mogla zadovoljiti kmetov, zato bodo kmalu propadla. Sicer res ne morejo opravljati vseh gospodarskih de-

javnosti kot zadruga, lahko pa vsaj nekateri. Letošnje ocene na letnih skupščinah kažejo, da uspešno delajo. Število članov hitro raste. Nekateri njihovi nasprotniki so se že zbal, da bodo po sprejetju novega zakona o združevanju kmetov v zadruga prerastla v nove zadrugne organizacije.

Zakaj se nekateri kmetijske organizacije bojijo novih kmetijskih zadrug? Zaradi konkurence v proizvodnji gotovo ne, saj bi velika proizvodnja morala biti cenejša. Zaradi enotne kmetijske politike v občini? Kdo pa trdi, da se nove kmetijske organizacije ne bi povezovale z drugimi ne le v občini, ampak tudi v republiki? Zaradi političnih interesov? Tako govorijo le tisti, ki bi svoje nasprotovanje radi utemeljili s političnimi stališči. Kmetje pa imajo toliko gospodarskih skrbi, da nimajo časa za neko drugo politiko.

Glavni vzrok za nasprotovanje je v odkupu kmetijskih pridelkov, četudi tega noče glasno priznati nobena kmetijska organizacija. To zveemo po ovinkih.

Komaj se je preseanik Tito dobro vrnil iz Italije, že se je odpravil na pot po BiH. Najprej je obiskal Zenico in se udeležil velikega zborovanja ob tridesetletnici vstaje jugoslovanskih narodov. Na sliki: veličastni mimohod enot teritorialne obrambe, vojne milice, mladinskih odredov, enot civilne zaščite in posebnih enot družbenih organizacij. Zastave, ki jih nosijo, jim je pravkar izročil predsednik republike Tito.

Kmetijska organizacija je opustila pitanje, ker ni bilo donosno; skrbela bo le za kooperacijo (in odkup). Obrat za kooperacijo lahko prevzema pridelke le od kooperantov, drugo bo odkupovala komerciala. Ali če bodo imeli v obratu za kooperacijo lastni račun, bo ogozren obstoj kmetijske organizacije.

To pomeni, naj bi se dohodki iz kmečke proizvodnje še naprej pretakali med druga sredstva kmetijske organizacije. Kjer ne zahtevajo tega, se jim ni težko dogovoriti s kmeti in jim v statutu priznati ustrezne samoupravne pravice. Tam tudi kmetje ne razmišljajo o novi kmetijski organizaciji.

Kmetje se bojujejo le za samoupravne pravice, ki jim jih je družba načelno že priznala, v praksi pa kmetijske organizacije še ne. To ne more biti upor zoper politiko, temveč je le zahteva po hitrejšem uresničevanju sklepov in resolucij. Ali jih bodo uresničevali skupno ali ločeno, pa je trenutno bolj odvisno od kmetijskih organizacij kot od kmetov. Vsak naj gospodari s plodovi svojega dela. Ko bodo računi čisti, bodo spori odpravljeni.

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Te dni je v središču pozornosti štiriindvajseti kongres komunistične partije Sovjetske zveze. Minulo soboto se je končala prva polovica kongresa. Mnenja o kongresu so v svetovnem tisku precej različna, kar je seveda jasno. Nekateri ameriški komentatorji menijo, da se je Leonid Brežnev v svojem večurnem govoru v bistvu zavzel za priznanje teritorialnih sprememb v Evropi po 2. svetovni vojni. Ko se je zavzemal za razveljavitev Varšavskega in Atlantskega pakta in odpravo tujih baz, je — po mnenju ameriškega komentatorja Jamesa Restona — v bistvu računal s tem, da bi potem bila Rdeča armada vodilna sila v Evropi. Tako Brežnev kot Gromiko sta se zavzela za razširitev oziroma normalizacijo odnosov z Združenimi državami, pri čemer je Gromiko konkretno omenjal tudi razgovore o Zahodnem Berlinu, Srednjem vzhodu, evropski varnosti in omejitvi strateškega oboroževanja. Ostro pa je Brežnev napadel kitajska politična stališča ter poudaril, da je predvsem od vodstva LR Kitajske odvisna smer nadaljnjih odnosov med obema državama. Z jugoslovanskega stališča je na 24. kongresu zamolčal obstoj sveta neangažiranih držav. Vse neuvrščene države je nekako pospravil v „rezervni sklad“ vzhodnega oziroma zahodnega bloka. Tudi diskutanti na kongresu niso omenjali neuvrščenih, kaj šele, da bi spregovorili o 3. konferenci neangažiranih lani v Lusaki. Zunanjepolitična ocena dosedanjih referatov na 24. kongresu KP SZ torej kaže, da je za Sovjetsko zvezo in njeno partijo svet razdeljen na dve polovici: na vzhod in na zahod. Vmes, so — čeč po besedah Brežnjeva in drugih, ni ničesar. Vsa vprašanja naj se torej rešujejo s stališča Vzhoda ali Zahoda. O takšni preživelih delitvi sveta pa lahko mirno rečemo, da je — če nič drugega! — močno poenostavljena podoba sveta in naše dobe.

Predsednica izraelske vlade Golda Meir je zavrnila egipčevski predlog, naj bi se izraelske čete umaknile z vzhodnega brega Sueškega prekopa, nakar bi to plovno pot spet odprli. Na kongresu združene izraelske laburistične stranke je Golda Meir dejala, da si Izrael sicer želi, da bi bil Suez spet ploven, vendar ne za ceno umika s Sinaja in iz Gaze. Sueški prekop ni ploven že od junijske vojne leta 1967 in sedanje izjave Golde Meir povezujejo z ameriško pomočjo Izraelu. Izvenameriški komentatorji namreč ugotavljajo, da se Izrael ne bo umaknil, dokler ne bo dobil krepkega „opozorila“ iz ZDA. Izrael zavlačuje krizo, predsedniku Nixonu pa je to najbrže pogodu. Prihodnje leto so namreč volitve za novega predsednika ZDA in Nixon bi si brez

dvoma rad obdržal in se pridobil simpatije ameriških Židov. V Čilu je na občinskih volitvah politično in moralno zmaga levičarska koalicija ljudske fronte pod vodstvom čilskega socialističnega predsednika Salvador Allendeja. Ljudska fronta je dobila absolutno večino glasov (52%), opozicijski stranki demokristjanov (ki so še naprej najmočnejša politična stranka v Čilu) in desničarskih nacionalistov pa 48% glasov. Zmaga koalicije je tudi osebna zmaga predsednika Allendeja, ki je po volitvah izjavil, da takšni rezultati in potek volitev pobijajo desničarske trditve, da marksistični režim ni demokratičen in da ne dovoli svobodnih volitev.

V ZDA vihra borba mnenj „pro et contra“ glede poročnika Calleya, ki je bil zaradi tega, ker je ubil ali ukazal pomoriti več kot sto južnovietnamskih civilistov, obsojen na doživetno ječo. Medtem ko se eni zavze-

Poenostavljena podoba sveta

majo in napovedujejo, da bi moralo na zatožni klopi sedeti še več podobnih ljudi, pa so predstavniki doma ameriškega kongresa že predložili resolucijo, ki zahteva popolno pomolostitev poročnika Williama Calleya. Demokratični poslanec Ed Edmondson je izrekel mnenje, da je ta dokument izraz „najglobljih občutkov večine Američanov“. Hkrati poročajo, da je po sodbi plošča „Bojna himna poročnika Calleya“ postala bestseller.

TELEGRAMI

LONDON — Britanske monetarne rezerve so se minuli mesec povečale za 51 milijonov funtov sterlingov. Rezerve deviz in zlata so naraščale že več mesecev in marca dosegle najvišjo raven po vojni.

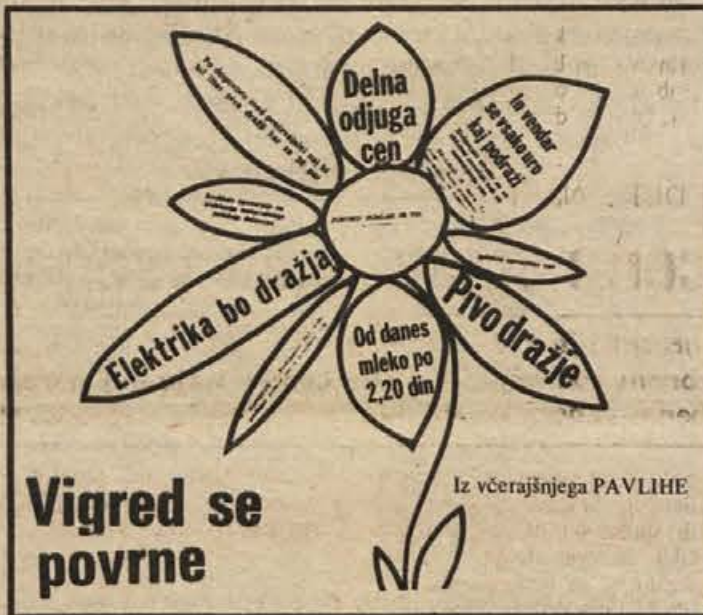
STOCKHOLM — Kot poročajo s Švedskega namerava Albanija tam odpreti svoje prvo veleposlaništvo v zahodnih deželah. Idejo bodo uresničili v prihodnjih šestih mesecih.

BONN — Inštitut za javno mnenje je ugotovil, da je samo še 33 odstotkov Zahodnih Nemcev prepričanih, da je Brandtova stranka najsplošnejša za vodenje države. Za opozicijsko krščansko demokratsko stranko se je odločilo 30 odstotkov anketiranih.

ISLAMABAD — Pakistanski predsednik Jahja Kan je prosil Sovjetsko zvezo, naj vpliva na Indijo, da se ne bi vmešavala v pakistanske notranje zadeve.

NEW DELHI — Indija in Sovjetska zveza sta podpisali pogodbo o trgovskem sodelovanju. SZ bo dala Indiji letno 20.000 ton bombaža, ki ga bodo predelali v indijskih tovarnah in izvozili v SZ.

BUDIMPEŠTA — Madžarsko podjetje Hungarotex je sklenilo z neko japonsko družbo sporazum, po katerem bo Japonska dobavila Madžarski vso opremo za novo tovarno trikotaje v Budimpešti.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Dasiravno smo v enem naših prejšnjih tedenskih pregledov notranje političnega in gospodarskega dogajanja navedli mnenje — ki je obveljalo kot neuradno — češ da se bodo v tem mesecu menda odmrzile cene nekaterih industrijskih in drugih izdelkov, ki jih je konec lanskega leta zajel ustrezní odlok zveznega izvršnega sveta, se to mnenje ni uresničilo; minuli četrtek je ZIS na svoji seji razpravljal o osnutku KREDITNO MONETARNE POLITIKE za leto 1971 ter je ta osnutek po izhodiščni oceni predlagateljev (Narodne banke Jugoslavije in državnega monetarnega sveta) tudi sprejel, hkrati pa je ZIS podaljšal veljavnost dosedanjega odloka o ZAMRZNJENJU CEN za industrijske izdelke.

Ob tem samo nekaj besed — nekaj podrobnosti pravzaprav — o obeh gornjih sklepkih ZIS. Kar zadeva sprejeti osnutek letošnje kreditno monetarne politike omenimo, da je v tej politiki zarisana določena zadržanost, ki naj bi vplivala na MANJŠO RAST POVPRASEVANJA na domačem tržišču kot doslej — kar z drugimi besedami pomeni določeno zmanjšanje kupne moči ob sočasno nezmanjšani ponudbi proizvodnje na tržišču. Bržčas si to politiko lahko tolmačimo tudi kot določen pritisk na divjanje cen — v ugodnem smislu kajpak in v smislu nadaljnjih stabilizacijskih ukrepov. V sprejetem osnutku kreditno monetarne politike je predvideno, naj bi se pri nas letos denarna masa povečala za 14%, kratkoročni krediti pa v celoti za 15%.

In še — kar zadeva omenjeno prolongacijo dosedanjega zamrznjenja cen industrijskih izdelkov: kot je znano, je ZIS to zamrznjenje izvedel s posebnim odlokom lani oktobra, veljavnost odloka pa naj bi se (kot je bilo tedaj predvideno) iztekla konec letošnjega aprila, ko naj bi začeli že intenzivneje učinkovati vsi instrumenti stabilizacijskih ukrepov. No, zvezni izvršni svet je sedaj — kot rečeno — ponovno odločil, da ostanejo cene teh izdelkov na dosedanjí ravni ter pod trdno družbeno kontrolo, hkrati pa je v tej odločitvi ZIS rečeno, da bo cene nekaterih vrst GRADBENIH MATERIALOV (npr. opeke, apna, peska,

mivke) poslej mogoče spreminjati samo v soglasju z odločitvami republiških izvršnih svetov.

Kljub pričakovanjem ZIS na tokratni seji se ni razpravljalo o napovedanem znižanju CARINE ZA AVTOMOBILE ter za njihove motorje in sestavne dele motorjev — čeprav vse kaže, da se bo ta carina v prihodnje vendarle morala znižati (ampak menda samo za 10% namesto pričakovanega večjega znižanja).

No, kljub vsemu, kar smo napisali zgoraj o določenem zamrznjenju cen (ki kajpak velja samo za tiste izdelke, na katere se nanaša odlok ZIS), pa moramo ob tem napisati, da sedanje stanje v zvezi s stabilizacijsko politiko

Republiška skupščina — pravzaprav dva od njenih zborov, republiški in gospodarski — se je sestala na zasedanju to sredo. Na dnevnem redu ima vrsto pomembnih vprašanj — med drugim sta npr. skupščinska zbora sklepala o zakonskem osnutku o pogojih za PRODAJO STANOVANJSKIH HIŠ IN STANOVANJ v družbeni lastnini — ki se jih bomo na tem mestu dotaknili prihodnjič, saj nam v tem trenutku sklepi še niso znani.

In za zaključek še dogodek, ki ga moramo vsaj zabeležiti: ta ponedeljek je PREDSEDNIK TITO obiskal Zenico — železarsko in rudarsko središče v BiH — ter je tam pregledal bojno pripravljenost teritorialnih obrambnih enot zenške komunne in komandantom razvrščenih brigad podelil bojne zastave. V govoru, ki ga je imel na tej slovesnosti, je predsednik Tito poudaril pomen enotnosti naših narodov, saj je ta enotnost temelj vseljidske obrambe naše domovine.

Pomembno vprašanje, ki mu je bila posvečena seja republiškega izvršnega sveta ta ponedeljek, pa je bila obravnava osnutka splošnega družbenega dogovora v zvezi z zakonsko

Cene še
v hladilniku

Upravni odbor republiškega sklada skupnih rezerv gospodarstva je sevniškemu podjetju Stilles odobril 3 milijone dinarjev posojila. Podjetje bo investiralo 11 milijonov din in za dobrih 80 odst. povečalo proizvodnjo stilnega pohištva. Na sliki: v enem izmed obratov (Foto: Legan)

Da tovarna COSMOS-BELT v Črnomlju naglo napreduje in se razvija, lahko vidi vsak že z zunanje strani tovarniške ograje. Pred dvema letoma zgrajen parkirni prostor naj bi zadoščal za nekaj let, toda... Medtem so naredili že dodatno parkirišče, zdaj sta oba prostora pretresna za toliko motornih vozil, kolikor jih vsak dan parkira pred tovarno (Foto: Ria Bačer)

Nedavni pogovori med predstavniki gostinskega podjetja grad Mokrice, Šolskega centra za gostinstvo in tovarne zdravil Krka iz Novega mesta obetajo Mokricam turistično pomlad (Foto: J. Teppey)

NAČRTI ZA BODOČNOST

Dolenjski turizem danes in jutri

Načrti kažejo: za milijardo in pol dinarjev bo Dolenjska imela 2,5 milijona prenočitev in 370 milijonov letnega turističnega prometa

Dolenjski turizem je danes nerazvit, tega ni treba posebej dokazovati. Dolenjska predstavlja skoraj petino slovenskega prostora, v turizmu pa je udeležena z bomo dvajsetino nočitev in s še manjšim prometom. Davek na splošno nekdanjo zaostalost pač plačujemo tudi na tem področju.

Žal še vedno velja, da je od zmogljivosti, ki jih posamezne pokrajine imajo, v največji meri odvisen uspeh turizma. Še zdaj Dolenjska ne doseže na leto niti ene prenočitve na hektar, Slovenija pa je že pressegla dve prenočitvi. Računi kažejo, da ima Dolenjska možnosti za skoraj 22,5 milijona bivalnih dni na leto in 5,7 milijona prenočitev. To pa v slovenskem merilu predstavlja več kot 15 odstotkov. Da take ugotovitve niso iz vite iz trte, kažejo tudi podatki, da so posamezna ležišča na Dolenjskem bolj izkoriščena kot v Sloveniji. Vsekakor k temu vplivajo zdravilišča, kaže pa ta podatek, da imamo dovolj možnosti za hitrejši razvoj.

Program razvoja dolenjskega turizma pravi, da bomo imeli 17.490 ležišč in 4.380 bivalnih mest v kampingih, da bo naš turizem imel 58.610 sedežev. Ta program pričakuje, da bo na Dolenjskem skoraj 60 bencinskih črpalk, da bo imela trgovina 10.000 kvadratnih metrov prodajne površine in da bomo imeli 59 turističnih pisarn.

To seveda ni uresničljivo v letu ali dveh, saj program pričakuje 21 olimpijskih bazenov in 29 manjših bazenov, 33 kopalnišč ob rekah in 563 različnih športnih igrišč. Če bi nam uspelo uresničiti vse te napovedi, bi lahko imeli

več kot 2,5 milijona prenočitev. To pa se pravi, da bi da-

našnje številke pravzaprav povečali kar za desetkrat.

Kajpak bi v tem primeru turistični promet dosegel več kot 370-milijonsko vrednost: gostinstvo naj bi bilo udeleženo z dobrimi 56 odstotki, trgovina s 34, obrt in druge dejavnosti pa

z nekaj manj kot desetimi odstotki.

Načrt ima eno samo lepoto napako: vložiti bi bilo potrebno skoraj 1,5 milijarde dinarjev, da bi ga uresničili. Ob današnjem stanju seveda tega ni mogoče pričakovati kaj kmalu, še precej časa se bomo torej morali zadovoljiti z današnjim dolenjskim turizmom.

J. SPLICAL

ZA ZASEDANJA MEDOČINSKEGA SVETA ZK NOVO MESTO

Tržišče in cene so začetek vsega

Kako se na Dolenjskem uresničujejo sklepi konference ZKS — Ocene, da je bilo na najbolj pomembnem področju — glede cen — najmanj narejenega — Brez večje družbene pomoči kmetijstvo ne bo moglo napredovati

(Nadaljevanje s 1. str.)

Kmetijski skladi v občinah so v primerjavi s potrebami več kot skromni. Dosti bolje ni niti s hranilno kreditnimi vlogami, v katere bi po mnenju udeležencev seje morale prispevati tudi druge gospodarske dejavnosti. Dolenjsko kmetijstvo brez večje zunanje pomoči ne bo doseglo vidnejšega napredka, saj je njegova gospodarska moč prešibka. Narodni dohodek kmečkega prebivalstva je več kot še enkrat manjši od narodnega dohodka drugih socialnih skupin, in kar je še najbolj zaskrbljujoče: v zadnjih letih skorajda sploh več ne narašča.

Na seji je bilo izrečeno veliko splošno znanih misli in ugotovitev. Skupni imenovalec vsem bi bila lahko trditev, da je osnova vseh ukrepov v kmetijstvu: zagotoviti ustrezen ekonomski

položaj te gospodarske panoge. Sem spada zlasti urejeno tržišče in stalen odnos cen, kar kmetijci že zelo dolgo zahtevajo. Različna so bila mnenja, kako naj bi delovalo in kakšen pomen naj bi imele kmečke sekcije, v katerih bi bolj neposredno prišli do izraza kmetje sami. Kakorkoli: samoupravljanje bo prej

ali slej zajelo tudi kmetijstvo, bo pa uspešnejše, če bo imelo svojo ekonomsko podlago.

S temi in še drugimi mnenji ter predlogi bo medočinski svet ZK Novo mesto seznanil CK ZKS, ki pripravlja zasedanje, na katerem bo obravnaval, kako se uresničujejo sklepi druge seje konference ZKS.

M. LEGAN

TUDI LETOS ZA LEPSO PODOBO NASELJ

Turistično društvo Otočec-Smarješke Toplice namerava tudi letos razpisati tekmovanje za najbolj urejene stanovanjske hiše oziroma kmečke domačije. V ta namen bo v kratkem posebna strokovna komisija obiskala vse tiste, ki želijo navesti, da bi čimbolj olepšali podobo svojega kraja. Datum obhoda komisije bomo objavili v prihodnji številki Dolenjskega lista.

GRADNJA NAJ BO NAČRTNA

Izvršni odbor občinske konference SZDL v Črnomlju je predlagal občinski skupščini, naj čimprej poskrbi za izdelavo načrta, po katerem bi se gradnja vikend hišic v Adlešičih in na Viniči načrtno odvijala. Interesentov za gradnjo je vse več, nekateri pa so začeli že delati na površinah, ki so predvidene za rekreacijska središča in gostinske objekte.

Sejmišča

NA SEJMIŠČU PO STAREM

5. aprila je bil v Novem mestu večji sejem, na katerem je bilo na prodaj 775 pujskov in 86 glav govedi. Medtem ko so kupci pokupili 502 prašička, so bile pri goveji živini sklenjene kupčije samo v 41 primerih. Odkupovali so le v plemenske svrhe, za zakol pa sploh ne. Cene prašički 150 do 400 din, voli 6,50 do 7,40 din, krave 4,50 do 6,50 din, mlada živina 6,40 do 7,20 din kilogram.

BREŽIŠKI SEJEM

3. aprila je bil v Brežicah sejem. Naprodaj je bilo 768 pujskov; prodali pa so jih 660. Mlajši prašički so šli v denar po 11 din kilogram, večji pa največ po 8 din kilogram žive teže.

Turistični barometer

Gostinskih delavcev, posebno tistih, ki so strokovno usposobljeni, tudi na Dolenjskem primanjkuje. Prav zato so se gostinski delavci odločili in predlagali šolam, naj uvedejo pouk turistične vzgoje in naj usmerjajo več mladih v gostinski poklic.

Vsekakor imamo v Novem mestu to prednost, da imamo Šolski center za gostinstvo, ki slovi po kvalitetnem pouku tudi zunaj Dolenjske. Ni čudno, če se vsako leto na to šolo vpiše več kot 150 otrok, ki so končali osnovno šolo. Tudi možnosti za šolanje po končani poklicni gostinski šoli v Novem mestu so različne.

Šolski center za gostinstvo bi rad dosegel tudi kakovosten premik: da bi se na gostinsko šolo vpisovali tudi najboljši učenci iz osnovnih šol. Prav s poukom turistične vzgoje na osnovnih šolah naj bi se jim ta želja tudi uresničila. Tako bi gostinska šola dajala še več sposobnih natakarejev in kuharjev, jasno pa je, da so najboljšim učencem vedno odprta vrata v hotelsko šolo in potem v visoko komercialno šolo.

Kmetijski nasveti

Novo sorte koroze

Čimveč krme pridelati doma, to je zdaj geslo, ki se je pri nas odlikovalo ob hudem pomanjkanju koroze, te najvažnejše krme poljščine. In ne brez razloga: doma pridelana krma je in ostane temelj živinoreje, posebno naše, ki se usmerja v izvoz in ki mora računati s svetovnimi cenami mesa.

Potrebno je povečati površine posejane koroze in pridelke. Dobra pridelka pa ni brez dobrega semena, velja za vse poljščine in prav tako tudi za koroze. Ker želimo spodbuditi k pridelovanju koroze, hočemo v tem sestavku kmetovalce seznaniti z nekaterimi najboljšimi novimi koruznimi sortami, predvsem z zgodnjimi, ki jih poljedelci lahko pridelujejo tudi v manj ugodnih podnebnih razmerah, kjer ni toliko sonca, kot ga potrebujejo poznejše sorte.

V poskusih, ki so bili opravljani v 7 krajih v Sloveniji, med njimi tudi na območju občine Trebnje, se je med zgodnjimi sortami obnesla zlasti francoska sorta anjou 210, ki je zelo primerna za hladnejše kraje. Daje zanesljiv in velik pridelek, tolikšnega, kot pri nas zelo znana ameriška sorta wisconsin 270, ki je nekaj poznejša kot anjou 210. Francosko sorto je treba sejati gosteje, kot sejemmo običajno, tako da imamo sedem rastlin na površinskem metru. Podobno je tudi z znano avstrijsko rano sorto austria 266, ki se je pri nas že uveljavila.

V našem znanem vzgajališču koruznih sort v Zemun Polju pri Beogradu so vzgajali novo rano hibridno sorto, ki ima oznako ZP 206/2. Njena prednost je zlasti, da je zelo odporna proti poleganju. V Banjaluki so vzgajali sorto BL 270, ki uspešno nadomešča sorto wisconsin 270, za katero primanjkuje semena. Tudi avstrijska poltrdnica austria 290 daje večji pridelek kot ameriška sorta, ima pa to slabo lastnost, da se nerada lička. Nerada se lička tudi austria 266.

Med novjšimi sortami naj omenimo še ZP 370 ter sorti BC 360 in BC 21 — 22. Katera je primerna za posamezna območja, se je treba posvetovati s strokovnjakom. Izbira je zdaj dovolj velika, da je pridelovanje koroze lahko bolj donosno tudi tam, kjer doslej zaradi neustreznih hibridnih sort še ni bilo. Naloga pospeševalne službe je, da hitreje uvaja nove sorte.

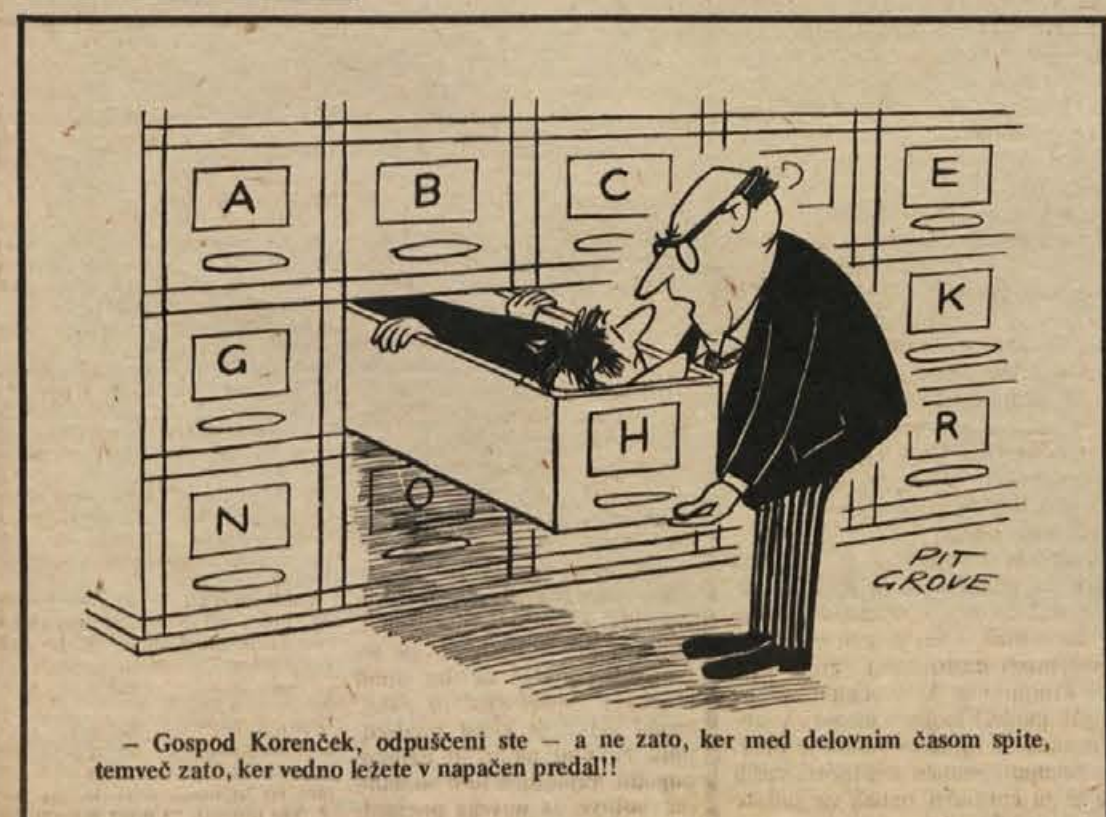
Inž. M. L.

Vredno je zapisati...

Da birokracija se ni odmla in da se tudi kmalu ne bo, ljudje najbolj pogosto opazijo pri tekanju od vrat do vrat, kadar nameravajo graditi hišo. Nešteto potrebnih in nepotrebnih potrdil, dokazil in najrazličnejših dokumentov je potrebno in za vsako tako potrdilo je potrebno neverjetno število potov. Vse to dela ljudem sive lase in jim jemlje po nepotrebnem veliko dragocenega časa.

Na to so opozorili tudi odborniki novomeške občinske skupščine na zadnji občinski seji, zraven pa so opozorili, da urbanistični program občine, ki bi ga moral narediti Dominvest do konca marca, še vedno ni narejen. Prav to pa tudi pomaga k počasnosti in k birokraciji pri takih postopkih. Ob tem so odborniki poudarili še to, da tudi zazidalni načrt za Žužemberk, ki bi prav tako moral biti že končan, še vedno ni narejen.

Tako je podjetje Dominvest za zadnji seji slišalo precej negodovanja na svoj račun. Res je, da je urbanistični program občine obsežna in odgovorna naloga, ki je ni mogoče uresničiti v nekaj dneh, res pa je tudi, da so na občinskih sejah že nekajkrat postavili podjetju rok, a so ga vedno potem podaljšali. Kaže, da tudi v tem primeru ne bo šlo drugače: 31. marec je potekel, na urbanistični program občine bo treba še počakati.

KDAJ BOMO BOGOVI?

Ali imamo pravico dvomiti v »zgodovinske resnice?« Kaj bo treba še odkriti kot dokaz, da človek in Zemlja nista »edinstven primer« v vesolju? Ali so domače predzgodovinske uganke že dovolj prerešetane?

Dostikrat smo se pogovarjali pozno v noč o najrazličnejših zadevah. Skoraj vedno smo vsaj za naše razmere našli zadovoljive odgovore in rešitve, ko pa je pogovor zavlil na skrivnosti vesolja, so nam opešale misli in niti najbolj bujna domišljija ni našla konca. O ljubezni, veri, umetnosti in lepoti so pogovori navadnih smrtnikov lahko »neskončni«, ob pravi Neskončnosti pa nas je postalo strah. Ne toliko zaradi neskončnosti same, kot zaradi njenega strahotno hitrega potovanja v še večjo neskončnost...

Celo misel, najpopolnejše človekovo orodje, ki nima ne oblike, ne teže, niti ni ujeta v čas, je ne more dohiteti!

Preostane nam le nekaj dejstev in trdo raziskovalno delo. Ničče sicer ne trdi, da nismo ljudje veliko naredili, nihče pa tudi ne more dokazati, da smo na pohodu v neskončnost storili kaj več kot prvi korak. Če so že opravljeni vesoljski poleti dokaz, da je pot v neskončnost sploh možna, potem bi morali temeljito prerešati naše sodbe o zgodovini Zemlje in njenih prebivalcev.

Ni še tako dolgo tega, kar so bili ljudje mnjenja, da je Zemlja velika plošča, ki plava v morju, nad njo pa se boči nebes, na katerem bingljajo zvezdice in Mesec in Sonce... Galileo Galilei, ki je trdil da je Zemlja okrogla, bi bil kmalu ob glavo... In zvezde so številine druge krogle, ki se vrte okrog skupnega središča, samo tako daleč so, da jih komaj vidimo... in Rimski cesta, ki je sestavljena iz samih takih zvezd... in drugih tisoč takih »rimskih cest« ali galaksij... Danes ve to že vsak šolarček, saj lahko pogleda skozi dober daljnogled, pa vidi, da je res tako!

Vsaj z nečim se moramo sprijazniti: da je naša Zemlja samo majhen delček tega Vesolja, nekje daleč od njegovega morebitnega središča, daleč od osi, na kateri bi bilo morda laže ugotoviti, za kaj pravzaprav gre...

Vzemimo za lažjo predstavo, da je Zemlja z nami vred velika kot zrno prosa. In to zrno prosa leži med drugimi zrnji v neizmerljivo velikem prostoru. Kdo lahko trdi, da so živa bitja samo na tem enem zrnu, na katerem smo slučajno mi?

To vprašanje so si zastavili tudi učenjaki, ki niso mogli najti nobenega verjetnega dokaza, da je prav naša Zemlja nekaj posebnega. Nasprotno, dovolj je dokazov, da so pogoji za življenje tudi na drugih nebesnih telesih. Najnovejša štetja pripisujejo naši Galaksiji (Rimski cesti) 100 milijard zvezd stalnic. V novembru 1961 je 11 vrhunskih znanstvenih strokovnjakov v Green Banku (ZDA) izračunali, da je samo med nebesnimi telesi naše Rimske ceste 50 milijonov takih, na katerih so lahko živa bitja.

Ko so pred približno 17 leti razburile ljudi vesti o nepoznatih letelih predmetih, ko so sovjetske in ameriške rakete prvič premagale zemeljsko težnost in ko so človeške raziskovalne naprave odletle proti Veneri in Marsu, so se pričeli majati temelji vsej naši zgodovini. Res, težko je priznati, da smo marsikaj verjeli in učili, ker kaj drugega ni bilo mogoče dokazati, kaj šele verjeti. Toda Galilejev primer ni bil zadnji. Marsikaj bo treba dopolniti, marsikaj postaviti na glavo, marsikaj sploh pozabiti, dosti pa še čisto na novo odkriti, da bi se vsaj za en korak približali resnici, pa če je še tako neverjetna.

KAJ JE RES IN KAJ JE DOMIŠLIJA?

Ljudi, ki enostavno ne verjamejo zgodovinarjem, niti Darwinu (utemeljitelju razvojne teorije o človeku) in celo Einsteinu ne (velikemu fiziku, očetu teorije o relativnosti), je vse več. Od prvih znanstvenih dvomov v delih francoskih, ameriških in sovjetskih učenjakov, preko utopične in znanstvene fantastike (spisi na znanstveni podlagi o tem, kako bomo živeli v bodočnosti) do spisov in knjig Louisa Pauwelsa, Jacquesa Bergiera, Roberta Charrouxa in Erica von Daenikena, je minilo komaj dobrih deset let. Tesnoba, ki se je naselila v ljudih zaradi luknjičave zgradbe človeške prazgodovine in vedeževalskih napovedi za bodočnost, so poskusili pregnati pisci znanstvene fantastike. Toda kot nekaj (!) Julesa Verne, jih niti danes ljudje ne jemljejo preveč resno. Živijo v senci znanstvenikov in pihaajo mehurčke iz njihove milnice...

Toliko bolj pa so razburili svet srboriteži, ki hočejo porušiti tisto »luknjičavo zgradbo človeške zgodovine« in predlagajo, naj se lotimo novih temeljev. Ker gre za napad na ugled največjih svetovnih znanstvenih doganj in njihovih očetov, je ogorčenje seveda razumljivo. V slovenskih lahko zasledujemo dva taka novatorja: »nedeljskega raziskovalca« Erica von Daenikena v njegovih dveh knji-

Ali so te predzgodovinske slike vesoljcev s stene votline v Val Camonica (Italija) res samo plod domišljije?

ŠE ENA INAČICA ZGODOVINE

Če so prišla nekatera izmed teh bitij k nam pred kratkim, pa še ni nikjer rečeno, da niso mogla druga priti še pred tisoč, deset tisoč ali morda štirideset tisoč leti.

Na Zemlji so našla pred recimo 40.000 leti pogoje, primerne za življenje, bujno poraščeno pokrajino in številna živa bitja. Med temi zemeljskimi bitji je izstopal zlasti po svoji pokončni hoji in s svojimi pripomočki za lov in prehranjevanje (ostri kamni - peštnjaki, gorjačec) nekakšen »človek«, ki jim je po temeljitem proučevanju ustrejal za zanimiv poskus.

Kot bi cepili divjak z lahtno hruško, so oplodili samice tega človeka s svojim semenom. To seme z izbranimi dednimi lastnostmi je vplivalo na hitrejši razvoj razuma pri človeku. Izpopolnjen človek se je začel umsko zelo hitro razvijati. V 500.000 letih prejšnjega razvoja ni napravil toliko, kot je potem v nekaj sto letih. Številne izkopanine utegujejo podpreti Daenikenovo teorijo o naglem skoku razumnosti človeka, kakršnega si je vsekakor težko razlagati...

Razumna bitja iz vesolja so se nato vrnila na svojo zvezdo ter prepuščala ta poizkusni vrt njegovi usodi. Minilo je skoraj 25.000 let, da so se spet vrnila. Morda so prihajala kdaj vmes, morda so pustila na Zemlji nekaj predstavnikov.

Njihovo delo pa ni cvetelo kot so računali. Človek je sicer znatno napredoval, vendar pa ni še pozabil starih slasti. Paril se je z manj razvitiimi predstavniki svoje vrste, napol živalmi, ter tako spodkopaval sijajni načrt o svoji bodočnosti. Izrodko za tuja razumna bitja niso bili zanimivi. Hotela so doseči kar najboljši uspeh s svojim poskusnim človekom.

Uničila so vse izrojene potomce, umsko najbolj razvite pa so ponovno »cepila«. To je drug nagel preskok v duševnem razvoju človeka, za katerega naštevajo Daeniken že dosti več dokazov, med drugim tudi Sveto pismo in podobna verska izročila iz drugih delov sveta: indijska Mahabharata, judovska Kabala, kitajska knjiga Dzyan, poleg njih pa še ep o Gilgamešu, sumerska pisemska izročila, mayerski Popol Vuh...

VERJETI SVETEMU PISMU ALI NE?

Poglejmo vsaj, kaj pravi o tem nam najbolj dosegljiv dokument - Biblija: »Hočem ustvariti človeka po svoji podobi... in Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po podobi Boga ga je ustvaril... (Mojzes, 1. knjiga, 1. poglavje, vrsti 26 in 27).

»Ko pa so se ljudje začeli na Zemlji množiti in so se jim rodile hčere, so božji sinovi videli, da so človeške hčere lepe, in so jih jemali za žene, katere so le hoteli.« (Mojzes, 1. knjiga, 1 do 2).

Strokovnjaki na Stanfordovi univerzi v Kaliforniji so možnost umetnega prenašanja dednih lastnosti dokazali v decembru 1967, ko so naredili umetno življenje po vzorcu virusa vrste B X 174.

* Z metodo oglikovega radioaktivnega izotopa C 14 se da dokazati starost izkopanine: kosti, orodja, risb in drugega.

... če kdo občuje z živaljo, potem naj bo usmrčen in žival je treba zadaviti.« (Mojzes, III. knjiga, 20. pogl., vrste 15 do 16).

Podobno pripovedujejo ustna izročila in listine drugih ljudstev:

Tibetanci in Hindujski so proglašili veselje za mater zemeljske rase.

Domačini z Malekule (Novi Hebrid) trdijo, da sestavljajo človeško raso potomci nebeskih sinov.

Indijanci pripovedujejo, da so potomci grmečega ptiča.

Inki trdijo, da so Potomci sinov Sonca. Rod Rapanui pripisuje svoj nastanek ljudem ptičam.

Maji naj bi bili otroci Plejad.

Germani zatrjujejo, da so njihovi predniki prišli na letelih vanah.

Indijci hočejo biti potomci Indre, Gurkha ali Bhima - ta trojica pa se je prevažala na ognjenih ladjah po nebu.

Henoš in Elija izginita po opravljenem pričevanju za večno na gorečem nebeskem vozu.

Otočani Južnega morja trdijo, da izvirajo iz nebeskega boga Tangalao, ki se je pripeljal z neba v velikem lesketajočem se jajcu.

Vse te pripovedke o pokolenju imajo skupno jedro: »bogovi« so prišli, izžrali neko skupino bitij, ki so jih oplojili in izločili izmed nečistih. Dali so jim najsoodobnejše znanje, da bi potem za nekaj časa ali za vedno izginili.

NAJBDE, KI JIH ARHEOLOGI NE ZNAJO POJASNITI

Daeniken pa poleg teh virov navaja tudi bolj oprjemljive dokaze. Čeprav ima Charroux o nekaterih za las drugačno razlago, se je vredno z njimi seznaniti!

V Peruju (Južna Amerika) leži pri starem mestu Nazca 60 km dolga skrivnostna puščavska ravnina, vsa preprežena s pravilnimi, kilometre dolgimi geometrijskimi črtami in liki, od katerih je največji kar 250 metrov dolg. Če stojimo na tleh ali na obližnjih gričih, ne moremo o teh starih likih imeti nobene predstave. Kot da so namenjeni opazovanju z letala, kot da označujejo smer pristanka in poletanja. Lahko tudi, sa so skrivnostna pisava, izdolbena v močnim žarkom (laser!) iz vesolja. V okolici Nazca pa so našli narisane na kamnitih stenah človeške like, katerih glave obdajajo žarki - podobno kot svetniški sij v krščanskih upodobitvah.

160 km severozahodno od ravnine Nazca leži pust, za plovbo neprimeren zaliv Pisco. Na pobočju nad zalivom je v rdeče skalne stene vklesano velikansko svetlikajoče se znamenje, bolj vidno iz zraka kot z morja. Znamenje ima obliko tritojnega svečnika in je visoko 250 metrov, usmerjeno pa je proti »letališču« pri Nazci. Ničče do zdaj še ni mogel pojasnit, kdo in zakaj je vklesal ta skrivnostni znak.

Skoraj v isti črti Pisco-Nazca leže na bolivjski visoki planoti (4000 m nad morjem) tudi ruševine starodavnega mesta Tiahuanaco. Ko so v 30 letih 16. stoletja španski zavojevalci spraševali domačine, kdo je zgradil Tiahuanaco, so jim povedali, da je to kraj, kjer »so bogovi ustvarili človeka«.

Daeniken, ki je kraj obiskal s prijateljem, je tu našel na dobro ohranjene ostanke mesta, ki jih zgodovinarji ne morejo zanesljivo prisoditi nobenemu znanemu ljudstvu, ki je živelo na tem območju, niti izgnanemu pokolenju najstarejših Inkov ne. Mesto je zgrajeno iz trdega granita z zelo natančnimi meritvami in gradbenimi pripomočki, kakršni si danes le težko zamašljamo. Na sto ton težkih kladah iz peščenjaka ležijo zidne kocke, težke po 60 ton.

KAKO IN ZAKAJ SO GRADILI PIRAMIDE?

Prav tako še danes ni jasno, kako in s čim so graditelji egiptovskih piramid pred 5000 leti izzgali velikanske kamnite kladice iz karniolomov. Robovi klad so ostri in stranske stene gladke. Kako so jih pripeljali in do milimetra natančno položili drugo na drugo? Strmine, odri, nasipi... in tisoče in tisoče egiptovskih kmetov. Ta razlaga pa ne vzdrža kritične presoje. Danes ne bi mogel noben stavbenik - pa naj bi imel na voljo vsa tehnična sredstva na svetu - vnovič zgraditi Keopsove piramide. Iz karniolomov so izrezali 2.600.000 klad... Če bi pridni delavci vsak dan dosegali vrhunске učinke in zložili 12 klad drugo na drugo, tedaj naj bi v 664 letih zložili te kladice v prekrasno piramido - za grob faraonu, ki sploh ni doživel dograditve!

Takih in podobnih pravičnih razlag za tehnično nedoumljive gradnje je polna vsa zgodovina.

Ko smo že pri piramidah, se ustavimo pri še eni nerazložljivi navadi starih ljudstev: veri in ponovno vstajenje po smrti. Zapiski in ustna izročila dajejo pri vseh verstvih obljubo, da se bodo bogovi vrnili in obudili dobro ohranjeno trupla v novo življenje. Ali je bilo balzamiranje in mumificiranje (postopki za ohranjanje trupel pred razpadanjem) samo prazen verski obred, ali je imelo globlji pomen? Niso morda bogovi izbrancem (faraonom, inkovskim vladarjem, prerokom) zaupali postopka in jih opozorili, naj grade močne grobove za zaščito pred najrazličnejšimi katastrofami, morda celo atomskimi?

Večina starih ljudstev je poznala spretnost mumificiranja, marsikje so odkrili mumije, ki so bile tako popolne in dobro ohranjene, kot da bi bile žive. Pri Inkih so se ohranile mumije v ledenikih in so teoretično sposobne za življenje. Biologi z univerze v Oklahomi so v marcu 1963 ugotovili, da so bile celice na glavi egiptčanske princeze Mene še sposobne za življenje! In vendar je princeza Mena že več tisoč let mrtva!

Pred dobrim mesecem dni je sovjetski znanstvenik Nikolaj Čudinov oživel bakterije (zelo majhna enocelična živa bitja), ki so bile v zemlji 250 milijonov let. Prastare bakterije je našel na Uralu v kristalini soli iz časov, ko je tam še žumelo predzgodovinsko morje in o človeku seveda še ni bilo sledu.

ALI JE VEČNO ŽIVLJENJE MOŽNO?

Prof. Etinger napoveduje prihodnost, ko bodo trupla čakala na zmrzovalnih pokopalnišnih ali v betonskih shrambah za globoko zmrzovanje na dan, ko bo še bolj razvito zdravstvo sposobno odpraviti vzroke njihove smrti in s tem trupla obujati v novo življenje.

Nobena skrivnost ni, da se Američani v okviru svojega obširnega programa vesoljskih poletov posvele resno ukvarjajo z nalogo, kako bi mogli vesolje v prihodnosti na njihovih dolgih poletih na oddaljene zvezde začasno zmrzniti, da se ne bi starali. V poletju 1965 je ruska televizija pokazala dva pisa, ki sta bila teden dni globoko zmrznjena. Sedmega dne so ju odtajali, in glej: živela sta veselo kakor prej!

Svežo kri in človeške kosti moremo v globoko zmrznjenem stanju ohraniti dolgo časa za kasnejšo uporabo. Mnoge večje zdravstvene ustanove to že tudi delajo.

Če se potemtakem vprašamo, od kod za misel o neumrljivosti ali misel na telesno vstajenje od mrtvih, lahko po trezni presoji zaključimo, da so jo našim prednikom mogla vcepiti samo bitja, ki so take dosežke že tudi dejansko uporabljala. Če so seveda hotela ohraniti »za večno« samo dovršene primerke svojega poskusa, potem je jasno, da nam za to, v toliko verstvih objubljenega blaženosti, ne sme manjkati potrpljenja!

Dejstvo je, da je z ugotovitvami 24-letnega ameriškega znanstvenika Jamesa D. Watsona (zanje je leta 1962 dobil Nobelovo nagrado) o zgradbi beljakovinam podobnih kislin v živih celicah, ki odločajo o dednih lastnostih, nakazana možnost vplivanja na razvoj živih bitij. Tako misel je treba prebrati dvakrat, da jo razumemo in še dvakrat, da ji - verjamemo! Pa vendar je resnična, znanstveno preizkušena.

Potem je samo še korak do podmene, ki smo jo že opisali: »bogovi« (tuja razumna bitja) so poizkusnemu človeku vcepila dedne lastnosti za postopni razvoj razuma. Ko se bo človekov razum razvil do take končne stopnje, kakršno imajo tuja razumna bitja - jim bomo postali enaki: neumrljivi, časovno neomejeni, torej tudi prostorsko svobodni. Odprla se nam bodo vrata Neskončnosti, katerih praga danes vsaj tehnični in filozofski znanosti navkljub ne znajo prestopiti. Bogovi!

Tudi naše domače nabožne slike (na našem posnetku iz okolice Vel. Lašče) in pravoslavne ikone niso povsem razločljive. Sij okrog glav svetnikov, pa naj bo v obliki svetlega kroga ali zlate plošče, nehote spominja na skafandre (prozorne krogle za glave vesoljcev in potapljačev, v katerih je kisik za dihanje), kakršnih smo vajeni s slik sovjetskih in ameriških potnikov v prostor, kjer ni zraka. Stari slikarji, ki pomena skafandra niso razumeli, so seveda lahko narisali samo »svetniški sij« svojih bogov, kakršnega so, najstarejši najbrž tudi videli. Celo »goreča srca« na številnih upodobitvah Marije in Jezusa so prej razločljiva kot risbe neznanih (dihalnih?) naprav, kakor pa prava, živa srca, priprta na obleki...

POROČILO O NESREČI VESOLJCEV

Obseg tega zapisa nam ne dovoljuje, da bi navajali vrsto nepojasnjenih zgodovinskih ugank, na katere so opozorili omenjeni raziskovalci. Poglejmo le dve ali tri:

Kitajski arheolog Či Pu Tei je v gorskih votlinah pogoja Bajan Kara Ula v kitajsko-tibetanskem obmejnem pasu leta 1938 odkril nekaj starih grobov. Poleg majhnih, človekovemu podobnih ostančkov z nepojasnjljivo velikimi lobanjami, je na stenah votline našel risbe, na katerih so bila bitja z okroglimi šlemi, pa tudi zvezde, Sonce in Luno, povezane med seboj s črtami.

V votlini so našli tudi 716 čudnih krožnikov iz granita. Ti krožniki so 2 cm debeli, povsem podobni gramofonskim ploščam z luknjo v sredini, od katere se proti robu v dveh vrstah vibstovo vije žlebičasta pisava. Šele leta 1962 se je profesorju Tsam Um Nauju na Akademiji za predzgodovino v Pekingu posrečilo razvozlati del teh zapisov. Zgodba s krožnikov trdi, da je pred 12.000 leti zaneslo skupino nekega ljudstva na naš planet. Njihovim letalom pa je manjkalo moči, da bi ta svet ponovno zapustili. Vozila so se razbila v težko dostopnem gorju, novih pa ni bilo moč zgraditi.

O majhnih »tujih ljudih« poročajo tudi kitajske pravljice s tega področja. Pravijo, da so Zemljani te pritiklavce prezirali in se jim izogibali zaradi njihove ostudnosti, moške pa so jih zasledovali in jih morili!

Trije bronasti japonski kipci, ki jih je maja 1968 pokazal Daeniken v Moskvi prijatelj Aleksander Kazancev, ugleden sovjetski pisatelj, predstavljajo like, oblečene, kakor se zdi, kot vesoljci. Kazancev je Daenikena predstavil tudi profesorju Josifu Samuiloviču Šklovskemu, direktorju radioastronomskega oddelka Sternbergovega inštituta univerze v Moskvi. Tudi ta vodeči strokovno podkovani znanstvenik vzhodnega sveta ne izključuje možnosti, da so nek-ko tuja razumna bitja iz vesolja prišla k nam na obisk. Prepričan je, da je zemlja doživela vsaj en obisk iz vesolja.

Predstava o predzgodovinskem obisku nezemeljskih razumnih bitij je bila povsem prikupna tudi veleumnemu fiziku Albertu Einsteinu, »oče rakete«, profesor Herman Oberth, pa je dobesedno izjavil: »Mislim, da je obisk neke nezemeljske rase na našem planetu zelo zelo verjeten.«

DOKUMENTA, KI NE MORETA BITI SAMO PLOD DOMIŠLIJE

Mednarodna akademija za raziskovanje staroindijskega jezika sanskrita v Mysore (Indija) je prva tvegala poizkus prevesti neko sanskrito besedilo, ki ga je napisal Maharashi Bharadwaja, prerok iz zgodnje dobe, v naše sodobne pojme:

6. Naprava, ki se s svojo notranjo močjo premika tako kot ptič, pa naj bo na kopnem, v vodi ali v zraku, se imenuje vimaana...

8. ... ki se more premikati v nebesih, iz kraja v kraj...

9. ... s celine na celino, s sveta na svet...

Leta 1935 so našli v Palenque (Stara država Mayev v Mehiki) risbo na kamnu, ki zelo verjetno kaže majevskega boga Kukuma. Neko človeško bitje, ki se z zgornjim delom telesa nagiba naprej kakor kakšen dirkač, sedi na stožčastem vozilu (s čudno izžlebljenimi izboklinami, podobnimim sesalnimi odprtinam reaktivnih letal), iz katerega se na koncu ohišja vije ognjen plamen. Vsak otrok bo danes označil to vozilo za raketo. Bitje z rokama streže vrsti kontrolnih naprav, v levo nogo pa priskala na nekakšen pedal. Prednji sedež »vesoljca« je s pregrajo ločen od zadnjega dela vozila, v katerem vidimo enakomerno porazdeljene zabožke, kroge, točke in spirale...

TUDI DOMAČE UGANKE ŠE NISO REŠENE

V enajsti knjigi »Slava Vojvodine Kranjske« (izšli 1689. leta) opisuje naš priznani zgodovinar Janez Vajkard Valvasor (1641 do 1693) v poglavju »Pletereje« nek še vedno nepojasnjen dogodek takole: »Pred kakšnimi petimi leti je ne daleč od Pleterij v močnem dežju, ob bliskanju in grmenju padel iz zraka na ravno polje velik tako imenovani zmaj, vendar brez peruti. Videlo ga je mnogo oseb, čeprav je puhtel iz njega tako ostuden smrad, da se mu nihče ni mogel približati...«

Naš znani arheolog, dr. Vinko Stribar iz ljubljane poroča v sestavku »Arheološki projekt Mihovo v letu 1969« (Dolenjski razgledi, številka 7) med drugimi odkritji tudi o »Trnišču« pri Mihovem na pobočju Gorjancev. Na terasi s tem imenom so se lotili odkopavanja »Glavice«, 6 metrov visoke gomile (50 x 30 m), za katero so predvidevali, da je bila pred približno 2000 leti železarski plavž.

Namesto mogočnega plasti žindre in ostanok velike peč pi so našli na nekaj, kar ni bilo ne plavž, ne pogrebna gomila. Prej bi lahko rekli, da je bila to nekakšna zgradba v verske namene, torej tempelj za čaščenje bogov, morda podobna keltskim tumulom, o kakršnih poroča Charroux v »Skrivnostnih sledovih«. Dobesedno pravi dr. Stribar: »Ne oziraje se na to, ali je podmena o Glavici verjetna, smo tu odkrili izjemno prazgodovinski objekt, ki je vreden, da bi mu strokovnjaki posvetili vsvo pozornost...«

O pritiklavih keltskih rudarjih iz Rud na Gorjancih poroča tudi Ivo Pirkovič v razpravi »Nova zgodovinska ozorja na Otoku« (Dol. razgledi, št. 8). O verskih posebnostih teh naših staroselev ne vemo skoraj nič. Ali nas ne čakajo tudi tu velika presenečenja, če bi jih poskusili gledati s sodobnimi očmi?

Nešteto je nepojasnjenih pripovedi, zapisov in najdb iz preteklosti, celo na naših tleh jih ne manjka. Ali so morda ta izročila, katerih usedline so miti in verstva, veliko manj zavita v skrivnost in veliko bližja resničnosti, kakor smo skozi tisočletja mislili? So šle naše dosedanje razlage teh izročil v napačno smer? Morda je povsem zmotno razlagati pomem »nebes« z nekim onostranskim stanjem ureči, morda je pod tem pojmom treba razumeti povsem stvarno vesolje!

Taka razmišljanja nam postavlja današnji razvoj znanosti! Morda so videti malce prismsuknjena?

Matematiki in fiziki so v prejšnjem stoletju izračunali, da vlakci ne bodo nikoli mogli voziti hitreje kot 34 km na uro, ker bi sicer večja hitrost iztisnila iz vlaka ves zrak in bi se morali potniki zadušiti...

Pa vendar si je drznil nekdo domišljati (fantazirati), da bi šli lahko vlakci tudi hitreje. Ta »domišljija« žene danes vlake z 200 in več kilometri na uro. Menda zaradi tega ni nihče umrl?

Naj nam bo torej dovoljena vsaj domišljija! M. MOSKON

Utrjevanje dobrih sosedskih odnosov

Uresničile so se Titove besede po prihodu v Italijo: obisk v Rimu je posledica dosedanjega uspešnega sodelovanja Jugoslavije in Italije, hkrati pa mora ustvariti tudi pogoje za nove skupne korake — Tito, komunist in predsednik SFRJ, pri najvišjem poglavarju katoliške cerkve, papežu Pavlu VI.: skupen nam je mir med ljudmi vseh narodnosti, ver in političnih pripadnosti, da bi zgradili svetlo bodočnost z večjo blaginjo, predvsem na tem svetu

Na povabilo predsednika italijanske republike Giuseppa Saragata je jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito s soprogo Jovanko in spremstvom uradno obiskal Italijo. Uradni obisk Italiji je bil v četrtek in petek, 25. in 26. marca, v soboto so bili jugoslovanski gostje na obisku v Torinu in v zasebni rezidenci predsednika Saragata v San Rossore blizu Pise. Nato so se neuradno vrnili v Rim in stanovali v Grand hotelu, od koder so odšli v ponedeljek, 29. marca na uradni obisk v Vatikan. Še istega dne zvečer so se visoki jugoslovanski gostje odpeljali nazaj v Beograd.

To bi bil v telegrafskem stilu potek tega pomembnega in zgodovinskega mednarodnega dogodka, ki bo brez dvoma odločilno pripomogel k nadaljnjemu utrjevanju dobrih sosedskih odnosov med dvema jadranskima državama — Italijo in Jugoslavijo.

Še ena Titovih zgodovinskih poti

Prepričana sem, da med nami ni bilo človeka, ki ni z zanimanjem spremljal pravkar minulih dni, da ni v tisku, po radiu ali televiziji spremljal predsednika Tita še na eni njegovi zgodovinski turneji.

V Rim smo prispeli že v sredo popoldne, dan pred Titovim prihodom. Ko so nas namestili v hotelih (žal dragih, tako da je bila nočnina 90% naše dnevnice), smo seveda odšli na ogled „večnega mesta“. Zvečer smo šli po poti, ki jo bo prehodil drugi dan naš predsednik s svojim spremstvom. V izogib neljubih dogodkov je bila ob pločnikih ograja, ob njej pa so bili ponekod letaki, ki so protestirali proti Titovemu obisku z znanimi fašističnimi gesli. Italijanski kolegi so nam povedali, da so ugotovili, da je to delo skrajne politične desnice, ki bojša šteje šest mladincev. Nekoliko bolj zaskrbljeni smo bili, ko smo drugi dan zgodaj zjutraj zvedeli, da je nekdo vrigel manjšo bombo na našo ambasado v Milano. Toda na rimskih ulicah smo lahko ugotavljali, da ljudje popolnoma mirno hodijo po svojih opravkih in celo, da mesto preveva slavnostno vzdušje.

Dobrodošlica na letališču Ciampino je bila prisrčna, predsednika Tita in Saragata imata skupne poglede na mednarodne dogodke, iste ideale o miru in

pravičnosti in razen tega sta še osebna prijatelja. Z letališča so visoki gostje prišli z vsemi uradnimi častmi v Quirinal in po kratkem počitku se je predsednik Tito odpravil položiti venec na grob neznanega junaka.

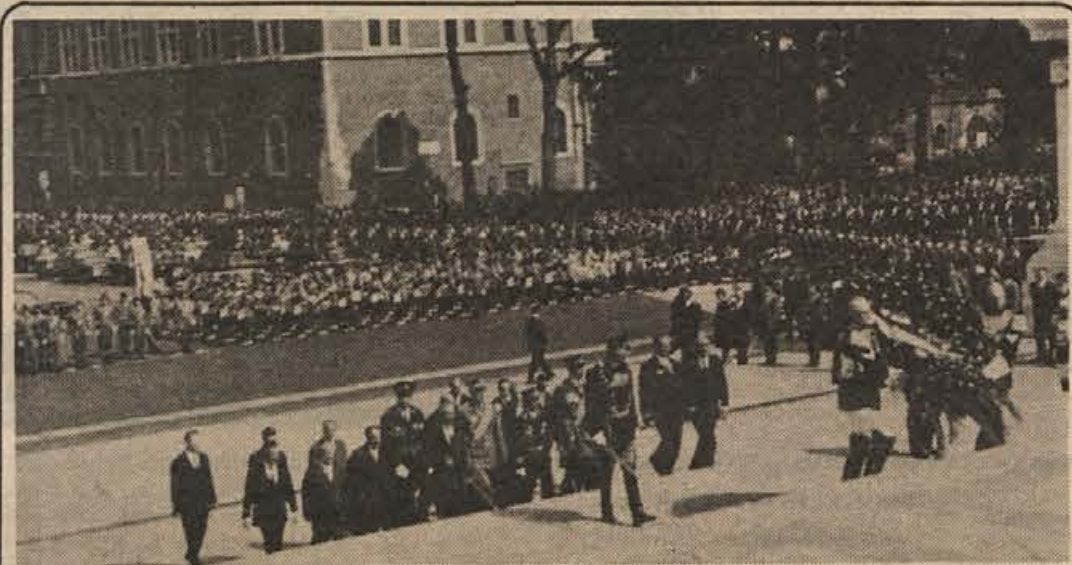
Na uradnih razgovorih in zasebnih obiskih

Bilo je več uradnih razgovorov: predsednik Tito se je pogovarjal s predsednikom Saragatom, ministrom Morom in

ko je priredil slavnosten sprejem naš predsednik v rimskem Grand hotelu. Rim je namreč zanimivo mesto, pestro in nemirno. Stavke so na dnevnem redu. Tisti dan, ko smo prišli, so npr. stavkali vsi bari, restavracije in taksiji. Bilo je prav hudo, ko nismo dobili nikjer kave, pijače ali jedače, da o taksijih niti ne govorim, saj so znani kot najhitrejša prometno sredstvo tega večmilijonskega mesta, ki postane tako skoraj paralizirano. No, tistega dne, ko

pa se je v stilu velikih zvezd pustila čakati deset minut. Na drugem večeru pa so fotoreporterji ujeli prisrčen razgovor, ko se je zahvaljevala predsedniku Titu in Jovanki, da sta jo potegnili iz njene osamljenosti, v katero se je potegnila, odkar so se odigrali pred njeno vilo neljubi dogodki.

Sredi noči tega dne pa je predsednik Tito sprejel v posebni sobi štiričlansko delegacijo slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Bili so to poslanec Albin Škerk, predsednik Slovenske kulturno gospodar-

Kot vsi gostje je tudi jugoslovanski predsednik ob uranem obisku italijanski državi položil venec pred veličastni spomenik neznanemu junaku, ki ga v Rimu imenujejo „oltar domovine“. Na ogromnem prostoru pred žrtvenikom so bili v slavnostnih uniformah vsi rodovi vojske, zaigrali so obe himni, množica na pločnikih pa je zaploskala „živio Tito“. Nobenega žvižga, nobenega izpada, kot so si nekateri obetal. Rim je sploh izredno toplo in naklonjeno sprejel visoke jugoslovanske goste.

predsednikom vlade Colombom. Razgovori so bili tudi med Morom in Tepavcem, ki sta nadaljevala in še izpopolnila razgovor, ki sta ga začela v Benetkah.

V času teh uradnih razgovorov je soproga našega predsednika Jovanka obiskala nekaj trgovin, krojačev, Rdeči križ in druge ustanove. Rimljani predvsem pa tudi Rimljanke, so ugotavljali, da sodi med najbolj simpatične in najlepše „prve dame“ današnjega časa. Povsod so jo sprejeli zelo naklonjeno in polni občudovanja.

Zanimiva sta bila tudi oba sprejema, ki sta ju priredila predsednik države. Prvi večer je bil slavnosten sprejem v Quirinalu, kjer smo bili gostje predsednika Saragata. Med 3000 gosti je bila smetana Rima in tujih diplomatskih predstavnikov. Prava paša za oči. Ze po polnoči sta Tito in Saragata obšla vse velike sobane in pozdravljala goste. Govorili so v vseh jezikih in ko je predsednik Tito zaslišal prisrčen in glasen „dobar večer“ v slovenščini, je bil tako vesel, da nam je vsem stisnil roke, prav tako njegova soproga.

Še zanimivost z drugega dne,

naj bi bil Titov sprejem v Grand hotelu, pa so stavkali hotelirji. Seveda je nastal preplah; posredovali so med drugimi celo rimski župan in sam Saragata, pa so mu rekli, da predsednik vlade lahko poveri mandatorju sestavo nove vlade ne more pa ukazovati hotelirjem, da ne smejo stavkati. Naj povem še to, da stavke, ki jih organizirajo italijanski sindikati, ne upa nihče prelomiti (tisti, ki to store, tudi drago plačajo!). Štiri ure pred napovedanim sprejemom, še ni bilo jasno, ali bo mogoč ali ne. Uslužbenci Grand hotela so se vrnili na delo, ko so dobili zagotovilo, da bodo ugodili njihovim zahtevam.

Na obeh sprejemih je bila med gosti tudi filmska igralka jugoslovanskega porekla Silvia Koscina, ki se je že v Jugoslaviji srečala s Titom in njegovo soprogo. Tako je bila seveda gost tudi na obeh sprejemih. Na prvem ni ostala nezapažena podrobnost, da tovariš Tito ni sedel za mizo, dokler ni prišla lepa Silvia. ki

ske zveze Boris Race, deželni svetovalec dr. Drago Štoka in podpredsednik goriškega pokrajinskega odbora Marko Waltritsch. Sestanek s slovensko delegacijo je trajal tričetrt ure. Udeležili so se ga tudi Titova soproga, predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher, članica sveta federacije Lidija Šentjurc in veleposlanik SFRJ v Rimu Srdjan Prica.

Slovenski predstavniki so pozdravili predsednika Tita in izrazili zadovoljstvo, da je prišlo do obiska, ki pomeni potrditev pozitivnega razvoja odnosov med obema narodoma. Obrazložili so, kako poteka izvajanje sporazumov med obema državama, izrazili željo, da bi bila meja še bolj odprta in prikazali, kako je možno doseči učinkovito zaščito slovenske manjšine v okviru italijanskih zakonov.

Predsednik Tito je pozorno poslušal izvajanje in pokazal, da dobro pozna razmere, v katerih živi manjšina, in probleme, se katerimi se srečuje. Celo tako dobro, da je o pozdravu, v katerem so predstavniki rekli, da predstavljajo vse Slovence v Italiji, pripomnil „kje pa imate potem predstavnika beneških Slovencev?“. Ob koncu sta oba s soprogo prisrčno pozdravila delegacijo („Pozno je že in moramo se spočiti za jutri“, je rekel Tito) in druge zamejske Slovence, ki so bili na sprejemu.

V petek dopoldne se je predsednik Tito s soprogo in spremstvom poslovil od predsednika Saragata in odpotoval na zasebni obisk v tovarno Fiat v Torinu. S tem je bil končan uradni obisk Italiji in zdaj so še zadnjik spremili našega predsednika „oklopniki“ na motorjih, ki so v teh dneh povzročali grozljiv ropot po rimskih ulicah.

Na letališču v Torinu so predsednika Tita sprejeli predstavniki Fiata na čelu s predsednikom Agnellijem. Pripeljali so se v tovarno Mirafiori, kjer smo jugoslovanski novinarji čakali skupno s italijanskimi delavci in tehnikami Crvene zastave, ki so tam na specializaciji. Sprejem je bil zelo prisrčen, delavci so ploskali, skandirali „Tito, Tito...“. Vsi so ga želeli videti, slišati. V pozdravnih govorih so poudarjali obojestransko koristno sodelovanje Fiata in Crvene zastave, in to ne samo na avtomobilskem področju, ampak tudi drugje.

Tito in papež Pavel VI. — velika pobornika za mir in sožitje narodov na svetu

V Rim se je vrnil predsednik Tito v Grand hotel, nič več kot uradni gost italijanske vlade. Tako namreč zahteva vatičanski protokol. V ponedeljek zjutraj so prišli po Tita in njegovo najozje spremstvo avtomobili s vatičansko registrsko tablico (SCV), kar se je zgodilo prvič. Bil je to tudi prvi uradni obisk Vatikana nekega šefa socialistične države (Jugoslavija je tudi prva socialistična država, ki ima uradne diplomatske stike s sveto stolico, zdaj skuša navezati Vatikan stike tudi z drugimi socialističnimi državami).

Na dvorišču San Damaso v Vatikanu so sprejeli predsednika Tita, njegovo soprogo in spremstvo s španskim ceremonialom, ki ga predpisuje vatičanski protokol. Živopisani švicarski stražarji s helebardami, godba (igrala je jugoslovansko himno, Vatikan svoje nima) in visoki cerkveni dostojanstveniki. Po predpisanem ceremonialu so bili moški v frakih, ženske v dolgih zaprtih črnih oblekah in z vezeno tenčico na glava. Prefekt apostolske palače je spremljal predsednika Tita v zasebno knjižnico Pavla IV. Papež Pavel VI. in predsednik

vanjih za mir. „Jugoslavija si prizadeva za mir, predvsem v Evropi in v Sredozemlju“, je med drugim rekel predsednik Tito. „Cerkev se ne bo vmešavala v suverene pristojnosti države“, je v svojem dokaj dolgem govoru poudaril Pavel VI.

V ponedeljek popoldne je predsednik Tito s svojimi sodelavci odpotoval iz Rima in zaključil svoj petdnevni obisk. Na letališču so se od njega poslovili predsednik Saragata in drugi funkcionarji. O obisku so izdali uradni komunikacije, ki ste ga gotovo brali ali slišali.

Priljubljenost predsednika Tita in njegove soproge Jovanke med italijanskim ljudstvom

Obisk predsednika Tita v Italiji je bil ponoven velik uspeh njegove politike in prizadevanj za dobre sosedske in miroljubne odnose v svetu. Prisrčni in odkriti razgovori pa razumevanje, vse to je pokazalo, da imamo veliko skupnih interesov, da so naši medsebojni odnosi že tako plodni in zrel, da jih neogovorne provokacije desničarskih skupnic ne morejo več ogroziti. Vse to bo dobra osnova in garancija pri nadaljnji krepitevi teh dobrih odnosov in pri urejanju še nerešenih vprašanj.

Ob nekaterih prejšnjih neljubih dogodkih in zato tudi malce napetem pričakovanju je treba še ugo-

Ob zaključku uradnega obiska v Italiji je predsednik Tito s svojim spremstvom obiskal še tovarno Fiat v Torinu, kjer so ga slavnostno sprejeli na letališču predstavniki oblasti in Fiata na čelu s predsednikom odv. Agnellijem. Nato so jugoslovanski gostje obiskali tovarno Fiat-Mirafiori, kjer so jih delavci navdušeno pozdravljali in skandirali „Tito, Tito...“ Na sliki: Tito s soprogo in sodelavci ter v spremstvu predsednika Agnellija v tovarni Mirafiori.

Josip Broz Tito sta se pogovarjala sama (prisotna sta bila samo prevajalca) poldruge uro. Kronisti so ugotavljali, da je bil Titov obisk za dvajset minut daljši kot Nixonov, kar so še posebej poudarjali. Nato se papežu predstavili tudi Titova soproga Jovanka in člani spremstva. Papež se je z njimi zadržal v prisrčnem razgovoru.

Vatičanski in italijanski tisk je posvetil temu obisku še posebno pozornost. Papeža Pavla VI. in Josipa Broza Tita so predstavljali kot dva pomembna pobornika miroljubnega sožitja na svetu in zagovornika neuvrščenosti. Zato so se njuni pogovori tudi sukali okrog svetovnih dogodkov in o prizade-

tovatvi izreden osebnostni in človeški uspeh, ki ga je dosegel predsednik Tito pri Rimljanah, ki so znani kot strogi sodniki. Povedala sem že, da so ga prisrčno pozdravljali na ulicah. In kolikor je dovoljeval protokol, natrpan program političnih razgovorov in razne obveznosti, je prišel tovariš Tito v stik tudi z ljudmi. Vzbuja je nedeljene simpatije in občudovanje. „Kako je še mladosten, kako simpatičen, in prijazen“, so bile pogoste pripombe. In ko so bile v vatičanskih časopisih objavljene slike Tita v fraku in z visokim cilindrom ter Jovanke v tesno se prilagajoči črni obleki in s tenčico, je bilo mnenje enodušno: „Kako sta lepa!“

V ponedeljek zvečer smo odpotovali iz Rima tudi jugoslovanski novinarji. Polni vtisov in predvsem ponosa na nov uspeh našega predsednika in naše politike neuvrščenosti.

ZDENKA LOVEC

Predsednik Josip Broz Tito je s soprogo Jovanko in najožjim spremstvom uradno obiskal tudi Vatikan, kjer ga je sprejel papež Pavel VI. in se zadržal z njim v razgovoru poldruge uro. Nato je sprejel še njegovo spremstvo (na sliki). To je bil prvi uradni obisk predsednika neke socialistične dežele vatičanski državi, druge so bile zasebne avdience. Bilo je tudi prvič, da so vatičanski avtomobili prišli v italijansko državo in odpeljali tujega predstavnika na uradni obisk v Vatikan. Vatičanski tisk je označil predsednika Tita in papeža Pavla VI. kot dva največja pobornika mirnega sožitja med narodi vsega sveta.

Sladkorna
bolezen

Geslo za 1971: »Normalno življenje tudi diabetiku«

(Nadaljevanje s 1. str.)
vali insulin. To je hormon, ki direktno prehaja v kri.

Sladkorna bolezen, strokovno imenovana diabetes mellitus, sodi v najznačilnejša obolenja sodobnega človeka. Bolezen je razširjena po vsem svetu in značilno je, da vztrajno narašča. Že dolgo opažamo, da je sladkorna bolezen predvsem bolezen debelih ljudi, zlasti še tistih, ki radi mastno jedo in se malo gibljejo. Drugi vzrok je treba iskati v zboljevanju zdravstvene službe, hitrejšem odkrivanju bolezni in podaljšani življenjski dobi sladkornih bolnikov, predvsem pa v zdravljenju mladih diabetikov, ki imajo potomce. V tem je nov izvor sladkornih bolnikov, ker je bolezen dedna.

Diabetes ima velik socialno-medicinski pomen, saj gre za obolenje, ki je kronično, vse prehitro pa se tudi pojavijo komplikacije in invalidnost. Če takega bolnika pravilno zdravimo, je seveda za delo normalno zmogen in doseže primerno starost.

Osnovni znak sladkorne bolezni je previsok krvni sladkor zaradi absolutnega ali relativnega pomanjkanja insulina. Ledvice začno izločati sladkor, ker pa je ta sladkor v topnem stanju, izloča telo tudi veliko vode. Velika izguba vode povzroča močno žejo. Telo ne izkorišča užitega sladkorja, bolnik začne hujšati. Tako dobimo značilno sliko znakov sladkorne bolezni: žeja, veliko izločanje vode in hujšanje. Včasih poteka bolezen tudi brez opisanih značilnosti, bolniki pa pridejo k zdravniku z drugimi bolezenskimi znaki, na primer s srbenjem (zlasti spolovila), zaradi tvorbe na koži, zavojlo bolečin v nogah, utrujenosti ali slabega vida. To so že komplikacije sladkorne bolezni, ker je osnovno obolenje potekalo prikrito. Nezdružljiva sladkorna bolezen, kjer telo krvnega sladkorja ne izkorišča, povečuje tudi presnovo maščob in počasi nastopi zastrupitev s presnovki pri razgradnji maščob (ali kot pravimo: s ketonskimi kisljinami). V seču in v izdihanem zraku se izloča aceton. Tak bolnik ima značilen vonj po sadju. Bolnika vedno bolj žeja, koža je suha, rdeča, vroča, bolnik prične bruhati, postaja zaspan in zapade v komo - v nezavest. Če ni takojšnje pomoči, lahko umre, kar se je tudi dogajalo, dokler niso odkrili insulina. V takem primeru reši bolnika le sodobno zdravljenje z insulinom.

POMOČ
SLADKORNEMU BOLNIKU

Sladkorni bolniki morajo biti skrajno disciplinirani, dosledno morajo upoštevati zdravnikova navodila in redno hoditi na ambulantne preglede. Marsičemu se morajo odpovedati, če hočejo ostati polnovredni člani delovne organizacije.

Predvsem je tu stroga dieta: to je pet obrokov, ki so enakomerno razporejeni čez dan. Takemu bolniku

moramo zagotoviti redne obroke, zlasti še, če dobiva insulin ali če jemlje anti-diabetične tablete. Sladkorni bolnik mora imeti zagotovljeno redno djetno prehrano! Tak bolnik ne sme izostati od doma ves dan ali delati ponoči. Če bolnik in vsi njegovi sodelavci v delovni organizaciji sodelujejo pri takem zdravljenju, sta bolnikovo počutje in delovna sposobnost enaka zdravemu človeku.

O svoji bolezni se diabetik lahko pouči v anti-diabetični ambulanti ali v bolnišnici. V novomeški bolnišnici je anti-diabetična ambulanta, ki dela dvakrat na teden. Do 31. decembra 1970 je bilo registriranih pri njej 642 sladkornih bolnikov, izmed katerih se je redno javljalo zadnje tri mesece 520 diabetikov. Med registriranimi je več žensk, 394, moških pa 248. Po starosti jih je največ med petim in sedmim desetletjem. Pregled pove, da smo imeli zabeleženih:

do 10 let - 2
do 20 let - 11
do 30 let - 31
do 40 let - 73
do 50 let - 114
do 60 let - 200
do 70 let - 190 in
do 80 let - 21 diabetikov.

Med diabetiki je največ upokojenec.

Prirastek novo odkritih sladkornih bolnikov je vedno večji. Primer: v letu 1964 je bilo pri nas registriranih 171 diabetikov, nato pa 1965 - 207, 1966 - 218, 1967 - 254, 1968 - 328, 1969 - 422 in konec lanskega leta že 642. Samo dieto ima zdaj predpisano 168 sladkornih bolnikov, ob dieti in insulinu je 77 bolnikov, ob dieti in anti-diabetičnih tabletah pa je 397 bolnikov.

KAJ MORAMO VSI VEDETI
O SLADKORNI BOLEZNI

Na podlagi opazovanj smo prišli do naslednjih ugotovitev:

1. Sladkorna bolezen stalno narašča. Eden izmed glavnih pogojev za to je način življenja: na eni strani imamo stalne psihične napetosti, na drugi strani pa zmanjšano fizično dejavnost.

2. Ker je življenjska doba daljša, je vse več diabetikov, starih nad 60 let.

3. Skoraj pri večini primerov je v sorodstvu diabetik, tako da štejemo obolenje za dedno.

4. Zaradi preobilne in nepravilne prehrane ter premajhne potrošnje energije imamo vedno več debelih ljudi. Debelost pa je na svetu že socialno-medicinski problem.

5. Diabetes pospešuje degenerativna obolenja in komplikacije: zato moramo slednje preprečevati, predvsem z zgodnjim odkrivanjem diabetesa in z rednimi kontrolami.

6. Da bi diabetes uspešneje zdravili in odkrivali, je komunalni zavod za socialno zavarovanje odstopil od bolnikove udeležbe za zdravljenje, odkrivanje in od stroškov za zdravila za diabetike (po zakonu o obveznih oblikah zdravstvenega varstva prebivalstva).

7. Nujno potrebna bi bila v Novem mestu diabetična menza in patronažna služba, ker je veliko diabetikov odvisnih samo od tuje pomoči (sami se ne morejo gibati ali hoditi).

Naj ob letošnjem svetovnem dnevu zdravlja še poudarim, da moramo tudi sladkornemu bolnemu človeku posvetiti vsi pozornost in skrb, saj je tako ne bo občutil, da je bolnik.

DR. ERNA PRIMOŽIČ

ZADNJEGA MARCA SREDI MOKRONOGA:

Shiran umrl v samotni

Pomoč je Stanetu Pungerčarju prišla prepozno

Zgodilo se je v Mokronogu minul teden: od lakote in splošne oslabelosti je umrl 45-letni Stane Pungerčar ravno tisti dan, ko bi morda zanj pomenil prelomnico v življenju, saj so ga prav tisto dopoldne nameravali odpeljati v oskrbniško družino.

Ko se je pred štirimi leti ločil od žene in dveh otrok, je pustil zaposlitev v Litostroju, kjer je bil večasih dober varilec. Trdil je, da je zaposlitev opustil, da mu ne bi bilo treba plačevati vzdrževalnine za otroka in ženo. Preživljal se je s priložnostnim delom, popival ter se vse bolj oddaljeval od ljudi, tako da na koncu ni bilo nikogar, ki bi se družil z njim in poznal njegovo osebno stisko. Veljal je za zapitega človeka, ki so se ga ogibali.

Socialna služba je postala nanj pozorna, ko so na pobudo krajevne skupnosti Mokronog poklicali zdravnika, ki je ugotovil, da je povsem shiral in da potrebuje hrano in oskrbnika. Ker je bil sorazmerno mlad in bi si lahko še sam služil vsakdanji kruh, je socialna služba odklonila zavodsko oskrbo in mu preskrbela oskrbniško družino. Pomoč pa je očitno prišla prepozno; Stane je umrl od shiranosti tako rekoč vsem pred očmi. Ko so preiskovalci prišli v njegovo sobo, v kateri je živel sredi Mokronoga, so odkrili nepopisno bedo.

Tako je bilo. Ostane pa vprašanje, če je bilo za pokojnega Staneta narejeno vse takrat, ko je bil še čas. Nikogar ne želimo obtoževati, žalosten primer je pravzaprav velik oponin vsem.

NOVOTEKS je nanje lahko ponosen!

(Nadaljevanje s 1. str.)

apretura je v preteklem mesecu oplemenitila 300.000 tekočih metrov blaga.

Z drugimi besedami povedano: ta oddelek v tovarni je dodal 450.000 kvad. m blaga. Še bolj domačo in otipljivo predstavo o izrednem uspehu v tovarni za marec pa dobimo, če bi dejali: delavke in delavci v apreturi so pripomogli, da si bo 150.000 moških lahko kupilo v trgovinah širom po državi kvalitetno Novoteksovo blago za 150.000 novih oblek!

S stopnjevanje in povečano proizvodnjo uresničuje kolektiv novomeških tkalcev ob Krki naloge, ki jih prinaša gospodarska reforma. Na zvečano storilnost tkalnice je odgovoril kolektiv apreture tako, da so v marcu delali mnogokrat tudi po 12

ur skupaj, samo da ni bilo na strojih zastojev. S tem so predvsem v apreturi omogočili, da je tovarna v marcu prodala kar 310.000 tekočih metrov blaga in da sploh nima omebe vrednih zalog. Finančni plan za prve letošnje 3 mesece so v Novoteksu presegli za 13 odst. Tekoča in sprotna prodaja blaga spet pomeni, da gre dober glas o Novoteksovi kvaliteti in solidnih odnosih s poslovnimi part-

nerji še hitreje naokrog.

Delavkam in delavcem apreture se je zahvalil za izredno požrtvovalnost še direktor tovarne inž. Avgust Fajfar. Uspeh v apreturi je toliko večji, ker oddelek 80 odst. proizvodnje nima normirane, saj gre za izredno kočive naloge, kot so kontrola blaga in pod. Osebná prizadevanost tu zaposlenih je zato eno prvih meril, ko ocenjujemo izreden uspeh od-

delka. Kratkega slava v apreturi se je udeležil tudi inž. Franc Kovačič, vodja tehnične sektorja tovarne, hkrati z oddelekovodji in vodilnimi tovariši Novoteksa.

Veselite se obeh delavk in delavcev v apreturi je bilo ob tovariških pohvalah za dosežene uspehe odkrito in veliko. Človek je ponosen, da imamo tako zavedne delavce.

TONE GOŠNIK

Prireditve za
tridesetletnico

V brežiški občini se bo čez leto zvrstil niz prireditvev v počastitev 30. obletnice vstaje jugoslovanskih narodov. Za dan Osvobodilne fronte slovenskega naroda in praznik dela pripravljajo proslavo gimnazijci. V maju bo mladina organizirala pohod h Kunejevemu hramu. Borci se bodo v velikem številu udeležili proslave izgnancev v Brestanici 4. julija in proslave v Jurkloštru, ki bo prav tako za dan borca. V Brežicah bo največja prireditvev za 30-letnico ustanovitve brežiške čete, ko bodo odkrili spomenik padlim borcem, aktivistom in izseljenecem.

SREČANJE INTERNIRANCEV

10. in 11. aprila v Novi Gorici

Internirance iz vseh nemških taborišč vabimo na srečanje, ki ga organizira odbor grupe Buchenwald - Dora

v Novi Gorici 10. in 11. aprila 1971

10. aprila bo otvoritev spominke razstave, ob 19. uri film „Goli med volkovi“, nato večerja in tovariško srečanje v hotelu „Park“.

11. aprila bo ob 8. uri delovno zborovanje članov grupe Buchenwald-Dora. Ob 10. uri se začne v kinodvorani slavnostni del srečanja z govori, izročitvijo prapora jugoslovanskemu bataljonu, podelitvijo spominskih plaket ter priznanj in s kulturnim programom.

Po programu bo kosilo in nadaljevanje tovariškega srečanja v hotelu „Park“.

Tovariši interniranci, udeležite se tega pomembnega srečanja, ki ga organiziramo ob 30. obletnici vstaje slovenskega ljudstva!

Odbor grupe Buchenwald-Dora
pri komisiji za bivše politične
zapornike pri RO ZZZ NOV Slovenije

Novomeški „ponteroso“ pa je dobro založen in dobro obiskan, več kot deset stonjic prodaja pleteno konfekcijo, druge pa otroško obutev, ženske torbice in kramarski kič. Kjer nimajo posluha trgovci, hitro vskočijo kramarji... (Foto: M. Moškon)

Ali je »Ponte Rosu« odzvonilo?

Znani tržaški trg Ponte rosso, kjer se je v zadnjih letih ustavljal veliko Jugoslovancev, je s svojo „robo“ dvomljive vrednosti dolga leta ožemal naše državljane. Res, da so mu Slovenci že prej obrnili hrbet, izkoriščal pa je ljudi iz drugih republik, ki so mislili, da so z nakupom zagrabili „boga za brado.“

Zadnje čase pa vse kaže, da Ponte rosso ostaja vse bolj osamljen. Razen zlata, ki ga gre še precej čez mejo, vse drugo kar nekako ne gre več. V zadnjem času so tržaške prodajalne slabo poslovale, tako da je trgovce že zajela panika. Šlo ni celo, čeprav so dinar v trgovinah obračunavali po starem kurzu, kot v zlatih časih prve reforme. Kljub vsemu ne gre! Naši ljudje niso več naivni, lihanice, na katere so se lepili, so se posušile. Razumljivo, da bodo Tržačani pogruntali po-

sebno tehniko, s katero bodo še skušali pritegniti kupce. V zadnjem času so se v trgovinah pojavili veliki mamljivi plakati z vsebino, ki govori, da blago celo „poklanjajo“.

Trgovska zbornica trdi, da je iskati posledice slabega prometa v dejstvu, ker prodajajo slabo blago. Poleg tega se Jugoslovani lepše obnašajo do svojega denarja in ga ne mečejo kar tako stran. Kajti vedno več je ljudi, ki ga ne bodo dajali za „škart“ blago.

Tudi na carini trdijo, da gre vedno manj blaga v Jugoslavijo. Ko pa bo svoje storitve podražila še železnica, potem se tudi tistim iz oddaljenih krajev Jugoslavije ne bo splačalo romanje na Tržaško. Zdaj so tako blago za dobre denarje prodajali v Romuniji in Bolgariji.

Res je že skrajni čas, da je prišlo do tega. Saj se je zaradi hlapčevskega odnosa na Tržaškem precej omajal naš ugled. Saj smo imeli primere, da nekateri niso hoteli več govoriti slovensko, ker so jim kupci kar sami leteli v naročje. Zdaj, ko jim teče voda v grlo, bodo pač morali spremeniti odnos do obiskovalcev s te strani meje.

Slišali smo, da Jugoslovani zadnje čase raje zahajajo v sosednjo Avstrijo, kjer je blago sicer dražje, vendar je kakovost boljša, poleg tega pa je odnos do kupca izredno korekten.

V tem smislu se je razpisal tudi zagrebški ilustrirani tednik VUS.

VAŠA BANKA JE
DOLENJSKA BANKA
IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v KRŠKEM in ekspoziturami v METLIKI in TREBNJEM ZA VAS

- nudimo najugodnejšo obrestno mero na hranilne vloge in devizne račune — od 6 do 7,5 odst.
- dajemo kredite za stanovanjsko izgradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- vodimo žiro račune občanov
- vodimo devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo tudi vse druge bančne posle

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Poslužite se hranilne službe, ki jo za vas opravljajo tudi vse pošte na območju banke in kmetijske organizacije: kmetijska zadruga Žužemberk, Novo mesto, Trebnje, Metlika in Agrokombinat Krško.

DBBH

NOVO MESTO

Ne gre brez
spodrslijajev

Do ponedeljka, 5. aprila, je bil v kočevski občini končan popis prebivalstva v osmih izmed 213 popisnih okolišev. Popis poteka v glavnem zadovoljivo.

Vendar popolnoma brez spodrslijajev le ne gre. Najpogostejša napaka — zagrešila pa so jo nekatera podjetja in ne popisovalci — je, da pomožne liste podjetja niso prav izpolnila. V rubriko „registrirana številka delovne organizacije“ so vpisovali ponekod številko svoje panoge dejavnosti. Pravo številko mora zato ugotoviti popisovalec ali pa jo bo moral kasneje ugotoviti zavod za statistiko.

PISMO ENEGA IZMED PRIZADETIH V ZNANI ZADEVI

Civilna smrt tovariša Seničarja

ali tendenciozno obveščanje javnosti ali kako obdolženec Dušan Zupanc gleda na zadevo

(To je v bistvu razprava oziroma zagovor, ki sem ga govoril obdolženec Dušan Zupanc na skupni seji IV. senata častnega razsodišča ZKS in komiteja občinske konference ZKS Novo mesto v dneh 24. in 25. marca 1971. Na željo uredništva Dolenjskega lista sem jo skrčil in izpustil nekatere nebistvene odstavke in poglavja. Če mi bo Dolenjski list omogočil še vnaprej objavljati prispevke, sem pripravljen objaviti vsa pisma iz mojega zasebnega arhiva, vse seveda le zaradi javnosti!)

Ne spuščam se v komentiranje dosedaj napisanih prispevkov v raznih časnikih. Pravico komentiranja si pridržujem za v bodoče.

Se vedno trmoglavo trdim, da sem opravljal samo normalna opravila tajnika občinske skupščine oziroma kot zame pravi Vlado Seničar: „Noro je prepričan, da je opravljal samo svojo dolžnost.“ Dalje pravi Seničar tudi:

„Kako je mogel tov. Zupanc Dušan sestaviti in podpisati nekaj takega, obtožnico na civilno smrt' za svojega intimnega prijatelja in pobratimca? Zlorabil je osebno prijateljstvo in pljunil na svojo komunistično čast. Čudim se, da ga nisem fizično uničil! Saj drugega ni zaslužil, vendar ni vreden toliko, da bi si človek roke umazal z njim in postal na kocko lastno čast, ponos in ugled. Ubral bom rajši pošteno pravno pot! Zupanc Dušan se je ponahal kot največji strokovnjak medicine in nevropsihiatrski ekspert! Uboga reva! — je pa navaden pokvarjen neopolitiki, frazer, kričar in hudobnež. Ne šalim se — imeli boste politični škandal in zapustili boste svoje lepe položaje.“

Podpisal sem dopis Centru za socialno delo v Novem mestu, v katerem predlagamo, da na osnovi njegovih (Seničarjevih) lastnorčno napisanih in podpisanih številnih vlog, ki jih bodo predhodno preučili, sestavimo predlog za odvzem opravilne sposobnosti. Dopis je bil rezultat dogovora na strokovnem nivoju. Številka tega dopisa je pov. 17/68 z dne 4. XII. 1968. Opremljen je z žigom občinske skupščine Novo mesto. Je akt občinske skupščine. To je občinska skupščina na seji 20. XII. 1968 tudi potrdila in izglasovala svoj sklep o mirovanju Seničarjevih obdornihških pravic. Vsi odborniki, ki so razpravljali, so podprli predlog. Zakaj danes tega nečemo slišati?

Seveda sem svoje mnenje kasneje spremenil. Moje mnenje o smotnosti tega postopka se je začelo spreminjati spomladi 1969. To je znano moji širši okolici, čeprav ta danes molči. Prizadeval sem si, na tak ali drugačen način, da bi se zadeve končale. Uspeha še do danes ni! Zadnji poskus v tej smeri sem naredil na sestanku na Občinskem komiteju ZKS Novo mesto, ob navzočnosti Vladislava Seničarja, sekretarja medobčinskega sveta ZKS Ludvika Goloba, sekretarja občinskega komiteja ZK Borisa Gabriča in predsednika komisije za organiziranost in razvoj ZK Francija Salija. Rezultat štiriurnega razgovora je bil enak ničli. Pa ne zaradi mene!

Neiskrenost pred partijo Dušana Zupanca je naslednja: če se prav spominjam, sem ob nastopu novega sekretarja Obk ZK predlagal, naj postopuje v zadevi. Nič. Predlagal sem, da Seničarja sprejmemo v službo na občini. Ne. Predlagal sem na sestanku, da komite pokliče sodečega sodnika kot komunistu, Seničarja in še nekatere druge ter zadevo reši. Nič. Vsi ti dogodki so se dogajali v letih 1969 in 1970. Ne obtožujem nikogar, da se razumemo!

Pravkar omenjeni dopis občinske skupščine sem pokazal Seničarju sam 23. julija 1970. Imel sem slab dan in sem mu dopis res pokazal, da ne bo taval v temi in krivo obtoževal vse vprek, ne pa na zahtevo mnogoštevilne Seničarjeve družine. Regiral je tako, da je napisal „Opozorilo v zvezi z nezakonitim in protustav-

nim delom ter nehumanimi in nepoštenimi postopki tov. Dušana Zupanca, tajnika občinske skupščine Novo mesto“, ki sem ga odstopil komisiji za volitve in imenovanja za pristojna za zadeve vodilnih funkcionarjev). Komisija je na svoji seji 28. septembra 1970, po obravnavi Seničarjevega pisma in še drugih pisem ugotovila, da „tajnik občinske skupščine Dušan Zupanc ne nosi nobene krivde v zvezi s postopki v zadevah Seničar. Kar je kot tajnik v zvezi s tem ukrepal, je storil po sklepih in smernicah občinske skupščine. Komisija je tudi ugotovila, da v zvezi s tem pismom ni potrebno skupščini ničesar poročati...“

Oproščeni obdolženec naj si torej sodi sam? Toda miru še vedno ni in ga še ne bo.

Pisal sem občinskemu komiteju ZK Novo mesto 28. januarja 1971 in obsodil dejanja, ki so jih zagrešili nekateri vodilni komunisti proti Vladu Seničarju. Povedal sem, da sem tudi jaz med njimi. Zahteval sem od občinskega komiteja ZK Novo mesto, da krivce, med njimi tudi mene, pokliče na odgovornost.

9. februarja 1971 je bila skupna seja občinskega komiteja in sekretarjev krajevnih organizacij ZK. Tudi jaz sem bil na tej seji, ker sem sekretar krajevnih organizacij na III. terenu v Novem mestu. Izkoristil sem točko „razno“ in zahteval, da komite obravnava mojo odgovornost. Moram reči, da komite, ker je bila pozna ura, ni nič kaj rad poslušal moje razpravo. Rezultat razprave po Dolenjskem listu (zapisnika seje komiteja nimam) je:

„Komite je ugotovil, da je bil v danem trenutku 1968. leta postopek takratnega političnega vodstva v občini zoper člana ZK Vladislava Seničarja pravičen in da Dušan Zupanc, član ZK, ki je kot tajnik ObS po službeni dolžnosti in po sklepu

kolectivnega organa podpisal dopis, s katerim je bil začel postopek zoper Vladislava Seničarja, kot član ZK ni kriv.“

Za stališča komiteja nisem odgovoren in za pisanje Dolenjskega lista nič kriv. Napačno sem smatral, da je zadeva rešena ugodno za mene. Zakaj je komite spremenil stališče, ne vem!

Vtis imam, da je zadeva Seničar prišla nekemu izredno prav. Kot je meni znano, se je Seničar s svojimi vlogami od leta 1967 dalje obračal tudi na republiške in zvezne organe. Kaj so oni ukrenili, ne vem.

Trma in zavlačevanje s strani Vladislava Seničarja je sprožila postopek. Zavlačevanje pristojnih organov za postopek za odvzem opravilne sposobnosti je postopku dalo družbeno težo (vprašujem se, ali ni bilo mogoče postopka končati na primer v treh mesecih, ne pa v 22 mesecih). Zavlačevanje s strani organov ZK in časnikarsko napihovanje dejata zadevi še politično sol in poper.

To je samo del resnice oziroma resnica, kot jo vidi eden izmed obdolžencev: Dušan Zupanc. Častno razsodišče pozivam, naj izpolni določbe 5. točke 1. poglavja Poslovnika častnega razsodišča, ki pravi: „Častno razsodišče mora vestno in skrbno ter javno in demokratično raziskati vsako dejanje in ravnanje posameznih članov, organizacij in organov ZK...“ Tega v sedanjem postopku ni izpolnilo!

DUŠAN ZUPANC, Novo mesto

NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. — K prispevkom, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Jim manjka inkasantov ali denarja?

Prebivalci z območja Ribnice se sprašujejo, zakaj plačujemo za televizijo in radio za več mesecev vnaprej. Tako smo morali že v začetku marca plačati naročnino do konca meseca junija.

Razumljivo bi bilo, če bi plačevali naročnino za nazaj. Nikakor pa ne morem razumeti vzroka, da moramo plačevati za naprej in tako naročniki kreditiramo podjetje RTV Ljubljana. Se posebno se ne strinjamo s tem sistemom plačevanja naročnine v družinah, kjer so dohodki nizki, kjer morajo še bolj natančno računati, da se prebijejo do prvega in kjer seveda tudi ne dobe plače za tri mesece naprej. Razumljivo je, da se ta svojevrstni sistem pobiranja RTV naročnine v bodoče ne bo obnesel.

P. LAKIČ, RIBNICA

Moj zaklad

Stare pravljice pripovedujejo o revežih, ki so našli zaklade in na ta način obogateli. Tudi jaz sem bogata. Toda zaklada nisem izkopal, imam ga od prvih dni življenja. V njegovih očeh sije ljubezen in veselje, njegovo srce je nežno. Je lepši kot roža, le na čelu ima že mnoge gube. Le katero sem naredila jaz? Če ga ujemiz je žalosten. Potosto je tudi utrujen.

Verjetno ste že uganili: ta zaklad je moja mati.

ERIKA GUBENŠEK
dopisni krožek
osnovna šola „Savo
Kladnik“, Sevnica

tistega lanskega dne

Nove hlače

„V mesto moram,“ sem še v spanju slišal mamin glas. „Glejta, da bo doma vse v redu, da bosta z Bogdanom vse lepo popravila in nakrnila kokoši!“

Mama je že prejšnji dan obljubila, da nama bo iz mesta prinesla nove hlače. Zelel sem si take, kot jih ima moj bratranec, ki je prišel iz mesta. Ob stegnih so bile ozke, spodaj pa široke, in to se mi je zdelo zelo imenitno. Dolgo sem ležal v postelji in si predstavljal, kakšen bom, ko bom imel nove, čisto moderne hlače.

Ko sem se zdrnil iz sanjarjenja, je bilo sonce že visoko. Prebudil sem brata, vendar njemu to ni bilo všeč in dobil sem prvo klofuto. Vrnil sem mu jo in tako sva se začela pretepati in premetavati najprej po postelji, potem pa sva razmetala še vse drugo, kar nama je prišlo pod roko. Najina soba se je spremenila v pravi Teksas. Vse je bilo prevrnjeno in razmetano. V trenutku, ko sem hotel blazino zagnati v brata, sem z njo oplazil lestenece. Počilo je in steklo se je razletelo na vse strani. Na mah sva se streznila. Spomnil sem se maminih besed:

„Da bosta pridna! Da bo vse v redu! Da bosta nakrnila kokoši!“

Saj res, poldne je že, kokoši pa so še zaprte! Skoraj sem se zaletel v mamo, ki se je že vrnila domov. V roki je držala velik zavitek.

„Sta bila pridna? Hlače sem vama prinesla.“

Nič nisem rekel, le pred očmi se mi je temnilo. Kaj bo zdaj? Soba je razmetana, lestenece razbit, kokoši pa lačne. Mama me je gledala:

„Ali nisi nič vesel novih hlač? Da nisi bolan? Bogdan bo gotovo bolj vesel. Kje pa je? Ga ni doma?“

Nobene besede nisem spravil iz sebe. Kako sem le mogel pozabiti na vse lepe nasvete in navodila, ki mi jih je dajala mama, ko je zjutraj odhajala? Kako sem le mogel pričakovati, da mi bo izpolnila največje željo, ko pa jaz nisem izpolnil niti ene njene majhne želje?

Mama je bila zelo žalostna, ko je videla razdejanje v hiši. Zbodlo me je v srcu. Nisem smel pogledati zavitka, ki je nedotaknjen ležal na mizi. Moral bi reči:

„Oprostite, mamica, obljubljam, da bom odslej bolj ubogljiv!“ Toda beseda mi ni šla iz grla. Z bratcem sva tiho pospravljala sobo, mamica pa je pripravljala kosilo. Soba sva le nekako uredila, le lestenece na stropu je ostal brez stekla.

Se sedaj ne vem, kam je izginil tisti zavitek s hlačami, ki sem si jih tako želel. Nikoli jih nisem videl in nikoli se nisem upal vprašati mamo po njih.

ZVONIMIR JERIČ
Krmelj

Na plesu

Bilo je maja. Zbrali smo se na ozelenem hribu za vasjo, kjer je bil postavljen mlaj. Okrasile smo ga dekleta iz Orehovca. V nedeljo so se zbrali vsi fantje in dekleta. Takoj sem ga zagledala v modrem puliju in rjavih hlačah. Imel je srednje dolge kostonjave lase. Nekaj časa je rabilo deževalo, potem pa se je vreme popravilo in na hrib smo prinesli mize in klopi. Prinesli smo tudi gramofon in plošče.

Obsedela sem sama na leseni klopi. Opazil me je fant v modrem puliju, prišel k meni in me prosil za ples. Ko sva plesala, se mi je predstavil.

„Jaz sem Jože.“

„Jaz pa Mira,“ sem odgovorila.

Kmalu se je vlažna trava, na kateri smo plesali, spremenila v blatno močvirje. Jože je čudovito plesal in vprašal me je, katero pesem imam najraje. Povedala sem mu.

Kmalu se je dan premaknil v noč in preselili smo se v staro kmečko hišo. Ker Jože ni bil všeč samo meni, ampak tudi drugim dekletom, so se začele med sabo spogledovati in se nasmihati. Jože je bil dosleden fant, toda včasih mi je rad nagajal. Spraševal me je, ali sme piti in kaditi. Bil je zelo drugačen od drugih, zato so ga dekleta tudi rada gledala, on pa je to vedel in se jim je smejal.

Ko sva nehala plesati, sem šla ven, da bi se malo ohladila. Jože je prišel za mano ter me počakal pod murvo. Ko sem ga zagledala, me je po vsem telesu sproletelo, toda naredila sem se, kot da ga ne vidim. Hotela sem iti mimo njega, toda prijel me je za roko in me zadržal. Bilo me je strah. Iz hiše se je slišala glasba. Hotela sem se rešiti njegovega prijema, toda bil je močnejši. Začutila sem njegove poljube.

„Kaj imaš od tega?“ sem ga zbodla.

Rekel je, da želi biti samo moj. Vprašal me je, ali hočem postati njegovo dekle. Odgovorila sem mu, da ne vem, on pa je hotel slišati jasen odgovor. Slednjič sem privolila. Bil je vesel in tesno me je stisnil k sebi.

Iz daljave so prihajali k nam zvoki glasbe in mladih ljudi iz hiše. Jožeta in mene je zakrivala murva. Oblaki visoko nad nama so zadrževali dež.

MIRA ČERNELIČ
Pišece

Smučarska vlečnica v N. mestu?

K pisanju me je spodbudil članek „Zakaj ne v Novem mestu?“, ki ga je napisala tovarišica Nuncičeva.

Tudi sam se zavzemam za postavitve manjše prenosne vlečnice v

Kosovo dolino na Marofu. Vsaka večja investicija pa bi bila v Novem mestu zgrešena, kar potrjuje tudi letošnja zima, ki je bila podobna kot prejšnja leta. Večja vlaganja odsvetuje tudi pomanjkanje primernih terenov, saj sta Marof ali Turkov hrib v Kandiji neprimerna za smučarje.

Prvi je za začetnike, drugi pa ima južno lego, pa še nove gradnje silijo vanj. Kosovo dolino na Marofu bi kazalo urediti za popoldansko rekreacijo, vendar bi bilo treba očistiti grmovje in zravnat mejo v širini vsaj 70 metrov. Ker bi vlečnica bila namenjena rekreaciji, bi jo morala postaviti kaka delovna organizacija, sindikalni svet ali pa šola (šolsko športno društvo Zalec ima kar dve taki vlečnici). Tega pa ne bi mogli pričakovati od SD Rog, ki se bavi s tekmovalnim smučanjem. Če bi vadili le na Marofu, bi za vedno ostali na repu slovenskega smučanja. Tekmovalcem lahko na Dolenjskem organiziramo treninge v Črmošnjicah (Trebnje je na istem kot Novo mesto), kajti le tam je edina prava strmina za vadbo slaloma in veleslalom. Če tam ni snega, je društvo našlo rezervne proge na Ribniku, kjer so bile tudi medobčinske sindikalne tekme v veleslalomu in na katerih je sodeloval tudi inž. Lapajne. 14. marca smo imeli odlične

Zbirka za Jelko

V zadnjem tednu smo dobili za Jelko Lavrič še tri prispevke:

Marija Potočnik iz Kloštra pri Gradcu je poslala z denarno nakaznico 20 din, pri blagajni našega lista pa je Anton Zibert iz Stuttgarta podaril 25 nemških mark, za katere smo v banki dobili 101,40 din. Na žiro račun Dolenjskega lista je poslala Marija Savnik iz Sel pri Dobovi 200 dinarjev; zbrala jih je med vasčani Sel.

Do ponedeljka, 5. aprila 1971 opoldne, je bilo zbrano in oddano na Jelkino hranilno knjižico že 72.416,53 din. — Vsem darovalcem: pristrčna hvala!

DOLENJSKI LIST

KAKO POTEKA NABIRALNA AKCIJA ZA MLADEGA INVALIDA

Pomoč za Rudija prihaja

Za mladega invalida Rudija Zlajpaha je bil tudi pretekli teden zelo ugoden. Spomnili so se ga številni naši bralci iz raznih krajev:

pri blagajni DL so za Rudija prispevali: Mila Gliha iz Žužemberka 50 din, neimenovana iz Mačkoveca 20 din, Marija Potočnik iz Kloštra pri Gradcu 20 din, Majda Teplj iz Ljubljane 100 din, Marija Gramc iz Sutine pri Podbočju 20 din, Fani Agnič iz Črnomlja 40 din, Janez Kožar iz Reštanja na Senovem 50 din, dveletni fantek iz Koprivnice pri Brestanici 20 din, Marija Končar iz Ljubljane 50 din, Franc Bebar iz Dragovanje vasi pri Črnomlju 50 din, Milivoj Kvas iz Črnomlja 30 din, gasilsko društvo iz Žužemberka 30 din, Danica Rifelj, Jožica Krajšek in Mira Krašovac iz Novega mesta

100 din, neimenovana iz Smihela 50 din in Kristusova binkoštna cerkev iz Novega mesta 400 din.

Na žiro račun Dolenjskega lista so za Rudija poslali: krajevni odbor RK iz Žužemberka 50 din, Janja Samida in V. Rifelj iz Smihela pri Novem mestu 60 din; delavci iz predilnice „Novoteks“ v Metliki 600 din, Ana Sašek, upokojenka iz Metlike, 100 din, Ana Šimec iz Ljubljane 100 din in podmladkarji Rdečega križa iz osnovne šole v Žužemberku 150 din.

Skupaj s prejšnjimi prenosimi ima Rudi Zlajpah na hranilni knjižici pri DBH zdaj 6.111 dinarjev. Vsem darovalcem se v njegovem imelu lepo zahvaljujemo za dosedanje pomoči!

DOLENJSKI LIST

NORMALNO ŽIVLJENJE TUDI DIABETIKU!
SVETOVNI DAN ZORAVAJA
7. APRIL 1971

Metlika: predlogi za skupščino

Iniciativni odbor za ustanovitev metliške kulturne skupnosti je poslal delovnim in drugim organizacijam pismo s prošnjo, naj predlagajo člane za ustanovno skupščino. Skupščina bo štela 23 članov. V njej bodo predstavniki Belokranjskega muzeja, Zavoda za spomeniško varstvo SRS, knjižnice, uprave kina, ZKPO, Glasbene mladine, Turističnega društva, DPM, izobraževalne skupnosti, ZMS, SZDL, ZK, občinskega sindikalnega sveta, Obs, Beti, Kometa in Novoteksa. Na prvi seji, ki bo sredi aprila, bodo izvolili izvršni odbor, ki bo štel sedem članov, sprejeli začasni statut in izvolili vodstvo.

-ni

Do prvega maja je čas

Do 1. maja je čas, da se mladi literati, recitatorji, igralci in likovniki prijavijo za 2. srečanje mladih ustvarjalcev Dolenjske in Bele krajine, ki bo 22. in 23. maja v Metliki. Razpis za srečanje so v začetku marca prejele vse šole is mladinska vodstva na Dolenjskem in v Beli krajini. Posamične ali skupinske prijave naj mladi pošljejo na občinsko konferenco ZMS v Metliki. Udeležbo so že obljubili nekateri znani slovenski umetniki.

-ni

Portret meniha

Ob 90-letnici življenja dr. Josipa Edgarka Leopolda-Lavova, bivšega priorja kartuzije v Pleterjah, je Viba posnela kratkometražni film „Portret meniha“. Film so 28. marca popoldne zavrteli tudi v šentjernejški kino dvorani. To je bila domača slavnostna premiera filma, ki je bil nagrajen v Beogradu in lepo sprejet po vsej Jugoslaviji. Na premieri je bil tudi režiser filma Milan Ljubič.

SREBRNI OBLETNICI

Dve nevsakdanji knjigi sta pred kratkim prišli na svetlo: založilo ju je ZGP „Mladinska knjiga“ v Ljubljani, namenjeni pa sta 25-letnemu jubileju izhajanja CICIBANA in PIONIRJA. Bibliografsko kazalo za 25 letnikov CICIBANA kot za revijo „Slovenski pionir“ (1943-1945) oz. PIONIR (1945/46 in 1969/1970) govori o dolgi vrsti sodelavcev, pisateljev, slikarjev, ilustratorjev, umetnikov, vzgojiteljev in mnogih drugih, ki so ustvarjali plemenito notranjo in zunanjo podobo slovenske mladinske književnosti.

Cicibanov in Pionirjev jubilej je hkrati tudi praznik ljubezni do naše besede in knjige, njun delež pri vzgoji mladega rodu pa je in bo ostal neprecenljiv.

BILTEN PETNAJSTE

Petnajsta slovenska narodnoosvobodilna udarna brigada, ki ima domicil v metliški občini, ima tudi stalen odbor, ki skrbi za negovanje tradicij iz NOB, za kulturna in športna srečanja, sodelovanje z drugimi odbori in socialno problematiko borcev brigade. Odbor izdaja občasno tudi svoj Bilten, kjer je delo podrobneje opisano. Doslej so izšle 4 številke Biltena. Zadnje, v kateri sta podrobno finančno poročilo in okvirni načrt za bodočo leto, sta uredila Tine Molek in Egona Petric.

Mali kulturni barometer

DVE RAZSTAVI V KRANJU – V Kranju so zadnjega marca odprli dve novi razstavi: v galeriji v mestni hiši razstavlja svoja dela Maksim Sedej mlajši, v galeriji v Prešernovi hiši pa dva kranjska slikarja: Saša Kump in Stefan Simonič. Razstavi bosta na ogled do 15. aprila.

KOZINO IZVAJALI V KRANJU – Na vokalno-instrumentalnem koncertu v veliki renesančni dvorani mestne hiše v Kranju so 31. marca ljubljanski umetniki izvajali med drugim tudi „Suito“ Marjana Kozine.

GOSTOVANJA V APRILU – Amatersko gledališče iz Novega mesta se dogovarja z odri v Črnomlju, Brezicah in Mokronogu o gostovanju. V aprilu naj bi občinstvo v teh krajih videlo ali „Krcmarico Mirandolino“ ali „Krog s kredo“, igri, ki sta bili v tej sezoni tudi v Novem mestu lepo sprejeti.

APLAVZ ZA „MIRANDOLINO“ – Novomeški gledališčniki so minuli petek in soboto gostovali v Ljubljani in Radovljici z Goldonijevim veseligr „Krcmarica Mirandolina“. Najprej so dvakrat nastopili v Šentjakobskem gledališču, kjer so bili –

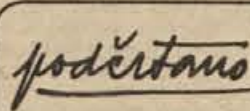
JOŽE PETERNELJ

Četrta kulturna skupnost

V torek so jo ustanovili v Novem mestu – Amaterizem v skupščini zastopa 12 ljudi – Organizacija, ki bo skrbel za razvoj vseh dejavnosti

6. aprila so ustanovili kulturno skupnost v Novem mestu. Na našem območju je to že četrta kulturna skupnost. Za Črnomljem so jo ustanovili v Sevnici in nato še v Krškem.

Iniciativni odbor za ustanovitev novomeške kulturne skup-

Bitka za dinar, eksistenco, nenehna išta za izpolnitev norme za strojem, iskanje samega sebe v vrtincih, ki so jih vzbudili reforma, devalvacija in drugi družbeni ukrepi za izboljšanje splošne družbene blaginje so dali delavcu malo možnosti, da se je ukvarjal še s čim drugim, in je tako odrival od sebe tudi kulturno življenje, če je le mogel to napraviti.

Tako so sklepi, priporočila, resolucije, soglasno sprejeti na najrazličnejših ravneh – od sindikalnih sestankov do kongresov – ostali neuresničeni, papirji so porumeneli, pisava obledela. Govoriti bi mogli le o r. r. k. izjemah, da so kje, v kr. šni delovni organizaciji „dobil“ čas še npr. za kulturno delo, bodisi da so sami povzdignili kakšno igralsko skupino, pev. zbor ali kaj drugega, bodisi da so se odzivali kulturnemu življenju, ki je vabilo od zunaj.

Vrsto let so bili razdelki za kulturno življenje v podjetjih prazni. Nedavno pa – kot bi se zgodilo nekaj čudežnega: iz več občin prihajajo sporočila, kako so kar v delovnih organizacijah ustanovili zdaj to zdaj ono, kako podjetja nič več ne zapirajo vrat pred kulturnimi akcijami, kako z denarjem pomagajo pri razstavah, obletnicah kulturnih ustanov, skratka, kako postajajo mecene.

Ali so naposled spregledali, da je kultura del družbene ustvarjalnosti, da plemeniti delavca in mu pomaga do novih spoznanj in novih odnosov? Gotovo je tako.

V zadnjih dneh je spodbuden primer v novomeški tovarni zdravil „Krk“. Sklenili so, da bodo znova oživili dejavnost, osnovali igralsko družino, pevski zbor in številne krožke. „Krk“ je take skupine včasih že imela in se uspešno vgrajevala v mozaik pisanega kulturnega življenja v dolenjski metropoli.

I. Z.

Enkratna zbranost in uglašenost

Z umetniškega večera ob otvoritvi razstave Jožeta in Konrada Peternelja – Nastop Tria Lorenz in Mile Kačičeve – Med gosti sta bila tudi predsednik IS SRS Stane Kavčič in podpredsednik dr. Hočevar

Tabor likovnih samorastnikov je začel letošnjo sezono z razstavo dveh slikarjev, ki ju štejejo v vrh samorastniškega, neakademskega likovnega izražanja: Konrada in Jožeta Peternelja, nosilca „žirovske sole“. Uvodno besedo je imel prof. Mirko Juteršek, razstavo pa je odprl predstavnik tovarne ALPINA iz Žirov. Razstavo je s s svojo prisotnostjo počastil tudi Stane Kavčič, predsednik republiškega izvršnega sveta.

Tiha maša alpske pobožnosti, tako imenuje zagrebški likovni kritik prof. Vladimir Maleković pokrajine s kočami, kritimi s

slamo, stisnjenimi med griče, z zemljo zraslimi ljudmi prevelikih, od dela zdelanih rok, namenona ponavljajočih se likovnih izrazov, s katerimi želita izvirna samorastnika Jože in Konrad Peternelj prikazati svojevrstnost vaškega življenja in njegovo neločljivo povezanost z naravo.

Od sobote visijo njuna dela (37 primerov) v avli osnovne šole do 13. aprila imajo obiskovalci možnost, da se spoznajo s podobami, ki so obema Žirovcema odprla vrata v domače in

tuje likovne hrame. Po svoje sta ta dva krajinarja nadaljevalca tradicije starih slikarjev, v sebi nosita del ljudskega izročila, ki ga izpovesta na način, ki nam je blizu. Vsi poznamo usodnost kmetovega dela na polju, njegova opravila, ki so kot obredi, lahko se živimo v ta svet, pravzaprav smo še vedno del njega. Najbrž je prav v tem mik Peterneljevih podob.

Sobotni večer v Trebnjem je minil v znamenju enkratne zbranosti, podobne razpoloženju, kakršnega izražajo Peterneljevi pejzaži. Toliko bolj izrazito so zato pripeli do nas ubrani akordi Tria Lorenz, toliko globlje je segla osebna izpoved gledališke igralkice Mile Kačičeve. Kar ustrašila se je tišine (kot je kasneje dejala), ki je še

KONRAD PETERNELJ

povečala odmevnost v ljudeh, ko je brala svoje verzice. Bil je to večer umetnosti, bolje rečeno: prekratka ura umetnosti, skorajda neponovljivo doživetje, ki budi k razmišljanju o svetu, o sebi, o umetnosti; da ponovimo: prava tiha maša pobožnosti in čaščenje tistega, česar v vsakdanjem življenju običajno nimamo.

Magyar kot jetnik življenja

Viktor Magyar, slikar s Čateža pri Veliki Loki, bo v krški galeriji razstavljal do 16. aprila – Zaokrožen cikel 27 olj na lesu

Novo likovno sezono so v Krškem odprli prejšnji teden (v petek zvečer) z razstavo slikarskih del Viktorja Magyarja, upravitelja podružnične šole na Čatežu pri Veliki Loki. O slikarju in njegovem delu je spregovoril novinar Dela Peter Breščak, razstavo pa je v imenu prirediteljev in galerije odprla Marjanca Uršičeva. Po otvoritvi so Magyaru čestitali za 37. rojstni dan, ki ga je praznoval 1. aprila.

Slikar, ki ima za seboj že šest samostojnih in petindvajset skupinskih razstav v domačih in tujih galerijah, je za malo krško hišo umetnosti pripravil izbor sedemdesetih olj na lesu, nastalih v obdobju 1968-1971. Tokrat se je predstavil javnosti z motivno dokaj zaokroženim ciklom.

Osnovni motiv Magyarove slike je zemlja, je krajina in okvir, znotraj katerega je „natkan“ ustvarjalcev odnos do časa in prostora, v katerem živi in dela, hkrati pa mu je slika prostor za posredovanje videnja sveta.

Magyar je lirik zemlje, njegova govornica je čista, razumljiva, neutrudljiva. Slikar se torej izpoveduje, pri tem pa ne varčuje s čustvi. Navezanost na zemljo, na življenje na zemlji, na vse drobne stvari na njej je za ustvarjalca usodna. Spoznal je, da je vse, kar ga obdaja, brezizhoden zelen blodnjak, v katerem gospodujejo: oči

zemlje, zeleni veter, sanje v zelenem, mesečevi konji in mesečevi potniki, maske, strah in smrt.

Lepe navade v Krškem tudi na otvoritvi Magyarove razstave niso opustili: Učenci osnovne šole so slikarju podarili šopek in mu s tem čestitali za razstavo ter 37. rojstni dan (Foto: Ivan Zoran)

Kulturni vodnik

O sodelovanju poslej nič več samo načelno

Tradicionalno srečanje kulturnih delavcev iz obkolpskih (slovenskih in hrvaških) občin bo 17. aprila, tokrat v Novem mestu. Kot smo zvedeli, nameravajo na to srečanje povabiti tudi predstavnike kulturnih skupin Slovencev, ki živijo v Karlovcu in Zagrebu.

Na novomeškem srečanju nameravajo obdelati predvsem dve pomembni vprašanji: izdajo kulturnega vodnika za vse slovenske občine, ki sodelujejo na srečanjih, in sodelovanje pri skupnih in za vse občine pomembnih kulturnih akcijah.

Želja, da bi izdali kulturni vodnik, je stara vsaj toliko kot ta srečanja, medtem ko se je sam predlog rodil na seji med-občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij za Dolenjsko. Tedaj so poudarili, da bi moral kulturni vodnik vsebovati stalne in občasne kulturne manifestacije na območju vseh sodelujočih občin.

Kulturni vodnik bi bil bržkone tudi dobra preglednica kulturnega bogastva in kulturne dejavnosti v slovenskih obkolp-

skih občinah. Izdali bi ga v slovenskem in hrvaškem jeziku, kajti to naj bi bil vodnik za slovensko in hrvaško kulturno javnost. Menijo pa, da za zdaj vodnik ne bi prikazoval tudi kulturnega življenja v hrvaških občinah, ki sodelujejo v obkolpskih srečanjih.

Na novomeškem srečanju naj bi se pogovarjali o medsebojnem sodelovanju že konkretno. Tako naj bi predvsem proučili možnosti za izmenjavo kulturnih skupin v letu 1971 ali: sodelovanje na nekaterih pomembnejših kulturnih prireditvah, ki so letos predvidene. Po vsem tem kaže, da to sodelovanje poslej ne namerava ostati samo na papirju zapisana potreba, ampak stvar, presajena v življenje.

I. Z.

Primanjkljaj matematikov

Po informaciji, ki sta jo pripravila novomeška gimnazijska profesorja inž. Janez Ferbar in Dušan Modic za nedavni občni zbor matematikov, fizikov in astronomov v Šmarjeških Toplicah, primanjkuje v štirih dolenjskih občinah (novomeški, metliški, črnomljski in trebanjski) 34 predmetnih učiteljev za matematiko in fiziko.

Na 27 popolnih osnovnih šolah in njihovih 45 podružnicah na tem območju poučuje matematiko 59 ljudi, vendar od tega samo 19 kvalificiranih. Dobri dve tretjini teh ljudi poučujeta matematiko torej po sili razmer, ker učiteljev v ustrezno izobrazbo za ta predmet manjka.

Ob tem je tudi grenko spoznanje, da zanimanje za študij tega predmeta kot tudi fizike pri študentih še ni takšno, da bi lahko že kaj kmalu pokrili primanjkljaj.

Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije je na občnem zboru v Šmarjeških Toplicah izglasovalo vserepubliško akcijo, v

kateri naj bi znova moralno in gmotno ovrednotili poklice matematikov, fizikov in astronomov v šolah. Kot so poudarili, bi morali zlasti izboljšati delovne pogoje učiteljev v šolah in jim hkrati omogočiti ne le boljše gmotne razmere, ampak tudi možnosti za napredovanje na strokovnem in drugih področjih. Ne nazadnje nameravajo v tej akciji s propagandnimi sredstvi pedagoški poklic matematika ali fizika tako prikazati, da se bodo študentje še raje šolali na matematičnih fakultetah. Slej ko prej poklic matematika v šoli ni noben babbav, zlasti pa ne takšen, kot ga nekateri še vedno radi prikazujejo...

Nedvomno bo ta akcija pomagala zapolniti vrzel, ki zeva že več let v pedagoškem poklicu tudi na Dolenjskem. Akcija sama po sebi pa ni novotarija, pač pa je nadaljevanje sanacije šolstva, ki je prav zdaj dobila že precejšen razmah.

I. Z.

SKRIVNOST, KI NI SKRIVNOST

13

Čeprav sta si bila podobna kot dinar dinarju, ju je njuna mama vendarle ločila. Ločila ju je po očeh. V Božovih je bilo več samozavesti, Braco pa jo je pogledal nekoliko mileje. Toda iz oči jima je znala brati le mama in samo mama nista mogla ogoljufati.

Zgodbica je zanimiva, zapletena, vesela in razburljiva, skoraj kriminalka, v vsakem poglavju se zgodi kaj posebnega.

Toda zgodbice o dvojčkih se ne dogajajo samo v knjigah. Sam sem imel v gimnaziji dve učenci - dvojčici - ki ju zares nisem ločil. Prav dobro vem, da sta podobnost dobro izkoristili. Nikoli nisem bil gotov, ali je k tabli prišla zares tista, ki sem jo poklical. Ker pa se je to dogajalo tudi drugim profesorjem, se nismo preveč razburjali, da bi pa obe hkrati klicali k tabli in ju na ta način prisilili k „poštenju“, pa tudi ne bi bilo prav.

Zgodbic o dvojčkih je nič koliko, smešnih in žalostnih, nas pa tokrat zanima le vprašanje, zakaj in kako dvojčki!

Zakaj, ne vemo, vemo pa, kako.

Predvsem: poznamo dve vrsti dvojčkov, enojčne in dvo-
jajčne!

Z dvojjajčnimi dvojčki je zadeva preprosta. Zgodi se, da v jajčniku ne dozori samo eno jajčece, kot je to običajno, ampak dozori hkrati dve jajčeci. Lahko se zgodi, da obe dozori v istem jajčniku, lahko pa, da dozori eno jajčece v levem in eno v desnem jajčniku. Zakaj in kdaj se to zgodi, ne vemo, v to skrivnost medicinska znanost še ni posvetila.

Ce se torej v jajcevođu pojavi dve zreli jajčeci, je kaj lahko mogoče, da bosta obe tudi oplodjeni. Le spomni se, da sto in sto milijonov semenčic potuje proti jajčecu, pa je povsem razumljivo, da se bosta obe jajčeci znašli med njimi in bosta obe oplodjeni. Dvoje oplodjenih jajčec pa seveda pomeni dvoje otrok, in tako imamo dvojčka, ne da bi vedeli kdaj, in še manj, da bi ju tudi hoteli.

Dvojjajčna dvojčka sta lahko istega ali pa različnega spola, odvisno pač, kakšna hromosoma sta imeli semenčici, ki sta oplodili jajčeci. Dvojjajčnih dvojčkov ne moremo zamenjati, podobna sta si kot sicer bratje in sestere, le da sta enako stara. Nastala sta iz različnih jajčec in različnih semenčic, zato se ločita po postavi, velikosti, raskčnosti, barvi oči in las in seveda tudi po temperamentu.

Drugače pa je z enojčnimi dvojčki, kakor sta Božo in Braco v „Dvojnih počitnicah“. Enojčjni dvojčki nastanejo iz enega jajčeca in ene semenčice.

Praviloma ostaneta po prvi delitvi opljenega jajčeca obe celi-hčerki med seboj združeni. Pri enojčjih dvojčkih pa se zgodi - spet ne vemo, zakaj - da se jajčece razdeli v dva povsem ločena dela, od katerih se potem vsak del samostojno razvije v otroka. Taka dvojčka sta si popolnoma podobna, podobna po duši in po telesu. Vselej sta istega spola, iste lastnosti imata in sploh sta, kot bi ju narislali skozi kopirni papir.

Trojčki, četverčki, peterčki in še drugi „erčki“ nastajajo na isti način. Pet jajčec je hkrati dozorelo in vseh pet je bilo tudi opljenih, pa so peterčki tu. Taki primeri so seveda bolj redki. Dvojčki se rodijo poprečno na vsakih 88 porodov, trojčki na vsakih 88 x 88 porodov, četverčki na vsakih 88 x 88 x 88 porodov itd. V zgodovini medicine poznamo mnogo zanimivih primerov, prave razlage, zakaj se nekaterim ženskam zgodi, da rodijo dvojčke ali več otrok nankrat, pa znanost še ni odkrila.

KAJ JE POSTELJICA?

Res, o posteljici nisem pisal, zdí se mi, da za razumevanje nosečnosti in poroda posteljica ni najbolj pomembna stvar, če pa že vprašuješ, takole je s to stvarjo:

Posteljica je poseben organ, ki ga ima samo žena, in še ta samo med nosečnostjo!

Ko se oplodeno jajčece vgnezdí v maternici, se sprva hrani s

hrano, ki je nakopičena v maternični nabrekli sluznici. Ker pa že po kratkem času te hrane zmanjka, se del mreže, ki ovija rastoči plod, oblikuje v poseben organ, posteljico ali placento, ki vzpostavi zvezo med materjo in otrokom in tako omogoča redno prehrano.

Posteljica je pravzaprav pregrada, ki v obliki dvojne stene ločuje mater in otroka. Znotraj notranje stene je otrokov prostor, zunaj stene pa materin prostor. Mati dovaja hrano v zunanjo steno, odkoder jo otrokov organizem posrka, otrok pa dovaja svoje odvisne in neuporabne snovi v notranjo steno, odkoder jih posrka materin organizem. Zveza med plodom in posteljico je popkavnica, dvojna cevka, ki jo babica po porodu prereže in tako loči otroka od matere.

V posteljici se izvrši izmenjava snovi med otrokom in materjo, v njej se pretaka materina in otrokova kri druga ob drugi, ne da bi se pri tem mešali. Posteljica pa je hkrati tudi najfinjši cedilo ali filter, v katerem ostanejo snovi, ki bi otroku škodovali, če bi vdrle v zametek.

Zal pa na filtru ne ostanejo vse škodljive snovi. Skozenj gre do povzročitelji sifilisa, hude spolne bolezni, zato sifilitična mati vselej rodi sifilitičnega otroka. Do ploda najdejo pot tudi povzročitelji ošpic, škrlatinke, koz in še nekaterih bolezni. Če nosečnica zbolí za katero teh bolezni, se zelo lahko zgodi, da se otrok rodi bolan. Tudi alkohol in nikotin škodujeta otroku v maternici!

Ko je posteljica povsem razvita, je velika za moško dlan, tehta pa nekaj več kot pol kilograma. Kmalu po porodu ploda iztisne maternica iz sebe tudi posteljico, s čimer je porod končan.

KAJ JE CESARSKI (CARSKI) REZ?

Ceprav je porod paviloma normalna stvar in ne zahteva zdravnikove pomoči, pa včasih vendarle ne gre brez zdravnika. Morda leži otrok v maternici tako nerodno, da se nikakor ne more izmotati iz nje, lahko pa je tudi, da so medenične kosti slabe oblikovane in je odprtina, skozi katero naj bi prišel na svet, premajhna. Zdravniki porodničarji poznajo tudi še druge razloge, za nas naj bo dovolj, da včasih porod skozi rodni kanal ni možen.

V takih primerih se zdravnik zateče k operaciji. Nosečnici prereže trebuh in maternico, da skozi zarezo lahko dobi otroka iz maternice. Ta operacija je danes povsem nenevarna in jo zdravniki pogosto uporabljajo, da z njo rešujejo življenje obeh, matere in otroka. Brez te operacije bi eden od njiju moral umreti! Carski rez je žiljenje že tisočem mater in otrok. In odkod to ime za operacijo?

Nekateri pravijo, da je bil na ta način izrezan iz materinega telesa rimski cesar Julij Cezar, pa odtod to ime.

Drugi pa pravijo drugače. Res je namreč, da je ta operacija že zelo stara. Delali so jo pa vedno le na ženi, ki je med porodom umrla, da bi rešili vsaj otroka. Tudi v starem Rimu so imeli zakon, ki je določal, da je treba z operacijo vzeti otroka iz maternice vsaki nosečnici, ki umre zadnje tedne nosečnosti. Ker so ta zakon pripisovali Juliju Cezarju, so po njem operacijo pač imenovali „cesarski rez“.

KAJ JE RH FAKTOR?

Da nimamo vsi ljudje enake krvi, gotovo veš, in prav gotovo veš tudi za krvne skupine A, B, AB in 0. Ob transfuziji krvi mora človek vselej dobiti kri svoje skupine. Bolnik s krvjo skupine „A“ sme dobiti samo kri skupine „A“, bolnik s krvjo skupine „B“ samo kri skupine „B“ itd. Če tega ne bi upoštevali in bi s transfuzijo dajali kri ne glede na krvno skupino, bi vsi bolniki in ponesrečenci umrli ali vsaj huđo zboleli.

»Kurirčkova pošta« je krenila

V ponedeljek, 5. aprila, je krenila na pot letošnja kurirčkova pošta — Na Frati je bila večja slovesnost mladih in borcev

V ponedeljek, 6. aprila, je iz petih izhodiščnih točk Slovenije, Maribora, Dražgoš, Frate, Cerkevna in Šoštanja, krenila skoraj na 2.000 km dolgo pot po naši deželi letošnja kurirčkova pošta, ki obuja spomine na pravo kurirčkovo pošto, katero so nosili mali kurirčki med vojno skozi sovražnikove zasede, po gozdovih, po skrivnih poteh in drugod. S to pošto bodo pionirji počastili devetinsedemdeseti rojstni dan maršala Tita in mu zaželeli še dolga in zdrava leta.

Ob tej priložnosti bodo skoraj ob vseh slovenskih šolah pripravili kulturne programe, kjer bodo obujali spomine na najslavnejše dni naše revolucije. Teh slovesnosti se bodo udeležili tudi borci in s pripovedovanjem skušali oživiti resnične dogodke iz revolucije.

Pionirji, ki bodo prenašali pošto, pa se bodo gibali po ozemljih, ki jih nadzira „sovražnik“. Razumljivo, da bodo osvobojena ozemlja ob šolah in spomenikih narodnoosvobodilne vojne, kjer se bo tudi odvijal program. Čeprav se bo na poteh partizanskih kurirčkov pojavilo toliko nepredvidenih ovir, bo pošta gotovo prišla na določeno mesto.

Na Dolenjskem se bo kurirčkova pošta zadrževala skoraj ves mesec april. V tem času bo veliko prireditvev in svečanosti, na katerih bodo mladi manifestirali svojo veliko ljubezen do dragega maršala.

S. D.

»ZLATI ČEVELJČEK« GRE KMALU NA POT

100 km ob »mejnikih revolucije«

Letos bodo »zlati čeveljček« podelili na zaključni prireditvi 23. maja na Bučki — Organizatorji vabijo mladino, tabornike, planince...

Lansko akcijo pohod za „zlati čeveljček“, ki jo je uspešno pripeljalo do konca občinska konferenca ZMS Novo mesto v sodelovanju z novomeškim Partizanom, je, kot kaže, prerasla dosedanje okvire. Res, da bodo udeleženci aprila in maja spet šli na štiri pohode, dolge 100 km, vendar se mladinsko občinsko vodstvo letos namerava vključiti v republiško akcijo pod imenom „Ob mejnikih revolucije“.

Te dni se je sestel tudi pripravljani odbor in je poudaril, da letošnji pohod sodi v praznovanje 30. obletnice vstaje jugoslovanskih narodov. Zato bo toliko večji poudarek na obisku pomembnih krajev in revolucije. K sodelovanju so povabili vso mladino, pripadnike JLA, tabornike, planince in sploh vse, ki želijo opraviti to koristno pot.

Novost, ki so jo sprejeli, je, da bo zaključek pohoda na Bučki 23. maja in da bodo takoj po končanem pohodu vsem, ki so prehodili v štirih etapah 100 km, izročili simbol „zlati čeveljček“.

Ob zaključku pohoda bo na Bučki še večja slovesnost, kamor bodo povabili tudi borce. Sploh pa so udeleženci NOB zelo zaželeni, saj si drugače ne morejo predstavljati obiskov pomembnih krajev in obležij, ne bi ob njih nekdanji borci govorili o svojih spominih.

Udeleženci bodo šli na naslednje pohode: 1. Novo mesto — Šentjošt (17. aprila), 2. Novo mesto — Cerovec pod Gorjanci (24. aprila), 3. Novo mesto — Frata (16. maja) in 4. Novo mesto — Bučka (23. maja).

D. K.

»Dolenjski list« v vsako družino

mladi in svet

Dekle s tremi pogledi

Karlina Tratar, mlada delavka iz novomeške Krke, je postala tudi gasilski podčastnik — Dekle se udejevuje na treh delovnih področjih

Karlina Tratar, 22-letna delavka iz novomeške tovarne zdravil Krka, sodi med tista dekleta, ki ves svoj prosti čas posvetijo družbenemu udejstvanju. Karlina je dolenjska prvakinja v kegljanju, igra na deskah

novomeškega amaterskega gledališča „Oder mladih“, v zadnjem času pa se je začela aktivno udeleževati tudi v vrstah gasilcev. Bila je udeleženka podčastniškega gasilskega tečaja, ki so ga pred dnevi v Novem mestu tako uspešno zaključili. Tam smo tudi našli Karlino.

Kako se lahko poleg dela v

SKUPINA TEKMOVALCEV 6. razredov osnovne šole Katja Rupena iz Novega mesta, ki so se pomerili na drugi stopnji „Vesele šole“ za naslove šolskega prvaka. (Foto krožek osnovne šole Katja Rupena)

Slaki — Visoko nad oblaki

Ta teden je zmagala Slakova »Visoko nad oblaki«, na drugem mestu je Boba Stefanović z »Obriši suze, draga«, na tretjem mestu pa je »Više nečeš biti moja«

Tudi ta teden se je največ naših mladih bralcev in ljubiteljev glasbe odločilo za ploščo Slakovega an-

sambla „Visoko nad oblaki“. Na drugem mestu je Boba Stefanović s skladbo „Obriši suze, draga“, vendar je precej zaostala za priljubljenimi Slaki. Zanimivo je, da so druge plošče: „Kad naš brod plovi“, „Dodji“, „Više nečeš biti moje“ in druge dobile precej manj glasov.

Tudi tokrat so nam naši poslušalci poslali precej pisem. Jože Resnik je zapisal, da si želi Slake vedno na prvem mestu. Zapisal nam je, katero ploščo naj mu pošljemo, če bo že-izžreban. Dragi Jože, če bi tudi bil med srečneži, ti plošče ne bi mogli poslati, ker nisi napisal naslova; ne vem, zakaj se bojiš. Morda pa si ga tudi pozabil? Saj nisi napisal nič takega, da se ne bi smel podpisati. Vsi, ki nam pišete, če že hočete sodelovati pri žrebanju, pa vsaj v pisnih navedite svoj naslov.

Podobno nam piše tudi Franc Podlogar iz Sentjanja. Tudi njemu je najbolj všeč Slak; veseli nas, da tudi „Dolenjski“ rad prebrira. Saj pravi, da komaj čaka na četrtek.

Ta teden smo izžrebali naslednje bralce: Marijo Starc, Gor. Lazi 3, Ribnica; Anica Cizel, Pirenbeg 12, Globoko, in Martin Ivnik, Cesta na grad, Sevnica.

Plošče so darilo Mladinske knjige iz Novega mesta.

Iz vseh strani

SMARJETA — Te dni je izšla že druga številka šolskega glasila „KAMENČKI“, ki opisuje živahno dejavnost mladih na šoli. Čeprav je vsebina pestra in bogata, uredniški odbor še vedno ni zadovoljen, zato poziva mlade bralce, da bi bolj pridno sodelovali s prispevki.

NOVO MESTO — Oder mladih se vedno bolj uveljavlja, v letošnjem letu namerava naštudirati Antigono.

KRŠKO — Krško mladinsko vodstvo bo v kratkem sprejelo program praznovanja letošnjega dneva mladosti in 30-letnice vstaje. Objubili so, da bo program pester in bo prinesel precej razgibanosti v mladinske vrste.

RIBNICA — Pionirski odred Antona Majnika na osnovni šoli v Ribnici je izdal šolsko glasilo „Krošnja“. V letošnjem letu niso izdali še nobene številke, vendar pričakujejo, da bodo do konca šolskega leta pripravili vsaj eno.

TREBNJE — V sredo, 14. aprila, bo v trebanjsko občino prispela letošnja zvezna štafeta. Trebanjski mladinci bodo štafeto palico prevzeli od Grosupelčanov in jo predali mladincem iz Litije. Ob tej priložnosti bo v Trebnjem krajša prireditev s kulturnim programom.

LJUBLJANA — Društvo za tuje jezike in književnosti SRS je v nedeljo priredilo republiško tekmovalje v znanju tujih jezikov za srednješolce. Na II. gimnaziji v Šubičevi ulici je tekmovalo kar 244 dijakov iz vse Slovenije. Med njimi so bili tudi dolenjski dijaki, vendar za njihov uspeh še ne vemo.

BRČKO — Ob 25-letnici mladinske proge Brčko-Banoviči, ki so jo zgradili 1946. leta, je bila v tem kraju v nedeljo večja proslava, na kateri je govoril predsednik republiške konference Zveze mladine BiH Branko Ekert. Ob tej priložnosti so predstavniki jugoslovanskih železnice izročili Janezu Kocjančiču listino kot priznanje jugoslovanski mladini za sodelovanje pri graditvi mladinske proge Brčko-Banoviči.

urednikov kotichek

Dragi mladi bralci!
Dosedanja urednica mladinske strani „Ogledalo mladih“ Ana Vitkovič je zaradi preselitve zapustila naše uredništvo, zato je redakcija določila novega urednika. Prevzel sem urejanje te strani, zato vas vabim k sodelovanju, da bi ta stran bila dejansko odsev življenja, ki ga živite mladi.
Pišite mi o svojem delu, težavah, o vsem, kar se dogaja okrog vas!
Lep pozdrav!
SLAVKO DOKL

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek

Ulica

Kraj

Rok: 12. april 71

Kupon št. 13

»TRANSTURIST«
Škofja Loka

sprejme

v redno delovno razmerje za nedoločen čas

več avtobusnih šoferjev

za delavske proge:

- ŠENTGOTARD—TROJANE—LJUBLJANA
- AMBRUS—LJUBLJANA
- MOKRONOG—LJUBLJANA
- TREBNJE—LJUBLJANA

Nastop dela takoj. Poskusna doba 2 meseca. Kandidati naj se po možnosti osebno zgledajo v kadrovskega oddelku podjetja, Škofja Loka, Titov trg 11.

»DANA«, tovarna rastlinskih specialitet
in destilacija, Mirna

objavlja

naslednja prosta delovna in učna mesta:

1. KV kuhar, kuharica v restavraciji
2. KV natakar, natakarica v restavraciji
3. vajenec, vajenka v kuhinji, vajenec, vajenka v točilnici

Pogoji: pod 1. in 2. poklicna šola gostinske stroke, praksa zaželeno.

Osební dohodek po dogovoru. Samsko stanovanje zagotovljeno; pod 3. dokončana osnovna šola.

Prijave pošljite na naslov podjetja do 30. aprila 1971

Veletrgovina »MERCATOR«, Ljubljana,
poslovna enota »STANDARD«, Novo mesto

razglašča prosto delovno mesto

prodajalke živilske
stroke

za prodajalno »Pri vodnjaku« v Novem mestu.

Pogoj za sprejem: kvalificirana trgovska delavka. Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite do vključno 15. aprila 1971 splošni službi PE »STANDARD«, Novo mesto, Glavni trg št. 3.

Di Podjetje

DOMINVEST,
Novo mesto

takoj sprejme
v redno delovno
razmerje

čistilko

za poslovne prostore.
Pismene vloge sprejemamo do 13. aprila 1971.

Gostinsko podjetje
»ZELENICA«, Tržič

sprejme

— več natakarjev,
natakaric(kvalificiranih ali
priučbenih)

Nastop možen takoj.
Zglasite se na Trgu svobode 23 v Tržiču.

AB Agraria
BREŽICE
CVETLIČARNA
TREBNJE

Odprta je v prejšnji prodajalni kruha v Trebnjem št. 7 b — pri žel. postaji.

Nudimo vam:

- rezano cvetje in lončnice
- cvetlična semena in gomolje
- vsa potrebna sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
- pripadajoči pribor in pripomočke
- Sprejemamo naročila:
- za izdelavo vencov in šopkov
- za aranžerske usluge z dekoracijo in oskrbo poslovnih prostorov ter zasebnih stanovanj (poroke in drugo)

Za obisk, naročila in nakup se priporoča kolektiv Cvetličarne!

Uspešen nastop mlade telovadke v Novem mestu. Zgoraj zmagovalci na medobčinskem pionirskem prvenstvu (od leve proti desni): Ban, Gerjevič, Kranjc, Hočevarjeva, Dokdova in Zupančičeva.

Mladi po stopinjah Mira Cerarja

Vrsta šolskih tekmovanj v gimnastiki, nastopi v Novem mestu in Brežicah — Mladi telovadci so pokazali lep napredek

Sredi prejšnjega tedna je bilo v Novem mestu področno prvenstvo učencev osnovnih šol v gimnastiki. Udeležba je bila dobra, čeprav so organizatorji pogrešali ekipe iz Bele krajine. Tekmovalci so se dobro pripravili, zato smo bili z njihovim izvajanjem zelo zadovoljni. Zal je tekmovalje nekoliko motilo nerazpoloženje pri nekaterih vodjih ekip, ker niso vedeli, da morajo na tekmovalstvu nastopiti na štirih orodjih. Prav bi bilo, da bi organizatorji na začetku šolskega leta izdali tekmovalna pravila, ki se med letom ne bi več menjala. Ne vemo, kdo ima namen povzročiti vročo kri.

Med pionirji so bili daleč najboljši pionirji iz Brežic, ki so telovadili lahkotno in zanesljivo. Prvo mesto je več kot zasluženo. Pri dekletih so učenke iz Novega mesta, ki veči-

noma telovadijo še pri Partizanu, prepričljivo zmagale. Nekatere posameznice so navdušile in bodo na republiškem šolskem prvenstvu z zanesljivimi nastopi tudi uspele.

ČETRTO MESTO
ZA KOČEVJE

V nedeljo je bilo v Zagorju 17. hitropotezno prvenstvo slovenskih mest v šahu. Med 36 ekipami so igralo tudi ekipe z Dolenjskega. V predtekmovalju so se najbolj uvrstile ekipe Novega mesta, Kočevja in Brežic.

Zmagovalec letošnjega prvenstva je Maribor, ki je zbral 53,5 točk. Uspeh iz lanskega leta so spet ponovili prodorni Kočevjarji, ki so zasedli četrto mesto. Slabše so se odrezali Novomeščani, ki so bili osmi.

Končni vrstni red: 1. Maribor, 53,5, 4. Kočevje I (Osterman, Cimer, Praznik, Gornik, Ivič, Podkoritnik) 43, 8. Novo mesto (Škerj, Penko, Sporar, Sitar, Milič, N. Picek, Ščap) 27 točk, 10. Brežice (Levičar, Ilinčič, Rupar, Micic, Valenčak, Emil, Potežica) 11,5; 22. Kočevje II, 29. Mokronog itd.

J. UDIR

Prepričljiva
zmaga
Brežičanov

3. aprila je bilo v Brežicah področno prvenstvo v gimnastiki za srednješolce. Na tekmovalju je nastopilo 34 tekmovalcev. Med posamezniki in ekipami so prvo mesto osvojili Brežičani.

Posamezniki: 1. Gerjevič, (Br.) 48,05, 2. Zore (Br.) 47,80, 3. Klokočar (Br.) 46,70, 4. Damjanovič (TSS N. m.) 46,40, 5. Ivančič (Br.) 46,30. Izven konkurence je Milan Mrak iz Novega mesta delil tretje mesto.

Ekipno: 1. gimnazija (Br.) I 234,00, 2. gimnazija (Br.) III 221,30, 3. gimnazija (N. m.) 219,40, 4. gimnazija (Br.) II 217,50, J. S.

Rostanova ponovno zmagala

Sonja Rostanova, dijakinja STŠ, se ni dala presenetiti. Na prvenstvu srednješolcev v Novem mestu ji je uspelo obraniti prvo mesto, ki ga je dosegla lani, medtem ko so v ekipni konkurenci dijakinje šole za zdravstvene delavce morale prvo mesto tokrat prepustiti novomeškim gimnazijkam. Tudi srednješolke so v primerjavi z lanskimi nastopi precej napredovale, upamo, da se bodo zato bolje odrezale na republiškem srednješolskem prvenstvu.

Posameznice — 1. Rostan (STŠ Nm.) 37,35, 2. Kosce 36,95, 3. Modic 36,60 (obe gimn. Nm.), 4. Lupšina 36,60, 5. Poček (obe SZD Nm.), 6. Saje 35,80, 7. Rajer 35,75 (obe gimn. Nm.), 8. Poček (gimn. Br.) 35,65, 9. Petrov (SZD) 35,15, 10. Horvatič (gimn. Br.) 34,55 itd.

Ekipno: 1. gimnazija Novo mesto 177,95, 2. šola za zdravstvene delavce Novo mesto 173,15, 3. gimnazija Brežice 143,65, 4. ekonomska srednja šola Novo mesto 171,95.

Ribnica: Lovšin, Tanko, Tomšič, Nosan, Kersnič, Matelič, Mikulin, Andoljšek in Ponikvar.

»Dolenjski list«
v vsako družino

A. G.

Ribničani nasolili Piran

To nedeljo sta se obe dolenjski rokometni ekipi proslavili. Največji podvig so napravili Ribničani, ki so sredi Pirana gladko porazili lanskega republiškega prvaka. Brežičani niso imeli preveč težkega dela s Šoštanjem. Neprijetno presenečenje pa so nam pripravili Sevničani, ki so doma pripravili dve dragoceni točki v srečanju z Dupljami.

PIRAN: RIBNICA 14:21

V deževnem vremenu so se bolje znašli gostje iz Ribnice, ki so po za sluzi razpoložena Kersniča zasluženno odnesli z vročega terena dve dragoceni točki.

Ribnica: Lovšin, Tanko, Tomšič, Nosan, Kersnič, Matelič, Mikulin, Andoljšek in Ponikvar.

Zlati točki za Belo krajino

V tem kolu je prijetno presenetila Bela krajina, ki je doma tesno, vendar zasluženno premagala dobro enajsterico Nove Gorice. Belokranjci so dobili krila in kaže, da bo zdaj šlo bolje. Ostale štiri ekipe pa so dosegle vse tri možne izide.

BELA KRAJINA:
NOVA GORICA 3:2

Belokranjci so v prvem polčasu vodili že s 3:0. Proti koncu srečanja pa so se morali krepko potruditi, da so obdržali težko priborjeno prednost. Strelca zadetkov sta bila Karin (2) in T. Weiss. Najboljša moža na igrišču sta bila vratar Kobe in Karin. T. LATERNER

VELENJE: BREŽICE 0:3 b. b.

Brežičani so v Celju zaman čakali Velenjčane. Ker jih ni bilo, so srečanje odločili v svojo korist s 3:0. V. PODGORŠEK

ŠOŠTANJ:
CELULOZAR 2:1

Precejšen del tekme so vodili Krčani z 1:0. Ob koncu so doma-

čini dosegli dva gola in pokopali vse upe Krčanov. Strelec za goste je bil Dobnik.

L. HARTMAN

MIRNA:
INDUPLATI (JARŠE) 1:1

Na težkem terenu, neprimernem za igro, so Mirenčani v odsotnosti dveh kaznovanih igralcev igrali neodločeno z Induplati. Strelec zadetka je bil Škufca.

A. TRATAR

ODRED (PONOVA VAS):
ELAN 1:1

Kot ponavadi sta se spet ti dve dolenjski enajsterici razšli z neodločenim rezultatom 1:1. Po prikazani igri bi lahko zmagali domačini, ravno tako pa tudi gostje.

BREŽICE: ŠOŠTANJ 19:11

Okrog 150 gledalcev je v soboto zvečer spremljalo precej raztrgano igro, ki pa se je končala s prepričljivo zmago Brežičanov. Najboljši so bili vratar Mars, Zore in Setinc.

Brežice: Mars, Berglez, Rovar, 3. Antolovič, 3. Setinc, 2. Jurišič, 1. Bosina, 2. Iskra, 4. Zore, 3. Gorišek in Blatnik.

V. PODGORŠEK

SEVNICA: DUPLJE 18:19

Sevničani so v želji, da bi zmagali, nepričakovano izgubili srečanje z Dupljami na svojem terenu. Zapravili so vrsto priložnosti za prepričljivo zmago.

Sevnica: Možic, Sirk, Valant, 5. Štojs, Filej, Perc, Lovrek, Svažič, 4. Koprivnik, 2. Simončič, 1. Silc, 4 in Trbovc, 2.

J. BLAS

KRMELJ: KRIŽE 19:14

NOVO MESTO — V nadaljevanju dolenjske kegljaške lige so bili doseženi naslednji rezultati: Luknja: Trebnje 482:403, Brežice: Iskra 461:479, Sevnica: Pionir 483:522, Krško: Rudar 489:451, Zelezničar: Celulozar 525:419, Žužemberk: Krka 408:473. Po drugem kolu vodi Krško in Zelezničar s 4 točkami (J. M.)

SEMČ — Občinski sindikalni svet Crnomelj je letos razpisal VIII. delavske športne igre. Za tekmovalje se je prijavilo več kot sto ekip iz 16 delovnih organizacij. Največ športnikov je prijavila semiška Iskra, ki bo verjetno spet osvojila pokal množičnosti. V vseh športnih panogah bo Semičane zastopalo kar 37 moških in ženskih ekip. (M. K.)

KRMELJ — V prvenstveni rokometni tekmi so Duplje doma premagale ekipo Krmelja s 24:17. Krmeljčani so v glavnem nastopili z mladimi močmi, vendar so naredili kar dober vtis. Krmelj: Kralj, Prosenik, 3. Kralj II, Mirt, Hočevar, Papež, 3. Zaman, 5. Zoro, 1. Salamon, Ferlan, 1 in Končina, 4. (B. D.)

NOVO MESTO — Novomeški šahovski klub je organiziral turnir četrtokategorikov, na katerem je igralo 18 šahistov. Končni vrstni red je bil naslednji: 1. in 2. Aniča Istenič in Tomo Žigante 15 točk, 3. Doručak, 4. Dragan, 5. Ilč, 6. in 7. Mežan in Maras, 8. in 9. Udovič, Ban itd. (J. U.)

BREŽICE — V prvem kolu spomladanskega dela celjske podzvezne nogometne lige sta se sestali ekipe Celulozarja in Brežic. Srečanje se je končalo neodločeno 1:1, zadetka pa sta dosegla Kandič za Celulozarja in Lajuh za Brežice. (L. H.)

PRAGA — Večkratni državni reprezentant in slovenski rekorder na dolgih progah Krčan Franc Cargo je v soboto in nedeljo nastopil na plavalnem mitingu v prestolnici Češkoslovaške. Vodja slovenske ekipe je bil trener Celulozarja prof. Niko Žibret. (L. H.)

ZAGREB — Na državnem zimskem plavalnem prvenstvu sta krškega Celulozarja zastopala plavalca Franc Cargo in Nevenka Jenkole. V skupni uvrstitvi sta ta dva tekmovalca za ekipo zbrala 933 točk, tako da se je Celulozar uvrstil na 13. mesto med 19 ekipami.

Rezultati krških plavalcev: Cargo 400 m kravl — 3. mesto 4:35,6 (nov članski rekord SRS), 200 m kravl — 8. mesto 2:08,9, 100 m kravl — 10. mesto 58,4, 200 m mešano — 11. mesto 2:34,8; Nevenka Jenkole: 200 m delfin — 7. mesto 3:08,3, 100 m delfin — 8. mesto 1:18,7 (L. H.)

RAVNE — Na članskem posamičnem in moštvenem zimskem prvenstvu v plavanju so se plavalci iz Krškega kar dobro uvrstili. Zasedli so sedmo mesto, zbrali pa so 11,128 točk. Pomembno uvrstitev sta dosegla Franc Cargo in Nevenka Jenkole. Rezultati: moški — 100 m kravl: 3. Cargo 59,4, 13. Turk 1:04,7, 27. do 28. Barbič 1:08,6; 100 m hrbtno — 21. Grajzl 1:25,2, 22. Barbič 1:27,2, 24. Škafar 1:30,6; 200 m mešano — 5. Cargo 2:33,4, 14. Turk 2:46,4, 31. Škafar 3:08,4, 400 m kravl — 1. Cargo 4:38,6, 23. Grajzl 5:55,6, 100 m delfin — 9. Cargo 1:11,8, 12. Turk 1:13,9, 100 m prsno — 20. Barbič 1:38,1, 21. Škafar 1:41,0; ženske — 400 m kravl — 12. M. Novak 6:53,1, 100 m delfin — 2. Jenkole 1:20,3, 14. Preskar 1:49, 100 m prsno — 15. Preskar 1:38,5, 16. Babič 1:40,03, 17. Pogačar 1:41,5, 100 m kravl — 27. Pogačar 1:32,4, 100 m hrbtno — 14. M. Novak 1:30,6, 18. Jenkole 1:37,9, 200 m mešano — 15. M. Novak 3:14,8, 17. Jenkole 3:18,2. (L. H.)

ŽEBVIČEK

Na razvoju šaha na Dolenjskem je v zadnjih letih precej vplival kvalitetni šahovski turnir za Obravničev memorial. Odigrali so že dva turnirja. Prvi je bil v Novem mestu, drugi pa v Kočevju. Nastopili so nekateri najboljši slovenski šahisti in tako pomagali, da je zanimanje za šah precej poraslo. Letos bi morali biti na vrsti spet Novomeščani. Zanima nas, kako je z organizacijo tega turnirja. Kot smo seznanjeni, se v tej smeri zaenkrat nič ne dela. Škoda bi bilo, da bi ta lepa šahovska manifestacija na Dolenjskem zamrla.

Z naših vrtov

Presneta avtoriteta
 Tajnik turističnega društva v Kočevju Karel Rieger, sicer upokojenec, je tarnal, kako bo društvo izvedlo obširen program ob 500-letnici mesta Kočevje, ko pa nima denarja.

Predsednik društva Tone Kovčič ga je potolažil: „Potrkaj na vrata vseh kočevskih podjetij in fejtaji!“

Tajnik pa mu je ves potrt odgovoril: „Poidi raje ti, bo uspeh večji. Imaš avtoriteto. Jaz nimam avta, poslednja teta mi je že zdavnaj umrla. Ostala mi je le rit, pa še ta je pri nos upokojenih zelo revalna!“

„Ves, Sulejka, tale njegov strah pred tujimi moškimi mi gre počasi že na živce ...“

OKROGLE O PARTIZANIH

NACIJA

Med NOB so mnogi govorili o Mogorčanih, da so nekakšna „posebna nacija“. Vrstni red je bil navadno tak: Srbi, Hrvati in Mogorčani.

V bataljoni „Pekiša Vuksan“ je bil tudi borec Maljković, dober mitraljezec, doma iz Mogorča. V četi je bilo še veliko njegovih domaćinov in vsi so bili hrabri in odločni borci.

Med borbami za Travnik je borec ovirala gosta megla. Bataljona „Pekiša Vuksan“ in „Marko Oreškovič“ sta bila nekaj časa povsem ločena. Sovražnik je izkoristil meglo in se čez hrib Vilenico pritohtapil za hrbet borcem bataljona „Pekiša Vuksana“. Začelo je neusmiljeno pokati. Meriti ni bilo mogoče, saj je človek videl komaj najbližjega borce. Maljković, ki je v svojim mitraljezom zasedel neki grič, je divje sekal po ustaših in zraven kričal: „Kje ste, barabe? Todle ne boste prešli, kajti tukaj je – nacija!“

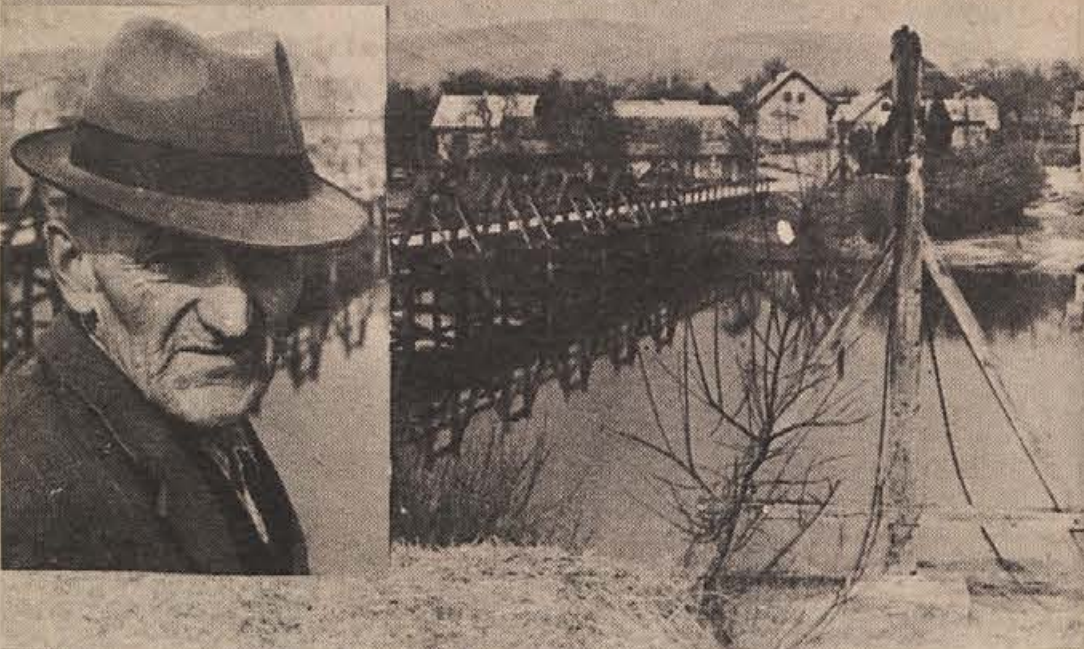
Neki golob v Sovjetski zvezi je prelete! nič manj kot 7000 kilometrov! Učenec iz Vladivostoka, ki je bil na počitnicah na drugem koncu SZ, v Odesi, je namreč obročkal goloba, ki ga je ujel. Po dveh letih in pol – ko je že zdavnaj pozabil na goloba – ga je nekoga dne zagledal na okenski polici svojega stanovanja. Ni znano, kako je mogel golob leteti tako daleč, kajti običajno poštni golobi zmagujejo le mnogo krajše razdalje.

Kaj so pred 80 leti pisale

Dolenjske novice.

General je umrl

V Sofiji na Bolgarskem je umrl vojni minister general Mutkurov. Bil je to izrsten general; zato so pa tudi Bolgari pokazali pri pogrebu, kako visoko so ga cenili. (Rusija) pošilja še vedno vojake na avstrijsko mejo; tako je prišla iz Novgoroda zadnje dni 22. divizija pešev na našo mejo. Je-li to res znamenje, da bo de mir? (Stari Bismarck) se bode dal voliti v državni zbor. Ni pa še gotovo bode-li zmagal ali ne. Pod Bismarckom so naredili Nemci postavo, po kateri so skušali svoje Poljake ponemčevati, posebno s tem, da so nakupovali poljska sosedstva ali deljaji Nemcem (kakor pri nas Suedmark) ali dajali se baje v tej reči neki kolonizacije delati. (Procesije) vstajanja so se letos vršile med udeležbo mnogobrojne množice pobožnega ljudstva, v lepem redu. Vstajanje pri oo. franciskanih vršilo se je še o lepem vremenu, kapitelsko pa je dež in sneg zabranili, da bi se vršilo navadno, večinstvo. V bližnji Šmihelski pari vršilo se je vstajanje v nedeljo jutraj, kakor vsako leto in slabo vreme je vendar dopuščalo, da se je vršilo na prostem. (Iz Idrije) – Kakor v drugih mestih tako je bil tudi od davnih časov v Idriji živčni sejem veliki teden. Pred leti vršil se je ta sejem na veliki četrtki; po navetu vraga trgovca in mestnega odbornika g. Val. Trevna prestavil se je pa na veliko sredo (letos torek). Dobro jo je

Jože Rajer, ki je bil tudi brodnik na Krki. Na desni je še dobro vidna konzola za brod v ozadju pa novi most. (Foto: S. Dokl)

Brodnik, prepelji me v preteklost!

Ali je brod pri Volavčah bil »Zadnji Mohikanec« na Krki? — Kmet Jože Rajer je živo pripovedoval o zgodovini njegovega broda

Če se peljete po zaviti asfaltni cesti po dolini Krke od Srebrenič proti Straži, boste pri vasi Loke opazili čez Krko lesen most, ki je noka posebnost na rčki. Piloti ždiho nad vodo kot leseni jezdeci, ki hrijo, vendar nikamor ne pridejo. Ob mostu pa še danes strlje dve leseni konzoli, na katerih visi jelena vrva, debela in zavita kot kača. Konzoli čepita na bregovih rke in spominjata na čase, ko je na Krki še vozil lesen brod, ali kot mu pravijo domaćini, prike. Vozil je še po vojni, potem pa je umrl verjetno med zadnjimi na Krki. Zgodovino broda nam je opisal kmet Jože Rajer iz Loke pri Volavčah, ki je bil tudi brodnik, prevažal je živino, opčko in ljudi. Povedal nam je tole: „Brod je dal zgraditi grof Thurn, ki je imel v lasti posesivo Breitenau (Zalog) in opkekon. Ker je imel tudi precej zemlje na desnem bregu Krke, je potreboval prevozno sredstvo, s katerim bi lahko imel povezo z njivami in s cesto Novo mesto – Straža. Njegov brodar, ki se ga ljudje še spominjajo, je bil stari Franc Derganc, saj se pri tej hiši še danes pravi pri Brodarjevih. Vendar so gospodarske težave grofa okrog leta 1910 tako spustile, da je njegovo posesvito in vsa ostala začelo propadati. Posledice so se občutile tudi na brodu, ki ga niso več čuvali, ljudje pa so ga s pridom uporabljali. Nov brod smo zgradili leta 1938, naredil ga je neki Jerman z Broda pri Novem mestu. Brod je lahko uporabljal vsak, kdor je žanj kaj daroval. Zalostno usodo pa je naš vozlo doživelo v vojnem letu 1943, ko so ga Italijani razbili, ker so zvedeli, da ga uporabljamo za prevoz partizanov. Jekleno vrvo so Italijani od-

Greta Garbo

noče več

Trideset let je minilo, odkar je slavna igralka Greta Garbo (1905) zadnjikrat stala pred kamerami v Hollywoodu: to je bil njen film „Ženska z dvema obrazoma“. Takrat je povedala: „Nikdar več ne bom nastopala v filmu!“ Stavek je obšel ves svet, veliko umetnico pa so srečavali desetletja pozneje samo še v temnih muzejih in daleč proč do vseh družb, družic in družabnosti. V zadnjih dveh letih so se trikrat razširile govorice, da bo lepa Greta spet snemala. Pred kratkim je prišla iz Rima vesti, da jo je režiser Luchino Visconti povabil k sodelovanju pri snemanju filma „Iskanje izgubljenega časa“. Pred dobrim tednom dni pa je umetnica dejala nekemu reporterju na Peti aveniji v New Yorku: „O, ne, na to ni treba niti misliti!“ Hitro se je obrnila od vsiljive in radovednega novinarja, saj časniki nikoli ni marala. Zlaj nos pa še večja sončna očala, namesto priljubljene in običajnega klobuka pa ima moderno plateni čepico. Ze 1961 je rekla Greta Garbo precej zagrenjeno: „Ze celo večnost sem mrtva, nočem več ...“ Za njene obžalovanje je to huda kazen.

Greta Garbo 1961: „Ze celo večnost sem mrtva, nočem več ...“

Podražitev v korist občanov

Do prvega aprila bi moral Dominvet narediti urbanistični program občine. In ga je naredil – ampak res samo za prvi april!

Spodbudila bi nego zob

V začetku aprila je pričel veljati na območju ljubljanske skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavec nov cenik za zobozdravstvene storitve. Namesto dosedanjih 25 odstotkov, kolikor so bili plačevali uporabniki teh storitev, bodo od sedaj plačevali in pripeljali zanje po 10, 20 ali 30 odstotkov. Po novem ceniku bodo doplačevali po 10 odstotkov za splošne zobozdravstvene storitve, kot na primer za plombiranje in za razne ortodontske pripomočke; po 20 odstotkov za sremne protetične nadomestke vseh vrst in po 30 odstotkov za fiksne (pritrjene) protetične nadomestke vseh vrst, kot so: krona, mostički in podobno. Podražilo se je za obdane seveda listo, kar je bolj drago. Zanimivo pri tem temp pa je, da novi cenik utemeljujejo s tem, „da bodo spodbudili stalnejšo in rednejšo nego zob!“ Toraj končno vendar čra podražitev, ki naj bi bila v korist občanov!

Inž. Silvin Grein zida hišo v Mačkovicu: mimoidoči pravijo, da ji nikjer ni podobne. Ni res: gradilitec tekmuje z družinami hlevi za rejo bekonov!

Sekretar konference SZDL Novo mesto Franc Bartolj je za premiero filma Na klancu hotel dobiti nekaj daril: po telefonu je poklical Krko, kjer so mu pomudili le kure in jaja. Namesto tovarne zdravil je zavrtel zadruzo ...

Predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev kulturne skupnosti v Novem mestu Boris Savnik je moral prebrati že toliko različnih uvodnih referatov, da je že zato ustanovitev utemeljena!

Do prvega aprila bi moral Dominvet narediti urbanistični program občine. In ga je naredil – ampak res samo za prvi april!

Podpredsednik občinske skupščine Novo mesto Avgust Avbar je na zadnji seji prošil odbornike, naj bi ne imeli več tako dolgih sej. Čisto je pozabil, da je nekaj dodatnih točk sam predlagal. ... Franc Molan, prejšnji sevnjski občinski predsednik, se mora tudi na novem delu v Beogradu ukvarjati z Dolenjci. Se srčca, da ni treba njemu raziskati, ali imamo genocid nad Cigani ali ne. ...

Trebanjski odbojkarji in trening tekah za spet premagovanje novomeske: to je najboljši očiten znak, da bodo v ligaskih borbah nekajkrat premagani!

Stoj, popotni mož!

Noč me je zatekla pod Debelim trhom in koblicca je bila jako utrujena od dolge poti. Ona je počila v hlevu, ko je zobala oves, jaz pa sem prišel na moko v krčmi „Pri teh vdolah“. Akoravno je bila pozna ura, saj sw imela se debelo uro odhoda do Mišjega dola sw odpravila na pot. Tema je bila in megla se je spustila na zemljo. Ze sw se bližala pokopališču, kar iz zvonika bije dvanaest uro. Ravno sem pomislil na ranjke, ki so tu zapustili naš svet, in na uro strahov, kar zaslišim neznan glas, ki mi veli: „Stoj, popotni mož!“ „Kaj zeliš, ga vprašam; saj bal se ga nisem. „Popisati me moram. Kdo si in od kod?“ vprašuje dalje. „I, kaj me ne poznaš? Martin Krgan mi pravijo, doma sem pa od Vrha pri Sveti Trojici. Saj to vendar vedo vsi solarji.“ „Kdaj si bil rojen in kje?“ „Kaj jaz vem! Mati mi je že davno umrla, jaz pa že toliko časa tučim zemljo, da sem tudi to pozabil. Pa se to je bilo, hvala bogu, doma. Ako bi bil porojen danes, bi mi rekli „ljubljanska srajca“, ko vse porodnice vozijo v Ljubljano.“ „Spol?“ „Moški. Menda ni treba se tega pokazati, ka-li?“

„Si oženjen?“ „Bil sem, pa nisem več. Otrdovel sem; druge pa nisem več iskal.“ „Kaj si po rodu: Slovence ali kaj drugega?“ „Nak-a! Vrhovščak sem, tega ne bom oprekal.“ „Si hodil v šolo?“ „To pa ne. Takrat se ni bilo šol tako kot danednes. Se vsaka fara je ni imela, ko sem jaz gor rasel.“ „Potlej ne znaš brati in pisati?“ „Ne vezi neumnosti! Ako ne veš, pa poglej četrtok v Dolenjski list. Menda ne misliš, da se mi je na stara leta pamet skajala, ko je treba zasukati pero in jezik?“ „Poklic?“ „Nič ne kličem.“ „Nisem rekel tega. Kakšno delo opravljaš?“ „I, saj vendar vidiš. Tovorim od jutra do večera in se dalj, ako je potreba.“ „Se sam prevlaščas?“ „Kajpak! Meniš, da bi bil rad na grbi občinskih sretnijam? Saj je drugih premalo.“

Med častniki se je razvelj nepravdočasno, med katerim je po neki inačici Fromm udaril enoroškega Stauffenberga po obrazu. Generala so hitro premagali in ga zaprli v svojo njegovega pritočnika. Straži naj bi ga major Ludwig von Leonrod. Uporniki so za vsak primer prerezali telefonske žice v sobi. Stauffenberg je se vrnil v svojo spisanico in zvedel, da je bil medtem prinesel pošl esesovski razbojnik Piffraeder in ga hotel zapreti. Esesovec se je bil malo prej odlikoval s tem, da je nadzoroval izkopavanje in uničevanje 221.000 židovskih trupel. Bile so to žrtve Einsatzgruppen v baltiških pokrajinah, nastici pa so se hoteli pred prihodom Rusov znebiti sledov. Piffraedera in dva civilna detektiva iz SD so zaprli v sosedno pisarno, ki je bila prazna. Nato je pripel general von Kortzfleisch, glavni poveljnik vseh čet v vojaškem okrožju Berlin – Brandenburg (Wehrkreis III) in spraševal, kaj se dogaja. Ta izrazito nacistični general je hotel govoriti s Frommhom, peljali pa so ga k Oblichtu, a z njim ni maral spregovoriti niti besede. Nato ga je sprijel Beck. Pokazalo se je, da se Kortzfleisch ne bo vdal, zato so zaprli tudi njega. Ze predjšnjemu načetu naj bi ga nadomestil general von Thuenen. Piffraederev prihod je Stauffenberga opomnil, da so bili zarotniki pozabili razpostaviti okrog poslopja straže. Tako so k vkhodu poslali oddelek iz garnidne bataljona Grossdeutschland, ki bi že moral stati, pa ni. Malo po peti uri popoldne so torej uporniki obvladali vsi poslopje, v katerem so bili, toda to je bila tudi edina točka v Berlinu, ki so jo nadzorovali. To je zgodilo s četami, ki bi bile morale zasesti glavno mesto in ga zavarovati za zarotnike! Malo po četuri uri popoldne, ko so zarotniki po Stauffenbergovim vrtni končno ozvelj, je general von Hase, vojaški poveljnik Berlina, telefonski poveljnik elitnega garnidne bataljona Grossdeutschland v Doberstru in mu velj, naj se z bataljonom pri priči želja na Kommandantur na ulici Unter den Linden. Poveljnik bataljona je pred kratkim postal major Otto Remer, ki mu je bilo usojeno, da ta dan odigra eno glavnih vlog, vendar ne takšne, kakor so si jo predstavljali zarotniki. Ti so preiskali njegovo ozadje in se zadovoljili z ugotovitvijo, da Častnik njema izrazitih političnih nagnenij in bo zato ubogoval ukaze nadrejenih. O njegovem pogitru ni bilo mogoče dvomiti. Ragnen je bil osmekan in ga je Hitler nedavno odlikoval z viteškim križcem s hrastovim listjem – redko priznanje.

Za kratek čas in dobro voljo

VODORAVNO: 1. čuvaj, 8. všina točke na zemeljski površini, 12. večje glasbeno delo, 13. državnica na Arabemskem polotoku, 14. libra, 15. jancz, 16. ime amer. humorističnega pisatelja Twaina, 17. novomeško podjetje, 19. Slovekoljubna organizacija, 20. naša tovarna kozmetskih proizvodov, 21. obsevan čimni nasad, 23. pristančična na jugu Arabskega polotoka, 25. površinska meta, 26. del Novoga mesta (kmetijska šola), 28. Marja, 30. vrsta iz posejkenega grozdja, 33. geometrijski pojem, 34. kartski izraz, 35. grški bog ljubezni, 37. pogosta prašijeva hrana, 40. južna rastlina z mesnatimi listi, 42. Tuzla, 44. lovljenje, 45. eden od staršev, 46. riževo žganje, 48. Ljvno, 49. univerzitetno mesto blizu Londona, 50. slabša vozna pot, 52. ljubljanske vevlebagovnica, 53. stanovanje z več sobami.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12							13			
14		15					16			
17	18		19			20				
21			22	23	24				25	
		26		27		28		29		
30	31				32	33				
34			35			36		37	38	39
40		41			42	43		44		
45					46		47		48	
49					50			51		
52					53					

NAVPIČNO: 1. odločitven, 2. solski pripomoček, 3. simbol za radon, 4. oče, 5. način, vrsta, 6. grška dežela, 7. etipski knez, 8. zapovednik, 9. ime filmskega igralca Štagarita (Dr. Živoago), 10. snov, s katero prekrivajo atlenske steze, 11. turška prestolnica, 12. Delamarisove juhe, 20. amer. filmska igralka (Patricia: I. 1964 je dobila oskarja), 22. kamnita tla, 24. nemška marka, 27. snota, 29. čukan, 30. ozek sop, npr. Las, koder, 31. veslaška tekma, 32. Kotor, 36. vrhovi del prostora, 38. banrok, 39. naznanilo, sporočilo, 41. najmanjši delce snovi, 43. junakinja Sketovega romana (Miklola), 46. izraško pristančiče, 47. prostor v cerkvi, 51. Virovitica.

REŠITEV KRIZANKE: OD 1. APRILA. VODORAVNO: 1. spaka, 6. Rodopi, 8. kralov, 9. ati, 10. renji, 12. vercija, 13. Anica, 14. ten, 15. Egipt, 18. lajavt, 20. talar, 21. ara, 22. natis, 24. Karina, 25. ritina, 26. Mao, 27. aksiom, 31. katoda, 32. Roncer.

Minister je bil pravkar po telefonu govoril s Hitlerjem, ki mu je povedal, da je doživel atentat, ki pa se je izjavil. Kaže, da sicer pozorni propagandni minister prej sploh ni vedel, kaj se je zgodilo v Rastenburgu, Hagen mu je prav kmalu pojasnil, kaj se bo vsak hip zgodilo v Berlinu. Goebbels je v vsej zadevi ravno dvomil – Hagen mu je bil nekam nadežen – in je po neki inačici vrnal dotoli pogneti obiskovalca čez prag, tedaj pa mu je poročnik rekel, naj stopi do okna in se sam prepriča. Kar je videl, je bilo bolj prepričljivo kot histerične poročničove besede. Okrog ministrstva se je razvrčala vojska. Goebbels, ki je bil sicer prisodna, ni pa bil počasne, je rekel Hagnu, naj takoj pošlje Remerja k njemu. Hagen je to opravil, nato pa zatonil v irak zgodovine. Tako so se zarotniki z Bendlerstrasse povezovali z generali po vsej Evropi in se niso menili za nizkega častnika Remerja, četudi je bilo njegovo opravilo navdve pomembno. Goebbels pa se je isti trenutek povezoval s Slovcom, ki je nosil sicer nizek čin, bil pa je za tip najpomembnejši osebnost vse drame. Do stika med njima bi bilo prišlo tako ali tako, zakaj Remerju so bili medtem ukazali zapreti propandnega ministra. Tako je major imel v rokah ukaz, naj Goebbelsa pripone, hkrati pa njegovo vabilo, naj se pri njem zgasi. Remer je prišel v propandno ministrstvo z dvajsetimi vojaki in podčastniki. Naročil jim je, naj ga pridejo rešiti, če ga v nekaj minutah ne bo iz ministrstvene kabineta. Nato sta s pribotčnikom vžela v roke pištole in stopila v kabinet, da bi prišla najpomembnejša nacističnega funkcionarja v Berlinu. Med darovi, ki mu je Joseph Goebbels omogočili povzpeti se v tretjem raju na odlični položaj, je bila tudi nadarjenost za drno govorjenje v neprijetnih okoliščinah – to pa so bile v vsem njegovem vihanem življenju najbolj neprijetne okoliščine, kar jih je kdaj bilo. Mlađega majorja je opomnil, da je bil prisegel zvestavo vrhovnemu poveljniku, Remer je na kratko odsekal, da je Hitler mrtev, Goebbels je dejal, da je fuhrer zelo živ – saj je z njim pravkar govoril po telefonu. To bo zdaj dokazal. Vzdignil je slušalko in nujno poklical vrhovnega poveljnika v Rastenburgu, Iz dejstva, da zarotniki niso zasledili berlinske telefonske centrale ali vsaj preskali njenih zvez, se je spet rodila katastrofa. Čez minuto ali dve se je oglasil Hitler.

na črnem kontinentu

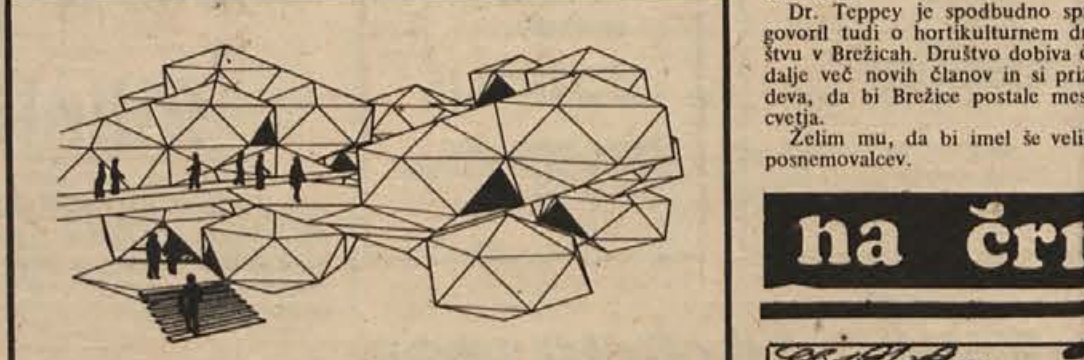

23. In zdaj Paradiznikova zgodba: Malokdo bi verjel, da ni mogoče pravi lovec spati v najpogostejšem revirju sveta. Spati pred mrakom, ko divjad prihaja iz svojih skrivališč, ko odhaja na vodi in na lov. ... Paradiznik je v svoji mreži dojel le z enim očesom in prav z nobenim ušesom. Kako pametno! Ni minilo deset minut in na bližnji jasi je stal nihce drug kot njegovo veličanstvo kralj živali! Da, prav tisti, ki se je potegoval za mesto pred kavcem v daljni Košati lopi. ... Paradiznik ni mogel verjeti svojim očem! Veličastni

Zdravnik, ki ljubi rože

Obisk pri dr. Hermanu Teppeyu v Brežicah

Ob prebiranju revije „Moji mali svet“, ki jo izdaja ČZP Kmečki glas, sem s pozornostjo prebral članek o dr. Hermanu Teppeyu, kot gajtelju cvetja in zelenja. Članek je napisal Anton Krušnik, spodbudil pa me je, da pišem tele vrstice za Dolenjski list. Dr. Teppey je s cvetjem napolnil in okrajši najprej breziško botaniko, ki je bila do njegovega prihoda eudajno prazna. Prostore, polni rož in najrazličnejšega zelenja, so prijeto oživel, priljubljenu zdravniku pa goril tudi v ozadju.

Mesto, ki ga lahko vržejo na smetišče: iz umetnih vlaken zgrajene hiše lahko dosežejo višino 6 nadstropij.

Šestnadstropne 'umetne' hiše

Kako lahko „zavijemo“ južno sadje, aparate ali človeka? Ne gre za šalo: če govorimo o „zavijanju in pošiljanju sadja“, lahko govorimo tudi o tem, da se človek „zavija“ v stanovanje, s čimer se zaščiti pred zunanjimi vplivi, poskodbami, mrazom, mokrotu itd. Zaboječek od pomaranč po uporabi zavremo ali pokurimo, papirnato vrečko od moka prav tako. Kaj pa hiša, ko se „obrabi“ ali ko nam morda ni več všeč? Ne, tu pa se naša razmišljanja ustavijo. Hiše gradimo pri nas za večno! Drugače misli o tem zvezški arhitekt Erwin Muehlstein: pred kratkim je pokazal strokovnjakom samonosišne „prostorske celice“ iz plošč stisnjenih trdih umetnih vlaken. Trikotno zunanje strani teh plošč omogočajo gradnjo hiš do višine šestih nadstropij. Tako sestavljene ploščed med seboj trdno povežejo. Ko so „prostorske celice“ za prebivanje odsluzile, jih lahko enostavno prižemo in skurimo. Njihova doba je preradačšana na življenje ene generacije. Tako zgrajene hiše tudi ne bodo napatni, če bodo mestni arhitekti kasneje morda predvideli drugačen razvoj te ali one stanovanjske soseske: brez velike škode take „hiše“ odstranimo ali prestavimo kam drugam.

Kultura zajema z večjo žlico

Pomoč kulturne skupnosti bo dragocena — Sodelovanje s krajevnimi skupnostmi naj bi kulturi pomagalo — Brez denarja ni uspehov

Zadnja gibanja ob ustanovitvi temeljne kulturne skupnosti v novomeški občini kažejo, da se bo tudi kulturno nebo razjasnilo. Vse doslej je bilo namreč v navadi, da je razvoj kulture iz leta v leto zaostajal za gospodarskim razvojem občine. Še več: nekdanja živa kulturna središča v občini so ugasla ali celo ugasnila, kultura je, če poverljivo po pravici, pripadala le izbrancem.

Zdaj naj bi k hitrejšemu razvoju kulturne dejavnosti pomagale tudi krajevne skupnosti v novomeški občini. Prvi korak je že narejen: za najbolj potrebna obnovitvena dela kulturnih dvoran je potrebno v dveh letih 385 tisoč dinarjev. Že letos bodo krajevne skupnosti v ta namen dobile 220 tisočakov.

Sklad za pospeševanje kulturne dejavnosti je za učinkovitejši razvoj predlagal, naj bodo črna kulturna skupnost financira kulturno dejavnost zavodov in organizacij: treba pa bo pokazati (in verjetno tudi uresničiti) delovne programe! Izboljšati bo treba materialni položaj zavodov in osebne dohodke delavcev, zaposlenih v kulturnih ustanovah. Amatersko dejavnost, ki vključuje širši krog občanov, je treba pospeševati.

SUHOKRAJINSKI DROBIŽ

V PETEK, 8. APRILA, BO SEJA SVETA KRAJEVNE SKUPNOSTI ŽUŽEMBERK. Na njej bodo obravnavali predloge občanov, podane na zadnjih zborih občanov in na sestankih krajevnih organizacij SZDL. Nekateri teh predlogov bodo uresničeni še letos, ker so zajeti v predlog delovnega programa krajevnih skupnosti za letošnje leto, ki ga bodo dokončno sprejeli na petkovem zasedanju. Ostale predloge, ki jih z letošnjim programom dela ne bodo mogli uresničiti, pa bodo vnesli v program prihodnje leto.

PIONIRSKI ODRED žužemberške osnovne šole pripravja proslavo, ki bo v okviru praznovanja 30-letnice vstaje slovenskega naroda in 30-letnice ustanovitve OF. Proslava bo 25. aprila, na njej bodo pionirji razvili tudi svoj prapor.

HINJSKI GASILCI bodo letos razvili svoj društveni prapor. Zanj so v glavnem sami zbrali denar, nekaj prispevkov pa pričakujejo tudi od delovnih organizacij in od občinske gasilske zveze. Njihovo društvo je zelo delavno in kljub denarnim težavam dobro napreduje.

NA ZBORU OBČANOV V AJDOVCU so izvolili odbor, ki se bo zavzel za preureditev električnega omrežja na tamkajšnjem območju. Odboru bo pomagala krajevna skupnost, ki je že stopila v stik s podjetjem Elektro Ljubljana-okolica, ki bo izvajalec del in soudeleženec z denarnimi sredstvi.

ŽUŽEMBERČANI bodo letos ob pomoči krajevnih skupnosti uredili pokopališče, nabavili pa nameravajo tudi mrljski voz, za katerega bodo začeli zbirati denar na območju žužemberške pokopališke uprave.

gram. Kot vedno, se izkazuje, da je denar vladar sveta: tudi v tem primeru, lahko zapišemo, se bo največkrat zatikalo pri denarju. Res pa je, da bodo uspehi ali neuspehi načrtov odvisni tudi od ljudi, od njihove volje, vztrajnosti in zagnanosti.

A bodimo optimisti: kultura naj bi končno le zajela z večjo žlico, naj bi začela dohajati razvoj na drugih področjih. Za to pa je bil res že skrajni čas.

CESTA Z AJDOVCA NA BREZOVCO REBER, ki še vedno nima svojega gospodarja, je pa zelo pomembna za tamkajšnje območje, je v zelo slabem stanju. Pred dvema letoma je bila popravljena ob sodelovanju komunalnega podjetja Novo mesto in krajevnih skupnosti Žužemberk. Takrat so menili, da bo to cesto le nekdo prevzel, vendar rešitve še ni. Zato bo treba letos zagotoviti posebna sredstva za popravilo ceste.

KROFI, KROFI... Sezona krofov gre h koncu. V slašičarni Solškega centra za gostinstvo v Novem mestu so jih letos naredili rekordno število. Na sliki: še malo sladkorja, da bodo bolj sladki (Foto: S. Dokl)

IN VENDAR SE GIBLJE!

Do poletja konkretno o Ciganih

Na Otočcu niso dobili odgo. ora — Tudi klub dolenskih poslancev ukrepa — V novomeški občini: do poletnih počitnic pripraviti načrt

Odbornik Anton Vovko iz Mačkoveca se je na predzadnji občinski seji zanimal, zakaj krajevna skupnost Otočec od občinskega komiteja ZKS in od slovenskega centralnega komiteja ni dobila odgovora na odprto pismo o ciganski problematiki.

Čeprav v novomeški občini odbornikom odgovarjajo pisme-

no — torej lahko tudi Anton Vovko pričakuje pismeni odgovor — pa je brzkone kot delni odgovor veljal sklep na zadnji občinski seji, da je potrebno v treh mesecih pripraviti akcijski program za reševanje ciganske problematike. Za uresničitev odgovarja uprava občinske skupščine, seveda pa je razumljivo, da bodo pri delu morali

pomagati strokovnjaki z različnih delovnih področij.

Tak sklep je kajpak v skladu z mnenjem dolenskega kluba poslancev, ki se zavzema za medobčinsko reševanje teh perečih problemov, zraven pa pričakuje tudi republiško pomoč.

Vendar akcije ni mogoče začeti dotlej, dokler posamezne dolenske občine ne pripravijo svojih programov: šele potem bodo lahko poiskali skupen načrt za enotno akcijo.

Kaj vse bo potrebno storiti, je znano. Predvsem bo potrebno Cigane stalno naseliti, jim omogočiti (in hkrati zahtevati od njih) šolanje, urediti zdravstveno varstvo, jim poiskati zaposlitev in podobno. Ob tem pa je razumljivo, da uspehi ne bodo prišli čez noč, ampak da bo potrebno na obeh straneh veliko strpnosti in dobre volje. Nekateri Cigani pošteno priznajo, da so je sami pokazali premalo, da pa je bilo premalo tudi na drugi strani. Ostaja dejstvo, da problema, ki že več desetletij spremlja razvoj Dolenske, ne bo mogoče rešiti čez noč. Prvi korak je morda obvezno zdravstveno zavarovanje, ki so ga dolžne zagotoviti občine za vse, ki imajo na njenem območju stalno prebivališče. V novomeški občini bo tako zavarovanih tudi več kot 400 Ciganov.

Ni bil prvi april
Vsi tisti, ki so prejšnji četrtek na novomeški bencinski črpalki kupovali gospodinjsko olje, so mislili, da gre za prvoprilsko potegavščino, saj so morali za liter olja plačati 1 dinar ali 40 par več kot doslej. Žal so se naslednje dni lahko prepričali, da gre zares.
Na tem in še na drugih primerih pa smo se lahko prepričali, da so zamrznjene cene le pravljica za majhne otroke: statistični podatki nedvoumno dokazujejo, da so življenjski stroški iz meseca v mesec večji. Tudi zamrznjene cene se torej dvigajo...

Na občinskem prvenstvu pionirjev prometnikov je v soboto, 3. aprila, nastopilo v Novem mestu 54 kolesarjev. V kategoriji nižjih razredov so zmagali Šentjernežani, v višji pa Novomeščani. Najboljša posameznika sta bila Dušan Modic iz Novega mesta in Marjan Gorišek iz Šentjerneja. Na sliki: s tekmovanja v Novem mestu (Foto: S. Dokl)

NA DELOVNEM MESTU

Z voljo skozi življenje

Telefonist Jože Zupanc: »Posebno skrb bomo letos posvetili socialni problematiki slepih: obdaritvam, zdravljenju, skupnemu izletu.«

Jože Zupanc je telefonist na novomeški občinski skupščini: to je poklic, ki ga dejansko ni mogel posebej izbirati. Leta 1943 so se otroci igrali in starejši fant je Jožetu rekel: „Udari!“ Jože je udaril po bombi — in oslepel.

„Skrbim za šest zunanjih in 69 notranjih telefonskih linij. Imamo star tip avtomatske centrale na čepu, tako da imam dvojno delo, ker moram tudi po končanem pogovoru izključiti, medtem ko današnje moderne centrale to naredi avto-

matično. Dela je ogromno in niti na malico ne morem; prinesejo mi jo kar k aparatu. Ko začnem malicati, je juha topla, ko končam, je že trikrat mrzla... Tak je pač poklic, privezan sem na telefon.“

— 15 let ste že telefonist, pravijo.

„Da, 15 let in ves ta čas sem tukaj v službi. Najprej sem bil na okraju, potem na občini. Vse novomeške številke znam na pamet, to vsaj malo olajša delo. Po končani gimnaziji sem naredil izpit za kvalificiranega telefo-

nista. Veste, slepi nimamo velike izbire pri iskanju zaposlitve. Delo telefonista je nizko ovrednoteno — pri nas z 850 dinarji mesečnega dohodka — je pa živčno zelo naporno.“

— Vi ste predsednik novomeške Zveze slepih in član zveznega in republiškega odbora. Kaj imate letos v načrtu?

„Naše redno delo nam narokuje, da bi vključili čim več slepih v društvo. Ob letošnji 25-letnici Zveze slepih pa bomo posebej posvetili posebno

skrb socialni problematiki članov. Organizacija bo socialno ogrožene bolj obdarila, vse socialno ogrožene, ki so potrebni zdravljenja, bo poslala na klimatsko zdravljenje, pripravili pa bomo tudi večji skupinski izlet.

Perove mame ni več

Tiha in skromna, kot je bila vse življenje, je po krajši boleznii v 83. letu nenadoma odšla. Perova mama je bila doma s Trojan, dolgoletno življenje v Novem mestu pa jo je vvrstilo med starejšo generacijo meščanov.

V Novo mesto je prišla leta 1914, ko je pustila službo poštne uradnice in se poročila s posestnikom Jakštom. Po nekaj letih ji je mož umrl in s sinoma Mirkom in Francetom je ostala sama. Za drugega zakonskega tovariša si je izbrala znanega gostilničarja Franca Pera in mu dala tri otroke. Kot gospodinja v gostinski hiši ni poznala počitka, kljub napornemu delu pa je prav do poslednjih dni živo spremljala dogodke v mestu in v svetu. Veliko in rada je brala in veliko vedela.

Hudo jo je zadelo, ko sta dva fanta, Cveto in France, padla v partizanih. Edinole sin Mirko, zdaj veleposlanik SFRJ v Damasku (Sirija), se je kot partizan vrnil živ in zdrav.

Franciška Per nikdar ni prebolela bolečine in hude izgube, ko je bila v pol leta ob dva sinova. Njena kuhinja je bila med vojno zbirališče aktivistov in španskih borcev, pa tudi siromasnih študentov, za katere je imela še posebno razumevanje in odprto toplo srce.

Perovo mamo so iskreno cenili mnogi, premnogi. Ljudje so spoštovali njeno bistrost, vedrino in neomajno poštenje. Poleg domačih in sorodnikov je dolga vrsta tistih, ki jo bodo močno pogrešali. Izpolnjena pa ji je bila želja: ugasnilo ji je življenje, ne da bi prej dolgo ostala priklenjena na posteljo. Spomin na zavedno slovensko ženo in ugledno partizansko mater bo ostal v naših srcih živ in svetel.
RIA BACER

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Drago Brezovar in Janez Gornik, člana Krke; tovarne zdravi, Novo mesto; Viktor Avsec, Milena Sitar, Marija Zeljko, Jože Slak, Drago Kajtažovič, Milena Žic, Vera Jarc in Franc Turk, člani Novoteksa, Novo mesto; Ivanka Krupič, članica Opremalesa, Gotna vas; Franc Pezdire, Alojz Tekstor in Janez Turnšek, člani Novolesa, Straža; Jože Klobučar, član Elektrotehničnega podjetja, Novo mesto; Anton Rus, član Obrtnega gradbenega podjetja, Novo mesto; Jože Puš, član OMP Inštalaterja, Novo mesto; Albin Beretič, gospodinja iz Šmarjete; Anton Kraševac, član Iskre Novo mesto; Marjan Malešič, Janez Mavšar, Marjan Lipovec, Peter Vipavec, Dragomir Dragoš, Jožefa Zupančič, Ljilje Prijanovič, Anton Husič, Boris Krizan, Stane Bahor, Rudolf Zunič, Kazimir Pezdire, Jože Grahek, Jože Smuckar, Jože Jakofčič, Marjan Sever, Janez Trdič, Vojko Jakovec, Anton Kuzman, Vinko Rožič, Stane Volf, Safet Idrizović, Vinko Šegina, Jože Grabrijan in Milan Springer, člani Belta, Črnomelj; Jožefa Belko, Jože Rožman, Alojz Matkovič, Miha Basarac in Janez Jerman, člani IMV Črnomelj; Lojze Grahek in Stefka Ivančič, člana Belsada, Črnomelj; Stanko Puhek, Marija Novak, Milena Kralj, člani Begrada, Črnomelj; Franc Vranešič, kmet iz Črnomlja; Tončka Planinc, članica Zore, Črnomelj; Stefka Špehar, gospodinja iz Črnomlja; Jože Huderovac, upokojenec iz Črmošnjice; Ljubica Vidic, gospodinja iz Črmošnjice; Stipo Lukič, Marija Huderovac in Marija Huderovac, člani Gozdnega obrata Črmošnjice; Albin Sunk, član KZ Črmošnjice; Slavka Matkovič, Ljuba Turk, Marija Knez in Tončka Hrovat, gospodinjice iz Črmošnjice; Franciška Černe, gospodinja iz Srednje vasi; Franc Jenko, mizar iz Črmošnjice; Tine Huderovac, delavec iz Srednje vasi; Ivanka Pavček, gospodinja iz Podgore.

ČETRTKOV INTERVJU

Napredek telefonije

Direktor novomeškega PTT podjetja Jakob Berič: »Tudi naše podjetje je pripomoglo k hitrejšemu razvoju Dolenjske — Nov program«

Prejšnji četrtek je direktor Cestnega podjetja inž. Lado Kotnik vprašal, kako je z letošnjimi načrti v telefoniji in telegrafiji. Direktor novomeškega PTT podjetja Jakob Berič sodi:

„Lani smo sprejeli razvojni program do 1975. leta. V tem programu smo dali velik poudarek prav razvoju telefonije in telegrafije. Že letos

od 1.000 na 1.600 priključkov, povečali ATC Dolenjske Toplice od 20 na 60 priključkov, toliko priključkov bo imela tudi ATC Žužemberk. V dveh letih pričakujemo tudi montažo ATC na Otočcu in v Škocjanu, če bo pravočasno prišlo do ustreznih sporazumov. Telegrafsko centralo smo lani povečali za 20 števil, letos jo bomo še za 40. Hkrati bomo povečali telegrafsko in telefonsko mrežo v lokalnem merilu. Letos in prihodnje leto pa bomo povečali tudi medkrajne zveze v smeri proti Ljubljani, Beli krajini in Brežicam, izboljšali zveze s Trebnjim, že letos pa smo jih izboljšali proti Straži, Dolenjskim Toplicam in Sentjerneju ter med Črnomljem in Semičem. Podobno bomo izboljšali telegrafsko mrežo.“

— Zdaj je mogoče z Ljubljano 58 istočasnih telefonskih pogovorov, še pred kratkim jih je bilo komaj 28 in že letos jih nameravate povečati na več kot 80. Kaj pa v mestu?

„Pripravili smo obsežen program modernizacije krajevne kabelske mreže za vse občinske centre. V Novem mestu bomo položili zemeljski kabel v smeri proti Ločni, Grmu in bolnišnici ter tudi proti Bršlinu. Lani in letos smo sprejeli z delovnimi organizacijami več samoupravnih dogovorov, ki so jih podprle občine: tako bomo načrte izvedli hitreje in bolj kakovostno. Čeprav ne morem trditi, da smo naredili vse, pa lahko povem, da je tudi kolektiv PTT podjetja v 10-letni samostojnosti veliko pripomogel k hitrejšemu razvoju območja.“

— In vaše vprašanje?

„Zanima me, kako se bo razvijal turizem v občini. O tem bi lahko marsikaj povedal Niko Paulič z Dolenjske turistične zveze.“

J. SPLIČAL

računamo, da bomo dobili 50 odstotkov novih telefonskih priključkov, prihodnje leto pa še toliko, da jih bo v primerjavi z lanskim letom 80 odstotkov več. Telegrafske zmogljivosti smo že lani podvojili, v začetku 1973. leta pa jih bomo podvojili še enkrat. Lani smo za modernizacijo dali 3,36 milijona dinarjev, letos bomo namenili 5,567.000 dinarjev. V tem razvojnem programu so zajete vse občine z območja našega podjetja.“

— Kako pa boste modernizirali PTT mrežo v Novem mestu?

„Naš gospodarski plan pravi takole: razširili bomo glavno avtomatsko telefonsko centralo v Novem mestu

Kaj bo delala skupščina?

V tem letu izredno obsežne naloge: odborniki bodo imeli veliko dela — Sprejet je letošnji delovni program občinske skupščine

Na zadnji občinski seji so konec marca v Novem mestu odborniki sprejeli tudi izredno obsežen delovni program skupščine za letos. Tako naj bi letos spregovorili o gospodarskih gibanjih v občini in prilaganju delovnih organizacij k splošnemu prizadevanju za stabilizacijo gospodarstva. Ocenili bodo tudi razvoj gospodarstva, zasnove bodočega razvoja občine, pregledali, kakšno je stanje v gozdarstvu — govorili bodo o upravljanju gozdov v zasebni lasti, razumljivo pa bodo pregledali tudi probleme kmetijstva in delo sklada za pospeševanje kmetijstva.

Tudi o družbenih dejavnostih bo veliko besed. Razpravljali bodo o kulturni dejavnosti v občini in o ustanovitvi temeljne kulturne skupnosti, o družbenem dogovoru o štipendiranju in kreditiranju študentov in učencev, o razvoju solstva in dijaškem domu, o načrtih za razvoj zdravstvenega varstva, o akcijskem programu za pomoč in varstvo starih in onemoglih, o telesni vzgoji in njenem skladu ter o drugi etapi izgradnje in urejanja otroškega varstva.

S področja urbanizma, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva bodo na dnevnem redu: urbanistični program občine, zazidalni načrti, srednjeročni program razvoja geodetskih del, srednjeročni program stanovanjske gradnje, stanovanjska problematika borcev in upokojujencev ter poročilo o prometni varnosti v občini.

O finančah bodo govorili večkrat — o izvrševanju proračuna, še posebej pa bo zanimiva

Končno predsednica

Sekcija za družbeno aktivnost žensk pri občinski konferenci SZDL v Novem mestu je bila več mesecev brez predsednice, zato tudi njeno delo ni bilo kaj prida. Po odhodu prejšnje predsednice Francke Slak v Ljubljano, je delo stalo. V sredo, 24. marca, je predsedstvo konference izvolilo za novo predsednico Marijo Suhy iz Novega mesta, obenem pa so sprejeli delovni načrt za bližnje obdobje. Na sklicu celotne konference, ki bo konec aprila, bodo obravnavali vlogo žena v organih delavskega in družbenega samoupravljanja ter problematiko otroškega varstva.

tista točka, ko bodo govorili o delu davčnih organov in davčni inšpekciji.

Na letošnjih sejah bodo odborniki razpravljali tudi o zdravstvu, medobčinskem skla-

du za izgradnjo šol in o gasilcih. Poslušali bodo poročilo o delu sklada za financiranje teritorialne obrambe in civilne zaščite, kajpak pa bodo pretresali tudi delo državnih organov.

V soboto, 3. aprila, sta po 50-letih skupnega življenja pred odbornikom novomeške občinske skupščine Rudijem Mrazom ponovno sklenila zakonsko zvezo zakonca Alojzija in Franc Šenica, doma iz Drganjih sel pri Straži. Šeničeva družina je živel v težkih pogojih, vendar sta zakonca svoje otroke vzgojila v naprednem duhu. Na sliki: zakonca podpisujeta poročne dokumente (Foto: S. Dokl)

Rezervisti za točke

Rezervni oficirji in podoficirji novomeške občine bodo tekmovali za občinsko in republiško priznanje — Tekmovanja v počastitev 30-letnice vstaje

Vseslovenskega tekmovanja, ki ga je v počastitev 30-letnice vstaje razpisal republiški odbor Zveze rezervnih vojaških starešin, se bo udeležila tudi novomeška občina. Tu pa od novega leta dalje že poteka občinsko tekmovanje, ki ga je razpisal občinski odbor ZRVS.

Na seji občinskega odbora ZRVS 31. marca v Novem mestu so ugotovili, da se pogoji za republiško in občinsko tekmovanje utemljajo; v teh dneh bodo združenja še podrobneje obvestili o republiškem tekmovanju.

Tekmovanje bo obsegalo sedem glavnih točk:

število včlanjenih rezervnih oficirjev in podoficirjev v organizaciji ZRVS, udeležbo na obveznih strokovnih predavanjih, dopolnilno izobraževanje po neobveznem načrtu (pohodi, seminarji itd.), udeležbo na izpitih, število naročnikov na strokovno revijo Naša obramba, list TV 15 in druge časopise, število aktivov ZRVS na šolah in udeležbo rezervistov, zlasti pa članov ZRVS na proslavah in prireditvah v počastitev 30-letnice vstaje.

Na tekmovanju bodo vsako od navedenih točk ovrednotili s točkami; včasih bodo točke dodajali, včasih odbijali. Na občinskem tekmovanju bodo dali najboljšim združenjem priznanja in nagrade.

VIŠJI DOHODKI NA DVORU

Odborniki občinske skupščine so na zadnji seji soglašali, da Splošno ministrstvo Dvor poveča svoje osebne dohodke, saj so 1969 zaostajali za poprečnim republiškim osebnim dohodkom za tretjino, lani pa so jih povečali za 4 odstotke in so znašali 997 dinarjev. Potem, ko so odborniki dali soglasje, bodo poprečne osebne dohodke povečali za 30 odstotkov — na 1.167 dinarjev.

MINI ANKETA:

Športna kuhinja

Te dni stopajo na igrišča športniki: spomladanska tekmovanja se začnejo v najrazličnejših ligah. Že po tradiciji gre do prvi v boj za prvenstvene točke nogometaši, sledi pa jim drugi športniki. Novomeške ekipe so se že zimo pripravljale v pretesnih telovadnicah. Kaj pričakujejo od pomladi?

Janko Goleš, odbojka: Menda se nikoli nisimo toliko vadili kot prav to zimo. Naša forma je zdaj dobra in mislim, da ne bomo izpadli — utrdili se bomo sredi lestvice. To bi bilo za pomlajeno moštvo, v katerem igrajo vsi vsaj trije mladinci, lep uspeh in upanje za novomeško odbojko tudi za naprej.

Samo Medic, tenis: Naša glavna skrb je posvečena igriščem in njihovemu urejanju. Tako vsako pomlad z zamudo prihajamo do vadbe. Tudi letos ne bo nič drugače, morda bo celo slabše. Vsekakor bo najpomembnejša naloga dobiti pokrovitelja, ki bo prevzel igrišča v oskrbo. Nekaj možnosti za tak korak je, čeprav ni še nič dokončno odločeno.

Roman Doljak, nogomet: Ne računamo na posebne uspehe, ker nimamo igralcev za prvo moštvo. Nekateri so odšli k vojakom, nekateri so nehali igrati. Borili se bomo za zlato sredino. Zato pa imamo dvoje mladinskih moštev: prvo moštvo je celo na prvem mestu. Za bodočnost novomeškega nogometa se torej ni bati, zlasti ne, ker bomo verjetno sestavili še tretje mladinsko moštvo.

Andrej Petrič, košarka: Množičnost v košarki se nam zdaj vsaj deloma že obrestuje. Člansko moštvo bo igralo v slovenski B ligi, mladinsko moštvo pa bo po dolgih letih prvič nastopalo v redni ligi, ki jo uvaja Košarkarska zveza. Na sporedu bo imelo težke tekme — tudi z Olimpijo, a v njih se bodo igralci kalili za ligaške tekme. Težave pa imamo z igriščem; dober teden pred prvenstvom namreč še ni nared.

Slavko Vidmar, roketmet: Od jeseni do zdaj smo vsekakor močno napredovali, predvsem v kondicijskem pogledu. Tudi disciplina je boljša, kot je bila prej, in zaradi resnih treningov smo sorazmerno dobro pripravljene pred spomladansko sezono. Žal je naš zaostanek na lestvici verjetno prevelik, da bi se še lahko borili za prvo mesto.

Tako pravijo trenerji oziroma predstavniki posameznih klubov. Kaj so v klubskih kuhinjah skuhalo za novo športno sezono, nam bodo povedali že prvi rezultati v naslednjih dneh.

DRUŽBENI DOGOVORI V DRUŽBENIH DEJAVNOSTIH

Občinski sindikalni svet v Novem mestu je pripravil v Šmarjetških Toplicah od ponedeljka do srede tri-dnevni seminar za vodstva sindikalnih organizacij družbenih dejavnosti. Govorili so o samoupravnih sporazumih in družbenih odgovorih v družbenih dejavnostih.

TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA

Uspešno prebroden proračun

Temeljna izobraževalna skupnost bo letos dobila 19,5 milijona dinarjev, v proračunu je ostalo 27,169.000 dinarjev: 12 odstotkov več

Izhodišča za sestavo letošnjega občinskega proračuna, ki so ga odborniki na zadnji seji sprejeli brez sprememb, so bila jasna; stopnje prispevkov, davkov in taks ostanejo nespremenjene, dohodki iz prispevkov od osebnega dohodka od delovnega raz-

merja, davka od prometa blaga na drobno in sodnih taks se po zveznem zakonu izločajo v posebno rezervo, če presežejo lanske za več kot 10,8 odstotka, republika ne zagotavlja dopolnilnih sredstev temeljni izobraževalni skupnosti kot prejšnja leta, republika pa hkrati odstopa temeljnimi kulturnim skupnostim republiški prispevek iz osebnega dohodka od avtorskih pravic in del republiškega davka od prometa blaga na drobno.

Taka izhodišča zagotavljajo, da bo temeljna izobraževalna skupnost dobila 19,518.000 dinarjev, v proračunu pa ostane 27,169.000 dinarjev. Po izločitvi posebne rezerve in namenskega denarja republike za financiranje kulturnih dejavnosti ostane v proračunu za čiste proračunske izdatke

24,172.000 dinarjev, kar je za 12 odstotkov več kot lani.

V šestih različnih skladih bo na voljo skoraj dva milijona dinarjev, drug denar pa je — kot je običajno — namenjen za kulturnoprosvetno dejavnost, socialno skrbstvo, zdravstveno varstvo, komunalno dejavnost, državne organe, krajevne skupnosti, družbeno-politične organizacije in društva, negospodarske in gospodarske investicije, gospodarske posege, proračunske obveznosti iz prejšnjih let, rezervni sklad, nerazporejene dohodke in posebno rezervo.

Krajevne skupnosti, za katere je znano, da dobljeni denar najbolj oplemenitijo, bodo dobile za slabo četrtino več denarja kot lani. Za redno dejavnost so jim namenili 200 tisočakov, za vzdrževanje cest 330 in za male asanacije 20 tisočakov. Mimo tega bodo za ureditev in obnovo kulturnih domov dobile letos še 220 tisočakov, vsaka dvorana v občini pa naj bi dobila za redno vzdrževanje še po 2 tisoč dinarjev. J. S.

»Dolenjski list« v vsako družino

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Amalija Pečjak iz Zubine — Marijo, Ana Razumič iz Bubnjarskega broda — Gordano, Marija Kovačič iz Sela pri Otočcu — Andreja, Cvetka Sever iz Sela — Boštjana, Fanika Stricelj iz Stranske vasi — Slavico, Majda Tomšič iz Ivanje vasi — Boštjana, Marjeta Koštal iz Trebnjega — Bojano, Ida Sršen iz Nove Gore — Karmen, Terezija Grm iz Dečje vasi — Ivana, Anica Sokolovič iz Kostanjevice — dečka, Amalija Tome iz Žužemberka — deklico, Jožefa Novak iz Sadinje vasi — dečka, Ljuba Kodrič iz Drnovca — deklico, Martina Pust iz Irče vasi — deklico, Jožefa Lukič iz Sentjošta — deklico, Nada Županc iz Dobrave — dečka in Ana Smrke iz Velike Loke — Miha. — Čestitamo!

Novomeška kronika

POSLEJ BODO kmalu tudi v Novem mestu lahko pobirali denar za parkiranje avtomobilov. Na zadnji občinski seji so namreč sprejeli odlok o komunalnih taksah v občini, ki med drugim predvideva tudi plačilo za uporabo javnega prostora za parkiranje. Bržkone bo na Glavnem trgu manj avtomobilov, ko bodo načrte uresničili.

MESTU NI V PONOS, da stanovalci (in tudi mimoidoči) z Brega mečjejo najrazličnejše odpadke na sprehajališče ob Krki. Nasploh bi pričakovali, da bodo prijazno pot ob levem bregu Krke zdaj uredili, ko so že odpeljali vse ostanke posekanih topolov in zasadili nova drevesca.

KOŠARKARSKO IGRISČE na Loki je, ker mesto nima otroških igrišč, prijubljeno shajališče tudi mlajših otrok. Zdjaj so postavlili koše, toplejše vreme pa je pripomoglo, da vse več otrok z žogo poskuša zadeti dobre tri metre visoka obroča na koših.

VESELO SO BILI PRESENECENI vojaški obvezniki, novomeška mladina med 18. in 27. letom, ko so se v ponedeljek zbrali na fluorografski pregled, pa so izvedeli, da se je avtobus z aparaturu v Ljubljani pokvaril. Pa drugič.

NA NOVOMEŠKI TRZNICI so v ponedeljek dopoldne vladale naslednje cene: cvetača 4 — 6,5 din, čebula 2 — 2,50, česen 9 — 10, fižol 5 — 6, krompir 1,20 — 3, korenje 6,5 — 9, motovilec 8 — 12, por 3 — 5, peteršilj 10 — 18, kislata repa 3, mehka solata 12, endivija 5 — 6, špinača

8, zelje 2,50 — 4, kislota zelje 2,80 — 4, zelena 7 — 10, suhe fige 6 — 8, grozdje 8 — 9, hruške 5 — 8, jabolka 4,50 — 6, limone 5,50, orehi 3,50, orehi — jedra 25, pomaranče 5 — 5,50, suhe slive 4,50 — 5, banane 6 — 6,50, jajca 0,65 — 0,80, smetana 16, sirček 0,50 din.

RODILE SO: Kristina Frantar z Mestnih njiv 8 — Boštjana, Cirila Zidanek iz Kettejevega drevoreda 40 — Katjo, Amalija Reba iz Ragovske 9 — dečka.

UMRLI SO: Franciška Per, Cesta komandanta Staneta 20, 82 let, Jože Ulčnik, Ragova 7, 62 let, in Alenka Juretič, Zagrebška 4 a, 3 leta.

Ena gospa, ki večkrat zaide na žilovski trg, je rekla, da kmalu ne bo več mogla od branjevk kupiti peteršiljčka in jajčk, ampak le še suho robo, lončarijo, pletenine in kičaste spominke...

Povej mi, kje bi vzel, kam bi del!

V skladu za kmetijstvo je 150 tisoč din, potreb pa še in še — Tudi krajevne skupnosti bi rade več — Za vodovode in ceste računajo še na dodatne vire — Največ viharja je sprožil sklad za turizem

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Anton Devetak, klepar iz Malega Kamna, si je pri prometni nesreči poškodoval desno nogo; Ivan Lazanski, delavec iz Laz, si je pri prometni nesreči poškodoval levo nogo; Franc Bokor, upokojenec iz Mihalovec, je padel v stanovanju in si poškodoval glavo. Franc Oštr, delavec iz Kraške vasi, si je pri delu poškodoval desno nogo; Ivana Javornik, upokojenec iz Podrede, je nekdo napadel in mu poškodoval levo nogo; Rino Masiero, sofer iz Italije, se je pri čiščenju cisterne zastropil s kurilnim oljem; Janez Račič iz Drnovega si je pri padcu poškodoval prsni koš.

Z VELIKE DOLINE

Za praznik mladosti bodo poleg osnovne šole izročili namenu lepo urejen športni park. To pomlad bodo prekrili tudi oba atrija, da učencem v dežju ne bo treba čakati na začetek pouka na prostem. Večnamenski prostor uporabljajo sedaj za telovadnico in tako morajo otroci pozimi in poleti čakati zunaj. To velja predvsem za drugo izmeno. Če bi jih spustili v stavbo, bi motili pouk.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 7. APRILA:
16.00-16.10 Napoved programa in poročila - 16.10-16.25 Naj pop lot - najraje poslušane melodije - 16.25-16.35 Aktualnost tedna - 16.35-16.45 iz naše glasbene šole - 16.45-17.00 Obvestila in reklame - 17.00-18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.
SOBOTA, 10. APRILA:
16.00-16.30 Pol ure za pop glasbo - 16.30-16.40 Zdravstveno predvanja: dr. Jože Bertole - Se o diabetesu - 16.40-17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj reklam - 17.00-17.15 Predstavljamo vam moški pevski zbor DPD Svobode bratov Milavcev - 17.15-17.30 Za naše najmlajše - 17.30-18.00 Narodno-zabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 11. APRILA: 10.30
Domače zanimivosti - Uvodnik - Za naše kmetovalce: Jože Vrstovšek: Pogodbeno proizvodnja in pogoji v tekočem letu - Srečanje z ansambлом Janeza Jeršinovca in Planšarji - Nedeljski razgovor o možnostih integracije med trgovskima podjetjema Krka in Ljudska-potršna Brežice - Obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.30-15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.
TOREK, 13. APRILA:
16.00-16.15 Napoved programa in srečanje s Stanjo Kovačič - 16.15-17.25 Poročila - Jugoton vam predstavlja - Svetujemo vam - Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - Tedenski športni komentar - Obvestila, reklame in pregled filmov - 17.25-18.00 Pojeta oktet "Gallus" in Koroški akademski oktet.

NOVO V BREŽICAH

DRAŽJE VSTOPNICE. Delovna skupnost Zavoda za kulturo je sprejela nov cenik vstopnic za obisk kino predstav v Dobovi in Brežicah. V Dobovi je vstopnina od 2. aprila dalje po dva in štiri dinarje na osebo, v Brežicah pa tri, štiri in pet dinarjev.
TRIJE PREDSTAVNIKI občine Velika Plana so si minul teden ogledali novo osnovno šolo v Brežicah. Bili so v Zagrebu na seminarju in so stanovali v Cateških Toplicah. To bivanje v Sloveniji so izkoristili za srečanje s predstavniki pobratene brežiške občine.
APRILA PREMIERA. Skupina gimnazijcev, ki pod vodstvom prof. Marije Zorkove vadi Camolettijevo delo Boeing-Boeing, se bo predstavila občinstvu sredi aprila.
TEKMOVANJE SOLARJEV V PROMETU. V soboto je 12 skupin kolesarjev iz raznih šol tekmovalo v ocenjevalni in spretnosti vožnji, nakar so preskusili njihovo znanje o prometu še s testiranjem. Tekmovanje je bilo v Brežicah. Prvo mesto med starejšimi skupinami je dosegla šola Cerklje, med mlajšimi ekipami pa se je zvrstila na čelo ekipa brežiške osnovne šole. Vseh tekmovalcev so našli 48. Zmagovalni ekipi sta prejeli pokala in trajno last, prvim trem posameznikom so poklonili medalje, drugim udeležencem pa pismena priznanja. Tekmovanje je organizirala komisija za vzgojo in varnost v prometu pri občinski skupščini skupaj s člani AMD in s sodelovanjem podmladka Rdečega križa.
HORTIKULTURNO DRUŠTVO je te dni izdalo pred mesecem napovedani Bilten, ki bo izhajal štirikrat

Stara pesem se ponavlja. Z deležem iz proračuna nikoli niso bili vsi zadovoljni in tudi letos je zmanjkalo denarja. Čeravno se bo dotok v proračunsko blagajno povečal za četrtno, prosilci niso dobili tolikšnega zvišanja. Skupščina ima preveč obveznosti, da bi lahko ustregla postavljenim željam in zahtevam. Od dvanajstih milijonov mora takoj odšteti tri za razna odplačila, to pa se močno pozna.

„Morali bomo izračunati, do katere meje smemo proračun sploh obremeniti, da potrošniki ne bodo preveč prikrajšani,“ je na zadnji seji skupščine dejal Ivan Živič. Hkrati je omenil, da za programiranje razvoja in rezervirana nobena vsota in da so še drugi izdatki, ki prav tako niso nikjer predvideni, a vsi vedo, da se jim ne bo mogoče izogniti.

Ko je tov. Kambič predlagal zmanjšanje proračunske rezerve v korist krajevnih skupnosti za 10 tisočakov, se s tem ni strinjal, češ, da jo bo že tako prehitro zmanjkalo. Tu so gasilci, srečanje dolenjskih izseljencev, prireditve za občinski praznik, sodelovanje z Veliko Plano, srečanje šol bratov Ribarjev itd., za kar samo 16 tisočakov ne bo zadostovalo. In tako je v rezervi ostala cela vsota.

Na predlog Milana Šepetavca so zmanjšali predlagano vsoto skladu za turizem. Predvideno je bilo povečanje za 100 odstotkov, vendar se večina odbornikov s tem predlogom ni strinjala. Podpredsednik Turistične zveze Ivan Živič je utemeljeval velike potrebe za te namene in naštel za 47 tisoč din dolgov za lansko leto, prav tako je utemeljeval nujnost večje vsote za turizem Ivo Osolnik. Milan Še-

S KURIRČKOVO POŠTO ČEZ HRIB IN DOL

Začenja se pot Kurirčkove pošte. Brežiški pionirji jo bodo 14. aprila sprejeli od krških pionirjev na javki v Dolenji vasi. Torba bo obšla vse odrede in pionirji jo bodo na 18 javkah predajali drug drugemu. Zadnja postaja bo Vrhovska vas. Tam bodo počakali na pošto šolarji iz krške občine.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Jože Urbančič, delavec iz Zasapa, star 51 let, Jože Ajster, kmet iz Gornje Pirošice, star 37 let.

Vinogradniške površine v Posavju obsegajo pet tisoč hektarov površin. Po podatkih, ki jih je zbralo podjetje Slovenija vino, pridelajo na tem območju okoli tisoč vagonov grozdja za prodajo.

Povprečna velikost vinograda je 30 arov. Že številka sama pove, da so površine razdrobljene, da je obdelava neracionalna, zatorej mnogo predraga in vezana skoraj izključno na delo človeških rok. Ker primanjkuje delovnih moči, so vinogradi obdelani le za silo, ponekod pa jih opuščajo. Mladina odhaja in na posevstih je vedno manj ljudi, sposobnih za delo.

Gostje iz zamejstva pridejo v Globoko

Dramska skupina kulturno-prosvetnega društva Prosek-Kontovel bo v soboto zvečer gostovala v Globokem. Uprizorila bo sodobno ameriško komedijo „Draga Ruth“. Slovenci s Tržaškega prihajajo na obisk v brežiško občino na povabilo DPD Svoboda bratov Milavcev. Na Brežice vežejo društvo večletne prijateljske vezi, ki jih bodo s tem srečanjem še utrdili. Za Globočane bo obisk prijetno doživetje in organizatorji srečanja vabijo na prireditve čimveč domačinov, da bodo spoznali prizadevnost zamejskih Slovencev za ohranitev slovenske besede.

po novem ključu za delitev prejemale večje zneske od dosedanjih, preostalih osem pa bo dobilo enako vsoto kot lani. Po novih merilih naj bi bil delež krajevnih skupnosti odvisen od števila prebivalstva, od površine in od dolžine cest na njihovem območju.

J. TEPPEY

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Anica Kolman iz Hrastine - Mirjano, Mirjana Klokočar iz Laduča - Duška, Anica Obrankovič iz Sv. Križa - dečka, Marija Mavsar iz Dečnih sel - dekl. Ana Zorko iz Sentlenarta - Olga, Marija Roštoljar iz Bregov - dečka, Marija Močnik iz Ribnice - Renato, Nada Setina iz Sel - Darjo, Milena Todorovič iz Krškega - Zorana, Anica Drugovič iz Brežic - Metko, Cilka Kunšek iz Canj - Marjana, Pavla Skofljanec iz Koritnega - Marjanco, Marija Štrbulc iz Sel - Marijo, Frančiška Gasperin iz Zupelevec - dekl. Zlata Jovič iz Brežic - Dobrico, Majda Zemljak iz Pišec - Igorja, Antonija Šumlaj in Velike Doline - Sandija, Milka Veljnovski iz Gor. Kraja - Valentina, Ana Klemenčič iz Rahitja - dečka. - Čestitamo!

Pred dnevi je steklo delo v betonarni Gradisa ob Savi nasproti Budiča. Vse betonske elemente za novi most bodo zbetonirali na gradbišču (Foto: J. Teppey)

Kako ozdraviti vinorodno Posavje?

Slovenija vino predlaga načrtno obnovo vinogradov, sodobno predelavo vina — V Brežicah namerava podjetje zgraditi klet z zmogljivostjo 700 vagonov — Ta bo odkupovala grozdje za prodajo iz vsega Posavja

vino postavi v Brežicah sodobno predelovalno klet z zmogljivostjo 700 vagonov vina, kar ustreza prej omenjenim 1.000 vagonom grozdja. Sprva bo klet odkupila le polovico presežka, pozneje pa bo sprejela večje količine. Gradnja vinske predelovalne kleti utemeljuje podjetje s premajhnimi zmogljivostmi sedanjih kleti na tem območju in s postopno obnovo vinogradov, ki bo zahtevala večje predelovalne zmogljivosti. V Posavju lahko sprejmejo kleti za sedaj le 150 vagonov vina, največja med njimi pa 80 vagonov. Kleti so

raztresene po vsem območju. S sodobno predelavo vina bi vino iz teh krajev lahko še bolj zaslovelo, kajti le redki vinogradniki imajo dovolj kletarskih izkušenj in pogojev za lastno predelavo. Kakovost vina je zatorej zelo različna in ljudje, ki imajo dobre nasade, vino težko prodajo zaradi raznih priokusov, ki nastanejo ob nepravilni negi po zastarelih načinih in zaradi slabih kletarskih pogojev.

Slovenija vino je računalo na republiška sredstva za kmetijstvo, vendar so bila v celoti razdeljena. Za pomoč pri izpeljavi omenjenih načrtov se je podjetje obrnilo na obč. skupščino v Brežicah, vendar je tudi njen rezervni sklad prazen. Prošnjo je skupščina odstopila republiškemu rezervnemu skladu.

J. TEPPEY

IZHOD: NAČRTNEJŠE USMERJANJE V POKLICE

Z javno besedo na plan!

Na konferenci Zveze mladine v Brežicah so predlagali učinkovitejša ukrepe za zaščito vajencev — O kratenju pravic naj bi spregovoril tisk

Pritisk na učna mesta je v brežiški občini izredno velik, tolikšna ponudba pa že sama po sebi ustvarja upodna tla za kratenje pravic mladini v uku. Starši poskusijo vse, samo da bi njihov otrok prišel do poklica. In tako se vajenci večkrat

že vnaprej odpovedo mesečni nagradi, dopustu in drugim pravicam, ki izvirajo iz vajenskega razmerja. V takih primerih ima tudi inšpekcija vezane roke, saj ji nihče ne pove resničnih podatkov.

O položaju vajencev je v nedeljo spregovorila konferenca Zveze mladine v brežiški občini. Gradivo je zbrala iz odgovorov na anketo, ki so jo pripravili med vajenci. Anketa je zajela dve tretjini vajencev, zato računajo, da je sorazmerno dobro osvetlila razmere, v katerih živijo in delajo vajenci.

Odgovori so pokazali, da so vajenci prikrajšani za dopust in nagrade predvsem v zasebnem sektorju, pa tudi v družbenem sektorju marsikje ne spoštujejo predpisov. Izplačujejo jim manjše mesečne nagrade od predpisanih in delovni čas traja ponekod več kot sedem oziroma osem ur. V brežiški občini se usposablja za poklice več vajencev, kot jih potrebujejo. Nekatere delovne organizacije so vpeljala namesto mesečnih nagrad štipendije (Ljudska potršnja, Agraria), ki so manjše od nagrad. V teh primerih vajenci niso člani kolektiva in podjetje jim omogoča le praktično usposabljanje na delovnem mestu. Takšnega razmerja pa zakon ne določa.

O teh stvareh bo vodstvo mladinske organizacije obvestilo občinsko skupščino, komite občinske konference ZK in občinski sindikalni svet. Od inšpekcijskih organov in političnih vodstev pričakuje pomoč in seveda tudi ukrepanje. „Pri reševanju teh vprašanj je nujno tudi sodelovanje vajencev, njihova povezanost z mladinsko organizacijo, spoznavanje pravic in dolžnosti ter naše samoupravne ureditve,“ so dejali na konferenci.

Učenci dolinske osnovne šole so vložili veliko napora v urejanje igrišča ob šoli. Za dan mladosti bodo slavili otvoritev šolskega športnega parka, do katerega so prišli tudi z razumevanjem delovnih organizacij in skupščine. Na sliki: šolarji med uro telesne vzgoje na prostem (Foto: J. Teppey)

BREŽIŠKE VESTI

V krški občini bodo gasilei letos slavili stoletnico ustanovitve društva. V zimskih tečajih so usposabljali podčastnike po vsej občini. Na sliki: gasilci preizkušajo svoje sposobnosti v praksi.

PRED KONGRESOM SAMOUPRAVLJAVCEV

Recite, kaj bo z nami pojutrišnjem!

V Posavju se bodo delegati posvetovali med seboj za enoten nastop — Veliko stvari je treba še urediti za dobro delavcev v obratih

„Zakaj bi v vsaki občini posebej razmišljali, o čem sprogovoriti na kongresu samoupravljalcev, če so naše težave podobne in če lahko skupaj nastopimo,“ so dejali delegati za kongres v Krškem, in v obseh sosednjih občinah so jim pritrdili.

Vsi najbrž ne bodo mogli nastopati v Sarajevu, povedali pa bodo tisto, kar odseva največjo zaskrbljenost samoupravljalcev na območju Posavja. V teh občinah imajo veliko obratov, enot združenega dela, kot jih sedaj imenujejo. Samo v Krškem jih je 27, v Brežicah

tudi približno toliko in v Sevnici nekaj manj.

Delavci takih obratov do sedaj niso imeli skoraj nobenega zagotovila, da bodo dobili stanovanje, ker podjetja niso vlagala v stanovanjsko gradnjo zunaj sedeža matičnih organizacij. Prav gotovo, da razumejo potrebe centra, toda najbrž tudi ni nemogoče poiskati znosnih meril, po katerih bi denar za stanovanjsko gradnjo odtekal v kraje z obrati. Ponekod pet ali celo deset let niso pomislili na tovrstne potrebe delavcev.

In še nekaj pogrešajo delavci v takih obratih, marsikdaj nimajo občutka, da jim je kruh zagotovljen za daljše obdobje; boje se, da bo obrat ali ukinitelj ali da bo spremenil proizvodnjo itd. Potreben jim je občutek gotovosti. Za primer samo to, da jih je v Imperialu strah pred upustitvijo izdelave čokolade, če se obrat žvečilnega gumija

ne bo razširil. Za delo se boje ne le delavci iz čokoladnega obrata, ampak tudi tisti pri žvečilnem gumiju. Take stvari ne pospešujejo integracijskih gibanj, ampak jih ovirajo. Morda jih povzroča preslaba obveščenaost, kar pa spet ni opravičljivo. Sicer bodo pa kaj več o tem povedali delegati sami, ki

se že srečujejo in se bodo pred kongresom še srečavali s samoupravljalci v Posavju.

J. T.

BOLJŠE KRAVE — VEČ MLEKA

V krški občini je med kmetovalci veliko zanimanje za nabavo kakovostnih krav — mlekaric. Zvedeli smo, da jim bo pomagal krški Agrokombinat. Kljub nič kaj ugodni ceni pa vendarle v krški občini kmetje na leto spravijo v prodajo do 800.000 litrov mleka.

naj bi pripomogli, da bodo imeli vsi zaposleni jutri boljši kos kruha, kot so ga imeli včeraj in ga imajo danes. V sedanjih težavnejših pogojih gospodarjenja bo ta cilj težko doseči. Zato bo sindikalna organizacija podprla vsa prizadevanja za združevanje sredstev in druge oblike sodelovanja slovenske papirne industrije, za rekonstrukcijo in pravilno razvojno usmeritev podjetja, kakor tudi za skrb za surovine in prodajo proizvodnje.

Kaj pa delo sindikata v preteklem mandatnem obdobju? Razprava je pokazala, da je bilo razgibano in marsikdaj tudi zelo uspešno. Ustavili bi se le pri nekaj drobcih, ki sicer ne kažejo vsega dela, pa vendar dajejo pravi vtis o sindikatovih prizadevanjih. Sindikat se je zavzemal za ustrežnejšo kadrovsko politiko in načrtno štipendiranje; strokovne službe imajo zato sedaj zaposlenih že zadovoljivo število strokovnjakov. Zal pa je propadel poskus, da bi z večerno papirniško šolo kvalificirali priučene delavce.

Naj na koncu omenim še neposredno skrb sindikata za zaposlene. Bolje kakor podatek, da prejema vsak zaposleni regres za dopust v višini 200 ND, govore o skrbni naslednji podatki: 268 od 1200 zaposlenih stanuje v tovarniških stanovanjih; lani in predlanskim so posodili stanovanjskim varčevalcem 180, letos pa bodo še 110 milijonov starih dinarjev.

SEBEK

TOPOLOV LES V CELULOZO

Tovarna papirja v Krškem bo poskušala čimveč topolovega lesa uporabiti za svoje izdelke. Tako si bo prihranila stroške za drago smrekovino, ki jo mora uvažati. Letos računajo, da bodo porabili 19.800 prostorninskih metrov topolovega lesa za proizvodnjo lesovine. S tem bodo dosegli zmanjšanje uvoza smrekovine.

SOP KRŠKO SI UTIRA POT S SPECIALIZACIJO

Prestavili so staro delavnico kot nekoč Krpan svojo kobilico

Podjetje namerava še okrepiti svoj inženirski biro v Ljubljani — Lani so ustvarili za 8,500.000 din, letos planirajo skok na 12,200.000 din

Na dvorišču, kjer je še pred dvema tednoma stala stara delavnica, že raste 700 kvadratnih metrov velika hala. Staro so v šestih urah postavili onkraj ceste in delo v njej teče dalje brez zastojev.

Krčani ste najbrž uganili, da je to podjetje SOP, ki izdeluje opremo za zaščito kovin. Pred leti je bilo to obrtno podjetje za vse. Specializacija mu je prinesla ime in napredek. Kolektiv je dobil občutek, da ni od danes do jutri, da lahko računa na prihodnost. Otrsel se je vsega tistega, kar mu je jemalo trdnost.

Za nekaj časa se je podjetje odpovedalo načrtom za gradnjo prostorov zunaj mesta. Hala za izdelovanje opreme za zaščito kovin si gradijo na dvorišču zato, ker trenutno še ne zmorejo večjih investicij. Iskali so trgovska podjetja, ki bi bila pripravljena sodelovati, vendar zaman. Tako so se za pet let dobili dovoljenje za poslovanje v središču mesta, pozneje pa se bodo verjetno selili v Staro vas.

Podjetje je povečalo svoj inženirski biro v Ljubljani od 10 na 17 ljudi. Zdaj zaposluje 10 tehnikov in 7 inženirjev. Vseh ljudi imajo 116. 31. decembra lani pa jih je bilo še 98. Razen tega priučujejo še 15 vajencev. Nekvalificiranih delavcev

sploh nimajo. Iz podjetja nihče več ne odhaja. Uredili so si primerne osebne dohodke in vsako leto rastejo tudi skladi. Leta 1969 so jih imeli za 469.000 din, lani pa je ta vsota poskočila že na 1.330.000 din, kljub temu da plačujejo za storitve obresti na poslovni sklad. Pravijo, da so drugi tega oproščeni. Na leto odteče tako 350 tisoč din.

Veš razpoložljivi denar so namenili za modernizacijo. Prihodnje leto nameravajo povečati prostore v Ljubljani in še okrepiti strokovno skupino.

Lani je bil povprečni osebni do-

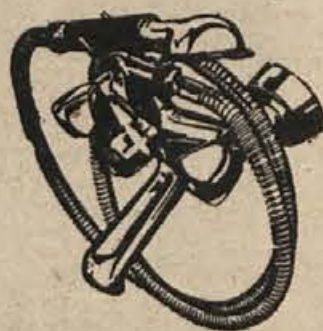
hodek v podjetju 1.784 din, v tej vsoti pa je po izjavi direktorja prikazano tudi 27 odst. nadurnega dela. Delavci, ki gredo na montažo drugam, delajo od jutra do večera, da bolje zaslužijo in da je delo prej opravljeno. Podjetje dela veliko za Slovenijo in se uveljavlja po vsej državi. Tržišče je veliko, zatorej si obetajo v naslednjih letih postopno širjenje proizvodnje.

J. T.

Material za instalacije

Ko kupujete material za elektroinstalacije, vodovodne napeljave ali za centralno kurjavo, obiščite najprej prodajalno ELEKTROTEHNA v Krškem, Sevnici in Novem mestu. V teh prodajalnah boste prav gotovo dobili vse, kar potrebujete.

V prodajalni v Krškem imajo vselej na zalogi vodovodne cevi 1/4 in 1/2 cale, ki se jih pri vodovodnih instalacijah v stanovanju največ porabi, zatem vse vrste spojnih elementov, razne armature in druge na-

prave, ki jih potrebujete. Tudi kompletno centralno kurjavo lahko naročite v prodajalni v Krškem, ki ima vselej na zalogi cevi za instalacije, radiatorje, pečni, gorilnike in druge. V prodajalnih ELEKTROTEHNA kupujete tudi vse gospodinjstvene stroje in opremo, televizorje, radijske sprejemnike, lestenice in žarnice.

(PO-É)

Delegati za okroglo mizo

Do kongresa samoupravljalcev v Sarajevu ni več veliko časa. V krški občini nameravajo organizirati več razgovorov s predstavniki samoupravnih organov in sindikalnih organizacij v podjetjih in ustanovah. Delegati bodo na njih zvedeli za želje, predloge in težave samoupravljalcev, kar jih bo usmerjalo pri delu na kongresu. Sodelovali bodo v različnih komisijah. Za razpravo se bodo še posvetovali z delegati iz sevniške in brežiške občine, saj želijo, da bi z njo obsegl najbolj žive skupne interese delovnih ljudi v pokrajini.

ENAKE DOLŽNOSTI ZA OBE STRANI

Po končanem študiju odhaja veliko krških študentov v druge kraje Slovenije in tako ostaja gospodarstvo praznih rok. Glede na to, da bo novi družbeni dogovor omogočil študij mnogim dijakom in študentom, pa v občini pripominjajo, da ga bodo morali spoštovati tudi študentje, ne samo delovne organizacije. Tu gre še za širše vprašanje, za odkupovanje študentov, kjer v manj razvitih občinah vedno po-tegnejo krajši koneci.

REDNO SE SHAJAJO

Brestaniški pevski zbor, ki ga vodi prizadeveni Adolf Moškon, se bo občinstvu tudi letos predstavil s samostojnim koncertom. Zbor so pomnili z mladimi pevci in že nekaj časa pridno vadijo za ta nastop. Letos bo moški zbor sodeloval tudi na veliki proslavi izseljencev iz vse Slovenije, v goste pa so povabili tudi predstavnike srbskih in hrvaških občin, kamor so bile med vojno izgnane številne slovenske družine.

VODOVOD NA PREKOPO

Vasi med Kostanjevico in Prekopo bodo črpale vodo prav iz Kostanjevice. Tako so že prejšnji teden začeli prva vodovodna dela na tem področju. Prekopčani si želijo, da bi bil vodovod zgrajen že do julija.

PO ODMRZNENJU PLAC

V tovarni papirja v Krškem imajo pripravljen nov sistem premij, ki bo zaživel v celoti šele potem, ko bodo osebni dohodki spet sproščeni. Računajo, da bodo z njim zadovoljivo uredili spodbudnejše nagradovanje in zagotovili večje razpore med prejemki zaposlenih. Sindikat se že dlje časa zavzema za nagrade, s katerimi bi spodbujali proizvodnjo izboljšave in racionalnejše poslovanje.

NIKAR POZABITI NA DOGOVOR

Občinski sindikalni svet v Krškem je pozval delovne organizacije k pospešenemu uresničevanju družbenega dogovora o zvišanju najnižjih osebnih prejemkov na 800 dinarjev za redni delovni čas. Občinska skupščina je dobila naročilo, naj njena strokovna služba ugotovi, kakaj so bili osebni dohodki v obratu novomeškega Laboda lani za 4,5 odstotka manjši kot predlanskim.

KRŠKE NOVICE

OBČANSKI RAŠKE KRAJEVNE skupnosti so na zadnji seji menili, da je njihovo področje nekoliko zapostavljeno in deležno premajhne družbene pomoči. Poleg drugega je posledica zastoalosti tudi izseljevanja prebivalcev, ki jih je bilo 1953. leta še 2436, danes pa le še okrog 1900. Vas Raka, ki je središče agrarnega področja, je danes skoraj taka kakor pred 100 leti, saj so v zadnjem času zgradili le stanovanjski blok in novo trgovino, med maloštevilne pridobitve pa moramo šteti še v zadnjih letih zgrajene vodovode.

KURIRCKOVA POŠTA bo imela letos, ko praznujemo 30-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in ustanovitve Osvobodilne fronte, še poseben pomen. Pionirji — kurirčki iz krške občine so odšli na pot že 5. aprila, svojo akcijo pa bodo zaključili skupno s pionirji iz sevniške in brežiške občine na Bohorju, kjer bo „Partizanski miting“.

V SREDO je bilo v Krškem občinsko tekmovanje pionirjev, ki so se pomerili v poznavanju cestno-prometnih predpisov, vožnji s kolesom po poligonu ter vožnji po mestnih ulicah. Tekmovanje je v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger organizirala občinska komisija za vzgojo in varnost v prometu. Zmagovalne ekipe bodo nastopile v soboto na dolenskem področnem prvenstvu, prav tako v Krškem.

OSREDNJA PROSLAVA 30-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte

SAMOUPRAVNE PRAVICE SO DRAGE

Če si revež, boš več plačal

Bogati se branijo skupnega sklada za gozdove

Na zadnji seji občinske skupščine so si kmetje dali duška, ko so zavrnili statut Gozdnega gospodarstva iz Brežic. Zahtevali so več samoupravnih pravic. Dopolnitve so pripravljene in Gozdno gospodarstvo jih bo naknadno vneslo v statut. Sprejela jih je že komisija pri poslovnem združenju gozdnogospodarskih organizacij Slovenije, pri čemer je upoštevala priporočila razširjene seje s predstavniki republiške konference SZDL, sindikatov in odbora za združništvo pri Gospodarski zbornici. Z njimi bodo seznanili vsa gozdna gospodarstva.

Kaj prida koristi lastniki najbrž ne bodo imeli. Samoupravne pravice so drage in najbolj prizadenejo revna območja. Kmet mora plačati odkazilo za posek, žigovanje lesa, prispevek za obnovo gozdov itd. Tam, kjer so bogati gozdovi, se to ne pozna, kjer pa so izčrpani, so gojitvene potrebe mnogo večje in zato dajate

bolj udarjajo revne.

Sestavljavci zakona so imeli pred očmi predvsem to, koliko sredstev se mora vrniti nazaj v gozd. In ker mora biti po zakonu tudi vse odkazano, vse požigosano, to ni zastoj. Tisti kmetje in tista gozdna gospodarstva, ki lahko posekajo veliko lesa za prodajo, si to lahko privoščijo. Gozdna gospodarstva Slovenj Gradec, Bled in še nekatera imajo 80 do 95 odst. blagovne proizvodnje in zato ustvarjajo velike presežke, ki jih potem lahko vlagajo za gozdne ceste in druge potrebe gozdov. V območju Posavja in Dolenjske pa je posek dosti manjši, nalozbe v gozdove pa zahtevajo veliko več. Prav zaradi tega bi kazalo v republiki ustanoviti skupen sklad za te namene. Tega pa se branijo ne le gospodarske gozdne organizacije iz bogatih lesnih predelov, ampak tudi kmetje — lastniki gozdov na teh območjih.

J. TEPPEY

Poštar hodi mimo, pošte pa ne dobe

Vasi Gradnje, Prušnja vas in Frluga leže visoko nad Kostanjevico. Pred leti so se priključile krajevni mu uradu Podbočje, ker jim je to bliže. Še vedno pa dobivajo vse poštne pošiljke v oddaljeno Kostanjevico. Občani že več let prosijo na zborih volivcev, da bi jih priključili območju pošte v Podbočju. Rešitve še vedno ni.

Ze krška občina se je pozanimala za to, toda podjetje PTT Novo mesto ni ukrenilo ničesar. Skromna želja vaščanov je, da bi jim pismo nosil pošto na dom vsaj enkrat v tednu, kot ima to urejeno bližnja vas Mladje. Poštar, ki raznaša pošto v tem predelu, gre mimo omenjenih vasi, zato bi lahko dostavljaj pošto tudi njim. Vaščani še vedno čakajo, da se bodo njihove prošnje uresničile. Kaj res zaman?

A. BURJA

Stilles v stilu sodelovanja

Stilles bo s pomočjo republiškega posojila, doma prigrisodarjenega denarja in ob podpori Slovenijalesa posodobil proizvodni postopek

Da je republiški sklad skupnih rezerv gospodarstva odobril sevniškemu podjetju Stilles 3 milijone dinarjev posojila in prav toliko še Kovinskemu podjetju Sevnica, to za mesto in njegovo okolico pomeni mnogo več kot običajna dobra novica dneva. Nadaljnji razvoj teh dveh podjetij, ki se bosta pripojila k podjetju Slovenijales oziroma k Strojni tovarni Trbovlje, bodo ti denarji dovolj spodbudili, da ne bo več tolikšnega pomanjkanja delovnih mest za moške.

Rezbarjenje v Stillesu: natančno delo, ki terja veliko truda, smisla in izkušenj (Foto: Legan)

RAČUNE BODO PREDLOŽILI OBCINI

Vas Arto na križpotju

Stroški za gradnjo vodovoda so tako narasli, da jih brez družbene pomoči ne zmorejo

Cepprav so vaščani iz Arta v okviru krajevne skupnosti Studenec pri Sevnici z veliko pridnostjo in voljo prišli za delo, kaže, da ne bo mogoče uresničiti stare želje po zdravi pitni vodi, če ne bodo dobili večje družbene pomoči.

Po prvotnih izračunih so predvidevali, da bo gradnja veljala približno 5 milijonov starih dinarjev. Kljub temu da so sedaj prispevali že nad 1000 ur prostovoljnega dela, kupili črpalke, več kmečkih vozov, en voz betonske žice, 32 prostorninskih metrov peska v gramoznici na Drnovem ter opravili še nekatera druga dela, jih veliko stroškov še čaka.

Cepprav so spremenili prvotni načrt za denarne prispevke posameznikov in navzlic temu da so morali nekateri prispevati že celo po 350 starih tisočakov, vodovoda še ne bo. Zato so se odločili, da bo vodovodni odbor zbral vse račune ter jih predložil občinski skupščini in jo zaprosil za denarno pomoč. Če bo občina prošnji ustregla, bo še letos v vse domačije, z izjemo ene tekla zdrava pitna voda, stari sen pridnih in naprednih ljudi iz Arta.

K. Z.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 11. APRILA: 10.30 - Občinske novice in lokalna poročila - Reklame in oglasi - Zgodilo se je v preteklosti - Po domače z ansambлом Maksa Kumra - Kmetijski nasveti - Kratko poročilo o delu KK SZDL Drožanje - 20 minut z znanimi popevkami - Iz občinske popisne komisije - govori predsednik tov. Erman - Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - Zaključek oddaje.

SREDA, 14. APRILA: 16.00 - Reklame in oglasi - Zgodilo se je v preteklosti - NAJPOPLOT - Mi mladi, kakšni smo, kaj hočemo, kaj moremo in kaj moramo (obiskali smo mladince v Sentjanju) - Parada starih hitov - Iz sveta živalstva - Po domače (glasbena oddaja) - Kako si ohranimo zdravje in mladostno svežino - Zaključek oddaje.

V galeriji otroških likovnih del v sevniškem gradu razstavljajo svoja dela člani kluba likovnih amaterjev iz Krškega: Rafko Andlovic, Slavko Cerjak, Majda Dvorsak, Milan Dvorsak, Stane Fabjančič, Slavica Jesenko, Vida Kelhar, Oton Mikulič, Ivan Romih, Albin Valand, Viktor Zemljak in Tone Zeleznik. Za razstavo je dokajšnje zanimanje in bo odprta še dva dni - do 10. aprila. Na sliki: na otvoritvi govori Jože Bogovič, ravnatelj osnovne šole Sevnica (Foto: F. Pavkovič)

Salomonska rešitev

V središču Sevnice bo posej dovoljeno saditi fižol preklat pod enim pogojem: da se bo vključeval v ambient. Če se fižol in druge visokorastoče rastline ne vključujejo v okolje, bo saditev prepovedana. V tem smislu bodo popravili občinski odlok. To modro rešitev so sprejeli na zadnji seji sveta za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve, po dolgotrajni razpravi, v kateri so se, domnevamo, spoprijeli tisti, ki fižola že sedaj ne sadijo, in tisti, ki se ne bi radi odpovedali koristnemu pridelku.

Večina kovinarjev za pripojitev

Sevniško Kovinsko podjetje se bo pridružilo Strojni tovarni Trbovlje, s katero je že doslej najtesneje sodelovalo. Za pripojitev je na referendumu, ki je bil proti koncu marca, glasovalo kar 95 odst. vseh ljudi, zaposlenih v sevniškem podjetju. Kot je znano, je Kovinsko podjetje Sevnica dobilo posojilo republiškega sklada skupnih rezerv gospodarstva, ki bo omogočilo, da bo uresničilo zamisli, ki jih ima z večanjem zmogljivosti. Za leto 1975 je namreč predvideno, da bodo v Sevnici zaposlovali že 300 ljudi in imeli 30 milijonov dinarjev celotnega dohodka.

Moške obleke in hlače, ženske midi in maxi plašče iz balonske svile, ženske obleke iz trevire in diolen lofta

si izberite v poslovalnici

KONFEKCIJA

trgovskega podjetja SEVNICA

SEVNIŠKI PABERKI

KDO BO ORGANIZIRAL? V Sevnici je prenehala obstajati delavska univerza, vendar je potreba po splošnem izobraževanju ostala. Goštiniki delavci na primer bi radi obiskovali tečaj tujega jezika. Občinski sindikalni svet je pripravil organizirati tak tečaj, seveda če bi bilo dovolj prijavljeno. Kdor bi rad pridobil znanje tujega jezika, naj se zgleda pri občinskem sindikalnem svetu.

PREDAVANJA ZA REZERVISTE. Združene rezervnih vojaških stareših bo v tem mesecu priredilo štiri predavanja za svoje člane v Sevnici, štiri pa v Krmelju. Rezervni oficirji in podoficirji bodo imeli predavanja in vaje še po rodovih vojske v Trbovljah, Ljubljani in Celju.

GRADNJA SE NE BO POJENJALA. Če lahko sklepamo po naročenih količinah osnovnega gradbenega materiala, v Sevnici gradnja še zdaleč ne bo pojenjala. Posebno težko je dobiti cement, težave pa so še z nekaterimi drugimi gradivi.

"REGION" BO IZDELOVAL VSE. Breziško projektantsko podjetje "Region" bo izdelalo vso strokovno tehnično dokumentacijo za ureditev bodočega trgovsko-upravnega centra v novem delu mesta. Kaj bo stalo v tem centru in kakšne rešitve bodo predlagali načrtovalci, to bodo Sevnčanom lahko videli še letos, ko bo v javni razpravi celotni program. Zanimivo je, da je po pogodbi, ki so jo v ta namen podpisali, predvideno tudi, da bo "Region" pridobil posamezne investitorje, ki bodo gradili v tem novem mestnem središču.

ŠOLA SE ENO VLOGO. Sevniška osnovna šola, ki nujno potrebuje primerno igrišče za pouk telesne vzgoje, je ponovno zaprosila svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve, naj dovoli oddajo šolskega zemljišča za gradnjo blokov, kar bi za šolo pomenilo dohodek, s pomočjo katerega bi zgradili igrišča. Svet je namreč prvo prošnjo odbil, češ da bi potrebnih denarjev lahko zbrali s pomočjo prispevkov delovnih organizacij, o čemer pa šola nima velikega upanja. Načrti za igrišča so pripravljani.

RESTAVRACIJA NAD MIRNO. Sevnica (oziroma bližnji Boštanj) se bo, kot kaže, lahko ponašala z neko posebnostjo, restavracijo nad reko Mirno, ki jo namerava zasebnik domačin zgraditi na betonskem mostu čez Mirno, ki ni in ne bo nikoli služil svojemu osnovnemu namenu. Načrt obeta resnične posebnosti: restavracijo nad vodo, kegljišče, mini-golf, kopalnišče. Načrt o zazidavi bodo javno razgrnili, brž ko bodo urejene vse formalnosti.

UPOKOJENCI PROTESTIRAJO. Društvo sevniških upokojencev je poslalo na občino vlogo, v kateri negotuje nad tem, da je v ceni za gradnjo novega doma upokojencev vračunana tudi odškodnina za rušenje v kareju v znesku 28.000 dinarjev. Društvo protestira proti tej obremenitvi, ki ni bila predvidena, in prosi občinsko skupščino, naj spremeni odlok o prispevku, ki je za društvo nesprejemljiv.

DAVČNA EVIDENCA NI BILA UKRADENA. Bralci so gotovo sami ugotovili, da je bila naše vest o ukradeni davčni evidenci, objavljena na tej strani minuli četrtek - prvoaprilska šala. Ni pa šala, da je bilo vloženo v oddelek za splošne in družbene službe teden dni prej, ko sta bila ukradena dva telefona, težka železna blagajna z listinami, potni listi in osebnimi izkaznicami pa je ostala nedotaknjena.

Kaj pomeni dodeljeno posojilo za Stilles, o tem smo govorili z direktorjem podjetja Ivom Pinteričem.

Znana je preteklost tovarne, ki se je s svojimi kvalitativnimi izdelki uveljavila na jugoslovanskem tržišču in tujih tržiščih. Žal pa je hkrati s tem dosegla dokaj skromne ekonomske uspehe, ki niso zadostovali, da bi se hitreje modernizirala. Prav zaradi tega se je pojavil predlog, naj bi se Stilles pripojil k Slovenijalesu, enemu največjih jugoslovanskih trgovskih in delno tudi proizvodnih podjetij. Pripojitev formalno sicer še ni opravljena, podjetji pa že najtesneje sodelujeta. S pomočjo tega sodelovanja se uresničuje zamisel o rekonstrukciji podjetja, ki bo veljala 11 milijonov dinarjev in za katero je tudi republiški sklad primaknil lep delež. S tem denarjem bodo posodobili strojno opremo, zgradili dodatne proizvodne prostore, kupili stavbi Kovinskega podjetja Sevnica in opuščeno sušilnico hmelja ter na novo uredili potek proizvodnje. Vsa dela naj bi bila opravljena do konca junija prihodnjega leta, tako da bi v letu 1973 že lahko povečali količino izdelanega stilskega pohištva za dobrih 80 odst., opreme pa za 10 odstotkov. Ta predvidevanja kažejo, da se tovarna namerava v prihodnje usmeriti zlasti v izdelovanje stilskega pohištva, ki je pri kupcih zelo cenjeno.

Ko bodo vsa dela končana, bo tovarna zaposlovala 354 ljudi, kar je 17 odst. več, kot jih zaposluje sedaj. Po izračunih bo celotni dohodek znašal 1973. leta 34,5 milijona dinarjev (71 odst. več kot sedaj), poslovni sklad pa bo znašal 2,5 milijona dinarjev, kar je za 28 odst. več kot v minulemu letu. Računi donosnosti pokaže, da bo podjetje sposobno vračati posojilo.

To bo šele prva etapa v nadaljnjem razvoju tega sevniškega podjetja. Zaradi pomanjkanja investicijskega denarja je bil namreč prvotni načrt delno okrnjen in izdelan nov program, za katerega so značilne zgoraj naštetne številke.

M. L.

USTANOVNA SKUPŠČINA "REZERV"

V ponedeljek, 5. aprila, je bila v Sevnici sklicana skupščina občinskega sklada skupnih rezerv. Kot je znano, je po novem zakonu vodstvo sklada sestavljeno iz skupščine in upravnega odbora; novost je skupščina, ki pomeni večji vpliv gospodarstva in družbe na porabo rezervnega denarja, ki ga vplačajo delovne organizacije. Skupščina je imela na dnevnem redu nekaj konkretnih odločitev, kot na primer zahtevek Kovinskega podjetja Sevnica za milijon dinarjev posojila, o čemer je na zadnji seji razpravljala upravni odbor sklada, vendar ni sprejel dokončne odločitve.

NOVA SEVNICA: lepi, sodobni bloki in neurejena, zanevarjena okolica. (Foto: Legan)

OBETA SE ŽALOSTNO »PRVENSTVO«

Enice v spričevalu ljudi

Sevnica, zakaj toliko nemarnosti in nereda?

Po svoji zunanji podobi in po čistoči si je Sevnica prislužila eno zadnjih mest v Sloveniji. Kraj, ki se ponaša z industrijo, zraslo iz lastnih moči, z gospodarstvom, ki napreduje hitreje kot drugod, očitno ne zmore poskrbeti zase. Če se bo tako nadaljevalo, ima vse možnosti, da si "pripri" žalostno "prvenstvo" enega najbolj neurejenih krajev pri nas.

Sprejeti so bili predpisi, ki naštevajo, kaj je treba narediti, kam odlagati smeti, kako čistiti okolico bivališča, kako varovati zelenice, kako plačevati stroške pri vzdrževanju čistoče in reda v mestu. Toda ta določila se mnogokrat hudo razhajajo z življenjem: s teptanjem zelenic, z odlaganjem smeti v jezero pri Kopitarju, z metanjem odpadkov v Sevnščico ali Drožanski potok, s krajo grmičkov v okrasnih javnih nasadih ter še z nekaterimi drugimi "redi" iz spričevala ljudi, ki se skupno Sevnčani imenujejo.

Krivičijo bi naredili, če bi gradili vsevprek. Nekateri lastniki zasebnih stanovanjskih hiš so prav vzorno poskrbeli za lepo okolico bivališča. Tudi vsi prebivalci v družbenih stanovanjih niso ravnodušni, kako je na dvorišču bloka ali stolpčica. Pogled samo železničarski blok in njegovo okolico ter okolje v novem Naselju heroja Maroka. Okoli prvega je red, okolica stolpčev in blokov v naselju pa je večkrat prava sramota za stanovalce. Resda še niso urejene zelenice, igrišča in poti, kar bo terjalo precej denarja, vendar to ni nikakršno opravičilo za razmetane smeti in neuporabne predmete, ki, kot kaže, nikogar ne motijo.

Kaj narediti, se sprašujejo ne samo tisti, ki so po službeni dolžnosti dolžni skrbeti za urejenost mesta, marveč vsi, ki se zavedajo, kakšno naj bi bilo mesto, da bi se ljudje v njem dobro počutili. Ker vsa opozorila niso kaj prida zalegla, bodo pri občini zaprosili človeka, ki bo skrbel za lepo podobo naselja in ki bo kršitelje prijavljal. Ker ne gre zlepa, je pač treba poskusiti tudi zgrda.

M. L.

SEVNICA ŠE BREZ PRORAČUNA

Kako razdeliti »kolač«?

Občinski proračun kmalu na zborih volivcev - Usklajevanje kaže, da se bo treba tudi odreči

Te dni bodo na zborih volivcev začeli obravnavati predlog letošnjega občinskega proračuna, ki naj bi ga občinska skupščina Sevnica sprejela v zadnji tretjini tega meseca. Sprejema ni mogoče več odpraviti; kljub veliki razliki med potrebami in možnostmi bo končno vendarle potrebno uskladiti občinske dohodke in izdatke.

Zahtevki porabnikov občinskega denarja so letos kar za 1,7 milijona dinarjev presegle možnosti, ki jih ima občinski proračun. Kaj ukreniti, je minuli teden vnovič razpravljala strokovna služba občinske skupščine, ki ima nalogo pripraviti predlog. Na tem posvetovanju so menili, naj bi letos vsem porabnikom povečali občinsko denarno pomoč za 5 odstotkov v primerjavi z lanskim letom, nekaj več pa le tistim službam, kjer je treba povečati osebne dohodke zaposlenih, ki že sedaj zaostajajo, tako da so vse večje kadrovske težave.

To je seveda le predlog, o katerem bo potrebno še razpravljati. Po vsej verjetnosti bo nanj precej pripomb, posebno še, ker ne upošteva programov posameznih dejavnosti in njihove dosežane aktivnosti. Kakorkoli že: zelo težko bo uskladiti proračunsko bilanco, ker so stabilizacijski ukrepi prizadeli proračunsko porabo. S tem bo treba računati in se sprijazniti tudi z manj prijetnimi odločitvami, ki bodo prizadele posamezne porabnike proračunskega denarja.

NOVO TELO ZA KOZJANSKO

Sest občin, v katere sega Kozjansko, med njimi tudi sevniška, pripravljajo ustanovitev "medobčinskega organa samoupravljanja za zadeve nadaljnega razvoja Kozjanskega", kot naj bi se to novo telo imenovalo. Njegova naloga bo usklajevati prizadevanja, da bi ta del Slovenije nagleje napredoval in se rešil revščine, ki je doma v marsikateri hiši. Delo bo vodila 12-članska komisija, v kateri bodo zastopniki vseh šestih občin. Ko bodo ustanovili novo telo, bo prenehala z delom posebna medobčinska komisija za spremljanje izdelave projekta razvoja Kozjanskega. Upajmo, da bo sprememba prinesla napredek tudi v dejavnih.

Pomiritev in upanje

Zagotovilo tovarne Pržanj, da mokronoški obrat ostane — Do srede aprila načrti za novega

Iskrin obrat v Mokronogu ostane. V sedanjih prostorih in ob sedanjih proizvodnih napravah se mora proizvodnja povečati do pet milijonov elektrolitskih kondenzatorjev. Do 15. aprila je treba izdelati načrte (elaborat) za nov obrat. Ko bo to narejeno, se bo direktor matične tovarne Pržanj inž. Andrej Pardubsky skupaj s predsednikom ObS Trebnje Cirilom Pevcem zavzel za to, da bodo zanj dobili investicijski denar. Tovarna za avtomatiko in elektroniko Pržanj se ne namerava odpovedati izdelovanju elektrolitskih kondenzatorjev in jih prepustiti kakšni drugi tovarni v združenem podjetju Iskra.

To so bili sklepi, kakršne je predlagal direktor tovarne Pržanj prejšnji teden na sestanku sindikalne organizacije v mokronoški Iskri, na katerem so sodelovali tudi predstavniki ob-

činske skupščine Trebnje. Razen tega so na sestanku sklenili, da mora delavski svet tovarne Pržanj, kamor spada mokronoški obrat, na prvi prihodnji seji razpravljati o elektrolitskih kondenzatorjih in o predvideni graditvi novih proizvodnih zmogljivosti. Člani sindikalne organizacije so na sestanku odločno vztrajali, da ne sme biti nikakršnega vprašanja, kje naj bi postavili nov obrat. Mokronog že dalj časa izdeluje elektrolitske kondenzatorje in je prav, da tovrstno proizvodnjo širijo v tem kraju. Da o drugih vidikih in pomenu razvoja edinega industrijskega obrata v tem kraju niti ne govorimo.

Sestanek je pomiril delavce obrata v Mokronogu. Zdj živijo v upanju, da bo vodstvo tovarne Pržanj držalo besedo in da bo njihov obrat doživel tako zaželjen gospodarski vzpon.

M. L.

Mladi so voljni delati!

Mladi iz trebanjske občine se želijo bolj vključiti v organe samoupravljanja

V nedeljo je bila v Trebnjem redna programska in volilna konferenca mladih iz trebanjske občine, na kateri je sodelovalo blizu 30 mladincev.

V uvodnem referatu je Tomaz Plazar poudaril, da bo potrebno še veliko prizadevanj vseh vodstev, če bodo hoteli razširiti dejavnost mladih na vseh področjih življenja. Zlasti pa bo potrebno napeti vse sile pri večjem uveljavljanju mladih v organih samoupravljanja v delovnih organizacijah kot tudi na vasi.

Trebanjski mladinci se zavedajo, da je delo v njihovi organizaciji odvisno od vodstvenih kadrov. Prav s tem namenom, da bi razbremenili vodilne kadre, so si porazdelili delo v komisijah, ki bodo delovale v okviru predsedstva.

Iz razprave je bilo razvidno, da so mladi pripravljeni delati. Potrebujemo le pravi pristop, največkrat pa je potreben osebni stik. To velja

predvsem za mlade, ki kažejo svojo aktivnost v posebnih specializiranih organizacijah ter raznih krožkih na osnovnih šolah.

Z. GRICAR.

PO DRUGEM NASTOPU V RADIU:

Razočarani, celo — jezni

V sobotni javni radijski oddaji »Spoznavajmo svet in domovino« je Celje premagalo Ponikve

RAZPORED PRED SOBOTNIM SREČANJEM

Vrstni red	Število iger	Zmage	Porazi	Velike točke	Male točke
1. Sl. Bistrica	4	3	1	6	179:167
3. Ponikve	1	1	0	2	40:32
4. Jesenice	3	1	2	2	87:107
5. Celje	3	0	3	0	119:136

Pričakovali so novo zmago, ki pa je ni bilo. Prodali so čez 200 stojišč, nabita dvorana prosvetnega doma v Trebnjem je hotela novo zmago-slavlje, toda nič ni pomagalo: mladinski aktiv iz Ponikve pri Trebnjem je v radijski igri »Spoznavajmo svet in domovino« v soboto izgubil igro z ekipo iz Celje z rezultatom 55:44.

Gledalci so odhajali na pol razočarani, na pol jezni. Zakaj? Zato, ker so bili prepričani, da igra ni bila povsem poštena in čista. Člani aktiva iz Ponikve, ki so sklenili poslati delegacijo k vodstvu RTV Ljubljana, trdijo, da so bili Celjani favorizirani, da so dobivali lažja vprašanja in da vseh vprašanj niti zrebali niso.

Do poglavja o angleški pop glasbi sta bili ekipe zelo izenačeni. Student Božo Zakrajšek, ki je pred tedni odločilno prispeval k zmagi nad Slovensko Bistrico, je spet »služil« točke s svojim poznavanjem zgodovine Velike Britanije. V pop glasbi so Ponikovčani odpovedali, na srečo pa si tudi Celjani z njo niso ničesar prislužili. Stanje je bilo 37:35.

Prišla so odločilna vprašanja o angleškem pomorstvu. Tu so — ne da bi mi zdaj hoteli zagovarjati Ponikovčane — Celjani dobili očitno lažja vprašanja. Količina je približno razlika med plimo in oseko ob ustju Temze, kaj je z doslužno ladjo »Queen Elisabeth«, to je pisalo že marsikje in tudi Celjanom zato ni bilo težko, da so si v teh odločitelnih trenutkih prislužili zmago.

Kakorkoli, igra je bila za Ponikovčane izgubljena, niso pa še zapravljeni vse možnosti. Tudi vodilna Slovenska Bistrica (pomotoma smo prejšnji teden zapisali, da vodi Celje) ima že en poraz tako kot Ponikve. Ponikovčani potujejo 17. aprila v Gornjo Radgono, kjer se bodo pomerili s tamkajšnjimi mladinci. Vso srečo!

M. L.

VZGOJNC ZA MLADI ROD

Spretnost na kolesih

V spretnostni vožnji so bili v eni skupini najboljši Trebanjci v drugi pa Šentruperčani

Občinska komisija za vzgojo in varnost občanov v cestnem prometu je 2. aprila priredila tekmovanja učencev in spretnostni vožnji s kolesi. Sodelovalo je 32 učencev iz 4 osnovnih šol: iz Trebnjega, Mokronoga, Šentruperta in Velikega Gabra.

V skupini petih in šestih razredov je osvojil prvo mesto Bojan Koprivec — osnovna šola Trebnje, 2. je bil Branko Rokave (Šentrupert), 3. Tomaž Bukovec (Trebnje), 4. Jože Slak (Veliki Gaber), 5. Matjaž Krhin (Trebnje), 6. Bojan Bučinel (Šentrupert), 7. Emil Jevšek (Mokronog) itd.

Med učenci iz sedmih in osmih razredov je bil najboljši Franc Skube (Trebnje), 2. Gabrijel Tišina (Šentrupert), 3. Janko Rugelj (Šentru-

perert), 4. Stanislav Leban (Šentrupert), 5. Janko Veber (Trebnje), 6. Nace Medved (Veliki Gaber), 7. Ivo Pavšič (Mokronog) itd.

V skupinski uvrstitvi je prvo mesto doseglo zastopstvo osnovne šole Trebnje (Bojan Koprivec, Tomaž Bukovec, Matjaž Krhin in Iztok Ogrin), ki je imelo 31 negativnih točk. Drugo mesto je osvojila ekipa Šentruperta, 3. je bil Veliki Gaber in 4. Mokronog.

V skupini sedmih in osmih razredov je zmagala ekipa osnovne šole Šentrupert (Gabrijel Tišina, Janko Rugelj, Stanislav Leban, Janez Kvas), ki je osvojila sedem pozitivnih točk. Drugo mesto so osvojili učenci osnovne šole Trebnje, 3. šolarji iz Velikega Gabra in 4. učenci osnovne šole iz Mokronoga.

OPREMA ZA AUSTINE: v šivalnici, novem obratu Tovarne šivalnih strojev, kjer bo skupno zaposlenih kakih 60 ljudi, so začeli izdelovati notranjo opremo za austine 1300. (Foto: Legan)

OB DVOMIH V RAZVOJ TSS IN PRIPOMBAH K ODNOSU OBČINA — IMV

Kaj pripoveduje govornica števil?

Po proizvodnih podatkih mirenska tovarna opazno napreduje, žal pa ni zagotovila, kdaj se bo lotila obljubljenih širokopoteznih načrtov

„Stvari se dobro razvijajo, mislim, da je strah nekaterih, ki dvomijo o nadaljnjem razvoju Tovarne šivalnih strojev, pretiran. To dokazujejo tudi številke o proizvodnem uspehu in o večanju tovarne. Zdj imamo izkoriščene vse prostore in se nadajamo, da bomo prihodnje leto začeli graditi nove.“ Tako je odgovoril na znane pripombe Maks Kurent, vodja TSS, ki se bo preimenovala v tovarno gospodinjke opreme.

Tovarna šivalnih strojev zaposluje zdaj že 230 ljudi, kar je približno 50 več kot pred dobrim letom dni. Na novo so odprli obrat, v katerem izdelujejo notranjo opremo za austine morise. Za nakup šivalnih strojev in še nekatere opreme za to šivalnico so porabili kakih 300.000 din. Šivalnica bo skupno zaposlovala 60 ljudi. Kako veliko je zanimanje za delo v njej, pa dokazuje zadnji razpis, na katerega se je javilo kar 64 ljudi. Te dni bodo na novo začeli delati tudi električno opremo za avtomobile.

Velik napredek je lani doseglo tudi izdelovanje šivalnih strojev. Blizu 10.000 jih je lani že zapustilo mirensko tovarno.

Jutri ustanovitev občinske zveze

Jutri popoldne, 9. aprila, bo ob 15.30 v sejni sobi občinske skupščine v Trebnjem ustanovni občni zbor občinske zveze za telesno kulturo. Zveza je sicer formalno že obstajala, vendar njen odbor ni pokazal večje aktivnosti, pokazala se je potreba, da nekdo v občini z večjo vneto usklajuje in organizira telesno kulturno dejavnost, ki se je v primerjavi s prejšnjimi leti zelo povečala. Na ustanovnem občnem zboru bodo obravnavali poročila društev oziroma klubov, sprejeli statut in izvolili novo vodstvo. Predvideno je, da bo postal predsednik občinske zveze za telesno kulturo Roman Ogrin, sekretar občinskega komiteja ZK Trebnje.

M. L.

Do konca leta so jih prodali čez 7.500, kar je več kot še enkrat toliko kot leto dni prej. Zaradi zamrznjenja cen in zmanjšanja potrošniških posojil je bil ob koncu leta sicer zastoj v prodaji, novo, zvečano povpraševanje pa je nastopilo po delnem razvrednotenju dinarja, ko so ljudje s posebno vneto nakupovali predmete trajnejše vrednosti. Danes tovarna nima več neprodanih zalog. V denar gre do zlasti gospodinjki stroji Veritas, pa tudi stroji, ki jih izdelujejo po indijskem Singerju.

Kako pa obračun poslovnih uspehov? Maks Kurent pravi, da se tudi to izboljšuje. V celotnem podjetju uporabljajo pri obračunu tako imenovano metodo direktnih stroškov, ki za vsak mesec sproti pokaže, kako poslujejo obrati. Mirenski obrat je zdaj dobil še nekatere pristojnosti pri delitvi. Odslej ima na voljo denar za stanovanjsko graditve, razen tega pa bo lahko razpolagal še z določenim odstotkom od osebnih dohodkov. S tem denarjem bo sodeloval pri urejanju splošnih potreb Mirne. Skupno bo to znašalo približno 100.000 dinarjev.

Skozi mirenski obrat je šlo lani za 33 milijonov dinarjev celotnega dohodka, samo za šivalne stroje je tovarna iztržila 6,34 milijona. Zelo so se popravili tudi zaslužki zaposlenih in le redki ljudje so še, ki zaslužijo manj kot 800 dinarjev na mesec.

M. L.

TREBANJSKE IVERI

„NA KLANCU“ V TREBNJEM. Duletičev slovenski barvni film, posnet po istoimenskem Cankarjevem prozornem delu, bomo te dni lahko gledali tudi v Trebnjem. Na spredu bo v soboto, 10. aprila in v nedeljo 11. aprila. Za nedeljo je predviden več predstav, tako da si bo to pomembno delo, ki ga je filmska kritika z odobravanjem sprejela, lahko ogledalo čim več ljudi.

ZVEZNA ŠTAFETA TUDI LE-TOS. Kot lani bo tudi letos potovala skozi trebanjsko občino zvezna Titova štafeta. Zal bo na voljo zelo malo časa, to pa ne bo preprečilo, da ji ne bi prirejali svečanosti sprejemov s kulturnim sporedom in pozdravi Titu. Mladinska organizacija se na sprejem že pripravlja.

SEMINAR ZA SINDIKALNE DELAVCE. Občinski sindikalni svet je ob koncu minulega tedna priredil seminar za člane vodstev sindikalnih organizacij, na katerih so govorili o nekaterih najvažnejših nalogah sindikata in o njegovi vlogi.

Mirna: danes konferenca SZDL

Na Mirni bo danes ob 19. uri v dvorani kina letna konferenca krajevne organizacije Socialistične zveze. Na konferenci bodo obravnavali teze za srednjeročni program razvoja trebanjske občine, uresničevanje volilnega programa občinske konference SZDL in aktualne zadeve kraja in okolice, opravili pa bodo tudi volitve novega vodstva.

Sela-Šumberk: najslabše za kmeta

Tudi na Selih-Šumberku so na letošnji konferenci krajevne organizacije SZDL ostro protestirali zaradi težavnega položaja kmetijstva, zlasti zaradi cen, ki so za kmeta vse bolj neugodne. Pritoževali so se nad odkupnimi cenami živine in zahtevali, naj bi kmetom živino sproti plačevali. Svoje misli so sklenili s tem, da vsak, kdor ima opraviti s kmeti, samo gleda, kako bi jih izkoristil. Negodovali so nad zadrugo, odkupovalci in sistemom nasploh, ki dovoljuje tolikšne nepravilnosti. Za primer so navedli tudi spekulacije z gradbenim železom, v katerih prekupčevalci mastno zaslužijo. Na konferenci so sklenili, da se bodo prizadevali za napeljavno telefona, kulturno skupnost pa bodo zaprosili za pomoč pri nadaljevanju gradnje gasilskega doma.

Zmagalo je Trebnje

3. aprila je bilo na Mirni košarkarsko prvenstvo osnovnih šol občine Trebnje. Sodelovale so štiri moške in štiri ženske ekipe. Med učenci je osvojilo prvo mesto zastopstvo osnovne šole Trebnje, ki je vse tekme odločilo v svojo korist in doseglo razmerje v koših 69:20. Drugi je bil Šentrupert, 3. Mirna, 4. Mokronog. Učenke so se uvrstile takole: 1. Mirna, 2. Trebnje, 3. Mokronog, 4. Šentrupert. Rezultati tekem — učenci: Trebnje : Mirna 14:9, Trebnje : Mokronog 39:2, Trebnje : Šentrupert 16:9, Šentrupert : Mirna 22:7, Šentrupert : Mokronog 36:2, Mirna : Mokronog 33:6; učenke: Mokronog : Mirna 6:12, Trebnje : Šentrupert 8:0, Mokronog : Šentrupert 6:4, Mirna : Trebnje 13:6.

N. BUKOVEC

Cene v Sevnici in Trebnjem

Pretekli teden so veljale v trgovskem podjetju v Sevnici in Mercatorjevi trgovini v Trebnjem naslednje maloprodajne cene:

	Sevnica (cena v din za kg)	Trebnje (cena v din za kg)
cvetača	5,50	7,00
čebula	2,80	3,10
česen	9,00	8,00
fižol	6,00	8,40
krompir	1,00	0,75
korenje	3,50	6,50
motovilec	8,00	—
ohrovt	3,50	3,10
pesa	2,80	2,85
por	3,00	—
petersilj	8,00	7,80
repa	—	3,00
solata — mehka	9,00	—
solata — endivija	—	6,50
špinaja	7,00	7,00
zelje	2,80	2,75
zelje — kisto	3,00	3,20
fige — suhe	—	7,20
hruške	—	5,60
jabolka I.	4,20	2,50
		in 4,50
limone	5,40	5,40
orehi — jedra	30,00	27,50
pomaranče	5,20	5,10
slive — suhe	5,30	5,40
banane	6,00	5,00
jajca	0,50	0,70
smetana	13,00	12,40
sirček	6,25	8,80
grapefruit	—	4,20

Z največjo previdnostjo pod oviro (Foto: Legan)

Predavanje: »Lepe rože«

Popoldne tudi praktičen prikaz nege cvetja

Jutri, 9. aprila, bo ob 19. uri v mali dvorani doma telesne kulture v Kočevju predavanje o negi cvetja. Predaval bo Jože Kregar iz Ljubljane. Predavanje bo imelo naslov »Lepe rože«. Združeno bo s predvajanjem skioptičnih slik.

Predavatelj Jože Kregar bo popoldne odšel z nekaterimi vrtičkarji tudi na njihove vrtove in jim praktično pokazal, kar bodo želeli vedeti o negi in gojitvi cvetja. Zbirališče za vse, ki se žele udeležiti praktičnega dela predavanja, je bo 15. uri pred domom telesne kulture.

Domača vrtičkarska (hortikulturna) sekcija pri Turističnem društvu je organizirala to predavanje tudi zato, ker je letos 500-letnica mesta Kočevje. Mnogi občani se zato zanimajo, kako bi negovali cvetice, da bi bile čim lepše in da bi se lahko z uspehom udeležili nagradnega tekmovanja, ki ga je že razpisala vrtičkarska sekcija.

STRUGE:

SLABO NA KMETIH

Razprave o uresničevanju delovnega programa o preosnovi kmetijstva in podeželja so v Strugah v kočevski občini pokazale, da položaj zasebnega kmetijstva ni zadovoljiv. Tudi s spremembami in dopolnitvami predpisov o prispevkih in davkih ne bo dosti bolje. Starih kmetov je iz leta v leto več. To pomeni, da je s tem na deželi vedno manj sposobnih za delo in vedno več bolnih. Kmetijstva ne bi smeli reševati s podporami, ampak dolgoročneje. Dohodki iz kmetijstva so izredno majhni kljub porastu cen kmetijskim proizvodom.

NOVICE IZ FARE IN OKOLICE

TEČAJ ZA GASILCE - 29. marca se je na pobudo gasilskega društva Vas-Fara pod vodstvom občinske gasilske zveze iz Kočevja začel v Kuzlju tečaj za izprašane gasilce. Obsegal bo 48 učnih ur, udeležuje pa se ga 12 fantov in moških iz Slovenskega Kuzlja. Začetka tečaja so se udeležili: Alojz Lesar iz občinske gasilske zveze Kočevje, ki je tudi prvi predaval, ter Jože Rački - poveljnik gasilcev in Franc Volf - predsednik gasilskega društva Vas-Fara.

ODLIČNE ŠAHISTKE - Na osnovni šoli Vas-Fara delajo razni šahisti krožki. Mladi šahisti so se v marcu udeležili občinskega tekmovanja v Kočevju v dvema ekipama. Starejši pionirke so zasedle 1. mesto, mlajši pionirji pa tretje. Pionirke se sedaj pridno pripravljajo na pokrajinsko tekmovanje, ki bo v Novem mestu.

DROBNE IZ KOČEVJA

OJ TE CENE! - Cene v Kočevju in Ribnici, ki veljajo v trgovinah s sadjem in zelenjavo, so vsak teden objavljene v Dolenjskem listu. Zanimivo jih je podrobneje pogledati. Če seštejemo vse cene, dobimo za Kočevje vsoto 137 din, v Ribnici pa 157 din. V Ribnici je torej za 20 din dražje ali v Kočevju za 20 din ceneje. Torej so kočevski potrošniki za okoli 14 odstotkov na boljšem. Zanimivo je tudi, da zamrznjene cene zaradi mile zime niso držale. Če primerjamo cene iz meseca februarja, torej izpred enega meseca, ugotovimo podražitev cvetja za 1,40 din, korenja za 2,90 din, pora za 1,10 din, peteršilja kar za 5 din, ostalega pa od 0,20 do 0,80 din.

NOV MOST PREKO RINZE iz Gaja na športni stadion bodo zgradili že to pomlad. Dosedanja lesen most je že precej dotrajal. Kolikor ga je še ostalo, so ga za zabavo razbili objektneži. Novi most bo betonski z železno ograjo in namenjen samo pešcem. Upajmo, da tega ne bodo razdejali.

PLOŠČAD PRED SAMSKIM BLOKOM na Trgu svobode je zelo slaba. Precej plošč v tlaku že manjka, nekatere pa so razbite ali udre. Če je bil ta prostor določen za parkirišče, bi ga bilo treba temu primerno tudi urediti in vzdrževati. Ta ploščad prvotno ni bila namenjena parkiranju avtomobilov, zato je tudi tako hitro dotrajala.

OBČINSKI PRORAČUN je bil na zadnjem zasedanju skupščine sprejet. Seveda društva in organizacije za

Kaj bo letos v Kočevju novega?

Občani brez posebne razprave sprejeli načrt dela krajevne skupnosti za letos - Za dodatna dela zaradi 500-letnice mesta še 40.000 din

Na nedavnem zboru občanov Kočevja je bilo podano poročilo o proračunu občine za letos, poročilo o delu krajevne skupnosti za lani in predlog dela krajevne skupnosti za letos.

Vendar o vseh teh zadevah ni bilo posebne razprave. Največ občanov se je oglasilo zaradi vzdrževanja ceste v Mahovnik, oskrbe Kočevja z ribami in o potrebi po gradnji trgovine za območje Trate.

Za cesto Kočevje-Mahovnik so menili, da je slabo vzdrževana, da dajejo nanjo slab material in da cestarji niso bili posebno prizadevni. Žal se zboru ni udeležil noben predstavnik KOMUNALE, da bi to zadevo osvetlil še z druge strani.

O oskrbi Kočevja z ribami oziroma ribjim mesom je bilo poudarjeno, da trenutno ni primerne prostora za tako trgovino, vendar bi ga bilo z dobro voljo mogoče najti. Zadevo je treba še proučiti, če je sploh dovolj zanimanja za tako trgovino pri trgovcih in pri občanih.

Prebivalci z območja Trate, kjer nastaja veliko novo naselje, so zahtevali trgovino, ki naj bi bila po možnosti odprta nepretrgoma. Združeno KGP se je tudi že zanimalo, da bi odprlo tu mesnico.

Brez posebne razprave so nato sprejeli delovni program krajevne skupnosti za letos, ki med drugim predvideva izvedbo popisa ostarelih in pomoči potrebnih občanov; pomoč vzgojnovarstvenemu zavodu tudi pri gradnji novega vrta; sodelovanje s turističnim društvom pri delu za olepšavo mesta; sodelovanje pri preimenovanju ulic,

skrb za vzdrževanje cest, ulic in parkov, za boljši odvoz smeti in za čiščenje Rinze.

Iz sredstev sklada za komunalne potrebe družbenega standarda, sredstev nekaterih delovnih organizacij in občanov bo opravljeno letos asfaltiranje 1 km česte Kočevje-Mahovnik, ureditev skladišča na tržnici, odprtih vodnih kanalov ob Ljubljanski in Reški cesti, ureditev zemljišča v Kidričevi ulici in nekaterih zelenic, gradnja otroškega igrišča v Kidričevi in Podgorski ulici, gradnja železnega mostu v Gaju, nabava mo-

tornega čolna in gradnja levega pločnika proti ITAS.

Po dodatnem programu posebne občinske komisije za ureditev mesta v zvezi s proslavljanjem 500-letnice pa bodo opravljena letos še naslednja dela: ureditev prehoda za pešce iz Podgorske ulice do doma telesne kulture, krpanje asfalta na cestah, popravilo robnikov in pločnikov na Ljubljanski cesti, popravilo ploščadi pred trgovino »Tehnika«, ureditev parkirnih prostorov za kinom, označitev prehodov za pešce in popravilo prometnih znakov, postavitev novih košev za smeti in nekatera druga dela v zvezi z urejanjem mesta.

J. P.

Žrebali so za vodovod

Sreča je odločila, kdo bo kopal na mehkem in kdo na trdem odseku

49 družin z območja Koblarji-Mrtvice v kočevski občini je sklenilo zgraditi vodovod. Izvolili so odbor za gradnjo vodovoda in izvedli vse priprave za začetek del.

Po predračunu komunalnega podjetja »HYDROVOD KOČEVJE-RIBNICA« v Kočevju to podjetje je naslednik nekdanje VODOVODNE SKUPNOSTI Kočevje-Ribnica - bo gradnja veljala blizu 400.000 din. V obliki posojila in raznih prispevkov bodo prispevali: podjetje HYDROVOD, Združeno KGP in vaščani 205.000 din, od tega seveda največ HYDROVOD.

Preostalih 190.000 din bo vredno delo, ki ga bodo opravili vaščani. Odboru za gradnjo vodovoda bo prispevala 20.000 din še občinska skupščina, in sicer predvsem za razstrelivo. Vodovod bo potekal tudi po skalnatem zemljišču, zaradi česar bo potrebno miniranje.

Vaščani in HYDROVOD zaključujejo pripravljala dela za gradnjo koblarskega vodovoda. Po mnenju direktorja HYDROVODA bo vodovod dokončan do 31. julija letos, vaščani in člani odbora za gradnjo vodovoda Anton Košorog, Alojz Žele in Janez Zalokar pa so zadržali, da mora biti končan do 1. maja letos.

Vaščani so za gradnjo zelo navdušeni. Vsaka izmed 49 družin bo morala izkopati in kasneje zasuti okoli 45 m dolg jarek za cevovod. Vodovod bo namreč dolg okoli 2200 m.

Ker smo v dobi raznih nagradnih žrebanj, seveda tudi pri gradnji koblarskega vodovoda ni šlo brez njega. Vendar je tu sistem tak, da zagotovo vsak dobi.

J. P.

Takole so v Koblarjih oni dan žrebali, kje bo moral kdo kopati za vodovod. Sreča je še najbolj pravično razdelila odseke, ki so ponekod mehki, drugod pa kameniti. (Foto: Jože Primc)

Kmet Ivan Žurga se je poslovil

Pokopali so enega najstarejših prebivalcev Čabranske doline in zgornjega dela Kolpske doline - Farni zvon mu je poslednjič zapel mesec dni pred 89. rojstnim dnem

Menda najstarejše človeško srce in eno izmed najbolj plemenitih in dobrih človeških src v bivši občini Osilnica se je umirilo 18. marca letos.

Priprl se je par utrujenih kmečkih oči, iz katerih je skoro devetdeset let žarela ljubezen, sreča, prisrčna kmečka dobrotu in zvišena poštenost do ljudi, narave, domovine.

Umiril se je par hrapavih kmečkih rok s trdimi, še svežimi žulji na nekaj krepkih dlaneh, ki niso mirovale, dokler je bilo srce in poganjalo kri po že ostarelih kmečkih žilah. Koliko brazd so preorale te nemirne in marljivo kmečke roke! Cistile so plevel po njivah, nič koliko repov živali privezale k polnim jaslim, služile denar in pobirale prideleke, da je bila složna, številna družina veselej ob obloženih mizi. Te roke so delale in ustvarjale od rane mladosti, doma in v zamejstvu, v mrazu in vročini, vojni in miru, a zdaj so krepki prsti sklenjeni.

Umiril se je par že sključnih starčevskih nog, ki so milijonkrat in milijonkrat prestopile domači, že zlizani kamniti hišni prag in vanj za večno vtisnile svoj pečat. Še sveži sledovi teh nog ob lepo urejeni domačiji, na njenem dvorišču, tam pred polnim hlevom, ki je v današnjih dneh redkost v teh izumirajočih vaseh in tam v tistem ozrebanem, lepo urejenem sadovnjaku, ki čaka pomlad. A glej, tokrat so noge zatajile in štirje možje v gasilskih oblačilih so ponesli pokojnika čez kamniti prag med zbrane ljudi, ki so se pred njim in za njim v dolgi koloni z

vinci v rokah zvrstili proti reki Čabranki.

Zazibali so se farni zvonovi in mu zadnjič zapeli svojo žalostno pesem v tej lepi dolini pod Sveto goro. Njegovo življenje se je izteklo.

Rojen je bil 21. aprila 1882 v vasi Okrivje. Ko mu je bilo 8 let, je njegov oče v Strojčih kupil domačijo. Nad osem desetletij je tu živel in delal, vsak priložen dinar vložil vanjo, si z ženo Julko, ki mu je pred devetimi leti umrla, ustvaril družino. Osem otrok se jima je rodilo in vse je tako zelo ljubil. Delal je v slovenskih in hrvaških gozdovih, največ pintaril in izdeloval hrastove doge. Štrikrat je bil odplovil čez prostrano oceansko lužo. Vsakokrat po tri leta in gozdovih Mandre Luziane gara in služil, pošiljal družini, in kar je prinesel v dom, gospodarno vložil.

RAD JE IMEL DRUŽINO, ZEMLJO, DOMOVINO

Družina mu je odraščala. Starejši fantje so bili že vpoklicani v vojsko. Tedaj je nemški in italijanski fašizem pritisnil na državne meje. Sledila je kapitulacija Italije in zatem partizanstvo, ki se mu je pridružil že ob samem začetku. Prvoborec Anton Muhvič, Jože Podnar, Ivan Ožbolt-Očka s sinovi, Rudi Cvar in drugi so bili njegovi najbližji sodelavci. Muhvič je moral z ženo Anko nekaj dni po njenem porodu in štirimi otroki zbežati v gozdove. Oče Žurga mu je shranil del premoženja, nekaj živil in oblačil. Zupnik Ludvik Zegar je za to zvedel, sporočil Italijanom in Žurgo so zvezali in ga odpeljali za zapaha.

Zaprtil je bil v Pleših in Kopru, nato pa pred vojaškim sodiščem na Reki obsojen na več let zapora. Kazen je nad 60 let star začel prestajati v Palermu in na Ustici. Potem je Italija propadla, on pa se je skozi številne ovire vrnil domov, spet pomagal partizanom, delal kot terencec, prevažal razstrelivo, živila, ranjence vse tja do Bele krajine.

Vsa družina je sodelovala v osvobodilnem boju, štirje sinovi so bili v partizanih. Sin Ivan je bil stabni kurir v III. bataljonu X. SNOB. Konec marca ali v začetku aprila 1944 je v boju za Rakek padel. Bil je poročen na domačijo. Zapustil je ženo Ivan-ko in dve majhni hčerki.

Sin Tone je delal v Franciji. Že tam je sodeloval z uporniki. Potem se je prebil v Bari, šel v prekomorske brigade in se z njimi skozi vso Dalmacijo bojeval do zmage. Tudi sin Jože in mladoletni Lado sta bila v partizanih.

Oče Žurga je bil zaveden Slovenec, ponosen na osvobodilni boj, partizane, svoje sinove in domovino, ki ji je tudi v najtežjih dneh vedno služil in zanjo trpel. Njegov dom je bil na stečaj odprt partizanom, in-

Ivan Žurga, slikan na pragu svoje domačije leta 1966

ternirancem, ki so se ob italijanski kapitulaciji vračali na svoja pogorišča.

Po osvoboditvi je pomagal pri obnovi požgane in porušene domovine, pomagal ljudem, da so si postavili streho nad glavo, obdeloval svoj grunt in ga kljub vsem težavam in tistim potrebnim obveznim oddajam, velikim davkom, ki so zbegali veliko kmetov, obvaroval do današnjih dni. Skrbno je obdeloval zemljo, napolnil hleve, skromno, vendar lepo uredil dom, iz katerega ga je v visoki starosti zavoljo zahrbtnih boleznih iztrgala smrt.

Tega vzornega in poštenega moža, vztrajnega kmeta in marljivo gospodarja, ki je dal velik prispevek svoji domovini in toliko pomagal vsem, ki je zanje lahko kaj storil, bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

TONE OŽBOLT

Peter Šobar 500 let mesta Kočevje

Krošnjarstvo in trgovina

Mesto je živelo predvsem od trgovine - Skozi Kočevje sta šli dve pomembni poti

(Po kočevskem zborniku stran 70 in 71.)

„Turški napadi na Kočevsko so povzročili, da je dal cesar Friderik Kočevje krošnjarsko pravico. Ker se poljedelstvo na Kočevskem zaradi suhega kraškega sveta ni moglo nikoli visoko dvigniti in ker so vrh tega turški roparski pohodi Kočevje gospodarsko skoro uničili, je cesar v svrhu gospodarske odprave 32. oktobra 1492 v Linzu dovolil meščanom in podložnikom kočevskih uradov svobodno trgovati z njihovo živino, platnom in drugimi domačimi izdelki (suhu robo) po Hrvatskem in drugih deželah. Krošnjarska pravica jim je bila nato potrjena v letih 1571, 1596, 1774 in 1780. Po doseg

svobodnega krošnjarstva se je na Kočevskem zelo razmahnila trgovina. Posebno mesto - kateremu je cesar Maksimilijan v torek po sv. Luciji leta 1493, potrdil mestne pravice - je živelo največ od trgovine, ker se obrt ni v njem nikdar posebno razcvetela.

Živahen promet je šel po cesti Vinica-Poljane-Knežja lipa (mitnica)-Mačkovec-Cvišlerji-Kočevje in skozi Ribnico v Trst.

Druga pot je držala od Bakra in Reke skozi Gorski kotar na Kostel (mitnica)-Črni potok-Kočevje. Po drugi, bolj slabši poti so večinoma tovorili na konjih sol iz Reke.

(Na strani 87. Kočevskega zbornika pa je še napisano:)

Zakaj medvedom tako prija na Kočevskem?

Ljubimo spanje in dolge zime, kar nam je na Kočevskem tudi zagotovljeno.

KOČEVJSKE NOVICE

Le počasi prihaja pomlad

Kaže, da se bo pomlad letos malce zakasnila, saj sonce kar ne pride do veljave. Vrhovi Velike in Travnice gore so kar naprej pokriti s snegom. V dolino pa kljub temu sila pomlad in spodbuja kmeto k poljskemu delu.

brema. Tako se rodijo tudi socialni problemi, ko otroci, odtujeni od doma, nočejo vzdrževati svojih staršev, ki se sami ubijajo na zemlji. Teh problemov pa je iz leta v leto več.

JURJEVICA: NOVI ODBOR SZDL

Na marsikateri domačiji bo primanjkovalo močnih možkih rok za obdelovanje zemlje. Številni kmetje iz Ribniške doline so na delu v tujini. Marsikje bodo tudi letos ostale njive neobdelane in travniki nepokošeni. Posledica tega je, da je tudi manj živine v hlevih in manj mleka in živine za meso.

Na prvi seji novega odbora krajevne organizacije SZDL Jurjevica je bil za predsednika izvoljen Jože Lovšin iz Jurjevica, za tajnika Viktor Ozvald iz Brež, za blaginika Anton Hočvar iz Jurjevica. Člani odbora so še Ela Skof, Franc Lesar, Rudolf Zajc in Ivan Mihelič ml. Člani nadzornega odbora so Leopold Kozina, Jože Lovšin ml. in Ivan Mihelič.

Kmetijski odkup precej nazadoval

Lani je kmetijska zadruga Ribnica odkupila nad tretjino manj krav, pifancev, volov, juncev in prašičev — Krive so bile predvsem nespodbudne odkupne cene — Po sporazumu kaže bolje

V zadrugi pa računajo, da bodo letos zaradi novih sporazumskih cen živine in mleka kmetje spet redili več živine. Z novimi sporazumskimi cenami so zelo zadovoljni in pravijo, da bo vse v redu, če ne bo porastla cena krmil.

Kmetijska zadruga Ribnica je lani odkupila 250 krav, težkih skupaj 122.631 kg, po povprečni ceni 6,06 din za kilogram. Leto prej je odkupila 414 krav, težkih 191.588 kg, po povprečni ceni 4,46 din za kilogram. Pitanice je lani odkupila 303, tež-

ke 134.428 kg po 7,71 din. Leta 1969 je odkupila 440 pitanice, težkih 189.551 kg, po 5,60 din kilogram.

Telet je odkupila lani 757, v skupni teži 72.109 kg in po 10,69 din za kilogram, leto prej pa 676 telet, težkih 62.016 kg, po 7,53 din kilogram.

Prašičev je odkupila lani 91; težkih 11.367 kg, po 8,17 din kilogram; predlanskim pa 124, težki so bili 13.002 kg, po 6,32 din kilogram.

Volov in juncev je lani odkupila 109, v skupni teži 81.454 kg, in sicer po 7,82 din kilogram; predlanskim pa 206, težkih 149.629 kg, po povprečni ceni 5,72 din za kilogram.

Plemenske živine je odkupila lani zadruga 100 glav po povprečni ceni za glavo 4.040 din, predlanskim pa 80 glav po povprečni ceni 3.029 din za glavo.

Mleka je zadruga odkupila lani 2.482.507 l, povprečna tolsčobna stopnja je znašala 3,6, povprečna odkupna cena za liter pa 1,02 din.

Leto prej so odkupili 2.363.411 l po povprečni odkupni ceni 0,93 din.

PRAŠIČEV SKORAJ NI BILO

Iz teh podatkov se vidi, da je lani upadel odkup krav za 40 odstotkov, pitanice za 31 odstotkov, volov in juncev za 47 odstotkov in prašičev za 27 odstotkov. Porastel pa je odkup telet za 10,7 odstotka, plemenske živine za 20 odstotkov in tudi mleka za 4,8 odstotka, čeprav so računali, da bo zaradi manjšega stalaža živine upadel.

Glavni vzroki, da odkup kmetijskih proizvodov iz leta v leto nazadojuje, je po mnenju strokovnjakov ta, da se kmečka mladina seli v mesta, kjer se tudi zaposluje, ali celo v tujino. Na kmetijah je vedno več starih, bolnih in onemoglih, ki večsili ne pridelajo niti zase.

V Ribniški dolini so do pred nekaj leti odkupili zelo veliko prašičev. Se leta 1968 so jih odkupili 335, predlanskim 124, lani pa le 91. Odkup prašičev je postal že prava redkost. Včasih ne odkupijo toliko časa nobenega, da že pozabijo, kakšna je odkupna cena.

Drug pomemben vzrok za slabši odkup pa so bile nespodbudne odkupne cene. Pričakujejo, da bo sporazum o stabilizaciji trga s kmetijskimi pridelki ugodno vplival na povečano rejo vseh vrst živine in prašičev ter seveda tudi na povečani odkup. Spodbudna je tudi nova odkupna cena za mleko, ki znaša 0,44 din za tolsčobno stopnjo oziroma za mleko 3,6 tolsčobne stopnje znaša odkupna cena 1,44 din za liter.

Nadaljnja ugodnost za kmete je, da dobe oziroma bodo dobili razen plačila po sporazumskih cenah še 300 din premije za glavo mladega pitega goveda, 400 din premije pa za bebif in za glavo plemenske živine. Z novimi cenami so kmetje zelo zadovoljni. Boje se le, da se bodo podražila krmila. To pa bi hkrati pomenilo, da je kmetijstvo spet tam, kjer je bilo pred sporazumom.

J. P.

Jurjevica: uspešna krajevna skupnost

Krajevna skupnost Jurjevica obsega vasi Jurjevica, Kot in Breže. Na njenem območju je tekstilna tovarna, sicer pa je tu izrazito kmetijsko predele.

Krajevna skupnost je delovna. Na njeno pobudo je bil v Jurjevici zgrajen vodni bazen, iz katerega bodo črpali vodo v primeru požara. Prav tak bazen so zgradili tudi v Brežah. Vaska pota redno vzdržujejo. Obnovili so tudi cesto od Jurjevica do Stelnikov; vaščani Brež so uredili cesto do Brežja; v vasi Kot pa so naredili propuste na občinski cesti. V Jurjevici so uredili javno razsvetljavo, zaradi pomanjkanja denarja pa niso še namestili svetilk.

Kaznovanih več pijancev

Lani je imel sodnik za prekrške v ribniški občini precej dela, saj je obravnaval 870 zadev. Izrekel je 726 kazni, največ zaradi prometnih prekrškov in zaradi prekrškov zoper javni red in mir. Nad 600 prekrškov je sodilo v tri dve skupini.

Med kršilci pravil prometne varnosti je bilo največ tih, ki so vozili motorna vozila brez ustreznega izpita. To so bili hkrati najpogostejši prekršniki, ki so jih storili mladotniki. Tudi takih, ki so vozili pijani, je bilo precej. Kaznovanih je bilo tudi precej povzročiteljev prometnih nesreč. Medtem ko prometni prekrški naraščajo sorazmerno s porastom motornih vozil, pa število prekrškov zoper javni red in mir nekoliko upada. Med kršilci javnega reda in miru so na prvem mestu prepiri in pretepi na javnih krajih, ki jih povzročajo običajno pijanci.

Drugi prekrški so bili: nedovoljeno nošenje hladnega orožja, predvsem nožev (nosili so jih največ sezonski delavci), opravljanje obrtnih storitev brez obrtnega dovoljenja, nekaj gostilničarjev je bilo kaznovanih zaradi točenja slabega, pokvarjenega ali samorodnega vina itd. Kaznovanih je bilo tudi več staršev šoloobveznih otrok, ker niso skrbeli, da bi njihovi otroci redno obiskovali pouk.

Cene v Kočevju in Ribnici

V ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje (cena v din za kg)	Ribnica (cena v din za kg)
cvetača	6,30	5,90
in	7,00	
čebula	3,60	
in	2,45	3,65
česen	8,20	8,70
fižol	7,80	7,60
krompir	1,15	1,30
koleraba	2,00	1,95
korenje	8,60	5,60
in	9,00	
kumare	12,00	
ohrov	3,50	
pesa	2,95	2,70
por	3,90	3,95
peteršilj	6,50	
in	15,00	8,50
repa — kisl	2,60	2,60
radič	8,30	
solata — endivija	7,00	11,00
špinaca	6,90	7,20
zelje	3,10	2,60
zelje — kisl	2,70	3,40
zelen	4,00	
fige — suhe	7,00	6,70
hruške	6,00	7,50
jabolka	4,75	6,40
limone	5,60	6,35
orehi — jedra	31,00	28,60
pomaranče	4,75	
in	5,55	5,50
slive — suhe	4,85	5,40
banane	6,30	5,95
jajca	0,50	0,50
in		0,65

Potrebna je vzajemna pomoč

občinskega sveta Zveze sindikatov Ribnica je na zadnji seji razpravljalo med drugim tudi o starejših delavcih, ki zaradi izčrpanosti ali bolezni ne morejo več opravljati dela na svojih dosedanjih delovnih mestih, ki zahtevajo mlajše moči.

Premestitev takega delavca na manj zahtevno delovno mesto prinese običajno tudi manjši osebni dohodek. To se posebno maščuje, ko se delavec upokoji.

Sindikati meni, naj bi v podjetjih, kjer imajo take primere, ustanovili sklad vzajemne pomoči, iz katerega bi izplačevali razliko tistim delavcem, ki so zaradi starosti, posledice bolezni in invalidnosti bili premeščeni na slabše plačana delovna mesta, kjer je delo vrednoteno po nižji postavki.

Razliko med prejšnjo in sedanjo postavko osebnega dohodka za tako premeščena delavca bi članu kolektiva doplačevali iz sklada vzajemne pomoči.

Berite »Dolenjski list«

RIBNIŠKI ZOBOTREBCE

PROIZVODNO DVORANO, ki bo merila 700 do 900 kvadr. metrov, namerava zgraditi v Loškem potoku ribniško podjetje RIKO. Vanjo bo podjetje preneslo pretežno del sedanje svoje proizvodnje iz Ribnice. V Loškem potoku je precej nezaposlenih, veliko Potočanov pa dela v tujini, ker zanje doma ni bilo kruha.

NI TABLE — Na cesti, ki pelje mimo osnovne šole v Sodražici, ni znakov, da je tu šola. Obcestni znaki, ki opozarjajo voznike zaradi šolarjev na previdno vožnjo, pa bi bili le potrebni, saj je promet vedno več. Prav mimo šole vodi tudi glavna cesta proti Notranjski.

USPEŠNE SEKCIJE — Pri šolskem telovadnem društvu v Sodražici uspešno delajo sekcije za namizni tenis, za rokomet, za orodno telovadbo za ženske in šahovska.

PO NEDOLŽNEM OSUMLJENI — Zastopniki Loškega potoka se

morajo pogosto izgovarjati, da ne morejo popoldne ali zvečer na sestanke v Ribnico. Iz Loškega potoka peljejo proti Ribnici jutraj trije avtobusi in vsi se vračajo v Loški potok že popoldne. Vsaj eden naj bi se vračal zvečer, pa bi bili Potočani zadovoljni in bi se lahko udeleževali tudi tistih sestankov v Ribnici, ki so popoldne. Zdaj lahko pride na sestanke v Ribnico, le, kdor ima svoj avtomobil.

CIGANOM DOVOLJENO — Nekateri ribniški občani protestirajo, da niso v enakopravnem položaju s Cigani. Trdijo, da so Ciganom dovoljene črne gradnje, njim pa ne.

PRAVIJO, da bodo nekatere pisarne v Ribnici v času popisa zaprte, ker bodo vsi uslužbenci pri popisovanju. Drugi pa spet pravijo, da bi se temu dalo vsaj delno izogniti, če bi za popis mobilizirali tiste, ki so prijavljeni kot nezaposleni.

Velik korak majhnega podjetja

Sklenili so največjo izvozno pogodbo — Tuji partnerji hvalijo RIKO, ker se vedno drži vseh rokov — Ribničani, ki delajo v tujini, se bodo lahko zaposlili doma — Letos odločilno leto za RIKO

Poročali smo že, da je podjetje RIKO pred kratkim podpisalo z neko ameriško firmo 10-letno pogodbo za izdelavo podvozij za kontejnerje. Po pogodbi bo RIKO, začevši s prihodnjim letom, izdelal za to firmo za 4 do 5 milijonov dolarjev podvozij. Pogodba je po izjavi direktorja Staneta Škrabca največja izvozna pogodba na Dolenjskem, ki je bila podpisana letos.

RIKO bo proizvodnjo podvozij organiziral v Ribnici, kjer bodo zgradili nove proizvodne prostore. Sedanja proizvodnja nameravajo prenesti v Loški potok, kjer bodo zgradili tudi novo proizvodno dvorano. Iz Loškega potoka in Ribnice dela veliko ljudi v drugih krajih in tujini, zdaj pa bodo lahko dobili pošteno plačano delo doma. V RIKO računajo, da ne bodo imeli težav z zaposlovanjem novih ljudi, saj je v tujini iz občine okoli 800 delavcev, od katerih bi se jih veliko rado vrnilo domov.

Ze prihodnje leto bo vrednost proizvodnje znašala po sedanjih izračunih najmanj 70 do 80 milijonov din, lahko pa tudi 100 milijonov. Lani je znašala vrednost proizvodnje „Je“ 15.790.916 din. S takim ogromnim porastom bo RIKO dohitel in prehitel nekatera sorodna podjetja, med njimi zelo verjetno tudi kočevski ITAS, katerega ocenjujejo v kočevski občini kot eno svojih najuspešnejših podjetij.

Z RIKOM tuje firme rade sodelujejo, ker se drži vseh dogovorov in rokov bolj kot katerakoli druga firma v Jugoslaviji“ je povedal predstavnik AUTOCOMMERCE iz Ljubljane.

Inž. Erich Weber, predstavnik nemške firme Daimler-Benz, ki je govoril tudi v imenu tovarne Schmidt, je na nedavni svečanosti v RIKO, ko so izdelali tisoč snežnih plugov, med drugim dejal, da bosta ti dve firmi sodelovali z RIKO ne le na področju snežne mehanizacije, ampak tudi na področju izdelovanja strojev.

Po slavnostni seji v počastitev praznika občine Ribnica 26. marca so si gostje in odborniki ogledali tudi podjetje RIKO v Ribnici. Direktor podjetja Stane Škrabec jih je seznanil z napredkom in uspehi podjetja. Na sliki: direktor Stane Škrabec stoji na letalskih stopnicah in govori o „poletu“ podjetja. (Foto: Drago Mohar)

Ni hiša in ni svinjak

Ana Kraševc z Brega pri Ribnici stanuje v hiši, katero včasih zaliva potok — V vsej hiši le en prostor zasilno uporaben

„Prosimo vas, da se oglasite pri meni, ko boste potovali po ribniški občini. Boste videli, kako živim. Zagotovo pridite prihodnji teden popoldne, ker popoldne delam.“

Lepo vas pozdravlja Ana Kraševc, Breg 28 pri Ribnici.

Tako je pisalo na dopisnici. Oglasil sem se na Bregu. „V teje sobi pride voda, če naraste bližnji potok, 30 cm visoko.“ mi je ob obisku začela razlagati Ana Kraševc. Soba je bila zelo vlažna. Na klopi ob peči in skromnem pohištvu je bilo ivje. Tla oziroma deske na podu polomljene ...

„In tukaj, na drugi strani kuhinje, je shramba. V njej nimam ničesar, ker bi se vse usmradiilo.“ Res je precej zaudarjalo in na tleh je bila lesna goba.

Naslednji prostor, kjer naj bi bila spalnica, je imela zabit z deskami. Notri se je na veliko razpasla lesna goba. Nekaj desk na tleh je manjkalo. Skratka: vse stanovanje, razen kuhinje, je bilo tako, da niti za svinje ne bi bilo primerno.

Ana Kraševc je povedala, da se da za silo prebiti le v kuhinji, vendar jo mora neprestano kuriti, tudi ponoči. Skozi kuhinjo je prehod prepih.

„Kdaj in kako pa ste prišli v to stanovanje?“

„Pred dvema letoma. Ze leta 1967 pa sem dobila odpoved, da se moram izseliti iz hiše na Bregu 31, ki so jo prodali. Nobena pritožba na občino, INLES, kjer delam od leta 1947, in drugim ni pomagala. Nobeden mi ni svetoval, naj naredim prošnjo za odkup tiste hiše ali za dodelitev stanovanja. Grozili so mi tudi s tožbo in potem sem se preselila

sem. Takrat še nisem vedela, da je hiša tako slaba. Danes me niti otroci ne obiskujejo radi, ker nihče ne mara v tako luknjo.“

Ana Kraševc pred hišo na Bregu 28, kjer stanuje. Notranjost hiše je precej bolj žalostna kot zunanost (Foto: Jože Primc)

Stara sem že 65 let. Kmalu bom upokojena. Pokojnina bo majhna in ne bi zadoščala za stanovanje v bloku.“

„Iščete stanovanje? Vam kdo pomaga?“

„Najbolj še občinski tajnik Brimšek in France Ilc, bivši župan. V Ribnici je prazna neka hiša, pa jo bodo podrli, ker bo šla menda cesta čez (to je Petkova hiša, kjer je bil rojen glavni fotograf štirinajste divizije, op. pis.). Tudi v Dolenjih Lazih je

nekaj primernege, a so mi gasilci ubranili.“

IN KAJ PRAVIJO DRUGI?

RUDI BRIMŠEK, tajnik občinske skupščine: „Kot tajnik občine čutim moralno odgovornost, da ji pomagamo, čeprav bi zelo verjetno moral po predpisih zanje priskrbeti stanovanje nekdo drug: tisti, ki jo je dal ven, ali tisti, ki ji ni ponudil prednostne pravice ob prodaji hiše na Bregu 31, ali INLES, kjer je zaposlena. Od Zlebiča do Blat smo že pregledali, če bi kje našli primerno stanovanje, pa nismo dobili ničesar. Z iskanjem bomo nadaljevali. Prav bi bilo, da bi ženska napravila na občino in INLES prošnjo za stanovanje, pa bodo skupno iskali rešitev.“

NADA BLATNIK, kadrovsko-socialna služba INLES: „Ana Kraševc pri nas nima prošnje za stanovanje. Ko se je selila njena hči v stolpič, bi šla lahko z njo, pa ni hotela. Kaže, da se boji stanovanja v stolpiču, da je predrago ali pa je iz kakšnih drugih razlogov raje v kmečki hiši. Žal pa naše podjetje razpolaga le s stanovanji v stolpičih. Če je občina res pripravljena, upam, da bomo skupaj le našli primerno stanovanje.“

Pogovarjali smo se še z nekaterimi drugimi, ki poznajo Ano Kraševc in njene stanovanjske težave. Nekateri so menili, da je tudi ona včasih sitna in nerodna. Drugi spet, da ni iznajdljiva, ker se je dala preseliti iz dobrega stanovanja v slabše, tretji pa, da se tudi znajde, če je treba.

Na podlagi vsega, kar sem videl in doživel, bi ugotovil, da tako stanovanje ni primerno za človeka. Če je Ana Kraševc res včasih bolj sitna, kot je nekaterim prav, je to povsem razumljivo. Marsikdo bi sitnil še precej huje, če bi stanoval v tako slabi hiši. Zelo verjetno pa tudi ne bi bilo prav, da bi dobre hiše rušili, dokler nimamo dovolj stanovanj za ljudi.

JOŽE PRIMC

Najprej družbena kontrola

Na zahtevo direktorja Gostinskega podjetja Črnomelj so na zasedanju skupščine kot dodatno točko dnevnega reda obravnavali družbeno gostinstvo in nameravano pripojitev podjetja k novomeški Dolenjki.

Odborniki so bili mnenja, da je treba zaradi lanskega sindikalnega viharja v kolektivu, ki je sprožil val nezadovoljstva, in tudi zaradi nenehnih kritik na račun podjetja najprej uresničiti predlog sekcije za turizem pri občinski konferenci SZDL. Ta je namreč predlagala, naj občinska skupščina pošlje v kolektiv komisijo za družbeni nadzor.

Odborniki so se soglasno odločili za ta ukrep, ker je treba po njihovem mnenju iskati partnerja s čistimi kartami.

PRORAČUN V RAZPRAVI

Do 13. aprila se bodo v vseh večjih krajih črnomaljske občine sestali aktivni družbeno-politični delavci skupno z odborniki. Pretresali bodo ustavne spremembe, obnem pa osnutek letošnjega občinskega proračuna. V njem so manjše spremembe na podlagi tehničnih predlogov še možne, toda računati na več dohodkov, kot je predvideno, ni mogoče.

SNEG NA MIRNI GORI

Preurejanje planinskega doma na Mirni gori še ni končano, ker vreme nagaja. Prejšnji teden je bilo pri postojanki spet 30 cm snega. Letos imajo planinci 120.000 dni namenjenih za večja popravila v planinski postojanki. Denar so zbrali od izkupička gostišča na Mirni gori, v Črmošnjicah in v bifeju pri železniški postaji v Črnomlju. Planinsko društvo se ukvarja tudi z mislijo, da bi temeljito uredili gostišče v Črmošnjicah. Zaenkrat so se tu lotili samo manjših preureditvenih del.

40 predlogov za priznanja OF

Na seji žirije za priznanja OF, ki jih bodo tudi letos podelili v črnomaljski občini, so med 40 predlogov občanov in organizacij izbrali 11 kandidatov. Med temi je 10 občanov in 1 gospodarska organizacija. Pri letošnji izbiri so dali prednost tistim, ki aktivno delajo že od prvih dni vstaje. Dokončno besedo o predlogih bo rekla občinska konferenca SZDL.

Brez velike reklame se bomo tudi v bodoče trudili naše številne kupce zadovoljiti z največjo izbiro vsega tekstilnega blaga in konfekcije, zmernimi cenami ter solidno postrežbo.

„Deleteksstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

ČE NE LANI, PA LETOS - Pri sprejemanju lanskega občinskega proračuna so 90.000 din določili za adaptacijo gradu, kjer ima „neugledne“ prostore občinska skupščina. Pogodba za preurejevalna dela je z gradbenim podjetjem sicer podpisana, vendar stavba še ni nič lepša, kot je bila, ker del niso utegnili opraviti.

PONUJAJO BREZ ODZIVA - Precej mladih bi po končani osemletki lahko ob odličnih pogojih obiskovali srednje gostinsko šolo, toda interesentov ni, gostinci pa zaman ponujajo štipendije, stanovanje itd.

PET JIH BO ODLOČALO - V občinski sklad skupnih rezerv je občinska skupščina imenovala Janka Stariho, Franca Cimermana, Vinka Jermana, Lojzeta Sterka in Stanka Vrančičarja.

PREVOZA NE BO - V imenu občanov Kanižarice je inž. Plečko na zadnji občinski seji vprašal, če obstaja možnost za prevoz v šolo tudi za kanižarske otroke. Odgovor

Na celi črti je velika stiska

Črnomaljski odborniki so zaskrbljeni zaradi hudih obremenitev kmeta, zaradi težkih razmer na podružničnih šolah in ker ni dovolj denarja za reševanje borčevske problematike

Proti pričakovanju je bila seja občinske skupščine 31. marca dolga. Pri obravnavi pogodb s skladom kmečkega zavarovanja in sprejemanju odlokov, kar so bile več ali manj le formalne zadeve, so se odborniki prigrabali k besedi.

Strinjali so se s podpisom pogodbe, po kateri bo občinska skupščina nadomestila primanjkljaj v skladu kmečkega zavarovanja, nastal v letu 1970, kakor tudi s podpisom pogodbe za kritje stroškov zdravljenja siromašnih kmetov. Tu so mišljeni proizvajalci, katerih katastrofi dohodek ne presega 2.000 din na leto. Zdelo se jim je prav, da občina na ta način pomaga kmetu, saj bodo imeli posledje vsi potrjene zdravstvene knjižice, odločno pa so zagovarjali trditve, da je kmet s prispevki in davki prehujo obremenjen.

Izračunali so, da srednji kmet odšteje poprečno 50 odst. prispevkov in davkov družbi od svojega dohodka, pri tem pa v zdravstvenem

varstvu še ni deležen enakih pravic kot delavec. V Beli krajini je problem kmetijstva zelo pereč, ker mladim ni več, stari pa brez mehanizacije ne morejo obdelovati zemlje. Kako naj potem plačujejo tako visoke prispevke? Sedanjim sistemom zdravstvenega varstva kmetov se črnomaljskim odbornikom ne zdi posečen. Predlagali so, naj bi imeli en sam sklad zavarovanja, ne pa kmečkega in delavskega posebej.

Ko so določali stopnjo prispevka za financiranje vzgoje in izobraževanja, so prav tako našli na kislino jabolko. Z 0,97-odst. prispevno stopnjo iz osebnega dohodka od delovnega razmerja in drugimi dohodki bodo v občini zbrali za po-

trebe temeljne izobraževalne skupnosti 1.396.000 din, toda vprašanje investicij v šolstvu ostaja ob kričečih potrebah odprto.

Tretja stvar, pri kateri gre za občino denarno stisko, je reševanje zadev bivših borcev. O tem so razpravljali ob novem predlogu za dodelitev začasnih priznavačev. Prošnje dežujejo, potrebe so, denarja ni. Po predvidevanjih občinskega odbora ZZB NOV bi letos potrebovali v občini za reševanje borčevskih zadev vsaj 580.000 din, od republike pa bodo dobili 429.000 din. Razlike iz proračuna ne bo mogoče zagotoviti. Mnenje skupščine je bilo, naj komisija za zadeve borcev prisilje za enkratno priznavačev, ki so v bistvu enkratna pomoč za šolanje otrok, napoti na iskanje štipendij. Dejstvo je, da nekatere delovne organizacije ponujajo štipendije, a ni interesentov, po drugi strani je velik pritisk na borčevski sklad.

Končno je zadruga med dobrimi

Nič več Kmetijske zadruge Črnomelj ne vodijo na spisku podjetij z izgubo - Kar je bilo primanjkljaja od prej, je z lanskim dobičkom pokrit - Kolektiv je vendarle sproščeno zadihal!

Kaj pomeni za kolektiv pokritje izgube, si težko predstavljajo, kdor ni poznal morečega vzdušja zadnjih let, ko je 22 ljudi odšlo iz podjetja, drugi pa so si na tiho tudi iskali službe. Za vsak primer! Na nitki je bilo, ali bo zadruga obstala ali ne, pa vendar se je vse srečno izteklo.

Lani so imeli čez 2.700.000 din prometa, po pokritju poslovnih stroškov pa je ostalo toliko, da so v celoti krili primanjkljaj od prejšnjih let in tudi izgubo, ki jo je lani še izkazala lastna proizvodnja.

Zadruga ima 6 delovnih enot. Vse so donosno poslovale, samo pri proizvodnji sena, hmelja, vina, žitaric in v živinoreji je bilo še vedno za 330.000 din več stroškov kot dohodkov. Vse druge panoge, kot so trgovina in odkup, mehanična delavnica, transport, pa so imele toliko poslovnega uspeha, da so nadomestile izgubo.

V podjetju je zdaj 108 zaposlenih. Medtem ko so bili še pred dvema letoma zasluzkom prav na repu lestvice osebnega dohodka v občini, so imeli lani že 1.170 din poprečnega zasluzka. Zapuščanje kolektiva se

je nehalo. Direktor podjetja veterinar Danilo Rus mi je zatrdil:

„Mora je prešla, zdaj se z novim poletom lotevamo načrtov za bodočnost. Letos bomo z dejavnostjo, kakršno smo imeli lani, nadaljevali. Računamo na 3.400.000 din celotnega dohodka. Povečanje bo precejšnje, doseči pa ga nameravamo predvsem s pomočjo klavnice, ki bo začela delati s polno zmogljivostjo. Zdj smo namerno zadrževali prodajo mesa, ker zaradi nizkih maloprodajnih cen mesa in drage živine nismo mogli kriti stroškov. Nismo se hoteli spuščati v novo nedonosno poslovanje. To se bo v kratkem uredilo.“

Kakšne načrte imate se v letošnjem letu?

Na Utrdbah je ena izmed mestnih ulic, ki je bila lani z asfaltom lepo urejena. Več ulic v Črnomlju pa je še makadamskih in v takem stanju, da je prevoz po njih komaj mogoč. (Foto: R. Bačer)

Iskra gradi počitniški dom

Na pobudo sindikata so začeli v Primostku graditi rekreacijsko središče za kolektiv

Lani je sindikalna podružnica v kolektivu skupno z vodstvom podjetja dala pobudo za gradnjo rekreacijskega središča, zamisel pa je brez pomislekov podprl delavski svet, prav tako so bili zanjo vsi člani kolektiva. Proti koncu 1970 so organizirali že dve akciji prostovoljnega dela. Izkopali so 300 m jarka za polaganje električnega kabla, letos pa so člani sindikata zgradili 3 metre široko cesto do gradbišča ob Kolpi. Postavili so tudi leseno barako za shranjevanje orodja in gradbenega materiala.

Prava gradnja se bo začela takoj, ko se bo ustalilo vreme, prevzela pa jo je na svoje breme sindikalna podružnica. Sklenili so z udarniškim delom čimbolj zmanjšati stroške. Poleg večje zidane stavbe (počitniškega doma) bo na razpolago tudi igrišče za odbojko in mali nogomet, prav tako bo na razpolago lep prostor za postavitev šotorov.

Gradnja rekreacijskega središča v Primostku bo predvidoma končana že junija letos, ko bo tovarna Iskra širše proslavila 20-letnico delovanja.

Ljudem manjka predvsem časa

Gorenjka, presajena v Belo krajino, bi bila najbolj skopa karakteristika Andreane Skrbinšek - Letos bo 20 let, kar uči v Črnomlju

Ne more si kaj, roda se ne more zatajiti. Gorenjska govornica jo izda v prvem hipu, čeprav med trde besede že meša mehkejšje belokranjske izraze. Andreana Skrbinšek je pred 20 leti z možem, profesorjem matematike in fizike, prišla v Črnomelj. Prvič je tedaj videla Belo krajino in v njej ostala. Ko sem jo vprašala, kakšna je po njenem razlika med Gorenjcem in Belokranjcem, je rekla:

„Gorenjci smo bolj podjetni, stvarni in preračunljivi, Belokranjec pa je mehak. Pa se tudi Belokranjec spreminja. Prva leta bivanja v Črnomlju je še vedno reklo, da so tu udarjeni bolj „na muhte“ zaslužek, zdaj tega ni več. Dinamika je močno prodrla tudi čez Gorjance.“

In kakšne razlike opažate pri dolgoletnem učiteljevanju v Črnomlju?

„Napredek je velik. Čigani prej sploh niso hodili v šolo, zdaj se vse bolj civilizirajo. Z majhnimi izjemami redno obiskujejo pouk, nekateri celo uspešno. Pred leti tudi v Črnomlju ni bilo veliko zaposlenih žena. Družine so bile bolj trdne, otroci pa so imeli boljši nadzor kot danes. Ugotavljam, da je dosti staršev izgubilo oblast nad otroki. Bremena vzgoje hočejo nekateri prenesti na šolo in nam svetujejo: „Trdo ga držite!“ Toda kako naj otroka mi ukrotimo, če ga starši ne morejo ali ne znajo. Danes ljudem najbolj manjka časa, to se pozna tudi v šoli. Starši so večinoma zaposleni, učni načrti preobširni, otrokom pa doma nima kdo pomagati pri učenju.“

Pa so vam Belokranjci kaj prišli k srcu ali bi radi šli drugam?

„Ljudje so mi všeč, tudi pokrajina. Priznam, da je dobrih 7 let trajalo, preden sem se zživela v belokranjske razmere. Zdj me štejejo že za svojo. Na preselitev ne računamo več, čeprav bi bilo

za nas bivanje v Ljubljani zavoljo študija otrok najboljšje. Iz tega ne bo nič, ker za prosvetne delavce nikjer ni stanovanj.

Mi zaupate še svojo poklicno željo?

„Pred pokojnino bi rada dočkala urejeno šolo v Črnomlju. Ne tako, da bi jo krpali, ampak urejeno tako, da bi zadoščala vsaj za 15 let. Morala bi imeti kabinetni pouk, telovadnico, urejeno kuhinjo in bazen pa prostore za podaljšano bivanje otrok. Se to si želim: da bi učitelji doživljali spoštovanje, ki jim gre.“

R. B.

Vzporedno s kolektivom raste kraj

Iskra v Semiču se že več let vestno odreka delu dohodka v prid krajevnemu razvoju - Karkoli so gradili, kjerkoli so delali, je kolektiv tovarne kondenzatorjev primaknil svoj prispevek

Tovarna Iskra v Semiču se hitro razvija. Kolektiv je spoznal, da imajo za zaposleni vedno večje potrebe, zato se je odločil iz svojega prihran-

ka pomagati pri gradnji objektov, potrebnih za zadovoljitev občanih potreb.

Poleg stanovanjskih blokov, ki jih Iskra gradi že več let in so nujni za pridobivanje strokovnjakov, so kot prvi prispevali denar za asfaltiranje ceste v Semiču in ceste od Semiča do tovarne. Ko je bila osnovna šola pretresna, je tovarna prisločila na pomoč z dozidavo enega nadstropja, prav tako so asfaltirali rokometno igrišče Partizana. S prostovoljnimi delom so športniki in učenci osnovne šole pripravili kamenje in gramoz, tovarna pa je plačala asfaltna dela.

Lepo razumevanje so pokazali v Iskri tudi za gradnjo vodovoda. Tovarna porabi za nemoteno proizvodnjo ogromne količine vode, ki jih obstoječi vodovod ni mogel dobavljati, zato so se odločili pomagati pri gradnji novega vodovoda. Pomoč so dobile tudi zaposlene žene. Vedno

PISMA BRALCEV

Bolniki niso lutke!

V ambulanto na Vinici prihaja zobozdravniki iz Črnomlja. Za odrasle dela vsak torek in petek, v čakalnici pa je vedno gneča. Zobozdravniki začne z delom okoli 7.30, neha pa, kakor se mu zdi primerno in prav, čeprav ostane v čakalnici še veliko ljudi. Urnika tu ne poznajo. Včasih neha delati že ob 11. uri, večkrat ob 12. ali kasneje. Najhuje za bolnike je to, da naročil ne sprejema, da bi lahko prišli takrat, ko bi zanesljivo prišli na vrsto.

Mnogi so že večkrat čakali, a še niso prestopili praga ordinacije. Pacientka A. M. iz Nove Lipe je bila petkrat, F. B. s Hrasta Štirikat, M. S. s Hrasta je 30. marca čakala od zjutraj do 10.30, ko je zobozdravniki nehal delati. Izgovoril se je, da mora na sestanek. Tako ljudje čakajo in čakajo, a ne vedo, do kdaj in zakaj. Večinoma gre za kmečke žene, ki imajo doma veliko dela in malo časa za posejanje.

Do zdaj tudi lepe prošnje niso zalegle, zdravnikova administratorka jih je celo osovražila. Večina zastoj čakajočih je šla v Črnomelj, kjer so jih sprejeli. Če ne takoj, so jih vsaj naročili.

Tudi F. S. s Preloke je v začetku marca dolgo zastoj čakal, nato pa zakričal. Ko je zobozdravniki slišal kričanje, je rekel, da se je najbrž kdo v bifeju napiil, zdaj pa razgraja. Sodil je po krivem, kajti F. S. je znal kot človek, ki še nikdar ni bil vinjen in tudi tokrat ne. Na vrsto je prišel še isti dan, to pa po zaslugi medicinske sestre, ki ga je pripravila za sprejem.

Ljudje menijo, da tako ne bi smeli ravnati z bolniki. Vsi smo ljudje, ne pa lutke. PRIZADETI

so bile v strahu za otroke, ki so bili brez pravega varstva, zato je podjetje v enem svojih blokov zgradilo otroški vrtec.

Ker ima okoli 80 članov Iskrinega kolektiva osebne avtomobile, motorna kolesa in več mopedov, bencinske črpalke pa v kraju ni bilo, je spet Iskra lani pomagala zgraditi bencinsko črpalno, zdaj ljudem ni treba po bencin hoditi v Metliko ali v Črnomelj.

Na Smuku nad Semičem že nekaj let stoji lovska kočja, priljubljena izletniška točka za domačine. Dostop na Smuk z avtomobilni ni bil možen, dokler tovarna ni pred dvema letoma odobrila denarja za gradnjo 2,5 km dolge makadamske poti. Največji prispevek tovarne pa je prav gotovo delež, ki ga je dal kolektiv lani za gradnjo asfaltna ceste od Gradca do Semiča. S to cesto je dobil kraj povezavo s svetom, medtem ko je imelo prejšnje cestišče več jam in lukenj kot pa ravnega makadama.

Ob gradnji te ceste je tovarna pomagala še krajevni skupnosti asfaltirati pot do pokopališča in od osnovne šole do Partizanove telovadnice.

Poleg vsega tega je tovarna pomagala elektrificirati Goro nad tovarniškim objektom, s prispevki pomaga gasilskim društvom v Semiču in okoliških vaseh, kjer popravljajo gasilske domove in nabavljajo opremo.

Zaposleni v tovarni se zavestno odrekajo delu dohodka, ki bi ga lahko razdelili za „plače“, zavedajo se namreč, da je koristneje uporabljati pri gradnji trajne koristi za prebivalce kraja in njihove potomce.

ANTON MARENTIČ

NI VSE PLAČANO

V preteklem letu se je v črnomaljski občinski proračun nateklo za 1,7 odst. več dohodka, kot so planirali. Razpolagali so s 6.413.307 dinarji, kljub temu pa je ob koncu leta ostalo za 687.167 din neplačanih računov. Dolg od lani se prenese v letošnji proračun.

JUTRI ZASEDA SZDL

Jutri 9. aprila, se bo v Črnomlju zadnjič sestala občinska konferenca SZDL v sedanji sestavi. Na konferenci bodo sprejeli pravila in nekaj odlokov, razpravljali bodo o delu odbornikov in poslancev ter pretresali gradivo o ustavnih spremembah. Novo izvoljena občinska konferenca SZDL se bo prvič sestala konec aprila.

Črnomaljski poročevalec

Napoved: letos ne bo šlo vse gladko

Lep napredek je, da je 8 podjetij lani ustvarilo za 38. odst. več celotnega dohodka kot leta 1969, toda slika celotnega gospodarstva ni popolna brez podatkov o zasebnem kmetijstvu, so rekli odborniki

Ni kaj reči k lepim številkam, ki izkazujejo v letu 1971 za 8 metliških gospodarskih organizacij blizu 200 milijonov ustvarjenega celotnega dohodka, za 36 odst. večji dohodek kot v letu 1969 in pri vseh nad 10 milijonov čistega dobička. Ne gre pa pozabiti, da rastejo stroški poslovanja, da bo treba več odmerjati osebnim dohodkom in da so pogodbene obveznosti za 64 odst. večje kot so bile prej.

Gotovo je, da bi bil ustvarjeni dobiček še znatno večji, če ne bi podjetja tako povečala prostovoljno določene stopnje amortizacije. Ta je namreč od leta 1969 porasla kar za 78 odst. Povsod pa se zavedajo, da morajo slediti zahtevam svetovnega trga, in to jih sili v odločitve, da mora biti vsak stroj zamenjan v treh ali štirih letih.

Lep napredek je bil v metliški občini dosežen v letu 1970 tudi pri osebnih dohodkih. Medtem ko so imeli leta 1969 povprečno 920 din na mesec, je znašalo lansko povprečje 1080 din. Kljub velikemu povečanju so še daleč za povprečnim slovenskim zaslužkom, toda v občini, kjer prevladuje tekstilna industrija, je to precej.

Ko so o gospodarski analizi razpravljali predstavniki podjetij Komet, Kmetijske zadruge, tovarne Beti, trgovskega podjetja Mercator in tudi drugi neprizadeti, so se zelo pohvalno izražali o poslovnih uspehih leta 1970, pri tem pa tudi opozarjali, da pričakujejo težave. Med-

tem ko nekatere že bremenijo investicije, se drugi šele spuščajo v večji razvoj, ob tem pa je tekstilce precej prizadela stabilizacija. Vsekakor pa smo konec koncev slišali spodbudne izjave. Četudi podjetja pričakujejo največ težav zaradi pomanjkanja obratnih sredstev, ni nikjer malodušja, temveč so vsi pripravljeni nadaljevati začrtano pot.

Razprava je pokazala tudi na dve slabosti v gospodarskih analizah. Odbornikom se ne zdi prav, da nekatera podjetja, ki imajo na metliškem območju svoje obrate ali trgovine, ne dajejo prav nobenih podatkov o poslovanju. Nadalje so pogršali podatke o stanju v zasebnem kmetijstvu, ki prav tako sodi h gospodarstvu, posebno še, ker se okoli 44 odst. prebivalstva ukvarja s to panogo. Zmenili pa so se, da bo občinska skupščina o kmetijstvu razpravljala posebej s temeljito pripravljenim gradivom.

V zvezi z reševanjem kmetijske problematike so omenili še razumevanje do občinskega sklada za pospeševanje kmetijstva. Žalostno je, so rekli odborniki, da lani razen zadruge niti eno podjetje ni prispevalo v sklad, čeprav so vsi obljubljali pomoč.

Dve posojili za vodovode

Metliška občina najema pri dveh bankah 1,200.000 din posojil za komunalne zadeve

Za dokončanje del na gradnja vodovoda, za začetek gradnje vodovoda Metlika-Rosalnice in za dokončanje del na regulaciji Kolpe na

metliškem kopalnišću kot za gradnjo kanalizacijskega omrežja in čistilnih naprav v Metliki je potrebnih 3 milijone dinarjev. Kje jih dobiti, so dalj časa premlevali, končno pa je znana finančna konstrukcija teh investicij.

Zbrali bodo 100.000 din samopriskevka, 600.000 din udeležbe bo dala občina, 200.000 din prispeva Splošna vodna skupnost Novo mesto, ostala manjkajoča sredstva pa predstavljata posojili pri novomeški in ljubljanski banki.

Ko so odborniki metliške skupščine dajali soglasje k najetu posojil, ni bilo nobene pripombe, vsi so dvignili roke. Zavedajo se namreč, kako so ta dela potrebna in kako občani težko čakajo, da bi bila čimprej končana.

Kot kaže, bodo s pomočjo kreditov vse navedene gradnje v najkrajšem času začeli. Upati je le, da izvajalci del ne bodo spet v preveliki stiski za delovno silo in da bodo naročena dela v roku opravili.

Kaj pomeni za prebivalce občine napeljava vodovodov, ni treba posebej poudarjati, če vemo, da se polovico prebivalstva še oskrbuje z vodo iz vodnjakov. Ponekod pijejo celo Lahinjo in imajo vsako leto nekaj primerov tifusnih obolenj.

NADOMESTNE VOLITVE

Občinska skupščina Metlika je na zadnjem zasedanju sprejela sklep, da se v Slamni vasi razpišejo nadomestne volitve, ker je odbornik Milan Vrničar pismeno izjavil, da odstopa. Sledila bo v vasi kandidacijska konferenca, nato zbor volivcev in končno volitve za novega odbornika.

POGOVOR PO TELEFONU

31. marca popoldne je RTV Ljubljana v Metliki pripravila zanimivo oddajo za kmete, ki je vzbudila precejšnjo pozornost. Trije kmetje: Anton Pezdirc iz Krasinca, Franc Žugelj iz Curil in Jože Zlogar iz Ravnac so se po telefonu pogovarjali s ptujskimi kmeti ter izmenjavali mišljenja. Oddajo so prenašali po radiu.

V SEKCIJI KMETOV

Izvršni odbor občinske konference SZDL v Metliki je za člana republiške sekcije kmetov imenoval Franca Žuglja ml. iz Curil. Zanj so se odločili zato, ker je eden mlajših in naprednih kmečkih gospodarjev, trdno odločen kmetovati kljub slabim pogojem, in tudi družbeno delaven. Zanimivo je še, da je domačija Franca Žuglja v svoji vasi med redkimi, če ni edina, kjer se vsi ukvarjajo s kmetijo in nobeden ni v službi, čeprav je tovarna blizu.

NARODNI DOHODEK RASTE

Lani je bil v občini Metlika dosežen narodni dohodek na prebivalca v znesku 6.000 din, po oceni za leto 1971 bo narodni dohodek znašal že 6.600 dinarjev. Za letošnje leto so plani gospodarskih organizacij v splošnem obetavni, saj grede s številkami navzgor tako v proizvodnji kot v številu zaposlenih, pri dohodku in dobičku.

ZAHVALA ODBORNIKOM

Direktor podjetja KOMET Manek Fux se je na zadnji seji občinske skupščine javno zahvalil odbornikom in predsedstvu za zemljišče v Rosalnicah, kjer bo podjetje 15. aprila začelo graditi nove proizvodne prostore. Omenil je, da bo k 10-milijonski investiciji podjetje KOMET prispevalo 7 milijonov din, ostalo bosta kreditirala Ljubljanska banka in podjetje Jugotekstil. Tovarni direktor je še izjavil, da je gradnja v celoti investicijsko pokrita.

»Dolenjski list« v vsako družino

Cene v Metliki in Črnomlju

V trgovini „Mercator“ v Metliki in v trgovini s sadjem in zelenjavo so veljale pretekli teden naslednje maloprodajne cene:

	Metlika (cena v din za kg)	Črnomelj
krompir	1,00	1,40
korenje	—	9,40
ohrov	—	2,50
por	—	3,30
peteršilj	—	7,80
solata — mehka	—	11,00
solata — endivija	5,30	6,00
zelje	2,85	—
zelje — kisló	3,10	2,90
hruške	—	5,80
jabolka	5,15	4,90
limone	5,60	5,70
pomaranče	5,00	5,05
banane	10,00	4,65
jajca	0,50	—
ananas	—	8,20

SPREHOD PO METLIKI

V ČETRTEK, 1. APRILA, je v metliški občini 32 popisovalcev pričelo s splošnim ljudskim popisovanjem, ki mu je pridružen tudi popis gospodinjstev in stanovanj ter gospodarstev in živine. Vsa občina je razdeljena na 64 popisnih okolišev, vse tehnične priprave za izvedbo popisa pa vodi tajnik popisne komisije Slavko Orlič. Prvi dan je bilo popisanih 1140 oseb, vseh pa je v občini okoli 7200. Upajo, da bo popis v enem tednu končan.

LANSKO LETO je bilo v metliški občini izdanih 52 dovoljenj za gradnjo stanovanjskih hiš, 9 dovoljenj za vikende, 15 za gospodarska poslopja in 10 dovoljenj za razne dozidave in adaptacije. Tudi za letošnje, da bo gradbena sezona precej razgibana: za razne gradnje je doslej vloženi že 27 prošenj.

DIMNIKARJA ZE VEČ KOT MESEC dni nima metliška občina. Odkar je dimnikar Franc Kavčič odjavil obrt in se preselil v Cerknico, se je že tako slabo stanje — na občino so tudi prejšnje mesece zavoljo dimnikarja prihajale številne pritožbe — še bolj poslabšalo. Vendar lahko upamo, da bo ta problem v kratkem zadovoljivo rešen.

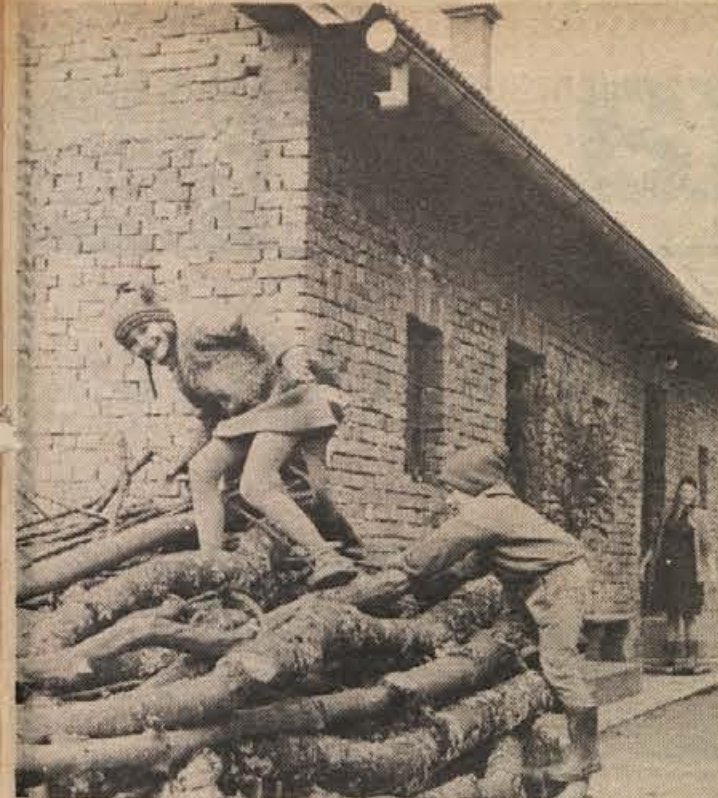
TUDI MARSIKATERA DRUGA OBRT (čevljarstva, kolarska, ključničarstva itd.) je v metliški občini slabo zastopana. Mogoče bo zdaj kak obrtnik, ki je sicer dopoldne redno zaposlen, prevzel doma tudi popoldansko priložnostno delo, odkar mu ne bo več treba plačevati dodatnega socialnega prispevka. Ta je bil še lansko leto za vse priložnostne obrtnike obvezen.

PRI PRAVLJALNI ODBOR ZA PREGVOZ BALE na „Kmečki ohecti“ je sklenil, da bo za to priložnost nabavil 30 novih ljudskih noš, tako da bo metliška folklorna skupina razpolagala z več kot 50 nošami. Te noše bodo skušali priskrbiti s pomočjo domačih gospodarskih organizacij.

GLAVNI ORGANIZATORJI KMEČKE OHCETI v Ljubljani žele, da bi pri prevozu bale in tudi pri kmečki ohecti v Ljubljani sodeloval še belokranjski par. Mogoče se bosta le opogumila kaka belokranjska mladica in s svojo navzočnostjo poživila letošnjo prireditev.

UMRLI SO: Ana Logar iz Trnovca, stara 74 let; Tomaž Kriška iz Črnomlja, star 84 let; Venčeslav Perko iz Metlike, star 77 let; Angela Predovič s Hrasta, stara 55 let.

metliški tednik

Na vasi imajo otroci svoje zabave. Ni plezalnih lestev kot v mestnih parkih, pač pa na vsakem dvorišču kup drv, po katerem se še bolje pleza. Renatka, Mojca in Tonček iz Podzemlja pri igri. (Foto: RIA BAČER)

BETI: v investicijah lani dosežen rekord

Da se bodo naložbe v sodobno proizvodnjo in modernizacijo kmalu obrestovale, pove podatek: lani so ustvarili za 123 milijonov din vsega dohodka, letošnji plan pa predvideva kar 208 milijonov din ustvarjene vrednosti

BETI je že davno prerasla okvir pomembnosti zgoj za 30 letno krajino, saj jo uvrščajo že med prvih 10 velikih na širšem dolenjskem območju. V tem podjetju se vsa leta držijo načela: če ne rasteš, začneš propadati. Kako v kolektivno skrbi za modernizacijo, dokazuje izredno visoka prostovoljno določena stopnja amortizacije. Zdej plačujejo v ta namen že toliko, da lahko vsak nov in

še tako sodoben stroj zamenjajo najkasneje v štirih letih.

Kakšni so bili poslovni uspehi preteklega leta? Vsekakor lepi. Celotno podjetje je planiralo 115 milijonov din celotnega dohodka, ustvarili so ga 123 milijonov. S tem izkazujejo od leta 1969 povečanje za 29 odstotkov. Prav tako je bil dohodek za 4 odst. nad pričakovanjem in znaša 30 milijonov dinarjev, osebni dohodki pa so se v primerjavi z letom 1969 povečali za 23 odst. in so v povprečju znašali 1020 dinarjev.

Najlepši uspeh v letu 1970 so imeli pri izvozu. V tujino so prodali za 1.467.000 dolarjev blaga in s tem letni plan preseglji kar za 42 odstotkov. Za amortizacijo je kolektiv namenil 2.900.000 dinarjev več kot leto dni poprej, imajo pa zagotovilo, da v svoji stroki BETI v svetu ne bo veljala za zastarelo.

Vsekakor tako povečana amortizacija vpliva na ustvarjeni dobiček, ki lani izkazuje samo 1 odst. presežka plana. Upoštevati pa je treba še, da je imelo podjetje lani rekordne investicije (71 odst. več kot leta 1969) z gradnjo obrata kodranke in

volne, z dograditvijo nove preletnice in barvarne ter vodovodnega omrežja, kot z nabavo vrste sodobnih strojev. S tem so v BETI končali program vlaganj, sprejet leta 1968, in obnem III. del rekonstrukcije tovarne. Prav to pomeni v poslovanju podjetja velik preobrat.

Lanske investicije bodo šele letos prišle do prave veljave, ker sta nova obrata začela delati šel ob koncu leta 1970. Da pa so bile naložbe koristne, potrjuje sprejeti plan podjetja za leto 1971. V njem piše, da bodo imeli predvidoma 208 milijonov din celotnega dohodka, da se bo dohodek povečal za polovico, dobiček pa

Nobeden ne gre za kovača

Stanko Strugar iz Gradca je med redkimi kovaškimi mojstri v Beli krajini — Vse mora delati sam, kajti vajencev za to obrt ni

Navzlic temu, da so se tudi kovaške delavnice že modernizirale, še niso izumili načina kovaškega dela, pri katerem se človek ne bi umazal. „Prav to, da si vedno črn, da je delo naporno in tudi nevarno, mladino odbija,“ pravi mojster Stanko Strugar.

— Koliko vas je še kovačev in zakaj vi vztrajate?

„Rednih obrtnikov nas v vsej Beli krajini ni pet, večjih pa je bila kovačija skoro za vsakim vogalom. Mi, mojstri starejše generacije, nočemo opustiti poklica, ker ga imamo radi, morda pa smo tudi trmasti. Najhuje je, ker ni mogoče dobiti vajencev. Mladina je rada „šik“ tudi pri delu, to pa pri nas ni mogoče.“

— Ze dolgo opravljate poklic in koliko vajencev ste v tem času že imeli?

„Od leta 1929 sem kovač, se pravi, da imam za seboj 42 let službe. Izučil sem samo 8 vajencev. Najprej je bila vojna, ko smo vsi partizanili, po vojni pa je zanimanje za kovačijo že upadlo.“

— Jaz se na primer konjev hudo bojim, se jih vi ne? Vas je že kateri brnil?

„Ze dostikrat sem čutil konjsko kopito. Najhuje me je zadel tisti, ki mi je prebil glavo. Komaj sem ostal živ. Konji so res nevarni, toda kovači jih poznamo. Zgodi pa se, da me kateri prevvari. Videti je pohleven, a ko mu zabijaš žeblje, poskoči.“

— S podkovskim delom zadnje čase najbrž ni veliko dela, ko je toliko avtomobilov?

„Še nikdar ni bilo toliko konj kot zdaj! Kmetje so vole prodali, zdaj redijo ko-

nje. Precej pa je naročil za popravilo kmečkega orodja in pa za gumi vozove.“

— Če ste za vse sami, v kolikem času postavite na noge gumi voz?

„Kar mesec dni potrebujem. Vse bi bilo, če bi se material dobil. Ker pa ni primernega železa, tudi to delo večkrat stoji.“

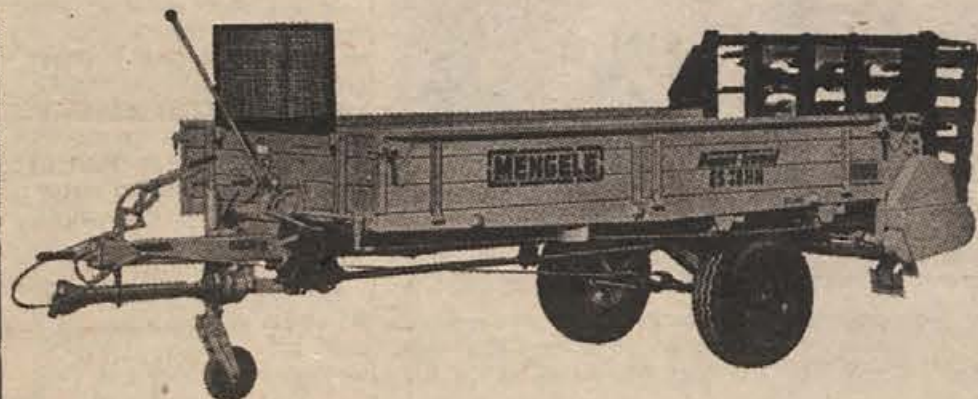
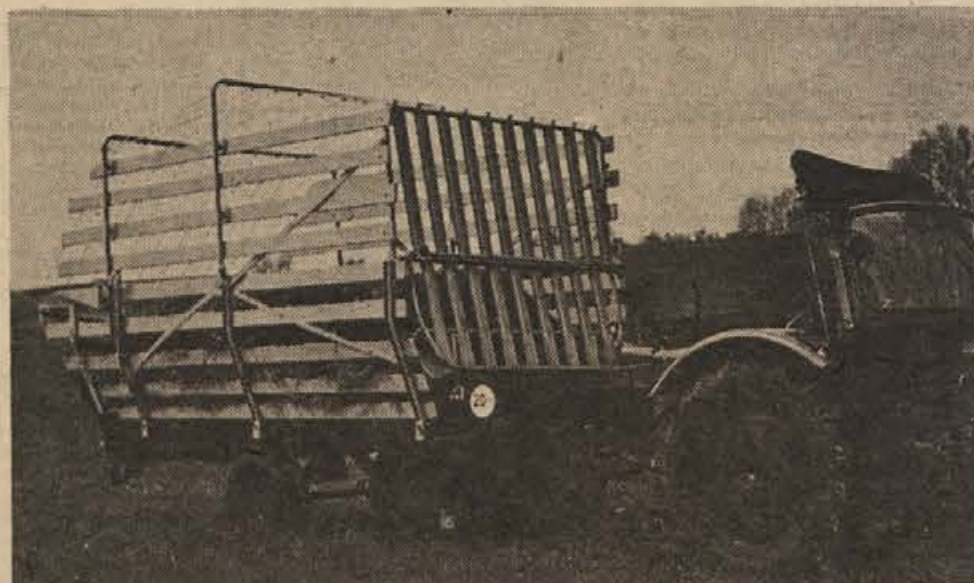
— Če ostanete pri zdravju, boste kot kovač dočakali pokojnino?

„Tak namen imam. Še tri leta moram delati, potem je vse odvisno od mojih moči. Če mi bo zdravje služilo, ne bom odnehal. Le kdo bo sicer ljudem opravljal usluge! R. B.“

Martin Kočvar iz Dragomlje vasi je s sinom letos prvič začel kopati vinograd, ki raste še po starem in v njem strojna obdelava ni mogoča. Okopavanje trte je težaško delo. Še prvega izkopavanja niso končali, že mislita na maj, ko o treba kopati drugič. (Foto: R. BAČER)

VAM NUDI IZ SVOJIH KONSIGNACIJSKIH SKLADIŠČ:

- specialne samonakladalne prikolice MENGELE za seno in svežo krmo
- specialne trosilce hlevskega gnoja MENGELE, nosilnosti od 2 do 4 tone
- specialne trosilce hlevskega gnoja MENGELE s pogonsko osjo, izdelano specialno za hribovite predele

Zahtevajte prospekte, cene in ponudbe pri:

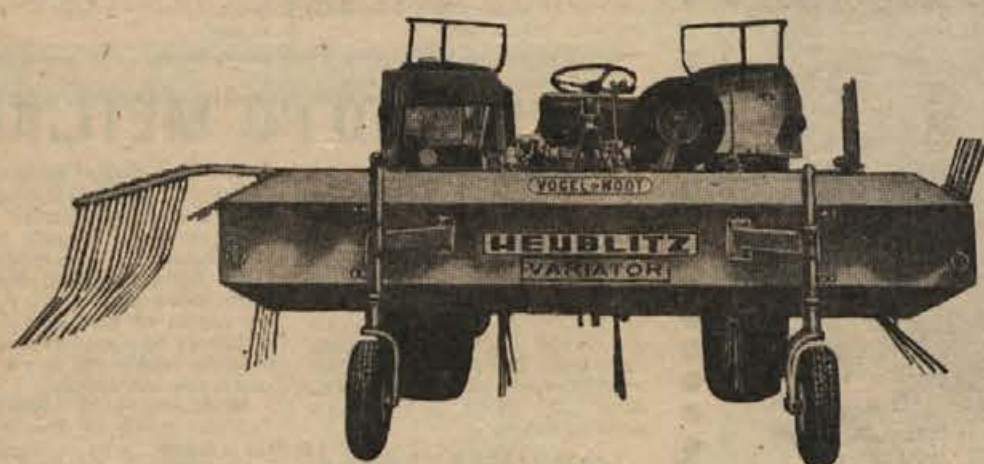
»AGROTEHNIKA«, export-import
LJUBLJANA, Titova 38

Agrotehnika, poslovalnica Celje
Agrotehnika, poslovalnica Maribor
Agrotehnika, poslovalnica Murska Sobota
Agrotehnika, poslovalnica Ljutomer
Agrotehnika, poslovalnica Poreč

CENE:

Samonakladalna prikolica:	DM	Asch.	Lit	USA \$	Carina in stroški N-din
LW NICO — 16 m ³	4.679.—	33.220,90	798.986.—	1.278,37	7.575.—
LW NICO — 17 m ³	4.738.—	33.639,80	809.060.—	1.294,53	7.667.—
LW 17	5.060.—	35.926.—	864.045.—	1.382,52	8.145.—
LW 17 S	5.699.—	40.462,90	973.161.—	1.557,10	9.092.—
LW 19 — 19 m ³	5.425.—	38.517,50	926.373.—	1.482,25	8.686.—
LW 19 — 22 m ³	5.760.—	40.896.—	979.200.—	1.573,76	9.185.—
LW 19 S	6.214.—	44.119,40	1.061.102.—	1.697,81	9.857.—
LW 21 — 21 m ³	5.992.—	42.543,20	1.023.193.—	1.637,16	9.528.—
LW 21 — 24 m ³	6.326.—	44.914,60	1.080.227.—	1.728,41	10.024.—

Za vse izdelke tovarne MENGELE je zagotovljen servis in rezervni deli

- traktorske obračalnike sena HEUBLITZ-VARIATOR
- traktorske obračalnike sena MINIBLITZ-EXPORT
- motorne kosilnice ALPINIST
- izdelke renomirane avstrijske tovarne VOGEL & NOOT

CENE:

Blago	Asch.	DM	USA \$	Lit.	Carina in stroški N-din
Trakt. obračalnik HEUBLITZ Variator kpl. s kardanom	8.473.—	1.193.—	326.—	203.670.—	2.000,00
Trakt. obračalnik MINIBLITZ Export kpl. s kardanom	6.250.—	880.—	240,50	150.250.—	1.600,00
Motorna kosilnica ALPINIST 1,20 m	10.815.—	1.523.—	416.—	260.000.—	2.600,00
Obračalnik HEUMAGD	6.930.—	975,60	266,60	166.600.—	1.650,00
Kombi naprava WIESEL — osn. stroj	10.526.—	1.482.—	404,85	253.025.—	3.400,00
Kombi naprava WIESEL — obrač.	5.330.—	750,00	205,—	128.100.—	1.200,00
Kombi naprava WIESEL — kosilnik	4.207.—	592,20	162.—	101.120.—	950,00

Vsa ostala pojasnila in informacije dobite pri AGROTEHNIKI, Ljubljana, zastopniški oddelek, telefon št. (061) 315-555 int. 312

AGROTEHNIKA LJUBLJANA
KONSIGNACIJE

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

»PIONIR«, Novo mesto

sprejme

v učno razmerje

— VEČJE STEVILO
TESARSKIH VAJENCEV— VEČJE STEVILO
ZIDARSKIH VAJENCEV

— VEČ ZELEZOKRIVSKIH VAJENCEV

Kandidati za sprejem morajo imeti uspešno dokončano osnovno šolo.

Pogojno sprejemamo tudi kandidate z uspešno dokončanim sedmim razredom osnovne šole.

Izredno ugodni pogoji — celotne oskrbne stroške plača podjetje.

Prošnje pošljite na naslov: SGP »PIONIR«, Novo mesto — kadrovski oddelek.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »PIONIR«

Novo mesto, Kettejev drevored 37

vabi

k sodelovanju

1. STROJNEGA TEHNIKA ZA PROJEKTANTA
v projektivnem biroju v Novem mestu2. ELEKTROTEHNIKA ZA PROJEKTANTA
v pripravi dela v Novem mestu

Pogoji:

— končana srednja tehnična šola elektro smeri —
jaki tok,
— urejena vojaška obveznost.

Prednost imajo kandidati s prakso;

3. STROJNEGA KLJUČAVNICARJA
za strojno inventarni park v Novem mestu

Pogoji:

— KV delavec in 5 let ustrezne prakse.

Delo lahko nastopijo takoj ali po dogovoru.

Vloge s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na odbor za kadre podjetja v Novem mestu.

**● MLADINA, GOSPODINJE, UPOKOJENCI,
INKASANTI!**Časopisno grafično podjetje »DELO«,
podružnica Novo mesto, Glavni trg 1

vam nudi

DOBER ZASLUŽEKkot akviziterju na področju občine Novo mesto,
Brežice, Krško, Trebnje, Metlika in Črnomelj.

Javite se podružnici!

O delu in plačilu se bomo po prijavi posebej pogovorili.

UPRAVA PODRUŽNICE

**POSLOVNI ODBOR
PRI TPP HMEJLNİK. NOVO MESTO**

razpisuje

prosta delovna mesta:

1. LIKVIDATORJA RAČUNOV
V KOMERCIALI
2. POSLOVODJE BIFEJA »GADOVA PEČ«

Pogoji:

pod 1. srednja ekonomska šola ali pa pridobljeno znanje
z nad 10-letno prakso na takem delovnem mestu;
pod 2. VKV delavec gostinske ali trgovske stroke.
Osební dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Rok za prijavo je 15 dni po dnevu objave.

**TURISTIČNA AGENCIJA
LJUBLJANA TRANSPORT**
Trdinova 3, tel. 310-933**POHITITE S PRIJAVAMI!**RIM — povelikonočno romanje od 14. do 18. 4. z
avtobusomLURD — od 23. do 25. aprila z letalom
od 22. do 30. maja z avtobusomPosebna ugodnost: v AMERIKO za 5000 din na
obisk sorodnikov in znancev.

Odhod letala: 13. 8.

Povratek: 19. 8.

Vse podrobnejše informacije in programe dobite v
vseh poslovalnicah TURISTA v Ljubljani, Sentvidu,
na Vrhniki, v Domžalah, Kamniku, Ljutomeru in Za-
grebu.Komisija za delovna razmerja trgovskega podjetja
na debelo in drobno »DOLENJKA«, Novo mesto
razpisuje delovna mesta:

1. vodje komercialnega oddelka
2. vodje gospodarsko-finančnega
oddelka
3. vodje splošnega oddelka

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še
naslednje posebne pogoje:pod 1. višja šolska izobrazba ekonomsko-komercialne
smeri in 5 let delovne dobe, od tega najmanj
3 leta na vodilnem delovnem mestu, ali srednja
šolska izobrazba ekonomsko-komercialne smeri
in 8 let delovne dobe, od tega najmanj 5 let na
vodilnem delovnem mestu, ali visoko kvalifi-
cirani trgovski delavec z 10 leti delovne dobe v
stroki podjetja;pod 2. višja šolska izobrazba ekonomsko-organizacijske
smeri in 5 let delovne dobe, od tega najmanj 3
leta na vodilnem delovnem mestu, ali srednja
šolska izobrazba ekonomske smeri in 8 let delov-
ne dobe, od tega najmanj 5 let na vodilnem de-
lovnem mestu, ali nižja šolska izobrazba in 15
let delovne dobe, od tega najmanj 10 let na vo-
dilnem delovnem mestu v gospodarstvu;pod 3. višja šolska izobrazba pravne ali upravne smeri
in 5 let delovne dobe, od tega najmanj 3 leta na
vodilnem delovnem mestu, ali srednja šolska izo-
brazba ustrezne smeri in 8 let delovne dobe, od
tega 5 let na vodilnem delovnem mestu.Prijave z dokazili o zahtevanih pogojih je treba dostavi-
ti v 15 dneh po dnevu objave tega razpisa.**Višja šola
za organizacijo dela**

KRANJ, Prešernova cesta 11/II

RAZPISUJE VPIS

**rednih in izrednih študentov
ZA ŠOLSKO LETO 1971/72**Šola izobražuje strokovnjake za delo v pripravi, pla-
niranju in kontroli proizvodnje, organizaciji delovnih
procesov, vzdrževanju proizvodnih naprav, pri toku
materiala, študiju dela, kontroli kvalitete, obračuna-
vanju in v operativnem vodenju proizvodnje in po-
slovanja.

Pouk traja dve leti in obsega naslednje predmete:

I. LETNIK

1. Osnovne organizacije podjetja
2. Študij dela
3. Vrednotenje dela
4. Psihologija dela
5. Osnove tehnologije
6. Osnove obdelave podatkov
7. Ekonomika podjetja
8. Osnove politične ekonomije
9. Organizacijsko in delovno pravo
10. Matematika
11. Statistika
12. Sociologija organizacije
13. Osnove narodne obrambe

II. LETNIK

14. Analiza in projektiranje organizacije
15. Priprava proizvodnje
16. Operativna priprava proizvodnje
17. Tok materiala
18. Kontrola kvalitete
19. Vzdrževanje
20. Investicijska izgradnja
21. Uporaba avtomatske obdelave podatkov
22. Stroškovno računovodstvo
23. Komercialno poslovanje
24. Metode in tehnike komuniciranja
25. Tuj jezik po izbiri (angleški, francoski,
nemški, italijanski ali ruski)
26. Osnove narodne obrambe

Šola bo poleg rednega študija organizirala tudi izredni
študij. V primeru, da bo število interesentov zadostno,
bo šola organizirala pouk v kraju zaposlitve izrednih
študentov.Pravico do vpisa v šolo brez preizkusnega izpita imajo
kandidati, ki so končali štiri letno srednjo šolo tehniške
smeri. Ostali kandidati morajo opraviti preizkusni iz-
pit, ki je predpisan s statutom šole.Redni študentje, ki želijo stanovati v dijaškem domu v
Kranju, naj se pisмено prijavijo do 30. junija t. l.Vse informacije daje tajništvo šole v Kranju, Prešer-
nova 11/II, telefon 22-834.**NAJNOVEJŠE!**OBIŠČITE NAS, OGLEJTE SI TRAKTOR IN ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!
LJUBLJANA, Celovška 32, MARIBOR, Grajska 7, KOPER, Dimnikarska 10,
ZAGREB, Trg Zrtava fašizma 1**Traktor DELFINO 32**je po svojih lastnostih in moči namenjen zasebnemu
kmetijstvu in ima naslednje značilne lastnosti:

- pogon na 2 ali vsa 4 kolesa
- blokada diferenciala
- hidravlična naprava za dviganje z avtomatsko regula-
cijo in trojnimi pritrditvami orodja
- zračno hlajen linijski dieselski motor — 30 KM
- alternator, električna razsvetljava
- števec delovnih ur in obratomer
- dvojna sklopka, 6 brzín naprej, 2 brzín nazaj
- hermetično zaprte zavore
- možnost najrazličnejših priključkov za različna opra-
vila
- na traktor lahko priključite
vsa standardizirana orodja

Traktorje prodajamo s konsignacijskega skladišča v Ljub-
ljani; CENA:

- tip 2 RM — lit 1.344.000 ali DM 7.875 ali 2.152 dol,
in 18.868 N-din
- tip 4 RM — lit 1.721.000 ali DM 10.078 ali 2.745 dol,
in 21.147 N-din

cosmos

export-import, industrija in notranja trgovina, Ljubljana, Celovška 32

OBVEŠČA, DA JE PRISPELA NOVA POŠILJKA TRAKTORJEV SAME DELFINO 32

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

OBVESTILA

Vsa elektroinstalacijska dela hitro in poceni naredi skupna elektroinstalaterska delavnica Sobar-Colarič, Ragsavska 2, Novo mesto, telefon 21-639.

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta, sina, brata, strica in svaka

FRANCA PRIMČIČA
iz Lazov
pri Starem trgu
ob Kolpi

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in sosedom ter vsem znancem, ki so ga obiskali in pospremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nas tolažili v najtežjih trenutkih. Zahvaljujemo se tudi podjetju „ITAS“ za podarjeni venec. Najlepša zahvala gospodu župniku za obred. Vsem se enkrat prisrčno hvala.

Zalujoči: žena Cvetka, sin Jože, hčerka Francka, starši, brat in sestre in drugi sorodniki

Ob teži izgubi naše dobre, ljubljene mame

MARJETA UCMAN
z Jugorja pri Brusnicah

se iskreno zahvaljujemo vsem vaščanom za tolažbo in pomoč v težkih urah, gospodu župniku iz Brusnic za spremstvo in obred. Posebna zahvala dr. Oblaku za vso požrtvovalnost pri dolgoletnem zdravljenju pokojnice, sodelavcem NOVOTEKSA - oddelku aputure in trgovskemu podjetju Dolenjka, zlasti sodelavkam iz špecerije za podarjene vence in cvetje. Vsem, ki ste pokojno mamo spremili do njenega preranega groba, še enkrat lepa hvala.

Zalujoči: hčerke Lojzka in Tončka, Micka z družino, Albina z družino, sestra Marija in drugi sorodstvo

Po kratki in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša draga mama

SILVA KRALJ,
roj. KLANČNIK

z Golega vrha pri Raki

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, organizacijam RK, SZDL, DPM z Rake za podarjene vence in cvetje, tov. Kranjčevu za ganljivi govor ob odprtem grobu, gospodu župniku za spremstvo ter vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Najlepša zahvala tudi vsem prijateljem, vaščanom in okoličanom za obiske in požrtvovalno pomoč v času njene bolezni.

Neutolažljiva hčerka Pavla, sin Miran in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in babice

TEREZIJE KLOBUČAR,
roj. KASTELIC

s Podgrada št. 26

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom, ki so ji darovali cvetje, jo pospremili na zadnji poti in sočustvovali z nami ter nam pomagali v težkih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo KO ZB Podgrad, govornikom za poslovične besede, pevcem „Dušan Jereb“ iz Novoga mesta ter zdravnikom zdravitvenega doma Novo mesto, ki so ji lajšali trpljenje.

Zalujoči: sinovi Jože, Ivan, Franc, Stane in Lojze z družinami, hčerka Ivanka z družino ter drugo sorodstvo

NOVO: praktične ščetke za čiščenje radiatorjev in vse ščetarske usluge nudi: Ščetarstvo Armič, Tržaška 52, Ljubljana.

ENODNEVNE PIŠČANCE, rjave, črne in bele, lahko dobite vsako soboto v Valilnici, Borovnica. Cena je 2,50 din. Nudimo tudi krmila. Piščance pošljamo na željo kupca po železniki. Avgust Mazi, Borovnica.

IZOLIRAM cevi centralne kurjave na območju občine Trebnje - kvalitativno in poceni! Jože Zakrajšek, Mirna 116.

HITRO OČISTI oblačila družbeni obrat Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germovea 5. Odprto od 6. do 18. ure.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naših dragih hčerk in sestric

LIDIJE IN STANKICE HOČEVAR,

utopljenih v Rinži na Bregu pri Kočevju dne 15. marca 1971, se najlepše zahvaljujemo dr. Hribniku, A. Bartol, A. Čampelj, gospodu A. Jermanu in gospej Franciški Mlakar, ki so prvi priskočili na pomoč, gospodu župniku Golobu iz Kočevja za spremstvo in tople besede v slovo, vsem sorodnikom za podarjene vence in pomoč, vaščanom z Brega, znancem, osnovni šoli Stara cerkev in Kočevje za podarjene vence, spremstvo na zadnji poti in tople besede, izrečene ob odprtem grobu. Iskrena zahvala tudi sindikalni podružnici podjetja „Varnost“ iz Kočevja, vrtarjema Antonu Lebanu in Ludviku Lazarju za njun trud, podjetju „Agroservis“ - Kočevje ter vsem, ki so nam izrekli sožalje.

Zalujoči: oče Stanislav, mama Ana, sestrici Danica in Fani ter brat Srečko

Ob tragični izgubi našega nadvse dobrega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

JOŽETA KAVŠČKA
iz Vavte vasi št. 6

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, vaščanom ter vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Prav lepa hvala gasilskemu društvu Vavta vas, ZB Straža, pevskemu društvu, vsem, ki so mu izrekli poslovične besede, zdravnikom itn. odd. splošne bolnice Novo mesto, dr. Živkoviču za lajšanje bolečin, podjetjema NOVOLES, GORJANCI in učencem poklicne šoferske šole ter podjetjema TRANSURIST in MERCATOR za podarjene vence. Še posebno zahvala smo dolžni častiti duhovščini za spremstvo in poslovične besede ter vsem, ki so nam izrekli sožalje. Vsem, prav vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Marija, sinovi in hčerke z družinami, bratje ter drugo sorodstvo

RAZNO

VALJČNI MLIN dam v najem oz. prodam kompletno valjčno mlinško opremo. Franc Kopinč, Dobova.

ODDAM VINOGRAD v najem v dobrem stanju, poleg je hiša, sadni vrt in druga gospodarska poslopja, primerna za zakonski par (soba, kuhinja in kleti). Jožefa Colarič, Stari grad 10, Podbočje. TAKOJ ODDAM delavnico za manjšo obrt v centru Novoga mesta. Naslov v upravi lista (687/71).

POROČNI PRSTANI! - Vsa zlatarska dela vam po vaši želji najbolje opravi zlatar Otmaz Zidarič na Gosposki 5, Ljubljana, kjer dobite tudi poročne prstane vseh oblik! - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

SPLOŠNA bolnica Novo mesto bo oddala seno na rastilo dne 12. aprila 1971 ob 9. uri. Interesenti naj se zgledajo v ekonomatu bolnice.

DNE 1. aprila je bila izgubljena pred Mladinsko knjigo zlata zapestnica. Poštenega najditelja prosim, da jo odda proti nagradi na upravi lista (734/71).

PREKLICI

Anton in Marija Lovše iz Vrha 5 nad Mokronogom nista upravičena prodajati karkoli od premičnin in nepremičnin, ker nas je pet lastnikov. Interesente oziroma kupce opozarjam na posledice. Amalija Žerak, Partizanska 59, Maribor.

Marija Juršič, Zdinja vas 8, Otočec, prepovedujem vožnjo in hojo po svojih parcelah v Starinah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Jože Golobič, Maline 2, Semič, opozarjam, da moj sin Jože Golobič, Maline 2, Semič, ni upravičen prodajati premičnin in nepremičnin, ker so moja last.

Ivan Burger, Smihel 8, Novo mesto, prepovedujem vsako hojo in pašo kokoši po svojih parcelah v Smihelu in vožnjo, pašo in gonjenje živine na sejem po mojem travniku na Vel. Slatniku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Franc Novak iz Žužemberka 9 preključem žaljivke, ki sem jih izrekel v gostilni v Žužemberku zoper Franca Brulca iz Žužemberka 26, ker so nesrešne.

Pavlina Gregorčič, Gorenja vas 7 pri Šmarjeti, prepovedujem hojo skozi moj vinograd in kakršnokoli delanje škode po svojih parcelah v Ravniku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Marija Mihelič z Gornjega Suhorja št. 1 pri Vinici prepovedujem svojemu možu Leopoldu Miheliču iz Zapudja, da ne sme prodajati nobene premoženja brez mojega pristanka.

PRODAM

PRODAM električni štedilnik na 4 plošče, posteljne vložke (federmodroce) vse v dobrem stanju. Ogled od 14. ure dalje. Krašovec, Kettejev drevored 42, Novo mesto.

PRODAM zdrave čebele v AZ panjih s panji ali brez njih. Jože Mišmaš, Budganja vas 14, Žužemberk.

PRODAM tračno žago (cepilko). Vprašajte v trafiki Sevnica.

PRODAM orehove sadike - dobra kvaliteta. Karel Glavan, Reber 7, Žužemberk.

PRODAM 4 zavorne bobne z obroči za gumi voz 16 col in poltovorni avto Opel. Miha Colnar, Trdinova 14, Novo mesto.

PRODAM novo kompletno usnjeno obleko s kapo in rokavicami, za polovično ceno. Vprašajte: Smuk, trafika, Trebnje.

PRODAM ostreže za hišo 8 x 9 m po zelo ugodni ceni. Informacije dobite v trafiki v Kostanjevici.

PRODAM porolit 8, dimenzije 25 x 50 x 8, Kavčič, Slančeva 7, Novo mesto.

UGODNO prodam malo rabljeno dnevno sobo. Naslov v upravi lista (723/71).

GLOBOK otroški italijanski voziček sive barve, kromiran, ter magnetofon, Philips, dvostezni, rabljen, takoj prodam. Kozolec, Nad mlino 19, Novo mesto, tel. 21-517.

POCENI prodam 80 l bojler, 80 l hladilnik Himu, kamin peč 2 x 4 x 5, samsko spalnico in avto 750, letnik 1969. Franc Somrak, Padersiščeva 16, Novo mesto.

POCENI prodam kasetni magnetofon Philips in rabljeno moško kolo. Cesta herojev 7, Novo mesto.

POSEST

PRODAM njivo na Hrastju, travnik na Gorici in pašnik. Marija Gale, Krško CKZ 102.

UGODNO prodam hišo v centru Brežic, Milavčeva 31.

PRODAM travnik, velik 2 ha. Marija Pizmoht, Brezovica 3, Mirna.

PRODAM enodružinsko hišo v zadnji fazi gradnje - novo naselje Stari trg pri Trebnjem. Informacije ob nedeljah. Angelca Vinšek, Dol. Nemška vas 1, Trebnje.

PRODAM PARCELO (3615 kvadr. metrov), primerno za gradnjo, pri avtobusni postaji Smolenja vas in dve gradbeni parceli pod Starim gradom. Naslov v upravi lista (715/71).

KUPIM HIŠO, večjo, dvosobno ali trosobno, v Novem mestu ali okolici. Matija Mežnar, 66215 Divača 109.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 9. aprila - Demeter
Sobota, 10. aprila - Mehtilda
Nedelja, 11. aprila - Filip
Ponedeljek, 12. aprila - Lazar
Torek, 13. aprila - Ida
Sreda, 14. aprila - Justin
Četrtek, 15. aprila - Helena

KINIO

Brežice: 9. in 10. 4. ameriški barvni film „Izidora Duncan“. 11. in 12. 4. ameriški barvni film „7 žena za 7 kavbojev“. 13. in 14. 4. španski barvni film „Lepi spomini“. Črnomelj: 9. 4. do 11. 4. ameriški barvni film „Ladja fantom“. 13. 4. ameriški barvni film „Diplomiravec“. Kočevje - „Jadran“: 9. 4. francoski barvni film „Medved in lutka“. 10. in 11. 4. ameriški barvni film „Trije mušketirji“. 12. in 13. 4. nemški barvni film „Hura, šola gori!“ 14. 4. danski barvni film „Devica in vojak“. 15. 4. italijanski barvni film „Ljubezenska igra“. 16. 4. turški barvni film „Vrnite mi moje dete!“ Kostanjevica: 10. 4. italijanski barvni film „1000 dolarjev za po-

maloglasni

SLUŽBO DOBI

PARKETARJA - kvalificiranega zaposlim, Parketarstvo Marjan Bokal, Ljubljana, Bolgarska 21 (tel. 316-427).

3-CLANSKA DRUŽINA v Ljubljani - en otrok - išče gospodinjstvo pomočnico. Nudimo lastno sobo, dobro plačo in prijetno vzdušje. Ponudbe na oglasni oddelek Dolenjskega lista pod šifro „Dobra služba“.

MLAJŠO upokojenko za delo v gospodinjstvu ali pridno dekle, samsko, sprejem takoj v delovno razmerje. Nudim stanovanje in hrano. Ponudbe na naslov: Stane Snedec, mizarstvo, Ljubljana-Dravljke, Bohinčeva 14.

MIZARSKEGA pomočnika ali priučene mizarja sprejem takoj. Nudim samsko stanovanje. Naslov: Stane Snedec, Ljubljana-Dravljke, Bohinčeva 14.

SPREJMEM 2 kvalificirani, polkvalificirani ali nekvalificirani (za priučitev) natakari. Stanovanje in plača. Možna je dopolnjava pomoči. Ponudbe pod „April“.

LJUBITELJICO otrok sprejme mirna 4-članska družina. Nudimo ugodne življenjske pogoje in možnost popoldanske zaposlitve. Stiplošek, Ljubljana, Vrhovci, c. XXVI/4.

POLKVALIFICIRANA kuharica s prakso ali kvalificirana brez prakse dobi takoj stalno zaposlitev v manjšem gostinskem lokalu. Ponudbe pošljite na naslov: Da-

STANOVANJA

IŠČEM enosobno stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Interesenti naj se zgledajo na telefon 21-269.

ODDAM opremljeno in neopremljeno sobo. Cesta herojev 33 a (pri Labodu).

MLADA USLUŽBENKA išče neopremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista.

ODDAM SOBO samski osebi. Miha Colnar, Trdinova 14, Novo mesto.

ODDAM SOBO dvema fantoma. Naslov v upravi lista (702/71).

ODDAM prostore za obrt ali pisarno v Novem mestu. Naslov v upravi lista (731/71).

PRAZNO sobo iščem v Novem mestu. Plačam 6 mesecev vnaprej. Možna je dopolnjava pomoči. Ponudbe pod „April“.

Motorna vozila

PRODAM moped T 12, letnik 1967. Radakovič, Ul. Ivana Roba 1 (pri Gotni vasi), Novo mesto.

F.S. Finžgar ZA PRAZEN NIČ 4

IV
Poraz pri volitvah ju ni izmodril. Sramota, ki sta jo doživela - takšna veljaka - je sovraštvo le še bolj podkurila. Oba je bolelo, če sta se le od daleč videla. Kakor bi drug drugemu grozila z nevidnim nožem, ki se ni prikazal, a vendar vselej zabodel v dušo, da je zapelka in žgala ko peklenski ogenj. Nekega dne so prišli tesarji k Srebrnjakovim. Začeli so izdirati stare ve-re na meji, tesati in staviti nove ter delati plot, ki so ga povrhu prepletli z bodečo žico. Ali komaj je bilo plotu postavljenega nekaj sežnjev, so že bili drugi tesarji pri Hojčevcu. Začeli so na dvorišču in delali plot, tako visok, da sam gospodar, kakor je bil velik, ni mogel pogledati čezenj.

Sosedje so se hudomušno muzali tej potrti in mešetar, ki je nekje ujel, kako je ograjena kitajska dežela, je vzdela temu plotu ime: kitajski zid.

Sedaj sta bila soseda temeljito ločena. Ali kaj, ko se deske vendarle osuše in še tako tesno pribite na soncu pokažejo špranje. Skozi te špranje je kajkrat prežalo sovražno, nevidno oko. Tudi za to oko sta soseda vedela, kar čutila sta ga, dasi ga nista videla. Zdelo se jima je, da za plotom vedno preži zdaj hlapec, zdaj dekla, zdaj otrok, včasih gospodar sam. Kakor strupene igle so sršeli ti pogledi sem in tja. Zgodilo se je, da sta oba paglavca hkrati pogledala skozi isto špranjo. Hitro sta odmaknila oko, poslovala pa sta se, da sta drug drugemu skozi špranjo pljunila v obraz.

Da bi se iznebila še te bolečine, sta vsak od svoje strani začela nabijati na špranje letvice. In zares, plot je bil tako zapažen, da niti sapica ni imela poti skozenj. Po tem dejanju sta se sovražnika kakor trudna od vsega hudega, kar sta si nakopala, nekam umirila. Celo po vasi so se ljudje, sprti pri volitvah, spet spoprijaznili.

Toda ta čudna tihota je bila samo na površju. V drobu je vihralo. Na vsako malenkost sta pazila, da bi mogla drug drugemu naprtati sitnosti in pota.

Nekega dne je Hojčevac začel nakladati repo na voz, da jo odpelje v

mesto, kjer jo je imel prodano. Ko je začutil sosedove korake na dvorišču, mu šine navihana misel v glavo. Zavpil je: „Žena! Joj, žena! Prinesi iz shrambe tisti veliki lonec masla, da ga zakopljem v repo: Ne bom plačeval na mitnici. Le brz!“

Ni minilo pol ure, je že drdral sosedov koleselj po cesarski cesti. Ko je Srebrnjak ustavil na mitnici, je stopil do varuhov postave in jim pošepetal: „Danes pripelje kmet voz repe s parom konj. Taka in taka sta konja, on tak in tak. V repi ima skrit veliki lonec masla. Primite ga!“

„Hvala, hvala!“ so mitničarji vsi srečni pričakovali kmeta s takimi in takimi konji. In je privozil.

„Oče, kaj imate na vozu?“
„Repo, saj vidite. Tu imate listek s tehtnice.“

„In kaj je v repi?“
„V repi?“
„Da, da, v repi imate nekaj skritega, dachu podvrženega.“

„Če je za vinar dacha v repi, vam vso repo podarim.“
„Ne tajite! Repo lepo razložite in nam pokažite, kaj in koliko je prikritega.“

Hojčevac pa hud. Takoj je izpregel konje, pustil voz pred mitnico in konje odgnal v hlev.

„Na vaš račun in vašo kažen!“ so vpili mitničarji za njim; dobili so ljudi

in začeli razmetavati velikanski tovor repe.

Seveda - v repi ni bilo nič. Hojčevac je Srebrnjaka posmuknil.

Kajpak - spet tožba, za ljudi pa kost, da so jo obirali in se norčevali iz obeh na pet fara daleč.

„Lej ga, kako je klonil!“
„Pa tak hrust, kakor je bil. Sedaj ti opleta kakor na pol odsekana veja.“

„Jeza mu je izpija mozeg.“
„Se po lepi cesti mu drsa poje in hlačnice mu plahutajo krog nog.“

„Srčna grenkoba je hujša od jetike. Kar zvilo ga bo, boste videli.“

Ljudje niso napak videli in niso kri-vično sodili. Hojčevac se je zgreznil čisto vase. Ko bi mu bil kdo plot žagal, njegovega ljubega Primožka oklo-futal, ne bil bi se ganil. Še glave bi ne bi dvignil. Drsal je po dvorišču, prekladal in pospravil malovredni drobiž, postajal v hlevu, na podu in zamišljen ogledoval gospodarstvo. Ko je hlapec napregel, da bi šla orat, je prijel plug, da bi ga dejal na voz. Dvignil ga je, ni pa zmogel. Poprijeti je moral hlapec. Ko je na ozarjah prijel za ro-

čico, ga je plug tresel kakor veter suho praprof. Omagal je sredi njive, ročice podal hlapcu, sam pa legel na grobljo.

„Bolni ste! Domov pojdite in ležite,“ mu je svetoval hlapec, ki si do-slej še nikoli ni upal z nasvetom do njega. Hojčevac je pogledal izpod čela in mu ni odgovoril. Ko je poležal, da je hlapec urezal nekaj brazd, se je dvignil in spet prijel za ročice. Ko je odoral komaj dve brazdi, ga je polil pot, noge so se mu tresle in iz votlih prsi je vzdihnil: „Kako sem zanič!“ Pustil je plug in omahovaje odšel proti domu.

Pred hišo se je usedel na tnalno, si podprl glavo z rokami in strmel strahoma v tla.

„Kaj ti je?“ je žena prišla na prag in ga preplašena gledala.

Dolgo ni dvignil glave in ji ni odgo-voril. Počasi se je vzravnal, jo dolgo gledal, nato zasukal glavo in sunkoma, zamolklo, kakor bi prišlo z onega sveta, razsodil:

„Žena, z mano gre h koncu. Umrl bom.“

Spet se je ozrl vanjo. Žena je zagle-dala solze v njegovih očeh. Nato se je sključil in umolknil.

Hojčevka je zajokala in planila k njemu.

„Janez, za pet ran, kaj pa govoriš!“ Hojčevac ni dvignil glave.

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 9. aprila: 8.10 Operna matineja - 9.35 „Od Zilje do Vardarja“ - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Tone Tanjšek: Vrste in cene rutinskih analih kakovosti semena pri nas - 12.40 Z ansambлом bratov Avsenik - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Človek in zdravje - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Štirje kovači - 20.00 „Naj narodi pojo...“ - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.15 Besede in zvoki z logov domačih.

SOBOTA, 10. aprila: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pionirski tednik - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Slavko Gliha: Demografski

iz opere „Janošik“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Glasbena medigra iz studia - 22.15 S festivalov jazz.

ČETRTEK, 15. aprila: 8.10 Glasbena matineja - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milena Jazbec: Opraševalni odnosi in oplodnja

pri sadnem drevju - 12.40 Od vasi do vasi - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Z orkestrom Sigurd Janes - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - z ansambлом Jožeta Kampača - 20.00 Četrtek večer pesni in napevov - 21.40 Glasbeni nokturmo - 22.15 Med novejšimi posnetki orkestra Slovenske filharmonije.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 11. APRILA

8.55 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) (Bgd) - 9.30 PO DOMAČE Z ANSAMBLOM FRANCA FLERETA (Lj) - 10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Bgd) - 10.45 MOZAIK (Lj) - 10.50

- 20.35 TEH NAŠIH 50 LET: Leto 1945 po osvobod. (Lj) - 21.35 GILBERT BECAUD - II. oddaja (Lj) - 22.25 POROČILA (Lj)

ČETRTEK, 15. APRILA

9.35 TV V ŠOLI (Zgb) - 10.30 NEMŠČINA (Zgb) - 10.45 ANGLEŠČINA (Zgb) - 11.00 FRANCOŠČINA (Bgd) - 14.45 TV V ŠOLI - ponovitev (Zgb) - 15.40 NEMŠČINA - ponovitev (Zgb) - 15.55 ANGLEŠČINA - ponovitev (Zgb) - 16.10 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Bgd) - 17.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 18.00 GLASBENA PRAVLJICA: Carobna moč v prodajalni instrumentov (Lj) - 18.15 OBZORNIK (Lj) - 18.30 SKRIVNOSTI ŽIVALI (Lj) - 19.00 MOZAIK (Lj) - 19.05 ENKRAT V TEDNU (Lj) - 19.20 VSE ŽIVLJENJE V LETU DNI - serijska oddaja (Bgd) - 19.50 CIKCAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 ČETRTOVI RAZGLEDI: Monitor (Lj) - 21.40 Iljč-Petrov: ZLATO TELE - nadaljevanje (Lj) - 22.20 400 LET SLOVENSKE GLASBE: L. M. Škerjanc (Lj) - 23.00 POROČILA (Lj)

PETEK, 16. APRILA

9.30 TV V ŠOLI (Zgb) - 11.00 ANGLEŠČINA (Bgd) - 14.40 TV V ŠOLI - ponovitev (Zgb) - 16.10 GLASBENI POUK (Bgd) - 16.40 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bgd) - 17.45 ZLATI CEKIN - otroška pesem iz Bologne - I. del (Lj) - 18.15 OBZORNIK (Lj) - 18.30 GLASBENI DNEVNIK (Bgd) - 19.00 MESTEČE PEYTON - serijski film (Lj) - 19.50 CIKCAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 SKRIVNOSTNA SOSEDA - angleški film (Lj) - 22.30 IZKAŽIMO SE - quiz TV Zagreb (Lj) - 23.30 POROČILA (Lj)

SOBOTA, 17. APRILA

9.35 TV V ŠOLI (do 11.00) (Zgb) - 16.25 DRŽAVNO PRVENSTVO V KOŠARKI - 18.00 OB-

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustil naš nepozabni oče, mož, sin in brat

FRANJO BARTOLAC

Zahvaljujemo se dr. Zlatku Miheliću in medicinski sestri Mariji iz Vinice, ki sta mu lajšala trpljenje v najtežjih trenutkih. Obenem se zahvaljujemo osebju internega oddelka bolnice Novoosto, kolektivnu podjetja „COSMOS-BELT“ iz Črnomlja in tovarišu Bojanu. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so mu okrasili oder s cvetjem in ga spremlili na zadnji poti.

Užalostena družina Bartolac, Kasun, Vrhovski

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljube mame, stare mame in babice

JOŽEFE BIŽAL
iz Kočevja

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, darovalcem vence in šopkov cvetja ter vsem, ki so jim spremlili na zadnji poti, zdravnikom in kemični tovarni „Melamin“ - Kočevje, kakor tudi častiti duhovščini za spremstvo.

Zalujoči: sin Jože z družino, sin Albin z družino, hčerka Berta z družino, hčerka Marija z družino, hčerka Pepca in Olga

Ob nepričakovani smrti dragega soproga, očeta in starega očeta

MIHAELA MIRTA
iz Stare vasi pri Krškem

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam ob tej priliki kakorkoli pomagali. Iskrena hvala darovalcem številnih vencev in cvetja, preč duhovščini za ganljive govore, pevcom za lepe žalostinke in vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti.

Zalujoča družina Mirtova

LJUBLJANA, Titova 32
LJUBLJANA, Celovška 106
CELJE, Titov trg 7

Vabimo vas, da se poslužite bančnih storitev, ki vam jih nudi **JUGOBANKA** s svojimi poslovnimi enotami v Jugoslaviji in preko predstavništev v tujini

- zbira hranilne vloge občanov
- vodi devizne račune občanov
- opravlja vse storitve na podlagi varčevanja v Jugoslaviji in tujini
- daje kredite za stanovanjsko izgradnjo in potrošniške kredite

Jugoslovanom na začasnem delu v tujini **JUGOBANKA** omogoča, da svoje prihranke naložijo tudi pri tujih bankah, s katerimi imamo posebne aranžmaje o dvojezičnih in trojezičnih knjižicah, in to v ZR Nemčiji, Avstriji in Švici.

Prihranki v markah, šilingih in frankih na teh knjižicah lahko prav tako dvigajo v teh državah in v Jugoslaviji pri vseh filialah **JUGOBANKE**.

Banka v Celju služe vsak delavnik, razen sobote, od 9. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše ljubljene

FANIKE VRŠČAJ

dijakinje III. d razreda gostinske šole v Novem mestu

se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti in darovali vence in cvetje, še posebno pa dr. Pavloviču, dr. Primožičevi in ostalemu osebju internega oddelka za pomoč pri zdravljenju, gostinskemu podjetju iz Črnomlja za vsestransko pomoč, gospodu dekanu in pevcom, vsem sošolcem gostinske šole in vaškim prijateljem pokojne, ki so se poslovili ob grobu

Družina Vrščaj

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega ljubega sina in bratca

Branka Zamide

z Uršnih sel 18

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani ob tej hudi nesreči, posebno pa smo dolžni zahvalo gospodu župniku, »KRK1«, tovarni zdravil, Novo mesto, VARNOSTI - izpostava Novo mesto, Brankovim sodelavcem in prijateljem mladincem z Lubna pri Uršnih selih ter vsem, ki so mu poklonili vence ter ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Njegovi domači

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

Franca Pluta

upokojenca

iz Gradca v Beli krajini št. 14

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se Zvezi borcev in vsem družbeno-političnim organizacijam iz Gradca, Metlike, Črnomlja, Semiča in Krškega, učiteljskim zborom in učencem, govornikom za tople poslovilne besede, sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom, darovalcem vencev in cvetja, zastopnikom SAVA FILMA iz Ljubljane, drugim zastopnikom, godbenikom iz Metlike, zdravnikom iz Metlike, zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka bolnišnice v Novem mestu ter vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrekli sožalje.

Gradac, 31. III. 1971

Zalujoči: žena Marija, sinovi Metod, Ciril, Ivan in Mirko z družinami

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

vidiki preobrazbe kmetijstva v Sloveniji - 12.40 Poje mezosopranistka Cvetka Ahlin - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Vedri zvoki z domačimi ansambli - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Gremo v kino! - 18.15 Odmevi iz opernih odrov - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča - 20.00 „Nove melodije“ - 21.15 Parada zabavne glasbe - 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 11. aprila: 6.00-8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Marjan Marinč: „Srebrni konji“ - 9.05 Koncert iz naših krajev - 10.05 Se pomnite, tovariši... S prostovoljci v aprilskih dneh 1941 - 10.25 Pesmi borbe in dela - 10.45-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 11.50 Pogovor s poslušalci - 13.50 Nedeljska reportaža - 14.30 Humoreosa tega tedna - D. Parker: Na moji desni - 16.10 Nedeljsko športno popoldne - 18.00 Radijska igra - Heinz Hosting: „Podobe v ogledalu“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 „V nedeljo zvečer“ - 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 12. aprila: 8.10 Glasbena matineja - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franjo Jurhar: Cas spomladanskega pogozdovanja je tu - 12.40 Igrajo pihalne godbe - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Iz del mojstrov lahke glasbe - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.40 Iz opernih odrov - 18.15 „Signal“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Pavla Kosca - 20.00 Claude Debussy: 4. in 5. dejanje opere „Pelleas in Melisanda“ - 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 13. aprila: 8.10 Glasbena matineja - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Šilc: Na novo potrjene zlahkne domače sorte poljščin v Jugoslaviji - 12.40 Lepe melodije z orkestrom Percy Faith - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Glasbena tribuna mladim - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.45 Narava in človek - Prof. dr. Kazimir Tarnan: Zaščita živalstva - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka - 20.00 Prodajalna melodij - 22.15 Francoski samospevi.

SREDA, 14. aprila: 8.10 Operna matineja - 9.05 Za mlade radovedneže - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Oster: Koruza za silažo je zelo pomembna za govedo - 12.40 Po domače - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 16.40 Na obisku v studiu 14 - 17.10 Jezikovni pogovori - 18.15 Jan Cikker: odlomek

OTROŠKA MATINEJA: Pika Nogavička, Skrivnosti živali (Lj) - 11.45 TV KAZIPOT (Lj) - 12.00 TEKMOVANJE SREDNJEŠOLCEV O RESNI GLASBI - prenos iz Pulja (Zgb) - SPORTNO POPOLDNE - 18.10 NAROBNE ROKA PRAVICE - angleški film (Lj) - 19.45 CIKCAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 HUMORISTIČNA ODDAJA (Sa) - 21.35 VIDEOFON (Zgb) - 21.50 ŠPORTNI PREGLED (JRT) - 22.20 POROČILA (Lj)

PONEDELJEK, 12. APRILA

9.05 ODPRTA UNIVERZA (Bgd) - 9.35 TV V ŠOLI (Zgb) - 10.35 NEMŠČINA (Zgb) - 11.00 ANGLEŠČINA (Zgb) - 11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Bgd) - 14.45 TV V ŠOLI - ponovitev (Zgb) - 15.40 NEMŠČINA - ponovitev (Zgb) - 15.55 ANGLEŠČINA - ponovitev (Zgb) - 16.10 FRANCOŠČINA (Bgd) - 16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.38 NAPOVED SPOREDA (Lj) - 17.40 MENDO IN SLAVICA (Zgb) - 18.00 RISANKA (Lj) - 18.15 OBZORNIK (Lj) - 18.30 OF DRŽAVA V DRŽAVI - oddaja iz cikla Po poti slovenske državnosti (Lj) - 19.00 MOZAIK (Lj) - 19.05 MLADI ZA MLADE (Sk) - 19.50 CIKCAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 DOKAZ POD ZEMLJO - film iz serije VOS (Lj) - 21.15 VEČER Z MIHAELOM STROJEM - oddaja v barvah (Lj) - 21.40 POROČILA (Lj)

TOREK, 13. APRILA

9.35 TV V ŠOLI (Zgb) - 10.40 RUŠČINA (Zgb) - 11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Bgd) - 14.45 TV V ŠOLI - ponovitev (Zgb) - 15.35 RUŠČINA - ponovitev (Zgb) - 15.55 TV VRTEC (Zgb) - 16.10 ANGLEŠČINA (Bgd) - 16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.45 TIKTAK: Umba Kumba in pisana kamela (Lj) - 18.00 OBZORNIK (Lj) - 18.15 NISO SAMO ROŽE RDEČE: Oblaki so rdeči (Lj) - 19.00 MOZAIK (Lj) - 19.05 SODOBNO GOSPODARSTVO (Lj) - 19.30 STARŠI IN OTROK (Lj) - 19.40 PET MINUT ZA BOLJŠI JEZIK (Lj) - 19.50 CIKCAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 SUHA VEJA - italijanski film (Lj) - 22.05 NOKTURNO: Lirika (Lj) - 22.25 POROČILA (Lj)

SREDA, 14. APRILA

8.15 TV V ŠOLI (Zgb) - 14.55 MEDNARODNI NOGOMETNI TURNIR V OSIJEKU - prenos (Zgb) - 17.05 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.20) (Bgd) - 17.45 PIKA NOGAVIČKA - švedski film (Lj) - 18.15 OBZORNIK (Lj) - 18.30 GLASBENA ODDAJA (Zgb) - 19.00 MOZAIK (Lj) - 19.05 OD FILMA DO FILMA (Lj) - 19.20 PO SLEDEH NAPREDKA (Lj) - 19.50 CIKCAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj)

Fiziki sijejo zvezde

Pogovor s prof. Janezom Ferbarjem v fizikalnem kabinetu novomeške gimnazije

Eno od treh nagrad za posebne dosežke pri pouku fizike je slovensko Društvo matematikov, fizikov in astronomov podelilo inž. Janezu Ferbarju, profesorju na novomeški gimnaziji. Visoko nagrado kot posebno priznanje za delo z mladimi fiziki in matematiki je prof. Ferbar sprejel skromno, a se mu je vseeno videlo, da ga je vesel.

Nerad govori o sebi, o svojem delu, o urah in dnevih tuhtanja, kako bi to in

ono se izboljšal, kako se bo obnesla ta in kako bodo sprejeli ono novost. „Če boste kaj pisali, pišite raje o našem fizikalnem kabinetu, o tem, kaj že imamo, koliko smo že dosegli in o načrtih. Raje vidim, če govoriva o pouku fizike kot o meni,“ mi je nekaj dni po prejemu nagrade v Smarjškem Toplicah dopovedoval v gimnazijskem fizikalnem kabinetu. Za pogovor je izbral kar celo šolsko uro; „ker imam ravno pristo, se bova lahko obširneje pogovorila.“

Čim bolj mi je prof. Ferbar govoril o fizikalnem kabinetu in razkazoval naprave, s katerimi delajo poizkuse pri pouku, in čim bolj sem se poskušal vživeti v ta svet epruvet, stikal, elektromotorčkov, meril in elektron, tem manj sem vedel in na koncu sem priznal, da sem slab dijak. Včasih, ko sem se obiskoval to gimnazijo je bil fizikalni kabinet v primerjavi s tem, kar premore danes, prazen, strahotno prazen. „Učinke“ električne energije smo si morali hočeš nočeš vbiti v glavo iz skic, ki jih je profesor neutrudno risal na tablo. Zdaj tega ni več: vsak dijak lahko

preizkuša na resničnih napravah, množici naprav, na teh „čudnih“ učilih, ki jih moja generacija niti slutila ni.

Pouk fizike je napredoval, ko je prišel na gimnazijo prof. Dušan Modic, vnet eksperimentator in izdelovalec najrazličnejših naprav. Velik korak je naredil, ko je gimnazija dobila prof. Ferbarja. „Ta bo izgorel za napredok fizikalnega pouka,“ mi je prisepnil neki njegov kolega, ko sem ga čakal v zbornici.

„Ko sem bil pred nekaj leti na izpopolnjevanju v Angliji, sem na neki šoli v podeželskem mestu videl, da se kar dušijo v učilih in da lahko sodobno poučujejo. Po vrnitvi domov sem dolgo razmišljal, kako bi mi prišli do česa takega. Naposled se je izkazalo, da bi bila rešitev le v uvozu. Zdaj pa kako? — smo se vprašali. (Ne vem, kaj bi dal, da bi lahko na gimnaziji dobili sodobna učila.) Zavod za šolstvo SRS sem vprašal, če bi zaupal naši šoli preizkušnjo novih učil. Odgovor je bil pritrdilen, mene pa so pooblastili, da navežem stike z inozemskimi proizvajalci učil. Dogovor je bil za nas še kar ugodno sklenjen, saj so se proizvajalci zavezali, da bodo učila brezplačno ne le pripeljali, ampak tudi odpeljali, če jih ne bi mogli kupiti. No, naposled je prišlo do tega, da zbirko ustvarjamo in jo povečujemo.“

Ob reorganizaciji prosvetno-pedagoške službe je bilo sklenjeno, da si Zavod za šolstvo pridobi nekaj uglednih šol. Prijavila se je tudi novomeška gimnazija, pripravljena je bila urediti sobo in „ponuditi“ oba profesorja fizike: Modica in Ferbarja. Zaposlili so republiško izobraževalno skupnost za pomoč in dobili za dopolnitev fizikalne zbirke 150.000 din. Denar so pretopili v devize in kupili učila v tujini. Republiško skupnost bodo prosili za dodatno pomoč, nekaj pa naj bi primaknila tudi novomeška industrija. Fizikalni kabinet bi radi uredili tako, da bi bil šoli v ponos, prof. Ferbarju in prof. Modicu pa prijetno delovno mesto. „Ugledna šola je zgled drugim, je prostor, kjer pokažejo novosti, ki jih drugi nimajo.“ To misel pa je prof. Ferbar povedal zares ponosno. IVAN ZORAN

V ponedeljek, 5. aprila dopoldne, je s Frate krenila na pot letošnja kurirčkova pošta. Več sto pionirjev, borcev in pripadnikov JLA ter drugih, je prisostvovalo izredno razgibanemu kulturnemu programu, ki so ga pripravili pionirji iz Žužemberka, Novega mesta in Šentjerneja. Na sliki: učenka Alenka Rotar iz Žužemberka bere pozdravno pismo tovarišu Titu (Foto: S. Džokl)

4. Kočevje, 8. Novo mesto, 10. Brežice

V nedeljo, 4. aprila, je bilo v Zagorju ob Savi hitropotezno šahovsko prvenstvo slovenskih mest. Na njem je sodelovalo 36 mestnih reprezentanc. Iz Dolenjske so se ga udeležile ekipe iz Novega mesta, Mokronoga, Brežic in dve ekipi iz Kočevja. V finale so se uvrstile ekipe Brežic, Novega mesta in prva ekipa iz Kočevja.

Zmagala je ekipa iz Maribora, druga je bila ekipa iz Domžal in tretje Celje I. Prva ekipa iz Kočevja je že tretje leto zapored osvojila 4. mesto. Z nekoliko sreče bi bila lahko tretja ali celo druga. Tudi Novomeščani so zasedli svoje standardno 8. mesto, ekipa iz Brežic pa je bila deseta. Druga ekipa iz Kočevja, ki so jo sestavljali v glavnem mladinci in pionirji, je zasedla 22. mesto, kar je tudi lep uspeh.

Za Kočevje I so igrali Osterman, Cimer, Praznik, Gornik, Ivčič in Podkoritnik; za Kočevje II Bojanič, Blatnik, Mohar, Karničnik, Rakovič in Čuk; za Novo mesto Skerlj, Pen-

ko, Šporar, Mihič, Picek in Ščap. Rezultati: 1. Maribor 53,5, 2. Domžale 49, 3. Celje I 45, 4. Kočevje I 43, 5. Murska Sobota 32, 6.

Ljubljana 29, 7. Trbovlje I 28, 8. Novo mesto 27,9, Celje II 26,5, 10. Brežice 22,5, 11. Zalec 22 in 12. Kamnik 18,5 točke. I.S.

Mežnar zaprt v zvoniku

Pravi preplah je bil 24. marca na Preloki, ko je zvečer nenadoma začelo biti plat zvona

Zivemu človeku se vse pripeti, tako se je tudi mežnarju na Preloki. Ko je 24. marca zvečer v cerkvi pri Sveti Trojici ravno odzvonil avemarijo, je hotel še v zvoniku naviti uro. Ravno je to delo opravljal, ko je nekdo prišel do vrat, našel ključ in zaklenil.

Nič hudega sluteč se je mežnar odpravil iz zvonika, pa ugotovil, da ne more ven. Ni mu preostalo drugega, kot biti plat zvona, da bi priskledil domače in rešitev.

Ko so vaščani slišali zvonjenje, so bili vznemirjeni; mislili so, da kje gori. Preplah se je polegel šele, ko so

slišali šalo na mežnarjev račun. Mnogi so mu na tiho privoščili...

Oče obstrelil sina

V nedeljo, 4. aprila zvečer, so se v semškem bifeju pri kozarčku sprli Božidar Pivec, Radoslav Mihajlovič in Slavko Gruden. Z njimi je bil tudi štirinajstletni Grudnov sin Slavko. Preprič se je tako razvnel, da je Gruden poslal sina domov po lovsko karabinko. Fant se je z orožjem kmalu vrnil. Oče je hitro potisnil v cev nabo, zgrabil za cev in zamahnil s kopitom proti Mihajloviču. Puška se je sprožila, izstreljek pa je zadel Grudnovega sina v levo nogo in mu jo razmesaril. Fanta so odpeljali v novomeško bolnišnico.

Veliko zanimanje za Dol. osmico 71

Kot smo napovedovali, vlada že zdaj za prvi rally za republiško prvenstvo avtomobilistov, „Dolenjsko osmico 71“, veliko zanimanje; na žalost tudi med tistimi vozniki, ki si niso pravočasno zagotovili državnih tekmovalnih licenc, čeprav smo opozarjali, da morata imeti voznik in sovoznik za nastop tako dovoljenje republiške športne komisije. Rally se bo začel 9. maja in bo obšel vse dolenjske občine vzdolž 490 kilometrov dolge poti. Podrobnejši pravilnik bodo organizatorji te dni razposlali vsem avto-moto društvom v Sloveniji. Tista društva, ki ga ne bi dobila do 20. aprila, naj ga pisмено zahtevajo pri SK AMD Novo mesto.

Novomeščani upajo na dobro uvrstitev, saj so na čelu njihove ekipe odlični vozniki: Janez Milavec, lanski republiški prvak z avstin cooprom, Drago Badovinac in Alojz Pavlič. Resno pa se pripravljajo tudi drugi člani ekipe, ki jo vodi Mišo Andrijačič.

Zaradi nepreverjenih podatkov, ki so jih objavili drugi slovenski avtomobilski in hrvaški športni listi, je nastala med ljubitelji avtomobilskega športa majhna zmeda: čeprav smo že 28. januarja 1971 objavili (na 1. strani), da bo letošnja dirka za prvenstvo Jugoslavije „Nagrada Gorjancev 71“ 23. maja 1971, mednarodna (FIA) gorska avtomobilska dirka „Nagrada Slovenije“ pa 12. septembra tudi na Gorjancih, so zapisali druge datume.

Sportna komisija AMD Novo mesto se na vse tri prireditve resno pripravlja: v načrtu je obnova tekmovalnega dela ceste čez Gorjance, položitev 20-zilnega zemeljskega kabla za zveze od Koroške vasi do Vahte in nabava lastne elektronske časomerilske naprave tovarne „Heuer“ (Švica), ki je danes med najuglednejšimi proizvajalci natančnih časomerilskih naprav za vse vrste športa. m.

Lov za starim sukničem

4. aprila je bil pri Viktorju Kužniku na Vrhovem pri Mirni peči na obisku prodajalec preprog, pregrinj in drugih domačih ročnih izdelkov. Od Kužnika je izprosil tudi star in ponošen suknič. Ko je bil preprogar spet že dalj časa na poti v druge hiše, sta Kužnik in žena ugotovila, da je možakar s sukničem nevede odnesel tudi 1500 din, spravljanih v žepu. Zaskrbljena Kužnikova sta takoj začela lov za neznanecem, pomagali pa so jima drugi vaščani. Pretaknili so vse vasi in preprogarja „ujeli“ šele na mirmopeški železniški postaji, kjer je čakal na vlak. Kužnik je tukaj zgrabil suknič, preiskal žep in si oddahnil: ves denar je bil še tam, kamor sta ga z ženo spravila. Presenečeni preprogar, ki mu je Kužnik suknič svedea vrnil, se je odpeljal proti Novemu mestu.

odprto nedeljo:

MARKET na Kristanovi cesti
MARKET na Cesti herojev in
DELIKATESA na Glavnem trgu

France je za nekaj trenutkov popustil vajeti, da si je huknil v premražene roke. „Kajne, Meta, da smo jo uganili, ko smo navsezgodaj odrinili z doma. Lej, pa smo vseh sedem prodali. S sejemom je bilo in bo tako; če prideš po deveti, moraš dati pod ceno ali pa peljati nazaj v svinjak.“

Odkretnil se je in se še enkrat zadovoljno ozrl po praznih gajbah, ki so jim regljale za hrbti.

„Najbolje bo, če kar precej nakupimo,“ je odločila Meta. „Presneta babnica, te pa žulijo tisti dinarji, še pogreti se ne bodo imeli časa,“ je dogljal France in se pogladil po suhem grlu.

„Da ne pozabite na moje čevlje, saj sem že na pol bos,“ je pritaknil Jožko, njun najmlajši, in pomolil noge izpod koca.

„Bomo že nakupili, kar je potrebno. Povem ti pa, da je

bil včasih za pet otrok en par čevljev pri hiši, zdaj bo pa vsak čas obratno. Saj sami ne veste več, kako in kaj bi se zmrdovali!“

JANJA KASTELIČ:

Kakor vidva njima, tako jaz vama

Bič je zaživjal, da se je pram kar stresel, čeprav je počilo samo zraven.

Pred trgovino so si nekoliko odkrkali sneg s čevljev in vstopili. Le stežka so se pririnjili do pulta.

„Zdaj pa izbiraj, Meta! Tako vzemi, da se ne bo mazalo. Saj veš, kako je.“

„Vem, ja, za pralni stroj si pa prestisnjen. Pol vasi ga že ima.“

„Če je pol vasi pobežljalo, jaz ne bom. Brž izberi, da se

ne premišlim,“ je bil France že nataknen.

„Sedem metrov od tistele bale odrežite,“ je pokazala Meta rjavo flanelo z zelenimi lističi. „Če bo Tona dobro

rezala, bo prišla skozi za dve obleki.“

„Prmej krvav, če se bomo še kaj dosti obricali po štacunah, bomo vseh sedem pacikov stlačili v škatle in pakelje,“ je godrnjal France in posadil na glavo novi klubuk.

„Saj smo že vse opravili, samo še za stara dva bo treba kaj kupiti,“ se je spomnila Meta.

„Jok! Saj samo še za pečjo posedata. Stari še v hlev

ne pogleda več, za mater pa tudi ne pomnim, kdaj so imeli zadnjikrat kuhalnico v rokah. Le želoček jima še dela kakor poprej.“

„Ti že veš, kako je prav, tvoja mati in oče sta. Maram pa ne, da bi me ljudje po zobeh vlačili, češ vse bi bilo drugače, če ga ne bi ona hujskala. Ona je taka!“

„Beži, no, kar nič se ne sekiraj zaradi takih čenč. Mar se ne spomniš več, kaj so najini starši prinesli s sejmama za stara dva? Tobaka za ata, firkelje kofeta za mamo, pa sta bila odrajtana. Tako je od nekdanj, pa bi zdaj midva odpravljala stare navade?“

Meta je skomignila z rameni. „Saj imaš menda prav. Lačna nista, žejna še manj, kaj jima še manjka?“

„Na, pa skoči v trafiko po dva pakeljčka drave,“ je France porinil tri dinarje Jožku, ki je kar z odprtimi usti lovil vsako besedo...

Svoji izseljencev, ne zamudite ugodne priložnosti za obisk svojcev v ZDA, Kanadi in Avstraliji.

JUGOAGENT,

Informacije: Gregorčičeva 13, 61001 Ljubljana, tel. 21-701

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI IN IZDAJATELJI: občinske konferenice SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jekle, Frano Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivlic.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Slavko Džokl, Marjan Legan, Jože Primc, Jože Spilchal, Jožica Teppey in Ivan Zoran, Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarjev, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustrežna druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je že vstet 10-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročnino v devizah). Naš devizni račun: 521-630-1-33002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cicero) 33 din. 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na 1. srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. I. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TRKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenarodenih rokonisov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.